

کلام هادی

نگاه آماری به خطبهٔ غدیر همراه با متن خطبه و ترجمه منثور و موزون

سید محمود هاشمی

سرشناسه :
عنوان و نام پدیدآور :
مشخصات نشر :
مشخصات ظاهری :
شابک :
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
موضوع :
رده‌بندی کنگره :
رده‌بندی دیویی :
شماره کتابشناسی ملی :

- **عنوان کتاب:** کلام هادی | نگاه آماری به خطبه غدیر همراه با ترجمه منثور و موزون
- **مؤلف:** سید محمود هاشمی دهسرخی
- **شاعر:** خانم زهرا پارسا
- **مجری طرح:** مؤسسه قرآن و عترت ندای کلام هادی
- **ناشر:** ۲۰۰۰ نسخه
- **نوبت چاپ:** اول/ ۹۴
- **شمارگان:** ۱۰۰۰ نسخه
- **چاپ:**
- **قیمت:** ۵۰۰۰ تومان
- **شابک:**
- **نشانی:** خیابان ارم، کوچه هفت، کوچه شهید مظفری، آخر کوچه دست چپ، موسسه قرآن و عترت ندای کلام هادی
کد پستی: ۳۷۱۳۷۱۶۱۵۳ تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۳۵۴۹ موبایل: ۰۹۱۲۴۵۲۶۲۰۰

فهرست مطالب

این کتاب، هدیه‌ای است به مرحوم پدرم
حجة الاسلام و المسلمین سید تقی هاشمی دهسرخی
که محبت امیر المؤمنین صلوات الله علیه را
در دل فرزندانش نهادینه کرد.

▪ مقدمه ▪

خطبهٔ شریف غدیر که توسط پیامبر رحمت صلی الله علیه و آله در حجه الوداع بیان گردید و حقانیت ولایت امیرالمومنین علی‌بن ابی‌طالب صلوت الله و سلامه علیه در آن تصریح و برنامهٔ ویژهٔ مذهب حقهٔ جعفری در آن به زیباترین وجه ممکن تبیین شده است و تاکنون به سبک‌های مختلف چاپ و نشر گردیده. ولی کتاب حاضر -کلام هادی- کاری نو و بدیع می‌باشد که فرازهای خطبهٔ غدیر را به شعر درآورده و زیبایی آن را برای فهم مطالب دو چندان کرده است و همچنین موضوعات مربوط به حضرت امیرالمومنین صلوات‌الله علیه را در خطبه، به صورت آماری استخراج نموده است از پدید آورنده این اثر حضرت حجة‌الاسلام والمسلمین هاشمی دهسرخی که این زحمت را با کمک شاعران عزیز و همکاران دیگر آماده نموده‌اند کمال تشکر و تقدیر می‌شود ان شاء الله که بتوانیم همه با کمک همدیگر فرهنگ غنی غدیر را در جامعه تبیین و همگانی کنیم.

بنیاد بین المللی غدیر نمایندگی استان قم برآن شد که کتاب را به زیور طبع بیاراید و در راستای اهداف حضرت امیر صلوات الله و سلامه علیه جامعه‌ای ولایی رغم زده شود

دبیر اجرایی بنیاد بین المللی غدیر استان قم

حسین احمدی

▪ مقدمه ▪

بسم الله الرحمن الرحیم

مطالبی که ما در طول زندگی با آنها برخورد می‌کنیم، انواع گوناگونی دارد و در دسته‌های مختلفی جای می‌گیرد: علمی، غیرعلمی، عمیق، سطحی، مهم، معمولی و غیره. با توجه به نوع مطالب، روش بهره‌مندی از آنها نیز متفاوت است و هریک، سبک و روش خاص خود را می‌طلبد.

یکی از امتیازاتی که مطالب مهم و عمیق دارند، این است که اگر انسان با روش‌های متعدد و از زاویه‌های گوناگون به آنها بنگرد، باز هم قابلیت بررسی دارند. یکی از روشن‌های پسندیده برای استفادهٔ بهتر از مطالب مهم، نگاه آماری و دسته‌بندی به آنها است.

خطبهٔ شریف غدیر که از زبان فصیح‌ترینِ انسان‌ها، یعنی حضرت ختمی مرتبت، محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله بیان شده است، از جمله مطالب مهم و عمیقی است که اگر با نگاهی آماری و به صورت دسته‌بندی ملاحظه شود، کمال و رسایی و شیوایی آن، روشن‌تر می‌گردد و اهمیت آن، به صورت چشم‌گیرتری نمایان می‌شود.

پس اهل تحقیق، در این خطبه، ژرف بنگرند و دربارهٔ آن فراوان بنویسند

و بدانند که این خطبه، با غنای علمی که در خود دارد، یقیناً روشن‌گر و هدایت‌کننده است و اگر کسی با قلب سلیم و قابلیت درونی و گشودگی فکری و فطرت پاک بشری، بدان روی آورد و پیام این کلام هادی و هدایت‌گر را با گوش جان بشنود، به طور قطع و یقین، هدایتش کامل می‌شود و از شیعیان مولای متقیان امیرمؤمنان علی علیه‌السلام می‌گردد؛ که سر و جان و دست و زبان و تمام هستی‌ام – اگرچه ناقابل است – به فدای او و شیعیان راستینش باد!

برهمین اساس و بنا بر وظیفهٔ دینی، کتاب «کلام هادی» به نگارش در آمد که نگاهی آماری دارد و از بیست و چهار جهت، به این خطبه می‌پردازد و مطالب را به صورت دسته‌بندی و شفاف و روشن، ارائه می‌کند تا روشن‌گر راه جویندگان هدایت و دوست‌داران ولایت باشد و حقّانیت امیرمؤمنان علی علیه‌السلام، بر آنان هویدا و هویداتر گردد و مبلغان محترم نیز بتوانند با استدلالی قوی و بیانی متقن، در برابر مخالفان حضرتش قد علم کنند.

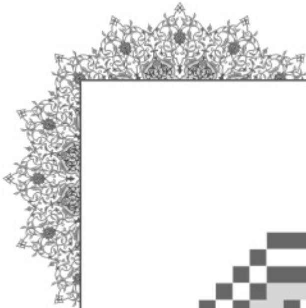
این کتاب، شامل مطالب دسته‌بندی شدهٔ بیست و چهارگانه است که به خاطر شکرگذاری با بیان صفات الهی، آغاز می‌شود و با بیان دعاهای مخصوص برای دوستان و دوست‌داران امیرالمؤمنین صلوات الله علیه، به اتمام می‌رسد و متن خطبه را همراه با ترجمهٔ فارسی – به دو صورت منثور و منظوم – ارائه می‌کند تا سلیقه‌های مختلف، بسته به ذائقه‌های متفاوتی که دارند، بتوانند با مضامین بلند این خطبه، آشنا گردند و در اقیانوس عمیق آن، غواصی کنند و از مطالبش، استفادهٔ

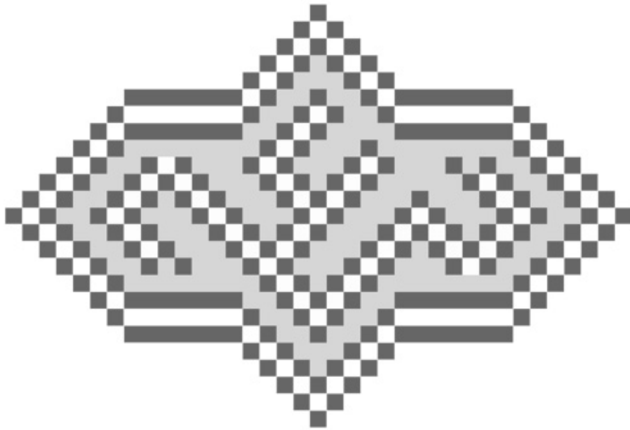
کافی و وافی را ببرند.

در پایان، از خانم پارسا که اجازه دادند از سرودهٔ زیبای ایشان، در این کتاب بهره‌مند شویم، سپاس‌گزارم و از حضرات حُجَج اسلام حاج حسین رودگر و محمد حسین مهدوی اصیل که در تکمیل شعر کمک نمودند و ابیاتی را اضافه نمودند و حجة‌الاسلام مهدی محمدی هرندی که در تحقیق و آمار برداری منن خطبه زحمت کشیدند و از جناب آقای ابراهیم بیگدلی که خطبه را به صورت روان ترجمه و ویراستاری نموده و اشعار را با متن خطبه تطبیق و کمبودهای آن را تکمیل نمودند و تمام دوستانی که در تدوین این اثر، یاری رساندند، کمال تشکر را دارم.

سید محمود هاشمی دهسرخی

۲۸ مردادماه ۱۳۹۴ / ۴ ذی‌القعده ۱۴۳۶

مقدمۀ خطبه

■ توضیح دربارهٔ سند خطبه:

ابتدا برای تبرک و تیمن و به عنوان مقدمهٔ خطبه، حدیثی از امام محمد باقر علیه‌السلام را به نقل از کتاب احتجاج طبرسی آورده‌ایم که این حدیث مقدمهٔ خطبه غدیر در کتاب احتجاج می‌باشد؛ ولی اصل خطبه، متنی تلفیقی است که از منابع معتبر روایی گرد آمده و نتیجهٔ تحقیقات محقق ارجمند، حضرت حجه الاسلام و المسلمین محمد باقر انصاری است که تحقیقاتی جامع و مفصل در زمینهٔ خطبهٔ غدیر و اسناد آن داشته و حاصل تحقیقات خود را در کتاب «خطابهٔ غدیر در آینهٔ اسناد»، به چاپ رسانده است. همچنین متن‌های اختلافی را نیز در کتاب دیگر خود، با عنوان «اسرار غدیر» آورده است.

او در کتاب «خطابهٔ غدیر در آینهٔ اسناد» می‌نویسد: «متن مفصل و کامل خطبهٔ غدیر، با اسناد متصل، در نُه کتاب از منابع اصیل اسلامی نقل شده است. این کتاب‌ها عبارتند از: ۱. روضه الواعضین ۲. الاحتجاج ۳. الیقین ۴. نزهة الاکرام ۵. الاقبال ۶. العدد القویة ۷. التحصین ۸. الصراط المستقیم ۹. نهج الایمان.

روایات این کتاب‌ها، به سه طریق منتهی می‌شود که تفصیل آن چنین است:

۱. روایت امام محمد باقر علیه‌السلام که با اسناد معتبر، در چهار کتاب روضه الواعضین، ج ۱، ص ۸۹؛ الاحتجاج، ج ۱، ص ۶۶؛ الیقین، ص ۳۴۳، باب ۱۲۷؛ و نزهة الکرام، ج ۱، ص ۱۸۶ آمده است.

۲. روایت حذیفه بن یمان که با اسناد متصل، در کتاب الاقبال، ص ۴۵۴ و ۴۵۶ نقل شده است.

۳. روایت زید بن ارقم که با اسناد متصل، در چهار کتاب العدد القویه، ص ۱۶۹؛ التحصین، ص ۵۷۸، باب ۲۹ از قسم ۲؛ الصراط المستقیم، ج ۱، ص ۳۰۱؛ و نهج الایمان، ص ۹۲ نقل شده است».

ایشان در بخش دیگر کتاب این سوال را مطرح کرده‌اند: «آنچه به عنوان متن کامل خطبه در این کتاب آمده، با کدام یک از مدارک نُه گانه‌اش، تطابق بیشتری دارد؟

در این مورد می‌فرمایند: به کار بردن کلمهٔ تطابق مناسب نیست؛ زیرا هدف از مقابله، به دست آوردن کامل‌ترین صورت از یک متن است که در مقابلهٔ نسخ خطی، مسئله‌ای رایج است. یعنی با کنار هم قرار دادن چند نسخه و ملاحظهٔ اختلافات آنها، قسمت‌های افتاده از یک متن، به جای خود بازمی‌گردد و تفاوت متن‌ها در کلمات، مشخص می‌گردد. پس مقابلهٔ حقیقی آن است که هیچ نسخه‌ای، اصل قرار داده نشود؛ بلکه جمع‌بندی و تلفیقی از همهٔ نسخه‌ها، به صورت کامل‌ترین متن عرضه شود. به همین جهت، نمی‌توان گفت که متن کامل، به کدام یک از مدارک نُه گانه‌اش نزدیک‌تر است. از سوی دیگر، اگر یک نسخه اصل قرار داده شود، ما فقط به یک روایت اکتفا کرده‌ایم و فقط اختلافات را در پاورقی‌ها آورده‌ایم. و این هرگز به معنای دستیابی به نسخهٔ اکمل نیست». در آخر از محققینی که می‌خواهند به تمام نسخ خطبه آشنا شوند تقاضا می‌شود به کتاب اسرار غدیر رجوع کنند.

قال أبو منصور أحمد بن علي بن أبي طالب الطبرسي في كتاب الإحتجاج على أهل اللجاج، ج۱، ص ۵۶:

حَدَّثَنِی السَّیِّدُ الْعَالِمُ الْعَابِدُ اَبُو جَعْفَرٍ مَهْدِیُّ بْنُ اَبِی حَرْبٍ الْحُسَیْنِیُّ الْمَرْعَشِیُّ رَضِیَ اللهُ عَنْهُ قَالَ اَخْبَرَنَا الشَّیْخُ اَبُوعَلِیٍّ الْحَسَنُ بْنُ الشَّیْخِ السَّعِیدِ اَبِی جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ الطُّوسِیِّ رَضِیَ اللهُ عَنْهُ قَالَ اَخْبَرَنِی الشَّیْخُ السَّعِیدُ الْوَالِدُ اَبُو جَعْفَرٍ قَدَّسَ اللهُ رُوحَهُ قَالَ اَخْبَرَنِی جَمَاعَةٌ عَن اَبِی مُحَمَّدٍ هَارُونَ بْنِ مُوسَی التَّلَّعُکْبَرِیِّ قَالَ اَخْبَرَنَا اَبُو عَلِیٍّ مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ قَالَ اَخْبَرَنَا عَلِیٌّ السُّورِیُّ قَالَ اَخْبَرَنَا اَبُو مُحَمَّدٍ الْعَلَوِیُّ مِنْ وُلْدِ الْاَفْطَسِ وَ کَانَ مِنْ عِبَادِ

اللهِ الصَّالِحِينَ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُوسَى الْهَمْدَانِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ خَالِدٍالطَّيَالِسِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا سَيْفُ بْنُ عَمِيرَةَ وَ صَالِحُ بْنُ عُقْبَةَ جَمِيعاً عَنْ قَيْسِ بْنِ سِمْعَانَ عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ مُحَمَّدٍ الْحَضْرَمِيِّ عَنْ اَبِی جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ ع اَنَّهُ قَالَ:

حَجَّ رَسُولُ اللهِ ص مِنَ الْمَدِينَةِ وَ قَدْ بَلَّغَ جَمِيعَ الشَّرَائِعِ قَوْمَهُ غَيْرَ الْحَجِّ وَ الْوَلَايَةِ فَاَتَاهُ جَبْرَئِيلُ ع فَقَالَ لَهُ يَا مُحَمَّدُ اِنَّ اللهَ جَلَّ اسْمُهُ يُقْرِؤُكَ السَّلَامَ وَ يَقُولُ لَكَ اِنِّی لَمْ اَقْبِضْ نَبِيّاً مِنْ اَنْبِيَائِی وَ لَا رَسُولًا مِنْ رُسُلِی اِلَّا بَعْدَ اِكْمَالِ دِينِی وَ تَأْكِيدِ حُجَّتِی وَ قَدْ بَقِیَ عَلَيْكَ مِنْ ذَاكَ فَرِيضَتَانِ مِمَّا تَحْتَاجُ اَنْ تُبَلِّغَهُمَا قَوْمَكَ فَرِيضَةُ الْحَجِّ وَ فَرِيضَةُ الْوَلَايَةِ وَ الْخِلَافَةِ مِنْ بَعْدِكَ فَاِنِّی لَمْ اُخَلِّ اَرْضِی مِنْ حُجَّةٍ وَ لَنْ اُخَلِّيَهَا اَبَداً فَاِنَّ اللهَ جَلَّ ثَنَاؤُهُ يَأْمُرُكَ اَنْ تُبَلِّغَ قَوْمَكَ الْحَجَّ وَ تَحُجَّ وَ يَحُجَّ مَعَكَ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيلًا مِنْ اَهْلِ الْحَضَرِ وَ الْاَطْرَافِ وَ الْاَعْرَابِ وَ تُعَلِّمَهُمْ مِنْ مَعَالِمِ حَجِّهِمْ مِثْلَ مَا عَلَّمْتَهُمْ مِنْ صَلَاتِهِمْ وَ زَكَاتِهِمْ وَ صِيَامِهِمْ وَ تُوقِفَهُمْ مِنْ ذَلِكَ عَلَى مِثَالِ الَّذِی اَوْقَفْتَهُمْ عَلَيْهِ مِنْ جَمِيعِ مَا بَلَّغْتَهُمْ مِنَ الشَّرَائِعِ فَنَادَى مُنَادِی رَسُولِ اللهِ ص فِی النَّاسِ اَلَا اِنَّ رَسُولَ اللهِ يُرِيدُ الْحَجَّ وَ اَنْ يُعَلِّمَكُمْ مِنْ ذَلِكَ مِثْلَ الَّذِی عَلَّمَكُمْ مِنْ شَرَائِعِ دِينِكُمْ وَ يُوقِفَكُمْ مِنْ ذَاكَ عَلَى مَا اَوْقَفَكُمْ عَلَيْهِ مِنْ غَيْرِهِ فَخَرَجَ ص وَ خَرَجَ مَعَهُ النَّاسُ وَ اَصْغَوْا اِلَيْهِ لِيَنْظُرُوا مَا يَصْنَعُ فَيَصْنَعُوا مِثْلَهُ فَحَجَّ بِهِمْ وَ بَلَّغَ مَنْ حَجَّ مَعَ رَسُولِ اللهِ مِنْ اَهْلِ الْمَدِينَةِ وَ اَهْلِ الْاَطْرَافِ وَ الْاَعْرَابِ سَبْعِينَ اَلْفَ اِنْسَانٍ اَوْ يَزِيدُونَ عَلَى نَحْوِ عَدَدِ اَصْحَابِ مُوسَى السَّبْعِينَ اَلْفَ الَّذِينَ اَخَذَ عَلَيْهِمْ بَيْعَةَ هَارُونَ فَنَكَثُوا وَ اتَّبَعُوا الْعِجْلَ وَ السَّامِرِيَّ وَ كَذَلِكَ اَخَذَ رَسُولُ اللهِ ص الْبَيْعَةَ لِعَلِيٍّ بِالْخِلَافَةِ عَلَى عَدَدِ اَصْحَابِ مُوسَى فَنَكَثُوا الْبَيْعَةَ وَ اتَّبَعُوا الْعِجْلَ وَ السَّامِرِيَّ سُنَّةً بِسُنَّةٍ وَ مِثْلًا بِمِثْلٍ وَ اتَّصَلَتِ التَّلْبِيَةُ مَا بَيْنَ مَكَّةَ

وَ الْمَدِينَةِ فَلَمَّا وَقَفَ بِالْمَوْقِفِ اَتَاهُ جَبْرَئِيلُ ع عَنِ اللهِ عَزَّوَ جَلَّ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ اِنَّ اللهَ عَزَّوَ جَلَّ يُقْرِؤُكَ السَّلَامَ وَ يَقُولُ لَكَ اِنَّهُ قَدْ دَنَا اَجَلُكَ وَ مُدَّتُكَ وَ اَنَا مُسْتَقْدِمُكَ عَلَى مَا لَا بُدَّ مِنْهُ وَ لَا عَنْهُ مَحِيصٌ فَاعْهَدْ عَهْدَكَ وَ قَدِّمْ وَصِيَّتَكَ وَ اعْمِدْ اِلَى مَا عِنْدَكَ مِنَ الْعِلْمِ وَ مِيرَاثِ عُلُومِ الْأَنْبِيَاءِ مِنْ قَبْلِكَ وَ السِّلَاحِ وَ التَّابُوتِ وَ جَمِيعِ مَا عِنْدَكَ مِنْ آيَاتِ الْأَنْبِيَاءِ فَسَلِّمْهُ اِلَى وَصِيِّكَ وَ خَلِيفَتِكَ مِنْ بَعْدِكَ حُجَّتِيَ الْبَالِغَةِ عَلَى خَلْقِي عَلِيِّ بْنِ اَبِي طَالِبٍ ع فَاَقِمْهُ لِلنَّاسِ عَلَماً وَ جَدِّدْ عَهْدَهُ وَ مِيثَاقَهُ وَ بَيْعَتَهُ وَ ذَكِّرْهُمْ مَا اَخَذْتُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْعَتِي وَ مِيثَاقِيَ الَّذِي وَاثَقْتُهُمْ وَ عَهْدِيَ الَّذِي عَهِدْتُ اِلَيْهِمْ مِنْ وَلَايَةِ وَلِيِّي وَ مَوْلَاهُمْ وَ مَوْلَى كُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ عَلِيِّ بْنِ اَبِي طَالِبٍ ع فَاِنِّي لَمْ اَقْبِضْ نَبِيّاً مِنَ الْأَنْبِيَاءِ اِلَّا مِنْ بَعْدِ اِكْمَالِ دِينِي وَ حُجَّتِي وَ اِتْمَامِ نِعْمَتِي بِوَلَايَةِ اَوْلِيَائِي وَ مُعَادَاةِ اَعْدَائِي وَ ذَلِكَ كَمَالُ تَوْحِيدِي وَ دِينِي وَ اِتْمَامُ نِعْمَتِي عَلَى خَلْقِي بِاتِّبَاعِ وَلِيِّي وَ طَاعَتِهِ وَ ذَلِكَ اَنِّي لَا اَتْرُكُ اَرْضِي بِغَيْرِ وَلِيٍّ وَ لَا قَيِّمٍ لِيَكُونَ حُجَّةً لِي عَلَى خَلْقِي فَ الْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَ اَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَ رَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِيناً بِوَلَايَةِ وَلِيِّي وَ مَوْلَى كُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ عَلِيٍّ عَبْدِي وَ وَصِيِّ نَبِيِّي وَ الْخَلِيفَةِ مِنْ بَعْدِهِ وَ حُجَّتِيَ الْبَالِغَةِ عَلَى خَلْقِي مَقْرُونٌ طَاعَتُهُ بِطَاعَةِ مُحَمَّدٍ نَبِيِّي وَ مَقْرُونٌ طَاعَتُهُ مَعَ طَاعَةِ مُحَمَّدٍ بِطَاعَتِي مَنْ اَطَاعَهُ فَقَدْ اَطَاعَنِي وَ مَنْ عَصَاهُ فَقَدْ عَصَانِي جَعَلْتُهُ عَلَماً بَيْنِي وَ بَيْنَ خَلْقِي مَنْ عَرَفَهُ كَانَ مُؤْمِناً وَ مَنْ اَنْكَرَهُ كَانَ كَافِراً وَ مَنْ اَشْرَكَ بَيْعَتَهُ كَانَ مُشْرِكاً وَ مَنْ لَقِيَنِي بِوَلَايَتِهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ وَ مَنْ لَقِيَنِي بِعَدَاوَتِهِ دَخَلَ النَّارَ فَاَقِمْ يَا مُحَمَّدُ عَلِيّاً عَلَماً وَ خُذْ عَلَيْهِمُ الْبَيْعَةَ وَ جَدِّدْ عَهْدِي وَ مِيثَاقِي لَهُمُ الَّذِي وَاثَقْتُهُمْ عَلَيْهِ فَاِنِّي قَابِضُكَ اِلَيَّ وَ مُسْتَقْدِمُكَ عَلَيَّ فَخَشِيَ رَسُولُ اللهِ ص مِنْ قَوْمِهِ وَ اَهْلِ النِّفَاقِ وَ الشِّقَاقِ اَنْ يَتَفَرَّقُوا وَ يَرْجِعُوا اِلَى الْجَاهِلِيَّةِ لِمَا عَرَفَ مِنْ

عَدَاوَتِهِمْ وَ لِمَا يَنْطَوِى عَلَيْهِ اَنْفُسُهُمْ لِعَلِيٍّ مِنَ الْعَدَاوَةِ وَ الْبَغْضَاءِ وَ سَاَلَ جَبْرَئِيلَ اَنْ يَسْاَلَ رَبَّهُ الْعِصْمَةَ مِنَ النَّاسِ وَ انْتَظَرَ اَنْ يَأتِيَهُ جَبْرَئِيلُ بِالْعِصْمَةِ مِنَ النَّاسِ عَنِ اللهِ جَلَّ اسْمُهُ فَاَخَّرَ ذَلِكَ اِلَى اَنْ بَلَغَ مَسْجِدَ الْخَيْفِ فَاَتَاهُ جَبْرَئِيلُ ع فِى مَسْجِدِ الْخَيْفِ فَاَمَرَهُ بِاَنْ يَعْهَدَ عَهْدَهُ وَ يُقِيمَ عَلِيّاً عَلَماً لِلنَّاسِ يَهْتَدُونَ بِهِ وَ لَمْ يَأتِهِ بِالْعِصْمَةِ مِنَ اللهِ جَلَّ جَلَالُهُ بِالَّذِى اَرَادَ حَتَّى بَلَغَ كُرَاعَ الْغَمِيمِ بَيْنَ مَكَّةَ وَ الْمَدِينَةِ فَاَتَاهُ جَبْرَئِيلُ وَ اَمَرَهُ بِالَّذِى اَتَاهُ فِيهِ مِنْ قِبَلِ اللهِ وَ لَمْ يَأتِهِ بِالْعِصْمَةِ فَقَالَ يَا جَبْرَئِيلُ اِنِّى اَخْشَى قَوْمِى اَنْ يُكَذِّبُونِى وَ لَا يَقْبَلُوا قَوْلِى فِى عَلِيٍّ ع فَرَحَلَ فَلَمَّا بَلَغَ غَدِيرَ خُمٍ قَبْلَ الْجُحْفَةِ بِثَلَاثَةِ اَمْيَالٍ اَتَاهُ جَبْرَئِيلُ ع عَلَى خَمْسِ سَاعَاتٍ مَضَتْ مِنَ النَّهَارِ بِالزَّجْرِ وَ الِانْتِهَارِ وَ الْعِصْمَةِ مِنَ النَّاسِ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ اِنَّ اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ يُقْرِؤُكَ السَّلَامَ وَ يَقُولُ لَكَ يَا اَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ ما اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ فِى عَلِيٍ وَ اِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَما بَلَّغْتَ رِسالَتَهُ وَ اللهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ وَ كَانَ اَوَائِلُهُمْ قَرِيبٌ مِنَ الْجُحْفَةِ فَاَمَرَ بِاَنْ يُرَدَّ مَنْ تَقَدَّمَ مِنْهُمْ وَ يُحْبَسَ مَنْ تَاَخَّرَ عَنْهُمْ فِى ذَلِكَ الْمَكَانِ لِيُقِيمَ عَلِيّاً عَلَماً لِلنَّاسِ وَ يُبَلِّغَهُمْ مَا اَنْزَلَ اللهُ تَعَالَى فِى عَلِيٍّ وَ اَخْبَرَهُ بِاَنَّ اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ عَصَمَهُ مِنَ النَّاسِ فَاَمَرَ رَسُولُ اللهِ عِنْدَ مَا جَاءَتْهُ الْعِصْمَةُ مُنَادِياً يُنَادِى فِى النَّاسِ بِالصَّلَاةَ جَامِعَةً وَ يُرَدُّ مَنْ تَقَدَّمَ مِنْهُمْ وَ يُحْبَسُ مَنْ تَاَخَّرَ وَ تَنَحَّى عَنْ يَمِينِ الطَّرِيقِ اِلَى جَنْبِ مَسْجِدِ الْغَدِيرِ اَمَرَهُ بِذَلِكَ جَبْرَئِيلُ عَنِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ كَانَ فِى الْمَوْضِعِ سَلَمَاتٌ فَاَمَرَ رَسُولُ اللهِ ص اَنْ يُقَمَّ مَا تَحْتَهُنَ وَ يُنْصَبَ لَهُ حِجَارَةٌ كَهَيْئَةِ الْمِنْبَرِ لِيُشْرِفَ عَلَى النَّاسِ فَتَرَاجَعَ النَّاسُ وَ احْتُبِسَ اَوَاخِرُهُمْ فِى ذَلِكَ الْمَكَانِ لَا يَزَالُونَ فَقَامَ رَسُولُ اللهِ ص فَوْقَ تِلْكَ الْاَحْجَارِ ثُمَّ حَمِدَ اللهَ تَعَالَى وَ اَثْنَى عَلَيْهِ فَقَالَ الْحَمْدُ لِلهِّ الَّذِى عَلَا فِى تَوَحُّدِهِ ...

ترجمه:

أبو منصور أحمد بن علی بن أبی طالب الطبرسی، در کتاب «الإحتجاج علی أهل اللجاج»، با سند متصل و معتبر از امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده است ایشان فرمودند:

پیامبر صلی الله علیه و آله در آخرین حج خود، در حالی عازم مکه شد که جز احکام حج و ولایت، تمام شرایع و قوانین را ابلاغ فرموده بود. پیش از حرکت، فرشتهٔ وحی نازل شد و از جانب پروردگار متعال، سلام رساند و گفت: «ای محمّد! خداوند می‌فرماید: "هیچ پیامبری از پیامبران گذشته را قبض روح نکردم مگر پس از کامل کردن دین و اتمام حجت بر مردم. تنها دو موضوع برای تو باقی مانده است که باید آنها را به مردم ابلاغ نمایی: یکی احکام حج و دیگری موضوع ولایت و خلافت پس از خودت؛ چرا که تا کنون زمین را خالی از حجت نگذاشته‌ام و پس از این نیز، خالی نخواهم گذاشت". خداوند عزّوجلّ، تو را مأمور کرده است که فریضهٔ حج را به همگان ابلاغ کنی و به همراه کسانی که تمکّن و استطاعت لازم برای انجام حج را دارند - از مردم شهر و اطراف و اکناف و بادیه‌نشینان - به مکه رهسپار شوی و احکام و مناسک حج را همچون نماز و زکات و روزه، به ایشان آموزش دهی و همان گونه که آنان را از نحوهٔ انجام دیگر احکام شرعی، آگاه نمودی، از نحوهٔ انجام مناسک حج نیز آگاه سازی». پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به منادی فرمود تا اعلام کند که رسول خدا، قصد دارد به سفر حج برود و روش انجام این عبادت را همچون دیگر احکام شرعی، آموزش دهد.

رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله، به همراه هفتاد هزار تن از اهالی مدینه و اطراف آن، از شهر خارج شدند و رهسپار مکه گردیدند و همگی آنان در طول سفر، به طور کامل، از پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله پیروی می‌کردند؛ همانند هفتاد هزار نفری که حضرت موسی از آنان برای هارون بیعت گرفت و آنان عهدشکنی کردند و از سامری و گوساله‌اش تبعیت نمودند. بیعتی که رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله، برای خلافت علی علیه‌السلام از مسلمانان گرفت، از هر جهت، شبیه بیعت قوم موسی با هارون و عهدشکنی و تبعیت آنان از سامری و گوساله‌اش بود.

صدای لبّیک مردم، در فضای بین مدینه و مکه، طنین‌انداز بود که جبرئیل در یکی از مواقف، نازل شد و خطاب به پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله گفت: «خداوند به تو سلام می‌رساند و می‌فرماید: زمان وفات تو نزدیك است و مدّت رسالتت به پایان رسیده است. بدان که من تو را به سوی خود فرا می‌خوانم و گریزی از آن نیست. پس بر آنچه که لازم است، پیمان بگیر و وصیت نما و علوم خود و علوم پیامبران پیشین و سلاح و تابوت و دیگر نشانه‌های رسالت را به وصی و جانشینت - که حجت آشکار من بر مردم است، یعنی علی بن ابی‌طالب - بسپار و او را همچون پرچمی در میان مردم برافراز و عهد و پیمان او را تجدید کن و عهد و پیمان گرفته شده برای ولایت علی بن ابی‌طالب را - که ولی من و مولای هر مرد و زن مؤمن است - به آنان یادآوری کن؛ زیرا هیچ پیامبری را قبض روح نکردم، مگر این که به وسیلهٔ تبعیت و اطاعت ولی خودم، دینشان را کامل کردم و حجت و نعمت خود را بر ایشان تمام نمودم؛ چرا که هیچ گاه زمین را

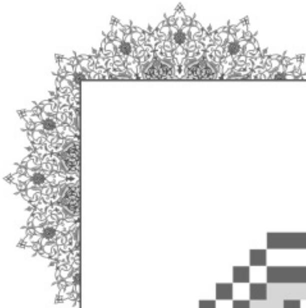
خالی از ولی و سرپرستی که حجت بر خلقم باشد، قرار نداده‌ام. امروز نیز دین شما را به کمال رساندم و نعمت خود را بر شما تمام کردم و به واسطهٔ ولایت ولیّ خودم و مولای همهٔ مردان و زنان، اسلام را به عنوان دین شما پسندیدم. علی، بندهٔ من و وصیّ پیامبر من و خلیفهٔ پس از او و حجت آشکار من بر خلقم می‌باشد. اطاعت از او، همانند اطاعت از پیامبرم محمد است. اطاعت از او، همانند اطاعت از من می‌باشد. هر کس از او اطاعت کند، گویا از من اطاعت کرده است. هر کس از او نافرمانی کند، گویا با من مخالفت کرده است. او را نشانه‌ای میان خود و خلقم قرار دادم. هر کس مقام او را بشناسد، مؤمن است و هر کس انکارش کند، کافر می‌باشد. هر که در بیعت او، کسی را شریك سازد، مشرك است و هر کس با ولایت او بمیرد، به بهشت می‌رود و هر کس با عداوت او بمیرد، روانهٔ جهنم می‌گردد. ای محمّد! علی را پرچم هدایت و راهنمای امت قرار بده و از مردم، برایش بیعت بگیر و عهد و پیمانی را که با آنان بسته‌ام، تجدید نما؛ زیرا به زودی تو را قبض روح می‌کنم و نزد خود فرا می‌خوانم».

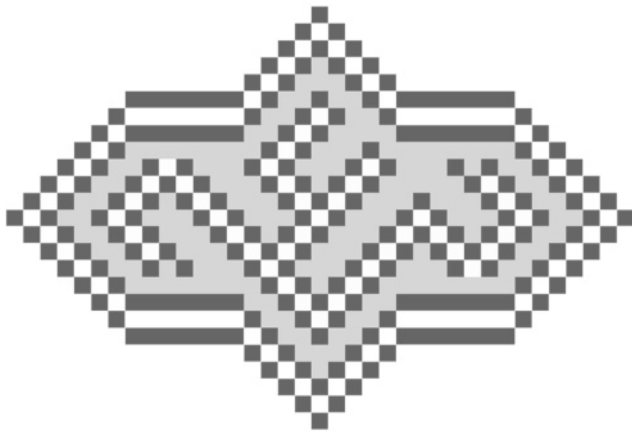
پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله که نسبت به قوم خود و نسبت به منافقان و تفرقه‌انگیزان، نگران بود که مبادا پراکنده شوند و به کفر و جاهلیت گذشته بازگردند، و همچنین از بغض و عداوت درونی آنان نسبت به علی آگاه بود، از جبرئیل خواست که از خدا درخواست کند که او را از شرّ و مکر منافقان، حفاظت فرماید. بنا بر این، انجام این فرمان را تا مسجد خیف، به تأخیر انداخت. جبرئیل، بار دیگر در مسجد خیف، نازل شد و فرمان سابق در مورد علی بن ابی‌طالب را تکرار کرد؛ ولی راجع به حفظ و حمایت پیامبر

در برابر منافقان، هیچ پیامی نیاورد. در بین راه مکه و مدینه، وقتی به «کراع الغمیم» رسیدند، جبرئیل برای بار سوم نازل شد و موضوع معرفی علی بن ابی‌طالب را متذکّر شد؛ ولی باز هم خبری از درخواست پیامبر و حفظ و نگهداری ایشان از شر منافقان نبود. پیامبر ﷺ، خطاب به جبرئیل گفت: «می‌ترسم مردم مرا تکذیب کنند و سخنم را درباره علی بن ابی‌طالب نپذیرند».

کاروان مسلمانان، حرکت کرد و در سه میلی جحفه، به غدیر خم رسید. پنج ساعت از طلوع آفتاب گذشته بود که جبرئیل با پیامی همراه با توبیخ و سرزنش، نازل شد و با تاکید بر حفظ و حمایت از پیامبر در برابر شر مردم، گفت: «ای محمّد! خداوند متعال، سلام می‌رساند و می‌فرماید: ای پیامبر! آنچه را که از سوی پروردگارت بر تو فرستاده شد، ابلاغ کن که اگر این کار را نکنی، رسالت او را به انجام نرسانده‌ای. خدا تو را از گزند مردم، حفظ می‌کند».

در حالی که گروهی در نزدیکی جحفه بودند و عده‌ای هنوز به غدیر خم نرسیده بودند، پیامبر دستور داد کسانی که جلوتر هستند، برگردند و کسانی که عقب مانده‌اند، خود را برسانند و همگی در غدیر خم، گرد آیند تا پیام خدا را به آنان برساند. در آن مکان، درخت‌هایی بود که پیامبر ﷺ، دستور دادند که زیر آنها را بروبند و از سنگ‌ها، منبری بسازند تا حضرت بتواند بر روی آنها قرار گیرد و بر همه اشراف داشته باشد. پس از این که همه در آنجا گرد آمدند، پیامبر اکرم ﷺ، بر روی سنگ‌ها ایستاد و با حمد و ثنای خداوند، خطبۀ خود را آغاز کرد و فرمود:

متن خطبه
همراه با ترجمه منثور و موزون

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱﴾	اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذي عَلا في تَوَحُّدِهِ * * * سپاس خدایی را که در یگانگی خود، بلند مرتبه است.	**ثنا و حمد باشد ویژهٔ حق** **به یکتایی بود والای مطلق**
﴿۲﴾	وَدَنا في تَفَرُّدِهِ * * * در عین تنهایی، به آفریدگانش نزدیك است.	**به عین انفراد آن گوهر نیك** **بود برخلق عالم جمله نزدیک**
﴿۳﴾	وَجَلَّ في سُلْطانِهِ * * * در قدرت و سلطهٔ خود، شکوهمند است.	**به قدرت او شکوهی ویژه دارد** **جهان را سلطه‌ای آویژه دارد** **(آویژه = خاص)**
﴿۴﴾	وَعَظُمَ في اَرْكانِهِ * * * در ارکان آفرینش، عظیم جلوه می‌کند.	**خداوندی که ذات او قدیم است** **و رکن آفرینش بس عظیم است**
﴿۵﴾	وَاَحاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْماً وَهُوَ في مَكانِهِ * * * در حالی که در جایگاه خود استوار می‌باشد، علمش بر همه چیز احاطه دارد.	**مکانش ثابت و دارای سلطه** **به علمش بر جهان دارد احاطه**
﴿۶﴾	وَقَهَرَ جَميعَ الْخَلْقِ بِقُدْرَتِهِ وَبُرْهانِهِ * * * با قدرت و برهان خود، بر همهٔ مخلوقات، سلطه دارد.	**مسلّط گشته بر مخلوق عالم** **به فیض قدرت و برهان محکم**

	متن خطبه و ترجمه	اشعار
﴿۷﴾	حَمیداً لَمْ یَزَلْ، مَحْمُوداً لایَزالُ * * * همیشه مورد سپاس بوده و همچنان مورد ستایش خواهد بود.	**سپاسش از ازل بوده است جاری** **ثنایش تا ابد گویان و ساری**
﴿۸﴾	وَ مَجیداً لایَزولُ * * * صاحب عظمتي فنا ناپذیر است.	**بزرگ است و شریف و بی‌زوال است** **زوال قدرت ذاتش محال است**
﴿۹﴾	وَ مُبْدِئاً وَ مُعیداً وَ کُلُّ اَمْرٍ اِلَیْهِ یَعُودُ * * * آغاز کننده و اعاده کننده است و هر چیزی به او باز می‌گردد.	**خداوندی کز او عالم شد آغاز** **رود عالم زمانی سوی او باز**
﴿۱۰﴾	بارِئُ الْمَسْمُوکاتِ وَ داحِیَ الْمَدْحُوّاتِ * * * به وجود آورندهٔ برافراشته‌ها (افلاك و آسمان‌ها) و گسترانندهٔ گسترده شده‌ها (زمین) است.	**خدایی که فلک را کرده بر پا** **و داده گسترش سطح زمین را**
﴿۱۱﴾	وَ جَبّارُ الْاَرَضینَ وَ السَّماواتِ * * * یگانه حکمران زمین‌ها و آسمان‌ها است.	**به جمله خاکیان فرمانروا اوست** **صف افلاکیان را مقتدا اوست**
﴿۱۲﴾	قُدُّوسٌ، سُبُّوحٌ * * * پاك و منزّه و تسبیح شده است.	**ز هر نقصی خدا پاک و مبراست** **تمام آنچه زیبایی‌ست، او راست**

	متن و ترجمه	اشعار
۱۳	رَبُّ الْمَلائِكَةِ وَالرُّوحِ * * * پروردگار ملائکه و روح می‌باشد.	خدا می‌پرورد روح و ملائک از او فرمان برند عرش و ارائک
۱۴	مُتَفَضِّلٌ عَلى جَميعِ مَنْ بَرَاَه، مُتَطَوِّلٌ عَلى جَميعِ مَنْ اَنْشَاَهُ * * * تفضّل‌کننده بر همهٔ آن چیزهایی است که خلق کرده، و لطف‌کننده بر چیزهایی است که به وجود آورده.	جهان در سایه‌سار رحمت اوست و خلقی وامدار منت اوست
۱۵	يَلْحَظُ كُلَّ عَيْنٍ وَالْعُيُونُ لاتَراهُ * * * هر چشمی را زیر نظر دارد و چشم‌ها او را نمی‌بینند.	نظر می‌افکند بر هر پدیده ولی هرگز نمی‌آید به دیده
۱۶	كَريمٌ حَليمٌ ذُواَناتٍ * * * کریم و بردبار و تحمّل‌کننده است.	خدایی که کریم و بردبار است تحمل در وجودش بی‌شمار است
۱۷	قَدْ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَتُهُ * * * رحمت او، همه چیز را فرا گرفته است.	فراگیر جهان شد رحمت او کران تا بیکران شد رحمت او
۱۸	وَمَنَّ عَلَيْهِمْ بِنِعْمَتِهِ * * * و با نعمت خود، بر همهٔ آنها منت گذاشته است.	خدا منت نهاده بر خلایق به خوان نعمتش بنموده لایق

	متن خطبه و ترجمه	اشعار
﴿۱۹﴾	لا یَعْجَلُ بِانْتِقامِهِ، وَ لایُبادِرُ اِلَیْهِمْ بِمَا اسْتَحَقُّوا مِنْ عَذابِهِ * * * در انتقام گرفتن، عجله نمی‌کند و به عذابی که گنهکاران سزاوار آن هستند، مبادرت نمی‌ورزد.	**اگر هم بنده‌ای بنمود عصیان** **نباشد رب به تعذیش شتابان**
﴿۲۰﴾	قَدْ فَهِمَ السَّرائِرَ وَ عَلِمَ الضَّمائِرَ، وَ لَمْ تَخْفَ عَلَیْهِ اَلْمَکْنوناتُ و لا اشْتَبَهَتْ عَلَیْهِ الْخَفِیّاتُ * * * باطن‌ها را می‌فهمد و درون‌ها را می‌داند و پنهان‌ها بر او مخفی نمی‌ماند و مخفی‌ها بر او مشتبه نمی‌گردد.	**خدا عالم به اسرار نهانی ست** **از این رو راز دل مخفی بر او نیست** **ز پیدا و نهان‌ها باشد آگاه** **نیابد در وجودش یک خطا راه**
﴿۲۱﴾	لَهُ الْاِحاطَةُ بِکُلِّ شَيءٍ، و الغَلَبَةُ علی کُلِّ شَيءٍ * * * احاطه بر هر چیزی و غلبه بر همه چیز، مخصوص او است.	**به کنه عالم هستی محیط است** **زمام عالمی بگرفته در دست**
﴿۲۲﴾	و القُوَّةُ في کُلِّ شَيءٍ و القُدْرَةُ عَلی کُلِّ شَيءٍ * * * قوّت در هر چیزی و قدرت بر هر چیزی، از ویژگی‌های او است.	**به هر چیزی توان و قوّت اوست** **بر عالم قدرت با شوکت اوست**
﴿۲۳﴾	وَلَیْسَ مِثْلَهُ شَيءٌ وَ هُوَ مُنْشِئُ الشَّيءِ حینَ لا شَيءَ * * * هیچ چیزی مانند او نیست. او است به وجود آورندهٔ هر چیزی، به هنگامی که چیزی نبود.	**ندارد ذات او همتا و مانند** **پدید آورده خلق از هیچ آژند** **(آژند=گل، خمیرمایه)**

	متن خطبه و ترجمه	اشعار
﴿۲۴﴾	دائِمٌ، حَیٌّ * * * دائمی و زنده است.	همیشه هست و هستی هست ذاتش نمی‌باشد زوالی در حیاتش
﴿۲۵﴾	وَقائِمٌ بِالْقِسْطِ * * * برپا کنندهٔ قسط و داد است.	بود خورشید عدلش عالم افروز نباشد غیر از او دادار پیروز
﴿۲۶﴾	لا اِلٰهَ اِلاّ هُوَ الْعَزیزُ الْحَکیمُ * * * خداوندی جزاو-که ارجمند و حکیم باشد- وجودندارد.	نباشد غیر از او خلاق دانا که عزت را چو حکمت هست دارا
﴿۲۷﴾	جَلَّ عَنْ اَنْ تُدْرِکَهُ الْاَبْصارُ﴿وَهُوَ یُدْرِکُ الْاَبْصارَ﴾ * * * بالاتر از آن است که چشم‌ها او را درک کنند؛ ولی او چشم‌ها را درک می‌کند. (انعام/۱۰۳)	حجاب خاک دارد دیدهٔ ما نمی‌بیند جمال حق تعالی به چشم‌انداز هستی او بصیر است جهان را پادشاهی بی‌نظیر است
﴿۲۸﴾	﴿وَهُوَ اللَّطیفُ الْخَبیرُ﴾ * * * او لطف‌کننده و آگاه است. (انعام/۱۰۳)	بود آگاه بر احوال دنیا لطیف است و خبیر است و توانا

	متن خطبه و ترجمه	اشعار
﴿۲۹﴾	لا يَلْحَقُ اَحَدٌ وَصْفَهُ مِنْ مُعايَنَةٍ، وَ لا يَجِدُ اَحَدٌ كَيْفَ هُوَ مِنْ سِرٍ وَ عَلانِيَةٍ اِلاّ بِما دَلَّ عَزَّ وَ جَلَّ عَلى نَفْسِهِ * * * هیچ کس نمی‌تواند با دیدن، به وصفش راه یابد. و کسی به چگونگی او ـ از صفات مخفی و آشکارش ـ دست نمی‌یابد؛ مگر به آنچه که خود خداوند عزوجل، راهنمایی کرده باشد.	**بشر عاجز ز ادراک صفاتش** **و در ابهام زیبایی است ذاتش** **مگر آن را که خود بر آن دلیل است** **که این هم لطف معبود جلیل است**
﴿۳۰﴾	وَ اَشْهَدُ اَنَّهُ اللهُ الَّذي مَلَاَ الدَّهْرَ قُدْسُهُ * * * گواهی می‌دهم که او است خدایی که پاکی‌اش، روزگار را در برگرفته است.	**گواهی می‌دهم پاکی ز یزدان** **شده گسترده اندر روزگاران**
﴿۳۱﴾	وَ الَّذي يَغْشَى الْاَبَدَ نُورُهُ * * * او است که نورش، ابدیّت را فرا گرفته است.	**ابد را نور او در بر گرفته** **خوشا جانی که این باور گرفته**
﴿۳۲﴾	وَ الَّذي يُنْفِذُ اَمْرَهُ بِلا مُشاوَرَةِ مُشيرٍ * * * او است که دستورش را بدون مشورت با هیچ مشورت‌کننده‌ای، اجرا می‌کند.	**بدون مشورت با خلق عالَم** **کند اجرا امور خویش هر دَم**
﴿۳۳﴾	وَ لا مَعَهُ شَريكٌ في تَقْديرِهِ * * * در تقدیر امورش، شریکی ندارد.	**بگرداند جهان بی هیچ یاری** **به کس حاجت ندارد ذات باری**
﴿۳۴﴾	وَ لا يُعاوَنُ في تَدْبيرِهِ * * * در تدبیر امورش، یاری نمی‌جوید.	**به تدبیر جهان یاری نخواهد** **رفیق فکر و پنداری نخواهد**

	متن و ترجمه	اشعار
۳۵	صَوَّرَمَا ابْتَدَعَ عَلی غَیْرِمِثالٍ * * * آنچه را ایجاد کرد، بدون نمونهٔ قبلی، به تصویرکشید.	**نگارش کرد دیوان جهان را** **بدون نقشه سامان داد آن را**
۳۶	وَ خَلَقَ ما خَلَقَ بِلامَعُونَةٍ مِنْ اَحَدٍ وَ لا تَکَلُّفٍ و لاَاحْتِیالٍ * * * آنچه را که خلق کرد، بدون کمك گرفتن از کسی و بدون زحمت و چاره‌اندیشی خلق کرد.	**مسیر آفرینش هست هموار** **نباشد بهر حق همراه و همیار** **نیندیشید تدبیری در این رَه** **که او بر راز خلقت هست آگه**
۳۷	اَنْشَاَها فَکانَتْ وَ بَرَاَها فَبانَتْ * * * آنها را ایجاد کرد، پس به وجود آمدند. و خلق کرد،پس ظاهرشدند.	**خلایق را به قدرت کرده ایجاد** **جهان شد با چنین ایجاد بنیاد** **پس از خلقت، جهان شد آشکارا** **بنازم قدرت و علم خدا را**
۳۸	فَهُوَاللّهُ الَّذي لااِلهَ اِلاّ هُوَ * * * پس او است خدایی که جز او خدایی نیست.	**پس او باشد خدای پاک و یکتا** **نباشد غیر از او ربّ توانا**
۳۹	المُتْقِنُ الصَّنْعَةَ،اَلْحَسَنُ الصَّنیعَةِ * * * هنرش استوار و ساخته‌هایش زیبا است.	**هنرهایش قوی و استوار است** **صناعاتش ظریف و پایدار است**

	متن خطبه و ترجمه	اشعار
﴿۴۰﴾	اَلْعَدْلُ الَّذي لايَجُورُ، وَ الْاَكْرَمُ الَّذي تَرْجِعُ اِلَيْهِ الْاُمُورُ * * * عادلی است که ظلم نمی‌کند. بزرگواری است که کارها به او باز می‌گردد.	بـه غیـر از بـذر انصـاف او نـکارد و هـر کاری بـه او برگشـت دارد
﴿۴۱﴾	وَ اَشْهَدُ اَنَّهُ اللهُ الَّذي تَواضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِهِ * * * شهادت می‌دهم او است خدایی که همه چیز در مقابل عظمتش، سر فرو می‌آورد.	شـهادت می‌دهـم او هسـت والا عظیـم اسـت و کریـم اسـت و توانـا بـه نـزدش سـر فـرود آرد خلایـق کـه او باشـد بـه ایـن تعظیـم لایـق
﴿۴۲﴾	وَ ذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِعِزَّتِهِ، وَ اسْتَسْلَمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِهِ، وَ خَضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِهَيْبَتِهِ * * * همه چیز در مقابل عزّتش، ذلیل می‌باشد و همه چیز در برابر قدرتش تسلیم است و همه چیز در برابر هیبتش، فروتنی می‌کند.	طریـق بندگـی را چـون گشـودند بـه درگاهـش همـه کُرنـش نمودنـد هراسـان مـی شـوند از عـزت او شـوند تسـلیم قهـر و قـدرت او
﴿۴۳﴾	مَلِكُ الْاَمْلاكِ وَ مُفَلِّكُ الْاَفْلاكِ * * * صاحب املاك و گردانندهٔ افلاك است.	بـود او مالـک امـلاک عالـم و گرداننـدهٔ افـلاک عالـم
﴿۴۴﴾	وَ مُسَخِّرُ الشَّمْسِ وَ الْقَمَرِ، كُلٌّ يَجْري لِاَجَلٍ مُسَمّىٰ * * * فرمانروای آفتاب و ماه است و هر یک برای زمانی معین، در حرکتند.	همـو فرمانـروای مهـر و مـاه اسـت کـه عالـم را وجـود او پنـاه اسـت معیـن کـرده دور مـاه و خورشـید کسـی فرمانروایـی چـون خـدا دیـد؟

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۴۵﴾	﴿يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهارِ وَيُكَوِّرُ النَّهارَ عَلَى اللَّيْلِ﴾ يَطْلُبُهُ حَثِيثاً * * * شب را بر روز و روز را بر روی شب برمی‌گرداند؛ شبی که به سرعت در پی روز می‌آید. (زمر/۵)	**جهان مدهوش نظم کردگار است چه زیبا گردش لیل و نهار است**
﴿۴۶﴾	قاصِمُ كُلِّ جَبّارٍ عَنِيدٍ * * * در هم شکنندهٔ هر زورگوی ناسازگاری است.	**ز قهر و قدرتش در ملک امکان شود ویران بنای ظلم و عصیان**
﴿۴۷﴾	وَمُهْلِكُ كُلِّ شَيْطانٍ مَرِيدٍ * * * هلاك كنندهٔ هر شيطان سركشى است.	**کُشد آن قاهر دارای دانش هر آن شیطان بد کردار سرکش**
﴿۴۸﴾	لَمْ يَكُنْ لَهُ ضِدٌّ وَلا مَعَهُ نِدٌّ * * * نه ضدّی دارد و نه معارضی.	**نباشد بهر او ضدّی در عالم که وحدت در وجودش گشته مُدغَم**
﴿۴۹﴾	اَحَدٌ صَمَدٌ ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً اَحَدٌ﴾ * * * یکتا و بی‌نیاز است. زاییده نشده و نمی‌زاید. و هیچ همتایی ندارد. (توحید/۳)	**یگانه بی‌نیاز است و نشاید که زاییده شود یا او بزاید خدایی کو ندارد مثل و مانند زبانم در ثنایش گشته در بند**

	متن خطبه و ترجمه	اشعار
﴿۵۰﴾	إِلهٌ واحِدٌ وَ رَبٌّ ماجِدٌ * * * خدایی یگانه و پرودگاری با عظمت است.	**بـود یکتـا خداونـدی کـه زنـد است** **بـزرگ و بـا جـلال و ارجمنـد است** **(زند: بزرگ و عظیم و نیرومند)**
﴿۵۱﴾	يَشاءُ فَيُمْضي، وَ يُريدُ فَيَقْضي * * * می‌خواهد، پس به انجام می‌رساند. و اراده می‌کند، پس حکمش جاری می‌شود.	**هـرآن چیـزی کـه خواهـد، می‌شـود آن** **از او ایجـاد گشـته مُلـک امـکان** **اراده گـر نمایـد ذات بـاری** **کنـد حکمـش بـه کل خلـق جـاری**
﴿۵۲﴾	وَيَعْلَمُ فَيُحْصي * * * می‌داند، پس به شماره می‌آورد.	**خـدا دانـا بـر اسـرار جهـان اسـت** **شـمارد هـر چـه را در آن نهـان اسـت**
﴿۵۳﴾	وَيُميتُ وَيُحْيي * * * می‌میراند و زنده می‌گرداند.	**بمیرانـد همـه جنبنـدگان را** **سـپس جـان بخشـد او خلـق جهـان را**
﴿۵۴﴾	وَيُفْقِرُوَيُغْني * * * فقیرمی‌کند و غنی می‌سازد.	**همـه فقـر و غنـا از سـوی حـق اسـت** **دهـد آن را بـه هـرکـس مستحق اسـت**
﴿۵۵﴾	وَيُضْحِكُ وَيُبْكي * * * می‌خنداند و می‌گریاند.	**بـه بـرگ دیـده شـبنم می‌فشـاند** **گل لبخنـد بـر لـب می‌نشـاند**
﴿۵۶﴾	وَيُدْني وَيُقْصي * * * نزدیك می‌کند و دور می‌گرداند.	**از او دل‌هـا بـه هـم پیونـد گیرنـد** **بـه فرمانـش ز هـم دوری گزیننـد**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۵۷﴾	وَ یَمْنَعُ وَ یُعْطي * * * دریغ می‌کند و عطا می‌نماید.	**گهی بخشد و گاهی باز دارد** **به خیل عاشقان، صد ناز دارد**
﴿۵۸﴾	لَهُ الْمُلْكُ * * * پادشاهی از آنِ او است.	**جز او فرمانروای لا مکان نیست** **امیر عشق اندر ملک جان کیست؟**
﴿۵۹﴾	وَ لَهُ الْحَمْدُ * * * حمد و سپاس برای او است.	**چه کس جز اوست مقصود نیایش؟** **که شایسته‌ست بر حمد و ستایش؟**
﴿۶۰﴾	بِيَدِهِ الْخَيْرُ﴿ وَ هُوَ عَلى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ﴾ * * * هر گونه خیری به دست او است و بر هر چیزی قادر است. (مائده/۱۴۰)	**به دست اوست هر خیری که برماست** **که او بر خلق هر چیزی تواناست**
﴿۶۱﴾	﴿ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهارِ وَ يُولِجُ النَّهارَ فِي اللَّيْلِ﴾ ، لا اِلهَ اِلاّ هُوَ الْعَزيزُ الْغَفّارُ * * * شب را در روز و روز را در شب فرو می‌برد. خدایی جز او ـ که با عزّت و آمرزنده باشد ـ وجود ندارد. (الحدید/۲)	**به ماه او امر تابیدن نماید** **نقاب صبح را او می‌گشاید** **درفش نور بر بام فلق زد** **و طرحی سرخ بر بوم شفق زد** **نباشد غیر از او هرگز الهی** **عزیز است و ببخشد هر گناهی**
﴿۶۲﴾	مُسْتَجيبُ الدُّعاءِ وَ مُجْزِلُ الْعَطاءِ * * * اجابت کنندهٔ دعا و بسیار عطا کننده است.	**اجابت می‌کند بر ما دعا را** **فراوان می‌دهد بر ما عطا را**

	متن خطبه و ترجمه	اشعار
﴿۶۳﴾	مُحْصِي الْاَنْفاسِ * * * شمارندهٔ نَفَس‌ها است.	**نفس‌ها در شمار و قید اویند و جان‌ها در کمین صید اویند**
﴿۶۴﴾	وَرَبُّ الْجِنَّةِ وَالنّاسِ * * * پرودگار جنّ و انس است.	**بود پروردگار جن و هم ناس خدای عاشقان و خالق یاس**
﴿۶۵﴾	الَّذي لا يُشْكِلُ عَلَيْهِ شَيْءٌ * * * همان کسی است که هیچ امری بر او دشوار نمی‌گردد.	**بر او امر جهان مشکل نیاید که او هر مشکلی آسان نماید**
﴿۶۶﴾	وَ لا يُضجِرُهُ صُراخُ الْمُسْتَصْرِخينَ * * * فریاد دادخواهان، او را آزرده نمی‌سازد.	**نمی‌آزارد از فریاد مظلوم ستاند از ستمگر داد مظلوم**
﴿۶۷﴾	وَ لا يُبْرِمُهُ اِلْحاحُ الْمُلِحّينَ * * * اصرارِ اصرار کنندگان، او را خسته نمی‌نماید.	**چون آگه باشد از اسرار مردم نگردد خسته از اصرار مردم**
﴿۶۸﴾	اَلْعاصِمُ لِلصّالِحينَ * * * نگهدارندهٔ درستکاران است.	**شود غمخوار و حامی و نگهدار هرآن کس را که باشد نیک کردار**
﴿۶۹﴾	وَ الْمُوَفِّقُ لِلْمُفْلِحينَ، وَ مَوْلَى الْمُؤْمِنينَ وَ رَبُّ الْعالَمينَ * * * موفّق کننده رستگاران و صاحب اختیار مومنان و پروردگار عالمیان است.	**دهد توفیق او بر رستگاران بود او سرور این ملک امکان**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۷۰﴾	اَلَّذِي اسْتَحَقَّ مِنْ كُلِّ مَنْ خَلَقَ اَنْ يَشْكُرَهُ وَيَحْمَدَهُ عَلى كُلِّ حالٍ * * * خدایی است که در همه حال، سزاوار سپاس و ستایش از سوی آفریدگان است.	**به هر حالی خداوند است لایق** **به جای آرند شکرش را خلایق**
﴿۷۱﴾	اَحْمَدُهُ كَثيراً وَاَشْكُرُهُ دائماً عَلَى السَّرّاءِ والضَّرّاءِ وَالشِّدَّةِ وَالرَّخاءِ * * * او را بسیار سپاس می‌گویم و مدام شکر می‌کنم؛ چه در گرفتاری و چه در آسایش، چه در سختی و چه در آرامش.	**به لب دارم سپاسش هر زمانی** **به هر حال و به هر جا و مکانی** **کنم شکر خدا هنگام سختی** **به هنگام رفاه و نیك‌بختی**
﴿۷۲﴾	وَاُومِنُ بِهِ وبِمَلائكَتِهِ وكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ * * * به او و ملائکه‌اش و کتاب‌ها و پیامبرانش ایمان می‌آورم.	**بود ایمان به ذاتش در نهادم** **یقین بر ملائک اعتقادم** **منم مؤمن به تورات و زبورش** **به انجیل و همه آیات نورش** **به نوح و آدم و ادریس و موسی** **به جمع انبیای پاک و والا**
﴿۷۳﴾	اَسْمَعُ لِاَمْرِهِ وَ اُطيعُ * * * به فرمانش گوش می‌سپارم و اطاعت می‌نمایم.	**به جان و دل مطیع امر اویم**
﴿۷۴﴾	وَ اُبادِرُ اِلى كُلِّ ما يَرْضاهُ * * * به آنچه که خشنودش می‌سازد، مبادرت می‌ورزم.	**ره خوشنودی حق را بپویم**

	متن خطبه و ترجمه	اشعار
۷۵	وَاَسْتَسْلِمُ لِما قَضاهُ * * * در مقابل حکم او تسلیم می‌شوم؛	**قضایش را به جانم می‌پذیرم به راهش جان‌نثاری بی‌نظیرم**
۷۶	رَغْبَةً في طاعَتِهِ وَخَوْفاً مِنْ عُقُوبَتِهِ * * * در حالی که رغبت به اطاعتش و ترس از عقوبتش دارم.	**ز شوق طاعتش غرق سرورم پر از احساس و سرشار از غرورم چو باشم با خدای خود مخالف بگردم از عِقابی سخت، خائف**
۷۷	لاَنَّهُ اللهُ الَّذي لايُؤْمَنُ مَكْرُهُ وَ لا يُخافُ جَوْرُهُ * * * چرا که او خدایی است که نمی‌توان از مکرش در امان ماند و از ظلمش ترسان شد (زیرا ظلمی نمی‌کند).	**که نتوان ایمن از مکر خدا شد ز دام کیفر سختش رها شد ولی از بیم ظلمش در امانم ستمگر نیست، این را خوب دانَم**
۷۸	وَ اُقِرُّ لَهُ عَلى نَفْسي بِالْعُبُودِيَّةِ وَ اَشْهَدُ لَهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ * * * به بندگی‌ام برای او اقرار می‌کنم و به ربوبیتش شهادت می‌دهم.	**کنم اقرار اکنون بندگی را به درگاه خدا و ربّ یکتا**
۷۹	وَ اُؤَدّي ما اَوْحىٰ بِهِ اِلَيَّ * * * آنچه را که به من وحی نموده، به انجام می‌رسانم.	**و هر فرمان که او بنموده نازل رسانم بر خلایق، ناب و کامل**

	متن و ترجمه	اشعار
۸۰	حَذَراً مِنْ اَنْ لا اَفْعَلَ فَتَحِلَّ بي مِنْهُ قارِعَةٌ لا يَدْفَعُها عَنّي اَحَدٌ * * * از ترس آن که مبادا در صورت انجام ندادن فرمان، عذابی از او بر من فرود آید که هیچ کس نتواند آن را دفع نماید.	**نباشم گر مطیع امر الله و کوتاهی نمایم اندر این راه عتابی تلخ را باشم سزاوار عذابی سخت را گردم گرفتار که هرگز رفع آن ممکن نگردد کسی از مکر حق، ایمن نگردد**
۸۱	وَاِنْ عَظُمَتْ حيلَتُهُ وَصَفَتْ خُلَّتُهُ لا اِلهَ اِلّا هُوَ * * * هرچند که چاره‌اندیشی‌اش عظیم است و دوستی‌اش خالص می‌باشد و خدایی جز او وجود ندارد.	**اگرچه چاره‌های او عظیم است و یاری خالص و پاک و کریم است همانا خالقی غیر از خدا نیست و توحید از نهاد ما جدا نیست**
۸۲	لِاَنَّهُ قَدْ اَعْلَمَني اَنّي اِنْ لَمْ اُبَلِّغْ ما اَنْزَلَ اِلَيَّ في حَقِّ عَلِيٍّ فَما بَلَّغْتُ رِسالَتَهُ * * * خداوند به من اعلام فرمود که اگر آنچه در حق علی بر من نازل فرموده، ابلاغ نکنم، رسالت او را به انجام نرسانده‌ام.	**خدا فرموده حکمش را برایم وگر سرپیچی از امرش نمایم رسالت را ادا ننموده‌ام من به درگاه خدا شرمنده‌ام من و حکمش نیست جز امر امامت علی را برگمارم بر خلافت**
۸۳	وَقَدْ ضَمِنَ لي تَبارَكَ وَتَعالَى الْعِصْمَةَ مِنَ النّاسِ وَهُوَ اللهُ الْكافِي الْكَريمُ * * * خداوند تبارك و تعالی، حفاظت از شر مردم را برایم ضمانت نمود. او، خدای بی‌نیاز کننده و کریم است.	**خدا ضامن شده در این تلاطم که محفوظم کند از شر مردم خداوندی که دانا و کریم است غنی سازد مرا از مردم پست**

	متن و خطبه و ترجمه	اشعار
﴿۸۴﴾	فَاَوْحىٰ اِلَيَّ: * * * او به من چنین وحی کرد:	**چنین فرمود با من پیک سبحان** **کـه باشـد ایـن پیـام ذات یـزدان:**
﴿۸۵﴾	﴿بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحيمِ * * * «به نام خداوند بخشندهٔ مهربان	**به نام آن خدایی که حکیم است** **خداوندی که رحمان و رحیم است**
﴿۸۶﴾	يا اَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ ما اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ (في عَلِيٍّ يَعْني فِي الْخِلافَةِ لِعَلِيِّ بْنِ اَبي طالِبٍ) * * * ای پیامبر! آنچه از طرف پروردگارت ـ دربارهٔ علی ـ برتونازل شده، ابلاغ کن. (یعنی دربارهٔ خلافت علی بن ابی طالب)	**رسـول مـا رسـان حکـم خـدا را** **همـان فرمـان نـاب حـق تعالـی** **تـو ابـلاغ ولای مرتضـی کـن** **علـی را رهبـر خلـق خـدا کـن**
﴿۸۷﴾	وَاِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَما بَلَّغْتَ رِسالَتَهُ * * * اگر انجام ندهی، رسالتش را ابلاغ نکرده‌ای.	**تو را از جانب حق این پیام است** **جز این، امر رسالت ناتمام است**
﴿۸۸﴾	وَاللّٰهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النّاسِ﴾ * * * خداوند، تو را از مردم حفظ می‌کند». (مائده/۶۷)	**اگـر حکـم الهـی را رسـانی** **ز شـر دشـمنان ایمـن بمانـی**
﴿۸۹﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، ما قَصَّرْتُ في تَبْليغِ ما اَنْزَلَ اللّٰهُ تَعالىٰ اِلَيَّ * * * ای مردم! من در رساندن آنچه خدا بر من نازل کرد، کوتاهی نکردم.	**شما مردم شنیدید این سخن را** **و فرمـان خـدای ذوالمنـن را** **رسـاندم هـرچـه را فرمـود، در دم** **خـدا دانـد کـه کوتاهـی نکـردم**

	متن و ترجمه	اشعار
۹۰	وَ اَنَا اُبَیِّنُ لَکُمْ سَبَبَ هذِهِ الْآیَةِ * * * من سبب نزول این آیه را برای شما بیان می‌کنم.	**بپردازم کنون با دقت و شوق به اسباب نزول آیهٔ فوق**
۹۱	اِنَّ جَبْرَئیلَ هَبَطَ اِلَیَّ مِراراً ثَلاثاً * * * جبرئیل سه مرتبه بر من نازل شد.	**فرود آمد به سویم پیک رحمان سه بار از جانب آن ذات سبحان**
۹۲	یَأْمُرُنی عَنِ السَّلامِ رَبّی (وَ هُوَ السَّلامُ) اَنْ اَقُومَ فی هذَا الْمَشْهَدِ فَاُعْلِمَ کُلَّ اَبْیَضَ وَ اَسْوَدَ * * * از طرف پروردگارم سلام (که تنها او سلام سلام)، مرا مامور کرد که در این اجتماع، به پا خیزم و بر هر سفید و سیاهی اعلام کنم:	**و ابلاغ سلام دوست بنمود ز سوی حق مرا مأمور فرمود توقف در غدیر خم نمایم خُم ناب ولا را برگشایم رسا گویم من این امر الهی به هر شخص سفیدی یا سیاهی**
۹۳	اَنَّ عَلِیَّ بْنَ اَبی طالِبٍ اَخی وَ وَصِیّی وَ خَلیفَتی (عَلی اُمَّتی) وَ الْاِمامُ مِنْ بَعْدی * * * که علی بن ابی‌طالب، برادر من و وصی من و جانشین من در میان امت من و امام بعد از من است.	**علی را بر ولایت برگزینم کنم او را وصّی و جانشینم**
۹۴	الَّذی مَحَلُّهُ مِنّی مَحَلُّ هارُونَ مِنْ مُوسی اِلاّ اَنَّهُ لا نَبِیَّ بَعْدی * * * نسبت او به من، همانند نسبت هارون به موسی است؛ جز این که پیامبری بعد از من نیست.	**مقامش آن‌چنان صدر است و والا که او هارون بود، من همچو موسی به جز این فرق، فرق دیگری نیست که بعد از من دگر پیغمبری نیست**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۹۵﴾	وَ هُوَ وَلِیُّکُمْ بَعْدَ اللهِ وَ رَسُولِهِ * * * او بعد از خدا و رسولش، صاحب اختیار شما است.	**کنون بعد از خداوند و پیمبر ولی و صاحب و مولا است حیدر**
﴿۹۶﴾	وَ قَدْ اَنْزَلَ اللهُ تَبارَكَ وَ تَعالیٰ عَلَیَّ بِذلِكَ آیَةً مِنْ کِتابِهِ هِیَ: * * * بر این اساس بود که خدا آیه‌ای از کتابش را بر من نازل کرد که چنین است:	**خدا در لوحی از شبنم برایم فرستاد این پیام سخت و محکم**
﴿۹۷﴾	﴿ اِنَّما وَلِیُّکُمُ اللهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذینَ آمَنُوا الَّذینَ یُقیمُونَ الصَّلاةَ وَ یُؤْتونَ الزَّکاةَ وَ هُمْ راکِعُونَ ﴾ * * * «صاحب اختیار شما، خدا و رسولش می‌باشند؛ و نیز کسانی که ایمان آورده‌اند و نماز به‌پا می‌دارند و در حال رکوع، زکات می‌دهند». (مائده/۵۵)	**پس از حق، بر شما مولا است احمد و گل‌های گلستان محمد همان‌هایی که وقتی در صلاتند همی مشغول اعطای زکاتند**
﴿۹۸﴾	وَ عَلِیُّ بْنُ اَبي طالِبٍ الَّذي اَقامَ الصَّلاةَ وَ آتَي الزَّکاةَ وَ هُوَ راکِعٌ یُریدُ اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ في کُلِّ حالٍ * * * علی بن ابی‌طالب، همان کسی است که نماز به پا می‌دارد و در حال رکوع، زکات می‌دهد و در همه حال، خداخواه است.	**علی باشد که در محراب طاعت ببخشد خاتم ناب از سخاوت بجوید او رضای حق تعالی که این باشد مرام سبز مولی**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۹۹﴾	وَ سَأَلْتُ جَبْرَئيلَ اَنْ يَسْتَعْفِيَ لِيَ السَّلامَ عَنْ تَبْليغِ ذلِكَ اِلَيْكُمْ (اَيُّهَا النّاسُ) * * * من از جبرئیل درخواست کردم که از خدا بخواهد تا مرا از ابلاغ این مهم به شما مردم، معاف دارد.	**من از جبریل کردم این تقاضا بخواهد از خداوند تعالی که از ابلاغ امرش بر شمایان معافم دارد آن دادار یزدان**
﴿۱۰۰﴾	لِعِلْمي بِقِلَّةِ الْمُتَّقينَ وَ كَثْرَةِ الْمُنافِقينَ وَ اِدْغالِ اللاّئِمينَ وَ حِيَلِ الْمُسْتَهْزِئينَ بِالْاِسْلامِ * * * زیرا از کمی پرهیزکاران و زیادی منافقان و دغل‌کاری ملامت‌کنندگان و حیله‌های مسخره‌کنندگانِ دین اسلام، آگاهی دارم.	**شما را می‌شناسم خوب، تک‌تک که تقواپیشگان هستند اندک سیه‌کاران فراوانند، آری اسیر دام شیطانند، آری هجومی سخت بر اسلام آرند که نزد حق، منافق نام دارند به باد سخره می‌گیرند اسلام گنهکارانِ پر نیرنگ و بد نام**
﴿۱۰۱﴾	الَّذينَ وَصَفَهُمُ اللهُ في كِتابِهِ بِاَنَّهُمْ ﴿يَقُولُونَ بِاَلْسِنَتِهِمْ ما لَيْسَ في قُلوبِهِمْ﴾، وَ يَحْسَبُونَهُ ﴿هَيِّناً وَ هُوَ عِنْدَاللهِ عَظيمٌ﴾ * * * کسانی که خدا در کتابش آنان را چنین توصیف می‌کند: «با زبانشان چیزی می‌گویند که در قلب‌هایشان نیست. و این کار را سهل می‌شمارند، در حالی که نزد خداوند، عظیم است». (فتح/۱۱)، (نور/۲۴)	**زبان و قلبشان با هم یکی نیست و این نزد خدا امر بزرگی ست**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱۰۲﴾	وَ كَثْرَةِ اَذاهُمْ لي غَيْرَ مَرَّةٍ حَتّى سَمَّونى اُذُناً * * * همچنین، آزارهای مکرر منافقان را به یاد دارم؛ طوری که مرا سخن‌شنو و زودباور نامیدند.	**چـو مـن هسـتم نبـی حـی داور** **بـود آزارشـان بـر مـن مکـرر** **مـرا القـاب بـد بسـیار دادنـد** **بـد اندیشـان «اذُن» نامـم نهادنـد**
﴿۱۰۳﴾	وَ زَعَمُوا اَنّي كَذلِكَ لِكَثْرَةِ مُلازَمَتِهِ اِيّایَ وَ اِقْبالي عَلَيْهِ وَ هَواهُ وَ قَبُولِهِ مِنّي * * * گمان کردند که به خاطر همراهی فراوان علی با من و توجه من به او (و تمایل و پذیرش او ونسبت به من) من چنین هستم.	**بـرای آن کـه یـار مرتضایـم** **بـود او بهتریـن مونـس برایـم**
﴿۱۰۴﴾	حَتّي اَنْزَلَ اللّٰهُ عَزَّ وَ جَلَّ في ذلِكَ * * * تا این که خداوند عزوجل در این باره، چنین نازل کرد:	**خـدا همـواره یـار و همرهـم بـود** **ز غمخـواری مـرا ایـن گونـه فرمـود:**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱۰۵﴾	﴿ وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ، قُلْ أُذُنُ - (عَلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُ أُذُنٌ) - خَيْرٍ لَكُمْ، يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَ يُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَ الَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ * * * «برخی از آنان، کسانی هستند که پیامبر را اذیت می‌کنند و می‌گویند او سخن‌شنو و زودباور است. بگو: علی‌رغم گمان کسانی که او را زودباور می‌پندارند، سخن‌شنوی او برای شما بهتر است. به خدا ایمان دارد و مؤمنان را راستگو می‌انگارد و برای ایمان‌آوردگان از شما، مایهٔ رحمت است. و کسانی که پیامبر را اذیت می‌کنند، عذابی دردناك در انتظارشان خواهد بود». (توبه/۶۱)	**«در آزارت بکوشند این پلیدان تو را گوش و اُذُن خوانند ایشان اُذُن یعنی که باور می‌کند زود و نیک و بد برابر می‌کند زود به گوش جان خَرَد گفتار مردم کند تصدیق هر پندار مردم بگو بر این بد اندیشان بدگو که خوش‌باور براتان هست نیکو کلام مؤمنان را راست داند که او رحمت به جان‌ها می‌فشاند ولی آن کس که آزارش نماید خدا درمانده و خوارش نماید»**
﴿۱۰۶﴾	وَ لَوْ شِئْتُ اَنْ اُسَمِّيَ الْقائِلِينَ بِذلِكَ بِاَسْمائِهِمْ لَسَمَّيْتُ وَ اَنْ اُوْمِئَ اِلَيْهِمْ بِاَعْيانِهِمْ لَاَوْمَأْتُ وَاَنْ اَدُلَّ عَلَيْهِمْ لَدَلَلْتُ * * * اگر بخواهم گویندگان این نسبت ناروا را نام ببرم، نام خواهم برد. اگر بخواهم به شخص آنها اشاره کنم، اشاره خواهم کرد. گر بخواهم آنها را با نشانه‌ها بشناسانم، خواهم شناساند.	**اگر خواهم، بگویم نامشان را عیان سازم همه احوالشان را**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱۰۷﴾	وَلكِنّي وَاللهِ في اُمورِهِمْ قَدْ تَكَرَّمْتُ * * * ولی به خدا قسم من در امور مربوط به آنها، با بزرگواری رفتار کرده‌ام.	ولـی سـوگند بـر دادار سـبحان جوان‌مـردی کنـم در حـق آنـان
﴿۱۰۸﴾	وَ كُلُّ ذلِكَ لا يَرْضَى اللهُ مِنّي اِلاّ اَنْ اُبَلِّغَ ما اَنْزَلَ اللهُ اِلَيَّ (في حَقِّ عَلِي) * * * بعد از همه اینها، خداوند از من راضی نمی‌شود مگر آنچه را که در حق علی بر من نازل کرده، ابلاغ نمایم.	ز آنـان بگـذرم، گویـم قضـا را از آن حکمـی کـه آمـد مرتضـی را مـن اکنـون گـر نگویـم حکـم یـزدان نگـردد راضـی از مـن رب سـبحان
﴿۱۰۹﴾	ثُمَّ تلا: «يا اَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ ما اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - في حَقِّ عَلِي - وَاِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَما بَلَّغْتَ رِسالَتَهُ وَاللهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النّاسِ» * * * سپس پیامبر این آیه را تلاوت فرمود: «ای پیامبر! آنچه ـ در مورد علی ـ از پروردگارت بر تو نازل شده، ابلاغ کن. و اگر انجام ندهی، رسالت او را ابلاغ نکرده‌ای. و خداوند، تو را در برابر مردم حفظ می‌کند».	سـپس پیغمبـر رحمـت هـلا زد تـلاوت کـرد ایـن آیـات ایـزد: رسـول مـا! رسـان حکـم خـدا را همـان حکـم ولای مرتضـی را تو را از جانب حق این پیام است جـز ایـن، امـر رسالت ناتمام است اگـر حکـم الهـی را رسـانی ز شـر دشـمنان ایمـن بمانـی»
﴿۱۱۰﴾	فَاعْلَمُوا مَعاشِرَ النّاسِ ذلِكَ فيهِ وَ افْهَمُوهُ وَ اعْلَمُوا اَنَّ اللهَ قَدْ نَصَبَهُ لَكُمْ وَلِيّاً وَاِماماً * * * ای مردم! این مطلب را درباره او بدانید و بفهمید و آگاه باشید که خداوند، او را صاحب اختیار و امام شما قرار داده است.	به حکم حق، وصی من علی شد شـما را صاحـب الامـر و ولـی شـد

	متن و ترجمه	اشعار
۱۱۱	فَرَضَ طاعَتَهُ عَلَى الْمُهاجِرينَ وَ الْاَنْصارِ، وَعَلَى التّابِعينَ لَهُمْ بِاِحْسانٍ، وَعَلَى الْبادي وَ الْحاضِرِ، وَعَلَى الْعَجَمِي وَ الْعَرَبِي، وَ الْحُرِّ وَ الْمَمْلوكِ وَ الصَّغيرِ وَ الْكَبيرِ، وَعَلَى الْاَبْيَضِ وَ الْاَسْوَدِ، وَعَلى كُلِّ مُوَحِّدٍ * * * اطاعتش را بر مجاهدین و انصار، و بر کسانی که ایشان را (انصار و مجاهدین را) به نیکی پیروی می‌کنند، و بر روستایی و شهری، و بر عجم و عرب، و بر آزاد و بنده، و بر بزرگ و کوچك، و بر سفید و سیاه، و بر هر یکتاپرستی واجب نموده است.	**به هر که خالقش را یار باشد مهاجر یا که از انصار باشد و بر هر تابع نیکو پسندی به هر صحرانشین و شهروندی به هر کس بشنود امرالهی به هر شخص سفیدی یا سیاهی و بر آزاد و عبد و پیر و بُرنا به هر یکتاپرستی اوست مولا**
۱۱۲	ماضٍ حُكْمُهُ، جازٍ قَوْلُهُ، نافِذٌ اَمْرُهُ * * * حکم علی قاطع، کلامش بسنده و امرش نافذ است.	**بود احکام او جاری‌تر از نور کلامش نافذ و ساری‌تر از نور**
۱۱۳	مَلْعونٌ مَنْ خالَفَهُ، مَرْحومٌ مَنْ تَبِعَهُ وَ صَدَّقَهُ * * * هرکس با او مخالفت کند، ملعون است. هرکس تابع او باشد و تصدیقش کند، مورد رحمت الهی قرار می‌گیرد.	**مخالف با علی، خصم لعین است مطیع مرتضی از مفلحین است**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱۱۴﴾	فَقَدْ غَفَرَ اللّٰهُ لَهُ وَلِمَنْ سَمِعَ مِنْهُ وَاَطاعَ لَهُ * * * خداوند، او را و کسانی را که از او حرف‌شنوی دارند و اطاعتش می‌کنند، آمرزیده است.	**بود در سایهٔ آمرزش حق علی با پیروان ناب و مطلق**
﴿۱۱۵﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّهُ آخِرُ مَقامٍ اَقُومُهُ في هذا الْمَشْهَدِ * * * ای مردم! این آخرین باری است که در چنین گردهمایی به‌پا می‌ایستم.	**عزیزان! طبق تقدیر خدایی بود این آخرین گردهمایی**
﴿۱۱۶﴾	فَاسْمَعُوا وَاَطيعُوا وَانْقادُوا لِاَمْرِ اللّٰهِ رَبِّكُمْ * * * پس بشنوید و اطاعت کنید و در مقابل امر پروردگارتان، سرتسلیم فرود آورید.	**پس اینک بشنوید احکام او را بگویم با شما پیغام او را نمایید از خدای خود اطاعت که همراه شما گردد سعادت**
﴿۱۱۷﴾	فَاِنَّ اللّٰهَ عَزَّ وَجَلَّ هُوَ مَوْلاكُمْ وَاِلٰهُكُمْ، ثُمَّ مِنْ دونِهِ رَسولُهُ وَنَبِيُّهُ الْمُخاطِبُ لَكُمْ * * * به راستی که خداوند عزوجل، صاحب اختیار شما و معبود شما است. و بعد از خداوند، رسول و پیامبرش شما را مخاطب قرار می‌دهد.	**خدا باشد شما را ربّ و مولا و من هستم وصی حق تعالی**

	متن و ترجمه	اشعار
۱۱۸	ثُمَّ مِنْ بَعْدي عَلِیٌّ وَلِیُّکُمْ وَاِمامُکُمْ بِاَمْرِ اللهِ رَبِّکُمْ * * * بعد از من، به امر خداوند، علی صاحب اختیار و امام شما می‌باشد.	**که بعد از من به امر پاک یزدان علی باشد ولی و مقتدایان**
۱۱۹	ثُمَّ الْإِمامَةُ في ذُرِّيَّتي مِنْ وُلْدِهِ اِلیٰ یَوْمٍ تَلْقَوْنَ اللهَ وَرسولَهُ * * * بعد از او، امامت در نسل من ـ از فرزندان او ـ جریان دارد؛ تا روزی که خدا و رسولش را ملاقات کنید.	**سپس در اهل بیت من امامت شود جاوید تا روز قیامت**
۱۲۰	لا حَلالَ اِلاّ ما اَحَلَّهُ اللهُ وَ رَسُولُهُ وَ هُمْ، وَ لا حَرامَ اِلاّ ما حَرَّمَهُ اللهُ (عَلَیْکُمْ) وَ رَسُولُهُ وَ هُمْ * * * حلالی نیست مگر آنچه که خدا و رسولش و امامان، حلال کرده باشند. و حرامی نیست مگر آنچه که خدا و رسولش و امامان، بر شما حرام کرده باشند.	**روا نبود جز آنچه حق روا دید و یا از احمد و آلش تراوید حرامی نیست جز آنچه خدا گفت پیمبر یا امامی زان بر آشفت (تراوید: صادر شد)**
۱۲۱	وَ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَرَّفَنِیَ الْحَلالَ وَ الْحَرامَ * * * خدای عزوجل، حلال و حرام را به من شناساند.	**خدا احکام خود بر من شناساند حلال و حرمتش بر من نمایاند**

	متن و ترجمه	اشعار
۱۲۲	وَ اَنَا اَفْضَيْتُ بِما عَلَّمَني رَبّي مِنْ كِتابِهِ وَ حَلالِهِ وَحَرامِهِ اِلَيْه * * * آنچه پروردگارم از کتابش و حلال و حرامش به من آموخت، به علی سپردم.	و اینك بر اساس حکم داور سپردم من علومم را به حیدر
۱۲۳	مَعاشِرَ النّاسِ فَضِّلُوهُ * * * ای مردم! علی را بر دیگران برتری دهید.	پس ای مردم! علی را دوست دارید وِرا از دیگران برتر شمارید
۱۲۴	ما مِنْ عِلْمٍ اِلّا وَقَدْ اَحْصاهُ اللهُ فِيَّ * * * هیچ علمی نیست مگر آن که خدا آن را در من گرد آورد.	خدا هر دانشی در سینه‌ام کاشت ز بهر حکمتش گنجینه‌ام داشت
۱۲۵	وَ كُلُّ عِلْمٍ عُلِّمْتُ فَقَدْ اَحْصَيْتُهُ في اِمامِ الْمُتَّقينَ * * * و هر علمی را که آموختم، در امام المتقین گرد آوردم.	هر آن دانش کز او آموختم من به قلب مرتضی اندوختم من همانا او امام المتقین است فقط او لایق علم مبین است
۱۲۶	وَما مِنْ عِلْمٍ اِلاّ وَ قَدْ عَلَّمْتُهُ عَلِيّاً * * * هیچ علمی نیست مگر آن که آن را به علی آموختم.	نباشد دانشی در کل عالم مگر من بر علی تعلیم دادم

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱۲۷﴾	وَ هُوَ الْاِمامُ الْمُبینُ الَّذي ذَکَرَهُ اللهُ في سُورَةِ یس: ﴿وَ کُلَّ شَيءٍ اَحْصَیْناهُ في اِمامٍ مُبینٍ﴾ * * * او همان امام مبین است که خداوند در سوره یس ذکر می‌کند: «و هر چیزی را در امام مبین گرد آوردیم». (یاسین/۱۲)	**خدا در سورهٔ یاسین ستودش و هر چیزی درآکند در وجودش**
﴿۱۲۸﴾	مَعاشِرَ النّاسِ لا تَضِلُّوا عَنْهُ وَ لا تَنْفِرُوا مِنْهُ، وَ لا تَسْتَنْکِفُوا عَنْ وِلایَتِهِ * * * ای مردم! از علی روی برنگردانید و از او نگریزید و از ولایتش سر برنتابید.	**شما مردم علی را یار باشید برای یاری‌اش هشیار باشید دگر هرگز از او رخ برنتابید که همچون او دگر رهبر نیابید**
﴿۱۲۹﴾	فَهُوَ الَّذي یَهدي اِلَی الْحَقِّ وَ یَعْمَلُ بِهِ * * * او است که به سوی حق، هدایت می‌کند و به آن عمل می‌نماید.	**علی فرمان حق را سازد اجرا کشاند سوی حق، خلق جهان را**
﴿۱۳۰﴾	وَ یُزْهِقُ الْباطِلَ وَ یَنْهیٰ عَنْهُ * * * او است که باطل را از میان برمی‌دارد و از آن بازمی‌دارد.	**زند بر لوح باطل، خط بطلان شما را بر حذر سازد ز شیطان**
﴿۱۳۱﴾	وَ لا تَأْخُذُهُ فِي اللهِ لَوْمَةُ لائِمٍ * * * او است که سرزنش ملامت‌گران، او را از راه خدا باز نمی‌دارد.	**به راه ایزدی گر پا گذارد برایش سرزنش معنا ندارد**

	متن و ترجمه	اشعار
۱۳۲	اَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِاللهِ وَ رَسُولِهِ (لَمْ یَسْبِقْهُ اِلَی الْایمانِ بی اَحَدٌ) * * * او نخستین کسی است که به خدا و رسولش ایمان آورد و هیچ کس در ایمان به من، براو پیشی نگرفت.	براو سبقت ندارد کس در ایمان در ایمان برمن و دادار سبحان
۱۳۳	وَالَّذي فَدیٰ رَسُولَ اللهِ بِنَفْسِهِ * * * او است که جان خود را فدای رسول خدا کرد.	علی شد جان‌نثار دین احمد فدای آن رسول ذات سرمد
۱۳۴	وَ الَّذي كانَ مَعَ رَسُولِ اللهِ وَ لا اَحَدَ یَعْبُدُ اللهَ مَعَ رَسُولِهِ مِنَ الرِّجالِ غَیْرُهُ * * * او است که با رسول خدا بود، در حالی که هیچ یك از مردان، به هنگام عبادت خداوند، رسول خدا را همراهی نمی‌کردند.	کجا دیگر کسان را بُد لیاقت که با یاسین شود مشغول طاعت به وقت خلوتش با شخص حیدر نبود آثاری از مردان دیگر
۱۳۵	اَوَّلُ النّاسِ صَلاةً وَ اَوَّلُ مَن عَبَدَ اللهَ مَعي * * * نخستین نمازگزار در میان مردم بود که همراه با من، خدا را عبادت کرد.	در آغازین نماز از بهر دادار علی از جمع خوبان شد مرا یار
۱۳۶	اَمَرْتُهُ عَنِ اللهِ اَنْ یَنامَ فِي مَضْجَعي، فَفَعَلَ فادِیاً لي بِنَفْسِهِ * * * از جانب خداوند، به او امر کردم که در بستر من بخوابد. او در حالی که جانش را فدای من می‌کرد، در بستر من آرمید.	چو دستور آمدش از سوی یزدان بخوابد جای من تا صبحگاهان سر و جان را گرفتار خطر کرد برای حفظ من، خود را سپر کرد

	متن و ترجمه	اشعار
۱۳۷	مَعاشِرَ النّاسِ، فَضِّلُوهُ فَقَدْ فَضَّلَهُ اللّٰهُ، وَ اقْبَلُوهُ فَقَدْ نَصَبَهُ اللّٰهُ * * * ای مردم! او را بر دیگران برتری دهید که خدا او را برتری داده است. او را قبول کنید که خدا او را منصوب کرده است	**علی را از همه برتر شمارید به درگاه و مقامش سرخم آرید که حق او را به دنیا برتری داد ز جمعش برگزید و سروری داد**
۱۳۸	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّهُ اِمامٌ مِنَ اللّٰهِ * * * ای مردم! او امامی از جانب خداوند است.	**علی ساقی‌گر کوی ولا شد امام عشق از سوی خدا شد**
۱۳۹	وَ لَن يَتُوبَ اللّٰهُ عَلى اَحَدٍ اَنْكَرَ وِلايَتَهُ وَ لَنْ يَغْفِرَ لَهُ * * * هر کس ولایت او را انکار کند، خدا هرگز توبه‌اش را نمی‌پذیرد و او را نمی‌بخشد.	**هرآن کس منکر حق علی گشت جدا از مشرب آل نبی گشت نمی‌بخشد گناهش را خداوند گرفتار آید اندر خشم و ارغند (ارغند: خشم و قهر و وحشت)**
۱۴۰	حَتْماً عَلَى اللّٰهِ اَنْ يَفْعَلَ ذلِكَ بِمَنْ خالَفَ اَمْرَهُ وَ اَنْ يُعَذِّبَهُ عَذاباً نُكْراً اَبَدَا الْآبادِ وَ دَهْرَ الدُّهورِ * * * حتمی است که خداوند با مخالفان امرش چنین نماید و تا ابدیت و تا پایان روزگار، به عذابی شدید دچار گرداند.	**چو انکار علی، ظلمی گران است و ظالم در عذابی جاودان است**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱۴۱﴾	فَاحْذَرُوااَنْ تُخالِفوهُ.فَتَصْلُوا ناراً﴿وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجارَةُ اُعِدَّتْ لِلْكافِرينَ﴾ * * * از مخالفت با او بپرهیزید؛ وگرنه در آتشی گرفتار می‌شوید که برای کافران آماده شده است و هیزم آن، انسان‌ها و سنگ‌ها می‌باشند. (بقره/۲۴)	**مخالف با علی هرگز نگردید ز سوزان آتشِ دوزخ بترسید که هیزم‌های آن سنگ است و انسان مهیا گشته بهر کفر ورزان**
﴿۱۴۲﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، بي - وَاللهِ - بَشَّرَ الْاَوَّلُونَ مِنَ النَّبِيّينَ وَالْمُرْسَلينَ * * * ای مردم! به خدا قسم پیامبران و رسولان پیشین، به آمدنم مژده داده‌اند.	**قسم بر ذات والای خداوند تمام انبیا این مژده دادند**
﴿۱۴۳﴾	وَ اَنَا - وَاللهِ - خاتَمُ الْاَنْبِياءِ وَ الْمُرْسَلينَ * * * به خدا قسم، من خاتم پیامبران و رسولان هستم.	**که من بر حلقۀ هستی نگینم رسول الله و ختم المرسلینم**
﴿۱۴۴﴾	و الْحُجَّةُ عَلى جَميعِ الْمَخْلوقينَ مِنْ اَهْلِ السَّماواتِ وَ الْاَرَضينَ * * * و حجت بر همه مخلوقات – از اهل آسمان‌ها و زمین‌ها – می‌باشم.	**منم حجت به اهل آسمان‌ها به بزم خاکیان تا بیکران‌ها**
﴿۱۴۵﴾	فَمَنْ شَكَّ في ذلِكَ فَقَدْ كَفَرَ كُفْرَ الْجاهِلِيَّةِ الْاُولى * * * هرکس به این مطلب شك کند، همانند کفرجاهلیت نخستین، کافرشده است.	**بر این مطلب هر آن کس شك نماید به کفر و جهل پیشینش درآید**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱۴۶﴾	وَ مَنْ شَكَّ في شَيءٍ مِنْ قَوْلي هذا فَقَدْ شَكَّ في كُلِّ ما اُنْزِلَ اِلَيَّ *** هر کس در این گفته‌ام شك كند، به همهٔ آنچه که بر من نازل شده، گمان بد برده است.	**اگـربـرایـن سـخن ننمایـد اذعـان** **همانـا کـرده شـك در کل قـرآن**
﴿۱۴۷﴾	وَمَنْ شَكَّ في واحِدٍ مِنَ الْاَئمَّةِ فَقَدْ شَكَّ فِي الْكُلِّ مِنْهُمْ *** هر کس در یکی از امامان شك كند، به همه آنها شك كرده است.	**اگـر شـك آورد بـر یـك امامـی** **بـود منکـر امامـان را تمامـی**
﴿۱۴۸﴾	وَالشّاكُّ فينا فِي النّارِ *** کسی که دربارهٔ ما شك كند، جايگاهش در آتش است.	**هرآن کس شك کند در آل احمد** **شـرار آتـش او را جـای گـردد**
﴿۱۴۹﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، حَبانِيَ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهذِهِ الْفَضيلَةِ مَنّاً مِنْهُ عَلَيَّ وَ اِحْساناً مِنْهُ اِلَيَّ *** ای مردم! خداوند این فضیلت را بر من ارزانی داشته که منّتی از او بر من و احسانی از جانب او به سوی من است.	**خدایـم منصـب پیغمبـری داد** **مـرا احسـان نمـود و برتـری داد**
﴿۱۵۰﴾	وَ لا اِلهَ اِلاّهُوَ، اَلا لَهُ الْحَمْدُ مِنّي اَبَدَ الْآبِدينَ وَ دَهْرَ الدّاهِرينَ وَ عَلى كُلِّ حالٍ *** خدایی جز او نیست. تا ابدیت و تا پایان روزگار و در همه حال، حمد و سپاس من نثار او باد.	**همانـا خالقـی غیـراز خـدا نیسـت** **و توحیـد از نهـاد مـا جـدا نیسـت** **بـه هـر حالـی سـتایش می‌نمایـم** **خـدا را تـا قیامـت می‌سـتایم**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱۵۱﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، فَضِّلُوا عَلِيّاً فَإِنَّهُ اَفْضَلُ النَّاسِ بَعْدي مِنْ ذَكَرٍ و اُنْثىٰ ما اَنْزَلَ اللّٰهُ الرِّزْقَ وَبَقِيَ الْخَلْقُ * * * ای مردم! علی را بر دیگران برتری دهید که او بعد از من - تا مادامی که خداوند روزی می‌دهد و آفریده‌ای وجود دارد- برترین مردم در میان مردان و زنان می‌باشد.	**علی را مردمان! سرور بدارید** **ز هر مرد و زنی برتر شمارید** **پس از من او شما را برترین است** **در این دنیا و در روز پسین است**
﴿۱۵۲﴾	مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ، مَغْضُوبٌ مَغْضُوبٌ مَنْ رَدَّ عَلَى قَوْلي هذا وَلَمْ يُوافِقْهُ * * * معلون است، ملعون است، مغضوب است، مغضوب است کسی که این گفتهٔ مرا رد کند و با آن موافقت ننماید.	**کسی گر رد کند این حرف و گفتار** **شود مغضوب و ملعون پیش دادار**
﴿۱۵۳﴾	اَلا اِنَّ جَبْرَئيلَ خَبَّرَني عَنِ اللّٰهِ تَعالىٰ بِذلِكَ وَ يَقُولُ: «مَنْ عادىٰ عَلِيّاً وَ لَمْ يَتَوَلَّهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَتي وَ غَضَبي» * * * بدانید که جبرئیل این خبر را از جانب خدا برایم آورده است و می‌گوید: «هر کس با علی دشمنی کند و ولایت او را نپذیرد، لعنت و غضب من بر او باد».	**به من گفت این سخن پیك الهی** **عداوت با علی باشد تباهی** **هر آن کس با علی گردید دشمن** **نباشد از عذاب سخت، ایمن** **چو از مُلک ولایت رفت بیرون** **بود همواره او مغضوب و ملعون**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱۵۴﴾	﴿وَ لْتَنْظُرْ نَفْسٌ ما قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَ اتَّقُوا اللّهَ - اَنْ تُخالِفُوهُ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِها - اِنَّ اللّهَ خَبيرٌ بِما تَعْمَلُونَ﴾ * * * هرکس نگاه کند و ببیند برای فردای خود، چه پیش فرستاده است. از خدا بترسید و با علی مخالفت نکنید تا گام‌هایتان بعد از ثابت شدن، نلغزد. خدا از آنچه که انجام می‌دهید، آگاه است. (حشر/۱۸)	**ببیند هر کسی از بهر فردا** **چه زاد و توشه‌ای دارد مهیا** **قیامت، موعد انعام نیکوست** **و تقوا موجب فرجام نیکوست** **ز فرمان علی سر بر نتابید** **که از راه خدا لغزش نیابید** **خدا بر حال ما آگاه باشد** **مخالف با علی، گمراه باشد**
﴿۱۵۵﴾	مَعاشِرَ النَّاسِ، اِنَّهُ جَنْبُ اللّهِ الَّذي ذَكَرَ في كِتابِهِ الْعَزيزِ، فَقالَ تعالىٰ (مُخْبِراً عَمَّنْ يُخالِفُهُ): ﴿اَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يا حَسْرَتا عَلي ما فَرَّطْتُ في جَنْبِ اللّهِ﴾ * * * ای مردم! علی هم‌جوار خداوند است؛ همان کسی است که خدا در کتاب عزیزش ذکر نموده و از گفتار مخالفش خبر داده که خواهد گفت: «افسوس که نسبت به هم‌جوار خدا کوتاهی کردم». (زمر/۵۶)	**علی ساکن بود در نزد یزدان** **مخالف با علی گردد پشیمان**
﴿۱۵۶﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، تَدَبَّرُوا الْقُرْآنَ وَ افْهَمُوا آياتِهِ * * * ای مردم! دربارهٔ قرآن بیندیشید و آیات آن را بفهمید.	**در این آیات حق اندیشه آرید** **که معنای کلامش را بیابید**
﴿۱۵۷﴾	وَ انْظُرُوا اِلىٰ مُحْكَماتِهِ وَ لا تَتَّبِعوا مُتَشابِهَهُ * * * در محکمات آن نظر کنید و به دنبال متشابه آن نروید.	**فقط آیات محکم را ببینید** **ز مبهم‌های آن دوری گزینید**

	متن و ترجمه	اشعار
۱۵۸	فَوَاللهِ لَنْ يُبَيِّنَ لَكُمْ زواجِرَهُ وَ لَنْ يُوضِحَ لَكُمْ تَفْسيرَهُ اِلاَ الَّذي اَنَا آخِذٌ بِيَدِهِ وَ مُصْعِدُهُ اِلَيَّ وَ شائِلٌ بِعَضُدِهِ وَ رافِعُهُ بِيَدَي) * * * به خدا قسم، کسی باطن قرآن را برای شما بیان نمی‌کند و تفسیرش را برایتان روشن نمی‌سازد، مگر این شخصی که دستش را گرفته‌ام و بالا آورده‌ام و بازویش را گرفته‌ام و بلندش کرده‌ام.	**قسم بر آن خدای پاک و سبحان** **نمی‌آید کسی هرگز به دوران** **که قرآن را دهد شرح و بیانی** **کند روشن همه سرّ نهانی** **جز این حیدر که باشد در کنارم** **به گرمی بازوانش می‌فشارم**
۱۵۹	وَ مُعْلِمُكُمْ: اَنَّ مَنْ كُنْتُ مَوْلاهُ فَهذا عَلِيٌّ مَوْلاهُ، وَ هُوَ عَلِيُّ بْنُ اَبي طالِبٍ اَخي وَ وَصِيّي، وَ مُوالاتُهُ مِنَ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ اَنْزَلَها عَلَيَّ * * * به شما اعلام می‌کنم که هر کس من صاحب اختیار او هستم، این علی نیز صاحب اختیار او است. و این علی بن ابی‌طالب، برادر و جانشین من است. و ولایت او، حکمی است که از سوی خداوند عزوجل بر من نازل شده است.	**کنون اعلام می‌دارم شما را** **کنم فرمان حق را آشکارا** **هر آن کس را که من مولای اویم** **بود مولای او پور عمویم** **مرا باشد علی یار و برادر** **چه در دنیا، چه در صحرای محشر**
۱۶۰	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ عَلِيّاً وَ الطَّيِّبينَ مِنْ وُلْدي مِنْ صُلْبِهِ هُمُ الثِّقْلُ الْاَصْغَرُ، وَ الْقُرْآنُ الثِّقْلُ الْاَكْبَرُ * * * ای مردم! علی و فرزندان پاك من از نسل او، گنجینۀ کوچك هستند و قرآن، گنجینۀ بزرگ است.	**دو گنجینه برای مسلمین است** **یکی اکبر که قرآن مبین است** **دگر اصغر که از نسلی نکویند** **علی و یازده فرزند اویند**

	متن و ترجمه	اشعار
۱۶۱	فَكُلُّ واحِدٍ مِنْهُما مُنْبِئٌ عَنْ صاحِبِهِ وَ مُوافِقٌ لَهُ، لَنْ يَفْتَرِقا حَتّي يَرِدا عَلَيَّ الْحَوْضَ * * * هریك از این دو، از دیگری خبر می‌دهد و موافق یکدیگر هستند. از هم جدا نمی‌شوند تا کنار حوض کوثر، به من بپیوندند.	**ره قرآن و عترت، هست یک راه بود این همرهی، از لطف الله جدا از یکدگر هرگز نگردند که در کوثر به من یابند پیوند**
۱۶۲	اَلا اِنَّهُمْ اُمَناءُ اللهِ في خَلْقِهِ وَ حُكّامُهُ في اَرْضِهِ * * * بدانید که آنان، امین خدا بین مردم و حاکمان او در زمین هستند.	**ز سوی حق شما را حکمرانند امینان خدا در این جهانند**
۱۶۳	اَلا وَ قَدْ اَدَّيْتُ. اَلا وَ قَدْ بَلَّغْتُ، اَلا وَ قَدْ اَسْمَعْتُ، اَلا وَ قَدْ اَوْضَحْتُ، اَلا وَ اِنَّ اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ قالَ وَ اَنَا قُلْتُ عَنِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ * * * بدانید که من وظیفهٔ خود را ادا نمودم. بدانید که من ابلاغ کردم. بدانید که من به گوش‌ها رساندم. بدانید که من توضیح دادم. بدانید که این‌ها را خدای عزوجل گفت و من از جانب خدا گفتم.	**تو شاهد باش بر من، ربّ عالَم که بر مردم پیامت را رساندم هر آن گفتم، همه امر خدا بود کلامش را نگرداندم خودآلود**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱۶۴﴾	اَلا اِنَّهُ لا «اَميرَالْمُؤْمِنينَ» غَيْرَ اَخي هذا، اَلا لا تَحِلُّ اِمْرَةُ الْمُؤْمِنينَ بَعْدي لاَحَدٍ غَيْرِهِ * * * بدانید که جز این برادرم، کسی امیر المؤمنین نیست. بدانید که بعد از من، عنوان امیر المؤمنین برای احدی جز او جایز نیست.	**امیرالمؤمنین غیر از علی نیست** **بدین قامت امامی منجلی نیست** **شما را از من این پند و کلام است** **که غیرش را چنین عنوان حرام است**
﴿۱۶۵﴾	(ثُمَّ ضَرَبَ بِيَدِهِ اِلي عَضُدِ عَلي فَرَفَعَهُ). ثُمَّ قالَ: اَيُّهاالنّاسُ، مَنْ اَوْلى بِكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ؟ قالوا: اللهُ وَرَسُولُهُ. * * * سپس بازوی علی را گرفت و بلند کرد و فرمود: ای مردم! چه کسی بر شما سزاوارتر از خودتان است؟ گفتند: خدا و رسولش.	**سپس بگرفت از دستان حیدر** **چنین فرمود مردم را پیمبر:** **سزاوار از شما بر خویشتن کیست؟** **بگفتند جز تو و ایزد کسی نیست**
﴿۱۶۶﴾	فَقالَ: اَلا فَمَن كُنْتُ مَوْلاهُ فَهذا عَلِيٌّ مَوْلاهُ * * * فرمود: بدانید که هر که من مولای اویم، این علی مولای او است.	**بگفتا هر که را مولا من استم** **بود او را علی مولای افخم**
﴿۱۶۷﴾	اللهمَّ والِ مَنْ والاهُ و عادِ مَنْ عاداهُ وَ انْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ و اخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ * * * خدایا! هر کس که او را دوست دارد، دوست بدار؛ و هر کس با او دشمنی می‌کند، دشمن بدار؛ و به هر کس که یاری‌اش می‌کند، یاری رسان؛ و هر که را که تنهایش می‌گذارد، تنها گذار.	**خدایا هر که او را دوست دارد** **چنان فرما که او را زر ببارد** **هرآن کس با علی گردید دشمن** **بریزش زهر تنهایی به دامن**

	متن و ترجمه	اشعار
۱۶۸	مَعاشِرَ النّاسِ، هذا عَلِیٌّ أخي وَ وَصيي وَ واعي عِلْمي، وَ خَليفَتي في اُمَّتي عَلىٰ مَنْ آمَنَ بي * * * ای مردم! این علی، برادر من، وصی من، حافظ علم من و جانشین من است در میان امتم که به من ایمان آورده‌اند.	**مرا باشد علی یار و برادر وصی و جانشین از سوی داور حفاظت می‌کند از دانش من پس از من امتم را هست مأمن**
۱۶۹	وَ عَلىٰ تَفْسيرِ كِتابِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ الدّاعي اِلَيْهِ وَ الْعامِلُ بِما يَرْضاهُ * * * و جانشین من در تفسیر کتاب خداوند عزوجل و دعوت‌کننده به آن می‌باشد. و عمل‌کننده به آن چیزی است که خدا را خشنود می‌سازد.	**علی تفسیر قرآن باز گوید رضای حضرت حق را بجوید**
۱۷۰	وَ الْمُحارِبُ لأعْدائِهِ وَ الْمُوالي عَلىٰ طاعَتِهِ وَ النّاهي عَنْ مَعْصِيَتِهِ * * * ستیزگر با دشمنان خدا و یاری‌رسان در فرمان‌بری خدا و بازدارنده از نافرمانی خدا است.	**علی با دشمنان دین و قرآن کند پیکار همچون شیر غرّان و با پویندگان راه قرآن نماید مهربانی از دل و جان بر عالم مهر خود ابراز دارد شما را از گناهان باز دارد**
۱۷۱	اِنَّهُ خَليفَةُ رَسُولِ اللهِ وَ اَميرُالْمُؤْمِنينَ * * * او جانشین رسول خدا و امیر مؤمنان است.	**نبی را جانشینی راستین است و بر حق او امیرالمؤمنین است**
۱۷۲	وَ الْإمامُ الْهادي مِنَ اللهِ * * * او امام هدایت‌گر از طرف خداوند است.	**امام و رهنما از سوی حق است امامت را وجودش مستحق است**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱۷۳﴾	وَ قاتِلُ النّاكِثينَ وَ الْقاسِطينَ وَ الْمارِقينَ بِاَمْرِ اللهِ * * * او است که به فرمان الهی، با عهدشکنان و ستمکاران و بیرون روندگان از دین می‌جنگد.	**فرو ریزد بساط ناکثین را** **و رسوا می‌نماید قاسطین را** **کند خارج خوارج را ز هستی** **کند هموار راه حق‌پرستی**
﴿۱۷۴﴾	يَقُولُ اللهُ: ﴿ما يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَیَّ﴾. بِاَمْرِكَ يارَبِّ اَقولُ: * * * خداوند می‌فرماید: «حرف و فرمان من تغییرنمی‌پذیرد». پروردگارا! اکنون به فرمان توچنین می‌گویم: (ق/۲۹)	**چنین گوید خداوند ذوالاجلال:** **«نیابد حرف من تغییر و ابطال»** **پس ای رب جلی بشنو کلامم** **به فرمانت تو را این گونه خوانم:**
﴿۱۷۵﴾	اَللّٰهُمَّ والِ مَنْ والاهُ وَ عادِ مَنْ عاداهُ وَ انْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَ اخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ * * * خداوندا! هر که او را دوست دارد، دوست بدار؛ و هر که با او دشمنی می‌کند، دشمن بدار؛ و به هر که یاری‌اش می‌کند، یاری رسان؛ و هر که تنهایش می‌گذارد، تنها گذار؛	**خدایا یاور یار علی باش** **دمادم در کنارش منجلی باش** **خدایا دشمنانش خوار گردان** **همه مأوایشان را نار گردان**
﴿۱۷۶﴾	وَ الْعَنْ مَنْ اَنْكَرَهُ وَ اغْضِبْ عَلىٰ مَنْ جَحَدَ حَقَّهُ * * * و هر که انکارش می‌کند، از خود دور ساز؛ و هر که حقش را نادیده می‌گیرد، مورد خشم خود قرار ده.	**ز خود ران هر که حیدر را کند رد** **و هر کس حق او نادیده گیرد**

	متن و ترجمه	اشعار
۱۷۷	اللهمَّ اِنَّكَ اَنزَلْتَ الْآيَةَ في عَلِيٍّ وَلِيِّكَ عِنْدَ تَبْيينِ ذلِكَ وَ نَصْبِكَ اِيّاهُ لِهذَا الْيَوْمِ: ﴿الْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دينَكُمْ وَ اَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتي وَ رَضيتُ لَكُمُ الْاِسْلامَ ديناً﴾ * * * پرودگارا! تو امروز به هنگام تبیین این مطلب و گماشتن علی به ولایت، این آیه را نازل کردی: «امروز دین شما را برایتان کامل نمودم و نعمت خود را به طور تام و تمام، در اختیار شما گذاشتم و اسلام را به عنوان دینی برای شما پسندیدم». (مائده/۳)	**علی چون گشت منصوب امامت** **چنین آمد مرا یا رب پیامت:** **نمودم دینتان کامل ز اکنون** **عطا کردم شما را نعمت افزون** **ولای مرتضی چون یافت فرجام** **پسند آمد مرا از دین اسلام**
۱۷۸	وَ قُلتَ: ﴿اِنَّ الدّينَ عِندَ اللهِ الاِسْلامُ﴾. وَ قُلتَ: ﴿وَ مَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلامِ ديناً فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخاسِرينَ﴾ * * * و فرمودی: «دین در نزد خدا، فقط اسلام است». و فرمودی: «هر کس دینی غیر از اسلام برگزیند، هرگز از او پذیرفته نمی‌شود و در آخرت، از زیانکاران خواهد بود». (آل‌عمران/۱۹و۸۵)	**تو فرمودی جز اسلام محمد** **نیرزد هیچ دینی نزد سرمد** **و هر کس دین دیگر برگزیند** **دگر خیری در این هستی نبیند**
۱۷۹	اللهمَّ اِنّي اُشْهِدُكَ اَنّي قَدْ بَلَّغْتُ * * * پرودگارا! تو را شاهد می‌گیرم که پیامت را ابلاغ نمودم.	**خداوندا تو خود بر من گواهی** **رسانیدم من این امر الهی**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۱۸۰﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّما اَكْمَلَ اللّٰهُ عَزَّ وَ جَلَّ دينَكُمْ بِاِمامَتِهِ *** ای مردم! خدا دین شما را با امامت علی کامل نمود.	شما مردم بدانید این بیان را خدا بنموده کامل دینتان را جلا بخشیده دین را با امامت نمایید از علی دائم اطاعت
﴿۱۸۱﴾	فَمَنْ لَمْ يَأْتَمَّ بِهِ وَ بِمَنْ يَقُومُ مَقامَهُ مِنْ وُلْدي مِنْ صُلْبِهِ اِلىٰ يَوْمِ الْقِيامَةِ وَ الْعَرْضِ عَلَى اللّٰهِ عَزَّ وَ جَلَّ فَ ﴿أُولٰئِكَ الَّذينَ حَبِطَتْ اَعْمالُهُمْ فِي الدُّنْيا وَ الْآخِرَةِ﴾ وَ فِي النّارِ هُمْ خالِدُونَ، ﴿لا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذابُ وَ لا هُمْ يُنْظَرُونَ﴾ *** پس تا روز قیامت و روز رفتن به پیشگاه خداوند عزوجل، کسانی که به علی اقتدا نکنند و جانشینان او - از فرزندان من و از نسل او - را امام خود قرار ندهند، اعمالشان در دنیا و آخرت، از بین می‌رود و در آتش همیشگی خواهند بود. از عذاب آنان کاسته نمی‌گردد و مهلتی به آنان داده نمی‌شود. (آل‌عمران/۲۲ و ۸۸)	ز الآن تا قیام روز محشر و رفتن نزد بی‌همتای داور علی را گر کسی پیرو نباشد به امر نسل وی رهرو نباشد در این دنیا درافتد در تباهی به دوزخ ماند او را رو سیاهی مجازاتی که تخفیفی ندارد بر او باران لطف حق نبارد
﴿۱۸۲﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، هذا عَلِيٌّ، اَنْصَرُكُمْ لي وَ اَحَقُّكُمْ بي وَ اَقْرَبُكُمْ اِلَيَّ وَ اَعَزُّكُمْ عَلَيَّ *** ای مردم! این علی، یاری‌رسان‌ترین و سزاوارترین و نزدیک‌ترین و عزیزترین شما نسبت به من است.	همانا این علی بگذشته از جان نموده یاری‌ام در راه قرآن بود نزدم عزیز و برترین یار مرا باشد علی همواره غمخوار

	متن و ترجمه	اشعار
۱۸۳	وَ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ اَنا عَنْهُ راضِیانِ * * * خدای عزوجل و من، از او راضی هستیم.	**از او خشنود باشد حضرت دوست و ختم الانبیاء هم راضی از اوست**
۱۸۴	وَما نَزَلَتْ آیَةُ رِضاً فِي الْقُرْآنِ اِلاّ فیهِ * * * هیچ آیه‌ای در قرآن، دربارۀ خشنودی خدا نازل نشد، مگر این که دربارۀ او بود.	**نشد اندر رضای حق تعالی کلامی نازل از آن عرش اعلا مگر دربارۀ مولا علی بود و نور مرتضی در آن جلی بود**
۱۸۵	وَ لا خاطَبَ اللهُ الَّذینَ آمَنُوا اِلاّ بَدَأَ بِهِ * * * هیچ‌گاه خداوند، مومنین را مورد خطاب قرار نداد، مگر این که خطابش را با علی آغاز کرد.	**به هر جا الذین آمنوا گفت خداوند سخن، اول از او گفت**
۱۸۶	وَ لا نَزَلَتْ آیَةُ مَدْحٍ فِي الْقُرْآنِ اِلاّ فیهِ * * * هیچ آیۀ مدحی در قرآن نازل نشد، مگر این که دربارۀ او بود.	**به هر مدحی که رب نازل نموده ثنایش کرده و او را ستوده**
۱۸۷	وَ لا شَهِدَ اللهُ بِالْجَنَّةِ فِي (هَلْ اَتي عَلَى الْاِنْسانِ) اِلاّ لَهُ، وَ لا اَنْزَلَها فِي سِواهُ وَ لا مَدَحَ بِها غَیْرَهُ * * * خداوند در سورۀ «هَلْ اَتی» گواهی به بهشت نداد، مگر برای او. و این سوره را دربارۀ غیر او نازل ننمود و با این سوره، کسی غیر از او را نستود.	**خدا در «هل اتی» گشته گواهش که رضوان بهشت است جایگاهش در این سوره به جز تمجید حیدر نگشته مدحی از افراد دیگر**
۱۸۸	مَعاشِرَ النّاسِ، هُوَ ناصِرُ دینِ اللهِ وَ المجُادِلُ عَنْ رَسُولِ اللهِ * * * ای مردم! او یاری‌دهندۀ دین خدا و دفاع‌کننده از رسول خدا است.	**بدانید اوست یار دین خاتم مدافع از رسول الله اعظم**

	متن و ترجمه	اشعار
۱۸۹	وَ هُوَ التَّقِيُ النَّقِيُ الْهادِی الْمَهْدِیُ * * * او پرهیزکار پاکیزهٔ هدایت‌کنندهٔ هدایت‌شده است.	علی پاکیزه و پرهیزگار است هدایتگر به سوی کردگار است که اول روح پاکش شد هدایت سپس گردید هادی بین امّت
۱۹۰	نَبِيُّكُمْ خَيْرُ نَبي وَ وَصِيُّكُمْ خَيْرُ وَصِي و بَنُوهُ خَيْرُ الْأَوْصِياءِ * * * پیامبرشما، بهترین پیامبراست. و وصی شما، بهترین وصی است. و فرزندان علی، بهترین اوصیاء هستند.	محمد برترینِ انبیاء است وصیش بهترین اوصیاء است و اولاد وصیش بهترین‌اند چرا که نسل خیرالمرسلین‌اند
۱۹۱	مَعاشِرَ النّاسِ، ذُرِّيَّةُ كُلِّ نَبِي مِنْ صُلْبِهِ، وَ ذُرِّيَّتي مِنْ صُلْبِ اَميرِالْمُؤْمِنينَ عَلِيٍ * * * ای مردم! نسل هر پیامبری، از صلب خود او هستند؛ ولی نسل من، از صلب امیرالمؤمنین علی است.	به تدبیر نکوی حضرت دوست ز صلب هر پیمبر، عترت او است بود از صلب حیدر، عترت من همان آیینه‌های صاف و روشن
۱۹۲	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ اِبْليسَ اَخْرَجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ، فَلا تَحْسُدُوهُ فَتَحْبِطَ اَعْمالُكُمْ وَتَزِلَّ اَقْدامُكُمْ * * * ای مردم! ابلیس به خاطر حسادت، باعث بیرون شدن آدم از بهشت گردید. پس مبادا به علی حسد ورزید که اعمالتان نابود شود و گام‌هایتان بلغزد.	الا مردم بدانید آن که شیطان حسد ورزید و خارج کرد انسان ز باغ جنت و عرش الهي و خود افتاد در چاه تباهي حسادت بر علي هر کس بورزد همه اعمال او نابود گردد

	متن و ترجمه	اشعار
۱۹۳	فَاِنَّ آدَمَ اُهْبِطَ اِلَیٰ الْاَرضِ بِخَطیئَةٍ واحِدَةٍ وَهُوَ صَفْوَةُ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ کَیْفَ بِکُمْ وَ اَنْتُمْ اَنْتُمْ وَ مِنْکُمْ اَعْداءُاللهِ * * * آدم به خاطر یك اشتباه، به زمین فرستاده شد؛ در حالی که برگزیدهٔ خداوند عزوجل بود. پس چگونه خواهید بود در حالی که شما شمایید و برخی از شما، دشمن خدایید!	**اگـر چـه آدم از بگزیـدگان بـود به یك خبط و خطا گردید مردود و حـال آن کـه شـما تنهـا شـمایید و برخـی از شـما خصـم خدایید**
۱۹۴	اَلا وَ اِنَّهُ لایُبْغِضُ عَلِیّاً اِلاّ شَقِي * * * آگاه باشید که جز فرد بدبخت، کسی با علی دشمنی نمی‌کند.	**هرآن کس با علی شد در عداوت بـود گم‌گشـته در راه شـقاوت**
۱۹۵	و لا یُوالي عَلِیّاً اِلّا تَقِيٌّ * * * و جز فرد پرهیزکار، کسی با علی دوستی نمی‌کند.	**ز بهـر حـب او هـر کـس نشـاید جـز از پرهیـزکاران بـر نیایـد**
۱۹۶	وَ لا یُؤْمِنُ بِهِ اِلاّ مُؤْمِنٌ مُخْلِصٌ * * * و جز مومن مخلص، کسی به او ایمان نمی‌آورد.	**به جز مخلص به او ایمان نیاورد و خـود را پـای آن پیمـان نیـاورد**
۱۹۷	وَ في عَلِيٍ - وَاللهِ - نَزَلَتْ سُورَةُ الْعَصْرِ: * * * به خدا قسم، سورهٔ والعصر دربارهٔ علی نازل شده است:	**شـمیم سـورهٔ «والعصـر» بنگـر کـه از وصـف علـی گشـته معطـر**

	متن و ترجمه	اشعار
۱۹۸	﴿ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ، وَالْعَصْرِ، اِنَّ الْاِنْسانَ لَفي خُسْرٍ﴾ اِلاّ عَلِیٌّ الّذي آمَنَ وَ رَضِيَ بِالْحَقِّ وَ الصَّبْرِ * * * به نام خداوند بخشندهٔ مهربان. قسم به عصر که انسان در زیان است؛ مگر علی که ایمان آورد و به حق و شکیبایی، خشنود شد. (عصر/۱ و ۲)	**به نام آن خدایی که حکیم است خداوندی که رحمان و رحیم است قسم بر روزگاران! باشد انسان دمادم در زیان و نقص و خسران به جز حیدر که باورمند باشد مدام از صبر و حق خرسند باشد**
۱۹۹	مَعاشِرَ النّاسِ، قَدِ اسْتَشْهَدْتُ اللّهَ وَ بَلَّغْتُكُمْ رِسالَتي * * * ای مردم! من خدا را شاهد گرفتم و رسالتم را به شما ابلاغ نمودم.	**گرفتم رب خود بهر گواهی که اجرا کرده‌ام حکم الهی**
۲۰۰	﴿ وَ ما عَلَى الرَّسُولِ اِلاَّ الْبَلاغُ الْمُبينُ﴾ * * * و جز ابلاغ واضح و روشن، چیزی بر عهدهٔ پیامبر نیست. (نور/۵۴)	**به جز ابلاغ حکم و شرح روشن کنون تکلیف دیگر نیست بر من**
۲۰۱	مَعاشِرَ النّاسِ، ﴿ اِتَّقُوااللّهَ حَقَّ تُقاتِهِ وَ لاتَموتُنَّ اِلاّ وَ اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ * * * ای مردم! از خدا بترسید، آن گونه که باید ترسید؛ و از دنیا نروید، مگر آن که مسلمان باشید. (آل‌عمران/۱۰۲)	**ره ترس از خدا، در پیش گیرید به دینی جز مسلمانی نمیرید**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۰۲﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، آمِنُوا بِاللهِ وَ رَسُولِهِ وَ النُّورِ الَّذي أُنْزِلَ مَعَهُ ﴿مِنْ قَبْلِ اَنْ نَطْمِسَ وُجُوهاً فَنَرُدَّها عَلىٰ اَدْبارِها اَوْ نَلْعَنَهُمْ كَما لَعَنّا اَصْحابَ السَّبْتِ﴾ * * * ای مردم! به خدا و رسولش و به نوری که همراه او نازل شده است، ایمان آورید؛ پیش از آن که صورت‌ها را تباه کنیم و آنها را به پشت برگردانیم یا آنان را همانند اصحاب سبت (یهودیانی که با خدا نیرنگ کردند) لعنت کنیم. (نساء/۴۷)	**به الله و رسول ایمان بدارید** **به نور همرهش گردن گذارید** **ز پیش از آن که رب در خشم آید** **تبه سازد رخ و وارون نماید** **شما را لعن سازد چون جهودان** **که در شنبه بیاوردند دستان** **(دستان: نیرنگ و فریب)**
﴿۲۰۳﴾	(بِاللهِ ما عَنىٰ بِهذِهِ الْآيَةِ اِلاّ قَوْماً مِنْ اَصْحابي اَعْرِفُهُمْ بِاَسْمائِهِمْ وَ اَنْسابِهِمْ، وَ قَدْ اُمِرْتُ بِالصَّفْحِ عَنْهُمْ * * * به خدا قسم مقصود این آیه، جز گروهی از اصحاب خودم نیست که آنان را به اسم و نسبشان می‌شناسم و مأمورم بر آنان پرده‌پوشی کنم.	**به ذات حضرت الله سوگند** **مراد از آیه می‌دانم کیانند** **ز اصحاب خودم باشند آنان** **بدانم نام این وارونه بختان** **ولی از سوی حق مأمور باشم** **ز این افشاگری معذور باشم**
﴿۲۰۴﴾	فَلْيَعْمَلْ كُلُّ امْرِئٍ عَلىٰ مايَجِدُ لِعَلِيٍ في قَلْبِهِ مِنَ الْحُبِّ وَالْبُغْضِ * * * پس هر کس بنا برآنچه که از حب و بغض علی در قلب خود می‌یابد، عمل کند (وجایگاه خود را بشناسد).	**پس هر کس با علی خود را بسنجد** **بیابد جایگاهش نزد ایزد** **ببیند از علی او کینه دارد؟** **و یا مهر علی در سینه دارد؟**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۰۵﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، النُّورُ مِنَ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ مَسْلوكٌ فِيَّ ثُمَّ في عَلِيِّ بْنِ اَبي طالِبٍ، ثُمَّ فِي النَّسْلِ مِنْهُ اِلَى الْقائِمِ الْمَهْدِيِّ الَّذي يَأْخُذُ بِحَقِّ اللهِ وَ بِكُلِّ حَقٍّ هُوَ لَنا * * * ای مردم! از جانب خداوند عزوجل، نوری در من نهاده شد؛ سپس در علی بن ابی‌طالب قرار گرفت؛ سپس در نسل او تا مهدی قائم که حق خدا و حق ما را خواهد ستاند.	**بود نور خدا در سینهٔ من** **کزاین نور است عالم سبز و روشن** **بود بعد از من اندر قلب مولا** **سپس در یازده فانوس زیبا** **که مهدی آخرین فانوس زیباست** **ظهورش رمز سرسبزی دنیاست** **حق پروانه‌ها را او ستاند** **ز باغ گل مگس‌ها را براند**
﴿۲۰۶﴾	لِاَنَّ اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ جَعَلَنا حُجَّةً عَلَى الْمُقَصِّرينَ وَ الْمُعانِدينَ وَ الْمخالِفينَ وَ الْخائِنينَ وَ الْآثِمينَ وَ الظّالِمينَ وَ الْغاصِبينَ مِنْ جَميعِ الْعالَمينَ * * * چرا که خداوند عزوجل، ما را حجتی بر مقصران و معاندان و مخالفان و خائنان و گناهکاران و ظالمان و غاضبان در همه عالمیان قرار داده است.	**که ما حجت به جمع دشمنانیم** **و خصم ظالمان در هر زمانیم**
﴿۲۰۷﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اُنْذِرُكُمْ اَنّي رَسُولُ اللهِ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِيَ الرُّسُلُ * * * ای مردم! به شما هشدار می‌دهم که من رسول خدا هستم و قبل از من، پیامبرانی بوده‌اند.	**کنم انذار ای مردم شما را** **که من هستم رسول حق تعالی** **و قبل از من رسولانی که بودند** **همه تبلیغ حکم حق نمودند**

اشعار	متن و ترجمه	
اگر من کشته گردم یا بمیرم به مُلک آخرت منزل بگیرم شما آیا چنین دارید نیت؟ که برگردید سوی جاهلیت؟ اگر چه هر کسی هم بازگردد زیانی بر خدا وارد نگردد بپردازد خدای با کرامت جزای شاکران را در قیامت	اَفَاِنْ مِتُّ اَوْ قُتِلْتُ انْقَلَبْتُمْ عَلیٰ اَعْقابِکُمْ؟ ﴿وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلي عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللهَ شَيْئاً وَ سَيَجْزِي اللهَ الشّاكِرِينَ الصّابِرِينَ﴾ * * * آیا اگر بمیرم یا کشته شوم، شما عقب‌گرد می‌کنید؟ هر کس به عقب برگردد، ضرری به خدا نمی‌رساند. خدا به زودی، شاکران و صابران را پاداش می‌دهد. (آل‌عمران/۱۴۴)	﴿۲۰۸﴾
چو فرمود از شکیب و شکرْ داور همه وصف امامان است و حیدر	اَلا وَ اِنَّ عَلِيّاً هُوَ الْمَوْصُوفُ بِالصَّبْرِ وَ الشُّكْرِ ثُمَّ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدي مِنْ صُلْبِهِ * * * بدانید که علی همان کسی است که در این آیه، به صبر و شکر ستوده شده است و سپس فرزندان من از نسل او، به این اوصاف متصف هستند.	﴿۲۰۹﴾

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۱۰﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، لاتَمُنُّوا عَلَيَّ بِإِسْلامِكُمْ، بَلْ لاتَمُنُّوا عَلَى اللهِ فَيُحْبِطَ عَمَلَكُمْ وَ يَسْخَطَ عَلَيْكُمْ وَ يَبْتَلِيَكُمْ بِشُواظٍ مِنْ نارٍ وَ نُحاسٍ،﴿اِنَّ رَبَّكُمْ لَبِا لْمِرْصادِ﴾ * * * ای مردم! با اسلام‌آوردنتان، بر من منت نگذارید، بلکه بر خدا هم منت نگذارید که خداوند، اعمالتان را نابود می‌نماید و بر شما غضب می‌کند و شما را به شعله‌ای از آتش و مس گداخته مبتلا می‌کند. پرودگار شما در کمین است. (الفجر/۱۴)	**شما مردم اگر اسلام دارید نباید منتش بر من گذارید و بلکه بر خدا منّت نباید چون این منت برای حق نشاید که او اعمالتان نابود سازد درآتش رویتان چون کود سازد درآن آتش که مس‌ها آب گردد ز خشمش جانتان بی‌تاب گردد نیابید ایمنی از خشم الله که باشد منتظر او در کمینگاه**
﴿۲۱۱﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّهُ سَيَكُونُ مِنْ بَعْدي اَئِمَّةٌ يَدْعُونَ اِلَى النّارِ ﴿وَ يَوْمَ الْقِيامَةِ لايُنْصَرونَ﴾ * * * ای مردم! بعد از من، امامانی خواهند آمد که دعوت به آتش می‌کنند و در روز قیامت، یاری‌گری ندارند. (القصص/۴۱)	**به زودی پیشوایانی بیایند که دعوت سوی آتش می‌نمایند برآنان در قیامت یاوری نیست به جزآتش پناه دیگری نیست**
﴿۲۱۲﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ اللهَ وَ اَنَا بَريئانِ مِنْهُمْ * * * ای مردم! خدا و من، از آنان بیزار هستیم.	**من و معبود من، هستیم بیزار ز این قوم کج‌اندیشان و ستمکار**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۱۳﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّهُمْ وَ اَنْصارَهُمْ وَ اَتْباعَهُمْ وَ اَشْیاعَهُمْ ﴿فِي الدَّرْكِ الْاَسْفَلِ مِنَ النّارِ﴾ وَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ * * * ای مردم! آنان و یاران‌شان و تابعین‌شان و پیروان‌شان، در پایین‌ترین طبقهٔ آتش هستند. متکبران، چه بد جایگاهی دارند! (نساء/۱۴۵)	**بود پایین دوزخ جای آنان** **و مأوای تمام نابکاران** **چه بد منزلگهی باشد در آتش** **ز بهر مردم خودبین سرکَش**
﴿۲۱۴﴾	اَلا اِنَّهُمْ اَصْحابُ الصَّحيفَةِ، فَلْيَنْظُرْ اَحَدُكُمْ في صَحيفَتِهِ * * * بدانید که آنان، اصحاب صحیفه هستند. پس هر یك از شما، در نامه و صحیفهٔ خود نظر کند.	**بوند آنان ز اصحاب صحیفه** **ببستند عهد در باب خلیفه** **که افرادی دگر جایم گمارند** **علی را از خلافت بازدارند** **حذر دارید از این یاران بدکیش** **و هر کس بنگرد در نامهٔ خویش**
﴿۲۱۵﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنّي اَدَعُها اِمامَةً وَ وِراثَةً (في عَقِبي اِلىٰ يَوْمِ الْقِيامَةِ) * * * ای مردم! من امر خلافت را تا روز قیامت، به صورت امامت و وراثت، در نسل خودم به امانت می‌گذارم.	**بود میراث جاویدم امامت** **که باقی هست تا روز قیامت**

	متن و ترجمه	اشعار
۲۱۶	وَ قَدْ بَلَّغْتُ ما اُمِرتُ بِتَبْليغِهِ حُجَّةً عَلىٰ كُلِّ حاضِرٍ وَ غائبٍ وَ عَلىٰ كُلِّ اَحَدٍ مِمَّنْ شَهِدَ اَوْ لَمْ يَشْهَدْ، وُلِدَ اَوْ لَمْ يُولَدْ * * * من آنچه مأمور به ابلاغش بودم، ابلاغ کردم تا حجتی باشد برای حاضران و غایبان و همه کسانی که شاهد هستند یا نیستند، و به دنیا آمده‌اند یا نیامده‌اند.	**رساندم آنچه را بر عهده‌ام بود و معبودم مرا مأمور فرمود که این حجت بود بر خلق هستی و بر هر عابد و یکتاپرستی**
۲۱۷	فَلْيُبَلِّغِ الْحاضِرُ الْغائِبَ وَ الْوالِدُ الْوَلَدَ اِلىٰ يَوْمِ الْقِيامَةِ * * * پس این پیام را تا روز قیامت، حاضران به غایبان و پدران به فرزندان برسانند.	**رسانید این پیام جاودان را همه حضار مجلس، غایبان را پدر گوید به فرزند این حکایت بیان سازید تا روز قیامت**
۲۱۸	وَ سَيَجْعَلُونَ الْاِمامَةَ بَعْدي مُلْكاً وَ اغْتِصاباً، اَلا لَعَنَ اللهُ الْغاصِبينَ الْمُغْتَصِبينَ * * * به زودی، امامت بعد از من را به زور می‌گیرند و به عنوان پادشاهی قرار می‌دهند. خداوند، زورگیران و تجاوزگران را لعنت کند.	**خلافت را به زودی اهل عصیان به چنگ آرند و آیند همچو شاهان خدا لعنت نماید غاصبان را و لعنت باد یار ظالمان را**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۱۹﴾	وَ عِنْدَها سَيَفْرُغُ ﴿لَكُمْ اَيُّهَا الثَّقَلانِ﴾ (مَنْ يَفْرُغُ) وَ ﴿يُرْسَلُ عَلَيْكُما شُواظٌ مِنْ نارٍ وَ نُحاسٌ فَلا تَنْتَصِرانِ﴾ * * * ای جن وانس! درآن هنگام، آنچه که باید برشما فرو بریزد، فرو می‌ریزد و شعله‌هایی از آتش و مس گداخته برایتان فرستاده می‌شود و هرگزیاری نمی‌شوید. (الرحمن/۳۵ و۳۱)	**درآن دوران برانسان‌ها و دیوان بریزد آتش و مس‌های سوزان همه نالان شوند از خشم باری به هیچ عنوان نمی‌یابند یاری**
﴿۲۲۰﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَمْ يَكُنْ لِيَذَرَكُمْ ﴿عَلىٰ ما اَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتّي يَميزَ الْخَبيثَ مِنَ الطَّيِّبِ، وَ ما كانَ اللهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ﴾ * * * ای مردم! خداوند عزوجل، شما را به حال خود رها نخواهد کرد تا پاك را از ناپاك جدا سازد. خدا شما را از غیب آگاه نمی‌گرداند. (آل‌عمران/۱۷۹)	**نمی‌سازد به حال خود رهاتان جدا سازد خبیثان را ز پاکان پلید و پاک را همره نسازد خلایق را ز غیب آگه نسازد**
﴿۲۲۱﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّهُ ما مِنْ قَرْيَةٍ اِلاّ وَ اللهُ مُهْلِكُها بِتَكْذيبِها قَبْلَ يَوْمِ الْقِيامَةِ وَ مُمَلِّكُهَا الْإِمامَ الْمَهْدِيَّ وَاللهُ مُصَدِّقٌ وَعْدَهُ * * * ای مردم! هر سرزمینی که اهلش، آیات الهی را تکذیب نمایند، خدا قبل از روز قیامت، آنان را هلاك می‌نماید و آن را تحت حاکمیت امام مهدی درمی‌آورد و وعده‌های خود را عملی می‌سازد.	**اگر قومی کند تکذیب آیات ز پیش از آخرت آید مکافات خدا سازد همه آن قومْ نابود نماید شهرشان را ملك موعود به مهدی شاد سازد قلب ما را کند اجرا تمام وعده‌ها را**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۲۲﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، قَدْ ضَلَّ قَبْلَکُمْ اَکْثَرُ الْاَوَّلینَ، وَاللهُ لَقَدْ اَهْلَكَ الْاَوَّلینَ، وَ هُوَ مُهْلِكُ الْآخِرینَ * * * ای مردم! قبل از شما، بسیاری از پیشینیان، گمراه شدند و خداوند آنها را هلاك نمود. او آیندگان را نیز هلاك خواهد کرد.	**گروهی پیش از این گشتند گمراه** **عمل کردند بر امیال دلخواه** **هلاکت شد نصیب اولین‌ها** **خدا نابود سازد آخرین‌ها**
﴿۲۲۳﴾	قالَ اللهُ تَعالیٰ: ﴿اَلَمْ نُهْلِكِ الْاَوَّلینَ، ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْآخِرینَ، کَذلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمینَ، وَیْلٌ یَوْمَئِذٍ لِلْمُکَذِّبینَ﴾ * * * خدای تعالی می‌فرماید: «آیا ما پیشینیان را هلاك نکردیم؟ و بعد از آنان، گروه‌های دیگر را نیاوردیم؟ ما با مجرمان چنین می‌کنیم. وای بر کسانی که در آن روز تکذیب می‌کنند». (مرسلات/ ۱۶ تا ۱۹)	**چنین گوید خدا در وحی منزل** **کشاندم مردم پیشین به مقتل** **دوباره گر مرا تکذیب کردند** **تمام مجرمان نابود گردند**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۲۴﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ اللّٰهَ قَدْ اَمَرَني وَ نَهاني، وَ قَدْ اَمَرْتُ عَلِيّاً وَ نَهَيْتُهُ (بِاَمْرِهِ). فَعِلْمُ الْاَمْرِ وَ النَّهي لَدَيْهِ، فَاسْمَعُوا لِاَمْرِهِ تَسْلِمُوا وَ اَطيعُوهُ تَهْتَدُوا وَ انْتَهُوا لِنَهْيِهِ تَرْشُدُوا، وَ صيرُوا اِلىٰ مُرادِهِ وَ لا تَتَفَرَّقْ بِكُمُ السُّبُلُ عَنْ سَبيلِهِ * * * ای مردم! خدا مرا امر و نهی نمود و من به دستور او، علی را امر و نهی نمودم و علم امر و نهی، در نزد او است. پس به امر او گوش سپارید تا سلامت بمانید؛ او را اطاعت کنید تا هدایت شوید؛ نهی او را بپذیرید تا در راه درست قرار گیرید؛ به سوی هدف و مقصود او گام بردارید و راه‌های گوناگون، شما را از راه او منحرف ننماید.	**خـدا امـرم نمـود و نهـی فرمـود** **مـرا بـر روشـنی‌ها راه بنمـود** **مـن آن را بـر علـی اجـرا نمـودم** **بـه نهـی و امـر رب دانـا نمـودم** **پـس امـر و نهـی او را گـوش داریـد** **در آن راهـی کـه گویـد جـان سپارید** **شـنیدن از علـی باشـد سـلامت** **اطاعـت از علـی باشـد هدایـت** **بـه سـوی مقصـد او پـا گذاریـد** **و هرگـز در حضـورش دَم میاریـد** **نسـازد حیلـهٔ شـیطان منفـور** **شـما را از علـی مرتضـی دور**
﴿۲۲۵﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اَنَا صِراطُ اللّٰهِ الْمُسْتَقيمُ الَّذي اَمَرَكُمْ بِاتِّباعِهِ، ثُمَّ عَلِيٌّ مِنْ بَعْدي. ثُمَّ وُلْدي مِنْ صُلْبِهِ اَئِمَّةُ الْهُدىٰ، يَهْدونَ اِلَى الْحَقِّ ﴿وَ بِهِ يَعْدِلونَ﴾ * * * ای مردم! من راه مستقیم الهی هستم که خدا شما را به پیروی از آن، امر نموده است. بعد از من، علی و فرزندانم از نسل او، چنین هستند؛ امامان هدایت‌گری که به حق، هدایت می‌کنند و به حق، حکم می‌نمایند. (اعراف/۱۸۱)	**کـه ایـن فرمایـش رب رحیـم اسـت** **صـراط مـن، صـراط مسـتقیم اسـت** **سـزاوار اسـت راه حـق بپوییـد** **طریـق راسـت را از مـن بجوییـد** **صراط حق پس از من هست حیدر** **پـس از او عتـرت پـاک پیمبـر** **کـه آنـان در طریقـت رهگشـایند** **و مـردم را بـه حـق دعـوت نماینـد**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۲۶﴾	ثُمَّ قَرَأَ: ﴿بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحيمِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعالَمينَ، الرَّحْمٰنِ الرَّحيمِ، مالِكِ يَوْمِ الدّينِ، اِیّاکَ نَعْبُدُ وَ اِیّاکَ نَسْتَعينُ، اهْدِنَا الصِّراطَ الْمُسْتَقيمَ، صِراطَ الَّذينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَ لاَ الضّالّينَ﴾ * * * سپس این چنین خواند: به نام خداوند بخشندهٔ مهربان. سپاس خدایی را که پروردگار جهانیان است. بخشندهٔ مهربان است. صاحب روز جزا است. تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو یاری می‌جوییم. ما را به راه راست هدایت فرما؛ راه کسانی که به آنان نعمت بخشیدی؛ آنان که مورد غضب خدا نیستند و گمراه نمی‌باشند. (حمد/۱ تا ۷)	**سپس برخواند آیاتی ز قرآن** **به نام آن رحیم و رب رحمان** **سپاس و حمد برآن خالق پاک** **که باشد کردگار خاک و افلاک** **خداوندی که رحمان و رحیم است** **همان شاهی که درمحشرعظیم است** **خدایا سر به طاعات تو داریم** **تمنّای عنایات از تو داریم** **هدایت کن به راه راست ما را** **ره اصحاب نعمت‌های والا** **نه آنها که غضب کردی برآنان** **و نه سرگشته و گم کرده راهان**
﴿۲۲۷﴾	فِيَّ نَزَلَتْ وَ فيهِمْ وَاللهِ نَزَلَتْ، وَ لَهُمْ عَمَّتْ وَ اِيّاهُمْ خَصَّتْ * * * و فرمود: به خدا قسم این سوره، دربارهٔ من و امامان نازل شده است و شامل همهٔ آنان می‌شود و به آنان اختصاص دارد.	**بود این سوره مخصوص محمد** **و گل‌های لطیف باغ احمد**

	متن و ترجمه	اشعار
۲۲۸	اُولئكَ اَوْلِياءُ اللهِ الَّذينَ ﴿لاخَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لا هُمْ يَحْزَنونَ﴾ * * * ایشان، دوستان خدا هستند که هیچ ترسی بر آنان راه ندارد و هیچ‌گاه محزون نمی‌شوند. (بقره/۶۲)	**که آنها اولیای کردگارند** **هراس و وحشتی در دل‌ندارند** **نمی‌گردند محزون در قیامت** **صنوبرهای سبز و راست قامت**
۲۲۹	اَلا ﴿اِنَّ حِزْبَ اللهِ هُمُ الْغالِبُونَ﴾. * * * بدانید که حزب خداوند، غالب است. (مائده/۵۶)	**بود حزب خدا، همواره پیروز** **که ره‌پوی حقیقت هست بهروز**
۲۳۰	اَلا اِنَّ اَعْدائَهُمْ هُمُ السُّفَهاءُ الْغاوُونَ اِخْوانُ الشَّياطينِ ﴿يوحي بَعْضُهُمْ اِلىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُروراً﴾ * * * بدانید که دشمنان ایشان، سفیهان گمراه و برادارن شیاطین هستند که سخنان پوچی را برای فریفتن، به هم می‌رسانند. (انعام/۱۱۲)	**عداوت‌پیشگان با آل حیدر** **بوند گمراه و نادان و بد اختر** **برادر خواندۀ ابلیس هستند** **که راه راست را بر خویش بستند** **به جمع خود دمادم مکر سازند** **و با گفتار واهی نرد بازند**

متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۳۱﴾ اَلا اِنَّ اَوْلِیائَهُمُ الَّذینَ ذَکَرَهُمُ اللهُ فی کِتابِهِ، فَقالَ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿لاتَجِدُ قَوْماً یُؤمِنُونَ بِاللهِ وَالْیَوْمِ الْآخِرِ یُوادُّونَ مَنْ حادَّ اللهَ وَ رَسُولَهُ وَ لَوْ کانُوا آبائَهُمْ اَوْ اَبْنائَهُمْ اَوْ اِخْوانَهُمْ اَوْ عَشیرَتَهُمْ اُولئِکَ کَتَبَ فی قُلوبِهِمُ الْإیمانَ وَ اَیَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَ یُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِینَ فِیهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوا عَنْهُ اُوْلَئِکَ حِزْبُ اللَّهِ اَلَا اِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ * * * بدانید که دوستان اهل‌بیت، کسانی هستند که خداوند در کتابش آنان را یاد کرده و فرموده است: «هیچ گروهی را نمی‌یابی که به خدا و روز قیامت، ایمان آورده باشند و در عین حال، با کسانی که با خدا و رسولش ضدّیت دارند، دوستی نمایند؛ اگرچه پدران و فرزندان و برادران و اقوامشان باشند. آنان، کسانی هستند که خدا ایمان را در قلوبشان نوشته و آنان را با روحی از خود تأیید فرموده و به بهشتی وارد می‌سازد که از پایین آن، نهرها جاری است و در آن، جاودان خواهند بود. خدا از آنان راضی است و آنان از خدا راضی هستند. آنان حزب خدا می‌باشند. بدانید که حزب خدا رستگار است». (مجادله/۲۲)	**هرآن کس دوست دارد خاندانم** **ثنا کرده‌ست وی را رب عالم** **نیابی از میان اهل ایمان** **کسی که یار گردد با لئیمان** **سیه‌کاران بد کردار هر چند** **پدر باشند او را یا که فرزند** **برادر یا که از اقوام و خویشان** **جدا سازد طریقش را ز ایشان** **خدا یاور بود بر اهل ایمان** **که جاویدند اندر باغ رضوان** **بود خشنود از آنان حضرت حق** **و آنها راضی‌اند از رحمت حق** **که آنها حزب پیروز خدایند** **به فیض رستگاری نائل آیند**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۳۲﴾	اَلا اِنَّ اَوْلِيائَهُمُ الْمُؤْمِنونَ الَّذينَ وَصَفَهُمُ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ فَقالَ: ﴿الَّذينَ آمَنُوا وَ لَمْ يَلْبِسُوا إيمانَهُمْ بِظُلْمٍ اُولئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَ هُمْ مُهْتَدونَ﴾ * * * بدانید که دوستان اهل‌بیت، کسانی هستند که خداوند عزوجل، آنان را توصیف کرده و فرموده است: «کسانی که ایمان آوردند و ایمانشان را به تاریکی نیالودند. آنان در امان هستند و هدایت یافته‌اند». (انعام/۸۲)	**ز بهر دوستان آل طاها خدا فرموده بس توصیف زیبا که آنان مؤمنانی با صفایند ز ظلمت‌ها و تاریکی رهایند نهادند گام در راه هدایت امان باشند و در تحت حمایت**
﴿۲۳۳﴾	(اَلا اِنَّ اَوْلِيائَهُمُ الَّذينَ آمَنُوا وَ لَمْ يَرْتابوا) * * * بدانید که دوستان ایشان، کسانی هستند که ایمان آورده‌اند و به شک نیفتاده‌اند.	**بود ایمانشان بی‌نقص و بی‌عیب بود دل‌هایشان بی‌شك و بی‌ریب**
﴿۲۳۴﴾	لا اِنَّ اَوْلِيائَهُمُ الَّذينَ يدْخُلونَ الْجَنَّةَ بِسَلامٍ آمِنينَ، تَتَلَقّاهُمُ الْمَلائِكَةُ بِالتَّسْليمِ يَقُولونَ: ﴿سَلامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلوها خالِدينَ﴾ * * * بدانید که دوستان ایشان، کسانی هستند که به سلامت و امنیت، وارد بهشت می‌شوند و ملائکه، سلام‌گویان به دیدار آنان می‌روند و می‌گویند: سلام بر شما! پاکیزه شدید؛ پس برای همیشه وارد بهشت شوید. (زمر/۷۳)	**چو ره یابند بر فردوس و جنت و گرد آیند در امن و سلامت ملائك سر بسایند آستان را سلامی می‌دهند آن دوستان را ندا آید شما از طاهرانید و در جنّت هماره جاودانید**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۳۵﴾	اَلا اِنَّ اَوْلِیائَهُمْ، لَهُمُ الْجَنَّةُ ﴿یُرْزَقونَ فیها بِغَیْرِ حِسابٍ﴾ * * * بدانید که دوستان ایشان، کسانی هستند که بهشت برای آنان است و در آن، بدون حساب، روزی داده می‌شوند. (غافر/۴۰)	**پدید آمد بهشت از بهر آنان در آن روزی برند بی حد و پایان**
﴿۲۳۶﴾	اَلا اِنَّ اَعْدائَهُمُ الَّذینَ یَصْلَونَ سَعیراً * * * بدانید که دشمنان ایشان، کسانی هستند که وارد شعله‌های آتش می‌شوند.	**همه اعدایشان در نار گردند درون شعله‌هایش خوار گردند**
﴿۲۳۷﴾	اَلا اِنَّ اَعْدائَهُمُ الَّذینَ یَسْمَعونَ لِجَهَنَّمَ شَهیقاً وَ هِيَ تَفورُ وَ یَرَوْنَ لَها زَفیراً * * * بدانید که دشمنان ایشان، کسانی هستند که در حال جوش و خروش جهنم، صدای وحشتناك آن را می‌شنوند و شعله‌های آن را می‌بینند.	**به چشم خویش می‌بینند آتش خراشد گوششان جوش و خروشش**

متن و ترجمه	اشعار
اَلا اِنَّ اَعْدائَهُمُ الَّذینَ قالَ اللهُ فیهِمْ: ﴿کُلَّما دَخَلَتْ اُمَّةٌ لَعَنَتْ اُخْتَها حَتَّی اِذَا ادَّارَکُوا فِیهَا جَمِیعًا قَالَتْ اُخْرَاهُمْ لِاُولاهُمْ رَبَّنَا هَؤُلاءِ اَضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ قَالَ لِکُلٍّ ضِعْفٌ وَلَکِن لاَ تَعْلَمُونَ﴾ * * * بدانید که دشمنان ایشان، کسانی هستند که خدا دربارۀ آنان فرموده است: «هر گروهی که داخل جنهم می‌شود، همتای خود را لعنت می‌کند؛ تا این که همۀ آنان، در آنجا به هم می‌پیوندند. پیروان درباره پیشوایان می‌گویند: پروردگارا! اینان ما را گمراه کردند؛ پس بر آنان، عذابی دو چندان از آتش نازل کن. خداوند می‌فرماید: عذاب همۀ شما دو چندان است، ولی شما نمی‌دانید». (اعراف/۳۸)	**میان شعله‌های داغ و سوزان به هم لعنت فرستند آن پلیدان در آنجا چون به هم یابند پیوند همه از پیشواشان بد بگویند: که این‌ها برده‌اند از راه ما را بیفزا زجرشان پروردگارا خدا گوید دو چندان گشت محنت برای جملگی، ای اهل غفلت!**

﴾۲۳۹﴿

اشعار	متن و ترجمه
چـو می‌گردنـد در دوزخ سـرازیر گروهـی بسـته انـدر بنـد و زنجیـر بپرسـد خـازن دوزخ ز آنهـا نیامـد نزدتـان پیغمبـر آیـا؟ کـه ترسـاند شـما را آن پیمبـر؟ از ایـن خشـم خـدا در روز محشـر؟ بگوینـد آن گـروه نابـکاران چنیـن در پاسـخ مأمـور سـبحان کـه آمـد، لیـک تکذیـبش نمودیـم و اهـل طاعـت از دینـش نبودیـم بگفتیـم ادّعایـت هسـت باطـل نگشـته بـر تـو هرگـز وحـی نـازل رسـول خویـش را گمـراه خواندیـم چـو نشـنیدیم، در آتـش بماندیـم بـه جرمـش دوزخـی اقـرار آرد خـدا از رحمتـش مهجـور دارد	اَلا اِنَّ اَعْدائَهُمُ الَّذینَ قالَ اللّٰهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَ قُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ وَ قَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَابِ السَّعِيرِ﴾ * * * بدانید که دشمنان ایشان، کسانی هستند که خداوند عزوجل دربارهٔ آنان می‌فرماید: هر گاه گروهی در جنهم ریخته می‌شوند، خزانه‌داران دوزخ از ایشان می‌پرسند: «آیا انذار دهنده و ترساننده‌ای به سوی شما نیامد؟». می‌گویند: «آری؛ ترساننده‌ای آمد و ما تکذیبش کردیم و گفتیم: خداوند، هیچ چیزی نازل نکرده و شما در گمراهی بزرگ هستید». و می‌گویند: «اگر گوش می‌کردیم و می‌اندیشیدیم، از اصحاب آتش نبودیم». اصحاب آتش، به گناه خود اعتراف می‌کنند. رحمت خدا از دوزخیان دور باد. (ملک/ ۸ تا ۱۱)

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۴۰﴾	اَلا اِنَّ اَوْلیائَهُمُ ﴿الَّذینَ یَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَیْبِ، لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَ اَجْرٌ کَبیرٌ﴾ * * * بدانید که دوستان اهل بیت، کسانی هستند که در نهان، از پروردگارشان می‌ترسند و مغفرت و اجر بزرگی برای آنان است. (فاطر/۷)	**محبان ولا از بیم یزدان** **به لرز آیند در پیدا و پنهان** **شود ایمانشان اسباب بخشش** **سزاشان باد پاداش و ستایش**
﴿۲۴۱﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، شَتّانَ ما بَیْنَ السَّعیرِ وَ الْاَجْرِ الْکَبیرِ * * * ای مردم! بین شعله‌های آتش و اجر بزرگ، چقدر فاصله وجود دارد!	**میان اجر رب با شعلهٔ نار** **مسافت هست بس انبوه و بسیار**
﴿۲۴۲﴾	مَعاشِرَ النّاسِ عَدُوُّنا مَنْ ذَمَّهُ اللّٰهُ وَ لَعَنَهُ وَ وَلِیُّنا کُلُّ مَنْ مَدَحَهُ اللّٰهُ وَ اَحَبَّهُ * * * ای مردم! دشمن ما کسی است که خداوند، او را نکوهش کرده و او را لعنت نموده است. و دوست ما کسی است که خدا او را ستوده و دوستش دارد.	**همانا دشمن قرآن و عترت** **ز سوی حق شده لعن و مذمّت** **خدا یاران ما را دوست دارد** **ثناشان را بگوید، مدحت آرد**
﴿۲۴۳﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اَلا وَ اِنّي اَنَا النَّذیرُ وَ عَلِيٌّ الْبَشیرُ * * * ای مردم! بدانید که من هشدار دهنده هستم و علی، بشارت‌دهنده است.	**نذیرم من شما را ای خلایق** **دهم هشدار از برخی حقایق** **و اما این علی در بیم و سختی** **بشارت می‌دهد بر نیک‌بختی**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۴۴﴾	مَعاشِرَ النّاسِ اَلا وَ اِنّي مُنْذِرٌ وَ عَلِيٌّ هادٍ * * * ای مردم! بدانید که من بیم دهنده هستم و علی، هدایت‌کننده است.	**منم منذر، دهم بیم از ضررها بترسانم شما را از خطرها علی این صاحب علم و درایت شما را هست خورشید هدایت**
﴿۲۴۵﴾	مَعاشِرَ النّاس اَلا وَ اِنّي نَبِيٌّ وَ عَلِيٌّ وَصِيّي * * * ای مردم! بدانید که من پیامبر هستم و علی، جانشین من است.	**من از وحی خداوندی نبیم علی با امر یزدان شد وصیم**
﴿۲۴۶﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اَلا وَ اِنّي رَسولٌ وَ عَلِيٌّ الْاِمامُ وَ الْوَصِيُّ مِنْ بَعْدي، وَ الْاَئِمَّةُ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدُهُ * * * ای مردم! بدانید که من پیامبر هستم و علی، امام و وصی بعد از من است؛ و امامان بعد از او، فرزندان او هستند.	**منم پیغمبر از سوی خداوند پس از من حیدر و نسلش امامند**
﴿۲۴۷﴾	اَلا وَ اِنّي والِدُهُمْ وَ هُمْ يَخْرُجونَ مِنْ صُلْبِهِ * * * بدانید که من پدر آنان هستم و آنها از صلب علی به وجود می آیند.	**همان انوار قدسی که ولی‌اند و فرزند من از صلب علی‌اند**
﴿۲۴۸﴾	اَلا اِنَّ خاتَمَ الْاَئِمَةِ مِنَّا الْقائِمُ الْمَهْدِيُّ * * * بدانید که آخرین امام از ما، مهدی قائم است.	**و مهدی هم بود ختم امامان از او گیرد حیات دهر سامان**

	متن و ترجمه	اشعار
۲۴۹	اَلا اِنَّهُ الظّاهِرُ عَلَی الدّینِ * * * بدانید که او چیره‌شونده بر همهٔ ادیان است.	**شود پیروز بر ادیان دیگر**
۲۵۰	اَلا اِنَّهُ الْمُنْتَقِمُ مِنَ الظّالِمینَ * * * بدانید که او انتقام‌گیرنده از همهٔ ظالمان است.	**بگیرد انتقام از هر ستمگر**
۲۵۱	اَلا اِنَّهُ فاتِحُ الْحُصُونِ وَ هادِمُها * * * بدانید که او فتح‌کنندهٔ دژها و منهدم‌کنندهٔ آنها است.	**به هم کوبد حصار جهل و عصیان** **فرو ریزد بنای ظلم و طغیان** **دژ شرک و ضلال از قدرت او** **به یک‌دم می‌شود ویران ز هر سو**
۲۵۲	اَلا اِنَّهُ غالِبُ کُلِّ قَبیلَةٍ مِنْ اَهْلِ الشِّرْكِ وَ هادیها * * * بدانید که او چیره شونده بر قبایل مشرکان و هدایت‌کنندهٔ آنان است.	**شود پیروز بر اقوام مشرک** **و آنان را شود هادی و مُدرك**
۲۵۳	اَلا اِنَّهُ الْمُدْرِكُ بِکُلِّ ثارٍ لِاَوْلِیاءِ اللّٰهِ * * * بدانید که او انتقام‌گیرندهٔ خون همهٔ اولیای الهی است.	**بگیرد انتقام خون پاکان**
۲۵۴	اَلا اِنَّهُ النّاصِرُ لِدینِ اللّٰهِ * * * بدانید که او یاری‌دهندهٔ دین خداوند است.	**بود او یاور اسلام و قرآن**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۵۵﴾	اَلا اِنَّهُ الْغَرّافُ مِنْ بَحْرٍ عَميقٍ * * * بدانید که او رودی خروشان از اقیانوسی بیکران است.	**که او رودی خروشان و روان است** **ز دریایی عمیق و بیکران است**
﴿۲۵۶﴾	اَلا اِنَّهُ يَسِمُ كُلَّ ذي فَضْلٍ بِفَضْلِهِ وَ كُلَّ ذي جَهْلٍ بِجَهْلِهِ * * * بدانید که او هر صاحب فضلی را به قدر فضلش و هر صاحب جهلی را به قدر جهلش، نشان و درجه می‌دهد.	**به هر کس او نشانی می‌گذارد** **به جهل و دانشش جایی گمارد**
﴿۲۵۷﴾	اَلا اِنَّهُ خِيَرَةُ اللهِ وَ مُخْتارُهُ * * * بدانید که او انتخاب شده و برگزیدهٔ خداوند است.	**بود او منتخب از سوی الله** **گزیدش از میان ما سوی الله**
﴿۲۵۸﴾	اَلا اِنَّهُ وارِثُ كُلِّ عِلْمٍ وَ الْمُحيطُ بِكُلِّ فَهْمٍ * * * بدانید که او وارث همهٔ علوم است و بر همهٔ دانسته‌ها احاطه دارد.	**همانا وارث کل علوم است** **و هر دانسته‌ای بگرفته در دست**
﴿۲۵۹﴾	اَلا اِنَّهُ الْمُخْبِرُ عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ الْمُشَيِّدُ لِاَمْرِ آياتِهِ * * * بدانید که او خبر دهنده از پرودگار عزوجل و برافرازندهٔ آیات الهی است.	**گزارش می‌دهد از سوی یزدان** **برافرازد همه آیات قرآن**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۶۰﴾	اَلا اِنَّهُ الرَّشیدُ السَّدیدُ * * * بدانید که او راه‌یافته و راهنمایی استوار است.	**به راه دین و حق او پایدار است** **شما را رهنمایی استوار است**
﴿۲۶۱﴾	اَلا اِنَّهُ الْمُفَوَّضُ اِلَیْهِ * * * بدانید که کارها به او سپرده شده است.	**امور عالمی را رب معبود** **سپرده دست آن مهدی موعود**
﴿۲۶۲﴾	اَلا اِنَّهُ قَدْ بَشَّرَ بِهِ مَنْ سَلَفَ مِنَ الْقُرونِ بَیْنَ یَدَیْهِ * * * بدانید که پیشینیان، به آمدنش بشارت داده‌اند.	**تمام انبیاء با صد اشارت** **همه دادند بر مهدی بشارت**
﴿۲۶۳﴾	اَلا اِنَّهُ الْباقي حُجَّةً وَ لاحُجَّةَ بَعْدَهُ وَ لا حَقَّ اِلاّ مَعَهُ وَ لا نُورَ اِلاّ عِنْدَهُ * * * بدانید که او به عنوان حجت، باقی می‌ماند و بعد از او حجتی نیست. هر حقی، همراه او است و هر نوری، در نزد او است.	**نیاید حجتی دیگر ز بعدش** **که انوار و حقایق هست نزدش**
﴿۲۶۴﴾	اَلا اِنَّهُ لا غالِبَ لَهُ وَ لا مَنْصورَ عَلَیْهِ * * * بدانید که کسی بر او چیره نمی‌شود و کسی بر ضد او یاری نمی‌گردد.	**بر او چیره نگردد هیچ فردی** **کسی یاری نگردد ضد مهدی**

	متن و ترجمه	اشعار
۲۶۵	اَلا وَ اِنَّهُ وَلِيُّ اللهِ في اَرْضِهِ، وَ حَكَمُهُ في خَلْقِهِ وَ اَمينُهُ في سِرِّهِ وَ علانِيَتِهِ * * * بدانید که او ولی خدا در زمین و داور او در میان خلقش و امین او در نهان و آشکار است.	ولی حضرت حق در زمین است و حکمش حکم رب العالمین است امینش در نهان و آشکار است جهانی بر وجودش استوار است
۲۶۶	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنّي قَدْ بَيَّنْتُ لَكُمْ وَ اَفْهَمْتُكُمْ وَ هذا عَلِيٌّ يُفْهِمُكُمْ بَعْدي * * * ای مردم! من برایتان تبیین کردم و به شما فهماندم. بعد از من، این علی است که به شما می‌فهماند.	همانا عرضه کردم با دل و جان ز علم خویش تا سرحد امکان و علمم در علی باقی بماند بفهماند شما را هر چه داند
۲۶۷	اَلا وَ اِنّي عِنْدَ انْقِضاءِ خُطْبَتي اَدْعُوكُمْ اِلىٰ مُصافَقَتي عَلي بَيْعَتِهِ وَ الاِقْرارِ بِهِ، ثُمَّ مُصافَقَتِهِ بَعْدي * * * بدانید که من بعد از پایان سخنرانی‌ام، شما را دعوت می‌کنم که در رابطه با قبول بیعت او و اقرار به ولایت او، با من دست بدهید و پس از من، دست در دست او بگذارید.	پس از خطبه کنم دعوت که آیید و با شیر خدا بیعت نمایید به گرمی دست در دستم گذارید پس آنگه دست حیدر را فشارید کنید اقرار بر امر امامت ببندید عهد با شاه ولایت

	متن و ترجمه	اشعار
۲۶۸	اَلا وَ اِنّي قَدْ بايَعْتُ اللهَ وَ عَلِيٌ قَدْ بايَعَني وَ اَنَا آخِذُكُمْ بِالْبَيْعَةِ لَهُ عَنِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ * * * بدانید که من با خدا بیعت کرده‌ام و علی با من بیعت کرده است. به نمایندگی از خدا، من از شما برای علی بیعت می‌گیرم.	**که من بیعت نمودم با خدایم** **و بیعت کرد با من مرتضایم** **و بنمودم شما را نیز دعوت** **که با او جمله بنمایید بیعت**
۲۶۹	﴿اِنَّ الَّذينَ يُبايِعُونَكَ اِنَّما يُبايِعُونَ اللهَ، يَدُ اللهِ فَوْقَ اَيْديهِمْ. فَمَنْ نَكَثَ فَاِنَّما يَنْكُثُ عَلىٰ نَفْسِهِ، وَ مَنْ اَوْفىٰ بِما عاهَدَ عَلَيْهُ اللهَ فَسَيُؤْتيهِ اَجْراً عَظيماً﴾ * * * کسانی که با تو بیعت می‌کنند، در واقع با خدا بیعت می‌کنند. دست خدا بر روی دست آنان است. پس هر کس بیعت را بشکند، به ضرر خود عمل کرده است. و هر کس به عهدش با خدا وفادار بماند، خدا به او اجر عظیمی عنایت خواهد کرد. (فتح/۱۰)	**هر آن کس با تو بیعت می‌نماید** **در بیعت به روی حق گشاید** **خوشا آن کس که در عهدش وفا باد** **به روی دست او دست خدا باد** **کسی که بیعت از گردن گشاید** **جفا و ظلم بر خود می‌نماید** **و هر کس با وفا در عهد حق است** **به پاداش عظیمی مستحق است**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۷۰﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ الْحَجَّ وَ الْعُمْرَةَ مِنْ شَعائِرِاللهِ، ﴿فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوِ اعْتَمَرَ فَلاجُناحَ عَلَيْهِ اَنْ يَطَّوَّفَ بِهِما وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَاِنَّ اللهَ شاكِرٌ عَليمٌ﴾ * * * ای مردم! حج و عمره از شعائر الهی هستند. هر کس به قصد حج یا عمره، به خانه خدا بیاید، ایرادی ندارد که صفا و مروه را طواف کند. هر کس بدون چشم‌داشت، کار خیری را انجام بدهد، خدا می‌داند و سپاس‌گزار است. (بقره/۱۵۸)	**صفا و مروه باشد از شعائر** **بود سعی در آن، تکلیف زائر** **کسی که قصد حج یا عمره دارد** **ز سعی در صفا باکی ندارد** **کسی که کار نیکی داده سامان** **بود پاداش او در نزد جانان** **بود آگه از آن دادار یکتا** **نباشد غافل از احوال دنیا**
﴿۲۷۱﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، حِجُّوا الْبَيْتَ، فَما وَرَدَهُ اَهْلُ بَيْتٍ اِلاَّ اسْتَغْنَوْا وَ اُبْشِروا وَ لا تَخَلَّفوا عَنْهُ اِلاَّ بُتِرُوا وَ افْتَقَرُوا * * * ای مردم! به سوی خانهٔ خدا عزیمت کنید. هیچ خاندانی به خانهٔ خدا نمی‌آید مگر آن که بی‌نیاز و مسرور می‌شود؛ و هیچ خاندانی آن را ترک نمی‌کند مگر آن که بی‌خیر و فقیر می‌گردد.	**به سوی خانهٔ حق رو نمایید** **به عشق لامکان گرد هم آیید** **هرآن قومی که باشد میهمانش** **غنی گردد به لطف میزبانش** **و هر قومی که ترک حج نماید** **به دام فقر و بی‌خیری درآید**

شماره	متن و ترجمه	اشعار
۲۷۲	مَعاشِرَ النّاسِ، ما وَقَفَ بِالْمَوْقِفِ مُؤْمِنٌ اِلاّ غَفَرَ اللهُ لَهُ ماسَلَفَ مِنْ ذَنْبِهِ اِلىٰ وَقْتِهِ ذلِكَ، فَاِذا انْقَضَتْ حَجَّتُهُ اسْتَأْنَفَ عَمَلَهُ * * * ای مردم! هیچ مومنی در موقف (عرفات، مشعر، منی) توقف نمی‌کند مگرآن که خداوند، گناهان گذشتهٔ او را تا آن زمان می‌آمرزد. پس هرگاه حجش پایان یافت، اعمالش را از سر بگیرد.	**اگر حاجی توقف در منا کرد** **و حقِ دوست را نیکو ادا کرد** **به جا آورد او اعمال مشعر** **و شد از نور رحمانی منوّر** **بیامرزد خداوند تعالی** **همه بار گناهش را به یك جا** **پس آن‌گه سوی پاکی پر بگیرد** **حیات تازه‌ای از سر بگیرد**
۲۷۳	مَعاشِرَ النّاسِ، الْحُجّاجُ مُعانُونَ وَ نَفَقاتُهُمْ مُخَلَّفَةٌ عَلَيْهِمْ وَاللهُ لايُضيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنينَ * * * ای مردم! حاجیان یاری می‌شوند و آنچه هزینه می‌کنند، به آنان باز می‌گردد و خداوند، جزای نیکوکاران را ضایع نمی‌سازد.	**همه آنان که قصد حج نمایند** **عزیز و مورد لطف خدایند** **هر اموالی که گردد خرج این راه** **ذخیره می‌شود در نزد الله** **خدا ضایع نسازد اجر نیکان** **جزاشان می‌دهد افزون و چندان**
۲۷۴	مَعاشِرَ النّاسِ، حِجُّوا الْبَيْتَ بِكَمالِ الدّينِ وَ التَّفَقُّهِ، وَ لاتَنْصَرِفُوا عَنِ الْمَشاهِدِ اِلاّ بِتَوْبَةٍ وَ اِقْلاعٍ * * * ای مردم ! با دین کامل و با فهم بالا، به سوی خانه خدا عزیمت کنید و جزبا توبه و دست کشیدن از گناه، از صحنه برنگردید.	**به دین کامل و با فهم لازم** **به سوی بیت حق گردید عازم** **و برگردید از میقات جانان** **همه با توبه و پاک از گناهان**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۷۵﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اَقيمُوا الصَّلاةَ وَ آتُوا الزَّكاةَ كَما اَمَرَكُمُ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ * * * ای مردم! نماز به‌پا دارید و زکات بپردازید؛ همان طور که خداوند عزوجل به شما فرمان داده است.	**نماز خود به پا دارید در وقت زکات خود بپردازید سرسخت ادا سازید با شوق فراوان همان طوری که فرمان داد سبحان**
﴿۲۷۶﴾	فَاِنْ طالَ عَلَيْكُمُ الْاَمَدُ فَقَصَّرْتُمْ اَوْ نَسيتُمْ فَعَلِيٌّ وَلِيُّكُمْ وَ مُبَيِّنٌ لَكُمُ الَّذي نَصَبَهُ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَكُمْ بَعْدي اَمينَ خَلْقِهِ * * * اگر زمانی طولانی بر شما گذشت و در حفظ احکام، کوتاهی کردید یا آنها را از یاد بردید، علی صاحب اختیار شما است و احکام را برای شما بیان می‌کند؛ که خداوند عزوجل، او را بعد از من، به عنوان امین برخلقش منصوب نموده است.	**اگر بین شما بعد از زمانی نباشد از طریق حق نشانی چراغ راهتان چون گشت خاموش و یا دستور ایزد شد فراموش علی سازد بیان، حکم خدا را هدایت می‌نماید او شما را که بعد از من، شما را مقتدا اوست و این تدبیر آن معبود نیکوست**
﴿۲۷۷﴾	اِنَّهُ مِنّي وَ اَنَا مِنْهُ، وَ هُوَ وَ مَنْ يَخْلُفُ مِنْ ذُرِّيَّتي يُخْبِرونَكُمْ بِما تَسْاَلُونَ عَنْهُ وَ يُبَيِّنُونَ لَكُمْ ما لاتَعْلَمُونَ * * * او از من است و من از او هستم. او و جانشینانش که از نسل من هستند، از آنچه که سوال کنید، به شما خبر می‌دهند و آنچه را که نمی‌دانید، برایتان بیان می‌کنند.	**علی از من، و من هم از علیّ‌ام بود حیدر و اولادش وصیّ‌ام کنند آگه ز هر مطلب که پرسید کنند ایمن ز هر چیزی که ترسید**

	اشعار	متن و ترجمه
﴿۲۷۸﴾	**حلال و حرمت دین هست بی‌حد** **در این مجلس بیان آن نگنجد**	اَلا اِنَّ الْحَلالَ وَ الْحَرامَ اَكْثَرُ مِنْ اَنْ اُحصِيَهُما وَ اُعَرِّفَهُما فَآمُرُ بِالْحَلالِ وَ اَنهَي عَنِ الْحَرامِ في مَقامٍ واحِدٍ * * * بدانید که حلال و حرام، بیش از آن است که همهٔ آنها را بشمارم و بشناسانم و در یك مجلس، به همهٔ حلال‌ها دستور بدهم و از همه حرام‌ها بازدارم.
﴿۲۷۹﴾	**لذا مأمورم از درگاه داور** **بگیرم بیعتی را بهر حیدر** **و بیعت بهر یاران خداوند** **که ایشان در امامت استوارند** **به مهدی ختم می‌یابد امامت** **پس از فقدان وی آید قیامت**	فَاُمِرْتُ اَنْ آخُذَ الْبَيْعَةَ مِنْكُمْ وَ الصَّفْقَةَ لَكُمْ بِقَبُولِ ماجِئْتُ بِهِ عَنِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ في عَلِيٍّ أميرِالْمُؤْمِنينَ وَ الاَوْصِياءِ مِنْ بَعْدِهِ الَّذينَ هُمْ مِنّي وَ مِنْهُ إمامَةٌ فيهِمْ قائِمَةٌ، خاتِمُها الْمَهْدیُّ اِلىٰ يَوْمٍ يَلْقَى اللهَ الَّذي يُقَدِّرُ وَ يَقْضي * * * از این رو، به من دستور داده شد که دست در دست شما بگذارم و از شما بیعت بگیرم؛ بیعت بر پذیرش آنچه که از طرف خداوند عزوجل دربارهٔ امیرالمؤمنین علی و جانشینان بعد از او آورده‌ام که همگی از نسل من و او هستند و امامت در میان آنان پا برجا است و آخرین ایشان مهدی است؛ تا روزی که خدای قضا و قدر را دیدار کند.

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۸۰﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، وَ كُلُّ حَلالٍ دَلَلْتُكُمْ عَلَيْهِ وَ كُلُّ حَرامٍ نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَاِنّي لَمْ اَرْجِعْ عَنْ ذلِكَ وَ لَمْ اُبَدِّلْ * * * ای مردم! هر حلالی که شما را بدان راهنمایی کردم و هر حرامی که شما را از آن بازداشتم، هرگز از آنها برنگشته‌ام و حکمی را تغییر نداده‌ام.	**اگر حکمی براتان شرح کردم** **حلالی یا حرامی طرح کردم** **دگر زان حکم برگشتی نباشد** **در آن تغییر و فرگشتی نباشد** **(فرگشت:تغییر)**
﴿۲۸۱﴾	اَلا فَاذْكُرُوا ذلِكَ وَ احْفَظُوهُ وَ تَواصَوْا بِهِ، وَ لا تُبَدِّلُوهُ وَ لا تُغَيِّرُوهُ * * * این مطلب را به یاد داشته باشید و آن را حفظ کنید و به یکدیگر سفارش نمایید و آن را جابه‌جا نکنید و تغییر ندهید.	**پس این مطلب همه در یاد دارید** **برای حفظ آن همت گمارید** **در این باره به هم اندرز گویید** **و از تغییر آن دوری بجویید**
﴿۲۸۲﴾	اَلا وَ اِنّي اُجَدِّدُ الْقَوْلَ: اَلا فَاَقيمُوا الصَّلاةَ وَ آتُوا الزَّكاةَ وَ اْمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ انْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ * * * سخن خود را دوباره تکرار می‌کنم: نماز به پا دارید و زکات بپردازید و امر به معروف و نهی از منکر نمایید.	**دوباره می‌کنم تکرار حرفم** **نورزید از نماز اهمال یک دم** **ادا سازید با شوق فراوان** **زکات مال خود با امر سبحان** **به نیکی‌ها و احسان وا بدارید** **و از عصیان و زشتی باز دارید**

اشعار	متن و ترجمه
بود بالاترین امر به معروف که گفتارم شود بر خلق مکشوف بفهمید و بفهمانید آن را از آن سرشار سازید این جهان را که امر من همه کامل پذیرند ز سرپیچی از آن فاصل بگیرند که این امر خدای ذوالجلال است و هم حکم رسول با کمال است نگردد نهی یا امری محقَّق مگر با اذن معصوم مصدَّق	اَلا وَ اِنَّ رَأسَ الْاَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ اَنْ تَنْتَهُوا اِلیٰ قَوْلي وَ تُبَلِّغُوهُ مَنْ لَمْ يَحْضُرْ وَ تَأمُرُوهُ بِقَبُولِهِ عَنّي وَ تَنْهَوْهُ عَنْ مُخالَفَتِهِ، فَاِنَّهُ اَمْرٌ مِنَ اللّٰهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ مِنّي. وَ لا اَمْرَ بِمَعْروفٍ وَ لا نَهْيَ عَنْ مُنْكَرٍ اِلاّ مَعَ اِمامٍ مَعْصومٍ * * * بدانید که بالاترین امر به معروف، آن است که سخن مرا بفهمید و آن را به کسانی که حضور ندارند، برسانید و از طرف من، آنها را به پذیرفتنش امر کنید و از مخالفتش بازدارید. این دستوری از جانب خداوند عزوجل و از جانب من است. هیچ امر به معروف و نهی از منکری جز با امام معصوم، محقق نمی‌شود.

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۸۴﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اَلْقُرْآنُ یُعَرِّفُکُمْ اَنَّ الْاَئِمَّةَ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدُهُ، وَ عَرَّفْتُکُمْ اِنَّهُمْ مِنّي وَ مِنْهُ حَيْثُ يَقُولُ اللّهُ في کِتابِهِ: ﴿وَ جَعَلَها كَلِمَةً باقِيَةً في عَقِبِهِ﴾ وَ قُلْتُ: «لَنْ تَضِلُّوا ما اِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِما» * * * ای مردم! قرآن به شما می‌فهماند که امامان بعد از علی، فرزندان او هستند؛ همان‌جا که خدا در کتابش می‌فرماید: «آن را (امامت را) به عنوان کلمه‌ای ماندگار، در نسل او قرار داد». و من هم به شما فهماندم که آنان، از نسل من و از نسل علی هستند و گفتم: «اگر به آن دو (قرآن و اهل‌بیت) تمسك جویید، هرگز گمراه نمی‌شوید». (ذخرف/۲۸)	**بگوید با شما قرآن اطهر** **ز شأن شامخ اولاد حیدر** **و گفتم با شما این را فراوان** **که آنان از منند و من از آنان** **چنان‌که پادشاه ملک امکان** **چنین فرموده در جایی ز قرآن** **امامت را در اولادش نهادیم** **و او را برتری بر خلق دادیم** **به هر قلبی بتابد نور قرآن** **و آید عطر ناب عترت از آن** **ضلالت اندر آن راهی ندارد** **طریق عشق، گمراهی ندارد**
﴿۲۸۵﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، التَّقْویٰ، التَّقْویٰ، وَ احْذَرُوا السّاعَةَ كَما قالَ اللّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿اِنَّ زَلْزَلَةَ السّاعَةِ شَيْءٌ عَظيمٌ﴾ * * * ای مردم! بپرهیزید! بپرهیزید و از قیامت بترسید که خدای عزوجل می‌فرماید: «زلزلهٔ قیامت، امری بس عظیم است». (حج/۱)	**همه باشید اهل زهد و تقوا** **همه ترسید از فردای عُقبا** **چنین فرموده با ما حق تعالی** **بود آشوب محشر، سخت و عظمی**

اشعار	متن و ترجمه	
به یاد آرید مرگ و روز محشر حساب و دادگاه عدل داور و هم از کیفر سخت و عقابش و از پاداش نیکو و ثوابش کسی که پاک و نیکوکار باشد ثوابش نزد حق بسیار باشد و بهر فاسقان و نابکاران نصیبی نیست اندر ملک رضوان	أُذْكُرُوا الْمَماتَ وَ الْمَعادَ وَ الْحِسابَ وَ الْمَوازينَ وَ الْمُحاسَبَةَ بَيْنَ يَدَي رَبِّ الْعالَمينَ وَ الثَّوابَ وَ الْعِقابَ. فَمَنْ جاءَ بِالْحَسَنَةِ اُثيبَ عَلَيْها وَ مَنْ جاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَيْسَ لَهُ فِي الجِنانِ نَصيبٌ * * * مرگ و معاد و حساب و میزان و حساب‌رسی در پیشگاه رب العالمین و ثواب و عقاب را به یاد داشته باشید. هر کس با خود نیکی بیاورد، ثواب می‌برد و هر کس بدی بیاورد، بهره‌ای در بهشت نخواهد داشت.	۲۸۶
ز انبوهی مرا نبوَد در امکان که دست در دست سازم بهر پیمان لذا مأمورم از درگاه دادار زبانی از شما برگیرم اقرار برای آن امامان که ولی‌اند ز نسل من و از صلب علی‌اند	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّكُمْ اَكْثَرُ مِنْ اَنْ تُصافِقُوني بِكَفٍّ واحِدٍ في وَقْتٍ واحِدٍ، وَ قَدْ اَمَرَنِي اللّٰهُ عَزَّ وَ جَلَّ اَنْ آخُذَ مِنْ اَلْسِنَتِكُمُ الْاِقْرارَ بِما عَقَّدْتُ لِعَلِيٍّ اَميرِالْمُؤْمنينَ، وَ لِمَنْ جاءَ بَعْدَهُ مِنَ الْاَئِمَّةِ مِنّي وَ مِنْهُ، عَلىٰ ما اَعْلَمْتُكُمْ اَنَّ ذُرِّيَّتي مِنْ صُلْبِهِ * * * ای مردم! شما بیش از آن هستید که بتوانم با یك دست و در یك زمان، با همهٔ شما دست بدهم. پرودگارم مرا مأمور کرده است که دربارهٔ آنچه که پیمان گرفتم، به صورت زبانی از شما اقرار بگیرم؛ اقرار برای امیر المؤمنین علی و امامانی که بعد از او می‌آیند و از نسل من و او هستند و همان طور که فهماندم، فرزندان من از صلب او می‌باشند.	۲۸۷

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۸۸﴾	فَقولُوا بِاَجْمَعِکُمْ: اِنّا سامِعُونَ مُطیعُونَ راضُونَ مُنْقادُونَ لِما بَلَّغْتَ عَنْ رَبّنا وَ رَبّکَ فی اَمْرِ اِمامِنا عَلِیٍّ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ وَ مَنْ وُلِدَ مِنْ صُلْبِهِ مِنَ الْاَئِمَّةِ * * * پس همگی بگویید: ما شنیدیم و اطاعت می‌کنیم و راضی هستیم و سر تسلیم فرو می‌آوریم در برابر آنچه که از جانب پروردگار ما و پروردگار خودت ـ دربارهٔ امر امامت امامِمان امیرالمؤمنین علی و امامانی که از صلب او به دنیا می‌آیند ـ به ما رساندی.	**کنون راه صداقت را بپویید** **بیاناتی چنین زیبا بگویید** **هر آنچه از علی گفتی تو با ما** **بیان کردی کلام حق تعالی** **همه با میل و رغبت می‌پذیریم** **و راه طاعتش در پیش گیریم** **اطاعت از نبی بر ما گواراست** **رضای ما رضای حق تعالی‌ست**
﴿۲۸۹﴾	«نُبایِعُکَ عَلیٰ ذٰلِکَ بِقُلوُبِنا وَ اَنْفُسِنا وَ اَلْسِنَتِنا وَ اَیْدینا * * * بر این مطلب، با قلب و جان و زبان و دستمان، با تو بیعت می‌کنیم.	**کنیم امروز بیعت با دل و جان** **و می‌مانیم بر میثاق و پیمان**
﴿۲۹۰﴾	علیٰ ذٰلِکَ نَحْییٰ وَ عَلَیْهِ نَموتُ وَ عَلَیْهِ نُبْعَثُ وَ لا نُغَیِّرُ وَ لا نُبَدِّلُ، وَ لا نَشُکُّ وَ لا نَجْحَدُ وَ لا نَرْتابُ، وَ لا نَرْجِعُ عَنِ الْعَهْدِ وَ لا نَنْقُضُ الْمیثاقَ * * * بر این عقیده زنده‌ایم و با آن می‌میریم و با آن محشور می‌شویم و تغییرش نمی‌دهیم و تبدیلش نمی‌نماییم و شک و انکار نمی‌کنیم و تردید به خود راه نمی‌دهیم و از عهدمان برنمی‌گردیم و پیمان خود را نمی‌شکنیم.	**که ما با این عقیده جان بگیریم** **نگه داریم پیمان تا بمیریم** **و تا روزی که در محشر درآییم** **وفا بر عهد و پیمان می‌نماییم** **نه تغییر و نه تبدیل و نه انکار** **نه تردیدی روا باشد در این کار** **مطیع نفس خود هرگز نگردیم** **و زین میثاق و پیمان برنگردیم**

	متن و ترجمه	اشعار
۲۹۱	وَعَظْتَنا بِوَعْظِ اللهِ فِي عَلِيٍّ اَميرِالْمُؤْمِنينَ وَ الْاَئِمَّةِ الَّذينَ ذَكَرْتَ مِنْ ذُرّيتِكَ مِنْ وُلْدِهِ بَعْدَهُ، الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ مَنْ نَصَبَهُ اللهُ بَعْدَهُما * * * تو ما را به پندی الهی اندرز دادی؛ پندی دربارهٔ امیرالمومنین علی و امامان بعد از او که گفتی از نسل تو و فرزندان او هستند؛ یعنی حسن و حسین و آنان که بعد از این دو، خدا منصوبشان فرموده است.	**به ما دادی تو اندرزی الهی** **فرا خواندی ز بهر یک گواهی** **برای مرتضی و آل حیدر** **امامانی که پاکند و مطهر** **ز نسل تو و از صلب علی‌اند** **برای امتت آنان ولی‌اند** **حسین و مجتبی و نُه ظفرمند** **که منصوبند از سوی خداوند**
۲۹۲	فَالْعَهْدُ وَ الْميثاقُ لَهُمْ مَأْخُوذٌ مِنّا، مِنْ قُلُوبِنا وَ اَنْفُسِنا وَ اَلْسِنَتِنا وَ ضَمائِرِنا وَ أَيْدينا. مَنْ اَدْرَكَها بِيَدِهِ وَ اِلاّ فَقَدْ اَقَرَّ بِلِسانِهِ، وَ لا نَبْتَغي بِذلِكَ بَدَلاً وَ لا يَرَي اللّهُ مِنْ اَنْفُسِنا حِوَلاً * * * پس برای آنان، از ما و از قلب و جان و زبان و درون و دست‌هایمان، عهد و پیمان گرفته شد. هر که توانست، دست داد و بیعت نمود و اگر نتوانست، با زبانش اقرار کرد. هرگز در پی تغییر این عهد نخواهیم بود و خدا در وجود ما، دگرگونی نخواهد دید.	**همه با قلب و دست و با دل و جان** **پذیرا گشته‌ایم این عهد و پیمان** **یکی با دست و دیگر با زبانش** **کند این عهد را طوق روانش** **ز سوی ما در آن تغییر ناید** **دگرگونی در آن هرگز نشاید**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۹۳﴾	نَحْنُ نُؤَدّي ذلِكَ عَنْكَ الدّاني و القاصي مِنْ اَوْلادِنا و اَهالينا وَ نُشْهِدُ اللهَ بِذلِكَ وَ كَفیٰ بِاللهِ شَهيداً وَ اَنْتَ عَلَيْنا بِهِ شَهيدٌ * * * ما این مطلب را از سوی تو، به فرزندان و اقوام دور و نزدیك خود می‌رسانیم و خدا را برآن شاهد می‌گیریم که خدا برای گواهی، کفایت می‌کند و تونیزبراین اقرار ما، شاهد هستی.	**ز سویت ای رسول حق تعالی رسانیم این خبر بر اهل دنیا خدا شاهد بود بر گفتهٔ ما گواهی تو برای سفتهٔ ما وجود حضرت حق‌ست کافی برای هر بیان و اعترافی**
﴿۲۹۴﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، ما تَقُولونَ؟ فَاِنَّ اللهَ يَعْلَمُ كُلَّ صَوْتٍ وَ خافِيَةَ كُلِّ نَفْسٍ * * * ای مردم! هر چه بگویید، خدا صداها را می‌شنود و امور پنهانی هر کس را می‌داند.	**خدا آگه بود از امر پنهان صدا را بشنود از قلب انسان**
﴿۲۹۵﴾	﴿فَمَنِ اهْتَدي فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ ضَلَّ فَاِنَّما يَضِلُّ عَلَيْها﴾ * * * پس هر کس هدایت شود، به نفع خود او است و هر کس گمراه گردد، به ضرر خودش می‌باشد. (زمر/۴۱)	**هرآن کس هست در راه هدایت بگیرد بهره‌اش را در نهایت و هر که راه گمراهی بپوید همانا جز زیان چیزی نجوید**
﴿۲۹۶﴾	وَ مَنْ بايَعَ فَاِنَّما يُبايِعُ اللهَ، ﴿يَدُ اللهِ فَوْقَ اَيْديهِمْ﴾ * * * هر کس بیعت کند، با خدا بیعت کرده است و دست خدا، بر روی دست بیعت‌کنندگان قرار دارد. (فتح/۱۰)	**هرآن کس از سر اخلاص آید و با پیك خدا بیعت نماید همانا با خدا بیعت نموده‌ست بود دست خدا بالای هر دست**

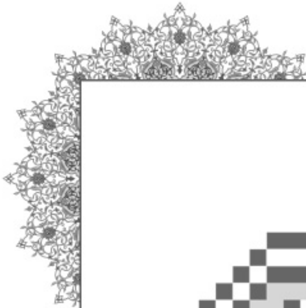
	متن و ترجمه	اشعار
﴿۲۹۷﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، فَبايِعُوا اللّهَ وَ بايِعُوني وَ بايِعُوا عَلِيّاً اَميرَ الْمُؤْمِنينَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ وَ الْاَئِمَّةَ مِنْهُمْ فِي الدُّنْيا وَ الْآخِرَةِ كَلِمَةً باقِيَةً * * * ای مردم! با خدا بیعت کنید؛ و با من بیعت کنید؛ و با امیرالمؤمنین و حسن و حسین و امامانی که از ایشانند و کلمهٔ ماندگار در دنیا و آخرت می‌باشند، بیعت کنید.	**به سوی وادی تقوا درآیید همه با مرتضی بیعت نمایید که در دنیا امیرالمؤمنین است نبی آخرین را جانشین است و بعد مرتضی، انوار پاکی که می‌تابند بر دنیای خاکی شما را رهنما و مقتدایند امام عشق از سوی خدایند**
﴿۲۹۸﴾	يُهْلِكُ اللّهُ مَنْ غَدَرَ وَ يَرْحَمُ مَنْ وَفىٰ * * * خداوند، بیعت‌شکنان را هلاك می‌نماید و وفاداران را مورد رحمت قرار می‌دهد.	**هرآن کس بشکند پیمان خود را کند نابود وی را حق تعالی هرآن کس که وفای عهد سازد خدایش از ره رحمت نوازد**
﴿۲۹۹﴾	﴿فَمَنْ نَكَثَ فَاِنَّما يَنْكُثُ عَلي نَفْسِهِ وَ مَنْ اَوْفىٰ بِما عاهَدَ عَلَيْهُ اللّهَ فَسَيُؤْتيهِ اَجْراً عَظيماً﴾ * * * هرکس بیعتش را بشکند، به زیان خود شکسته است؛ و هرکس به پیمانی که با خدا بسته، وفا کند، خدا به زودی، اجر عظیمی به او عنایت می‌فرماید. (فتح/۱۰)	**هرآن کس بشکند عهد الهی زند بر بخت خود مهر تباهی ولی هرکس بود برعهد و پیمان خداوندش دهد اجر فراوان**
﴿۳۰۰﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، قُولُوا الَّذي قُلْتُ لَكُمْ وَ سَلِّمُوا عَلىٰ عَلِيٍّ بِاِمْرَةِ الْمُؤْمِنينَ * * * ای مردم! آنچه را که گفتم، بگویید و به علی، به عنوان امیرالمؤمنین سلام کنید.	**بگویید آنچه گفتم من براتان و برگویید با تکریم و احسان: سلام ما به مردی که امین است و عنوانش امیرالمؤمنین است**

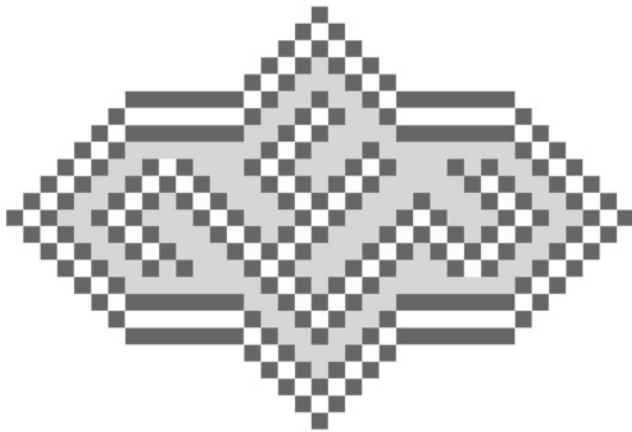
	متن و ترجمه	اشعار
﴿۳۰۱﴾	وَ قُولُوا: ﴿سَمِعْنا وَ اَطَعْنا غُفْرانَكَ رَبَّنا وَ اِلَيْكَ الْمَصيرُ﴾ * * * بگویید: شنیدیم و اطاعت می‌کنیم. پرودگارا! آمرزش تورا می‌خواهیم و بازگشت همه به سوی تواست. (بقره/۲۸۵)	**بگوييد اين بيان خوب و شيوا** **اطاعت می‌كنيم از تو خدايا** **ز تو غفران تقاضا می‌نماييم** **و با اين آرزو سوی تو آييم**
﴿۳۰۲﴾	وَ قُولوا: ﴿ اَلْحَمْدُ لِلّهِ الَّذي هَدانا لِهذا وَ ما كُنّا لِنَهْتَدِيَ لَوْ لا اَنْ هَدانَا اللهُ لَقَد جائَت رُسُلُ رَبِنا بِالْحَقِّ﴾ * * * بگویید: سپاس خدای را که ما را به این راه، هدایت نمود. اگر خداوند هدایت نمی‌کرد، ما هدایت نمی‌شدیم. به راستی که فرستادگان پروردگارمان، به حق آمده‌اند. (اعراف/۴۳)	**سزاوار ستايش رب يكتاست** **هدايت كرد ما را بر ره راست** **هدايت گر نمی‌فرمود سبحان** **همه گمراه می‌گشتيم و حيران**
﴿۳۰۳﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ فَضائِلَ عَلِي بْنِ اَبي طالِبٍ عِنْدَ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ - وَ قَدْ اَنْزَلَها فِي الْقُرْآنِ - اَكْثَرُ مِنْ اَنْ اُحْصِيَها في مَقامٍ واحِدٍ، فَمَنْ اَنْبَاَكُمْ بِها وَ عَرَفَها فَصَدِّقُوهُ * * * ای مردم! فضایل علی بن ابی‌طالب در نزد خداوند - همان‌گونه که در قرآن آمده - بیش از آن است که بتوانم در یك مجلس بشمارم. پس هر کس آنها را می‌دانست و دربارهٔ آنها به شما خبر داد، او را تصدیق کنید.	**هر آنچه از فضيلت‌های حيدر** **اشارت كرده حق در ثقل اكبر** **بود از بحث يک مجلس فراتر** **كه موضوعی ست ارزشمند و برتر** **شما را هر كه سازد آگه از آن** **و بشناسد مقام شاه مردان** **روا باشد كه تصديقش نماييد** **ز باب دوستی با او درآييد**

	متن و ترجمه	اشعار
﴿۳۰۴﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، مَنْ يُطِعِ اللّهَ وَ رَسُولَهُ وَ عَلِيّاً وَ الْأَئِمَةَ الَّذينَ ذَكَرْتُهُمْ ﴿فَقَدْ فازَ فَوْزاً عَظيماً﴾ * * * ای مردم! هرکس از خدا و رسولش و علی و امامانی که ذکر کردم، اطاعت کند، به رستگاری بزرگی دست می‌یابد. (احزاب/۷۱)	**ز حق و از رسول و از امامان هرآن‌کس می‌برد همواره فرمان بود محبوب نزد حق تعالی و نائل می‌شود بر فوز عظمی**
﴿۳۰۵﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، السّابِقُونَ اِلي مُبايَعَتِهِ وَ مُوالاتِهِ وَ التَّسْليمِ عَلَيْهِ بِإمْرَةِ الْمُؤْمِنينَ أُولئكَ هُمُ الْفائِزُونَ في جَنّاتِ النَّعيمِ * * * ای مردم! کسانی که برای بیعت با او و قبول ولایت او و سلام کردن به او (به عنوان امیر المؤمنین) سبقت بگیرند، جزو رستگاران هستند و در باغ‌های پر نعمت جای دارند.	**چو در بیعت کسی سبقت بگیرد سلامی گوید و قربت بگیرد بود در جایگاه رستگاران بَرد بهره ز نعمت‌های رضوان**
﴿۳۰۶﴾	مَعاشِرَ النّاسِ، قُولُوا ما يَرْضَى اللّهُ بِهِ عَنْكُمْ مِنَ الْقَوْلِ * * * ای مردم! سخنی بگویید که خدا به خاطر آن، از شما راضی گردد.	**الا مردم! سخن گویید چونان که خشنود از شما گردد خداتان**
﴿۳۰۷﴾	فَاِنْ تَكْفُرُوا اَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَميعاً فَلَنْ يَضُرَّ اللّهَ شَيْئاً * * * اگر شما و همه کسانی که در زمین هستند، کفر بورزید، ضرری به خدا نمی‌رسد.	**اگر کافر شوید ای اهل دنیا و سرپیچی کنید از حق تعالی ندارد ذره‌ای تاثیر در او نمی‌بینند زیان آن ذات نیکو**

	متن و ترجمه	اشعار
۳۰۸	اللهمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنینَ بِما اَدَّیْتُ وَ اَمَرْتُ وَ اغْضِبْ عَلَی الْجاحِدینَ الْکافِرینَ * * * خدایا! به خاطر آنچه که به انجام رساندم و فرمان دادم، مؤمنان را بیامرز و منکران و کافران را مورد خشم خود قرار بده.	**خداوندا ببخشا مؤمنان را** **غضب بنما تمام کافران را**
۳۰۹	وَ الْحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ الْعالَمینَ * * * حمد و سپاس، مخصوص پروردگار عالمیان است.	**ثنا مخصوص رب العالمین است** **خداوندی که یار مؤمنین است**

صفات الله جلّ شأنه در خطبه

▪ صفات الله جلّ شأنه در خطبه

همان طور که در این خطبه، پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله، کلامشان را با حمد و بیان صفات الهی آغاز فرموده‌اند، ما نیز به خاطر شکرگذاری از خداوند منان با بیان آمار صفات خودش این مختصررا شروع کرده و با دعاهایی که پیامبر اکرم صلوات الله علیه برای وجود مقدس امیرالمومنین صلوات الله علیه نموده‌اند این تحقیق را به اتمام می‌رسانیم و نکته‌ای که پسندیده است به آن توجه شود این است که همهٔ معصومین علیهم السلام، قبل از هر خطابه، به حمد و ستایش خداوند می‌پردازند؛ اما کمتر دیده شده است که در مقدمهٔ یک خطبه ایشان، ۱۳۲ صفت از صفات ذات اقدس الهی بیان شده باشد. (آدرس‌های جدول‌ها براساس ردیف‌ها در متن خطبه می‌باشند)

	متن	ترجمه	آدرس
۱	عَلا فی تَوَحُّدِهِ	در یگانگی خود، بلند مرتبه است.	۱
۲	دَنا فی تَفَرُّدِهِ	درعین تنهایی، به آفریدگانش نزدیک است.	۲
۳	جَلَّ فی سُلْطانِهِ	درقدرت وسلطهٔ خود، شکوهمند است.	۳
۴	عَظُمَ فی اَرْکانِهِ،	در ارکان آفرینش، عظیم جلوه می‌کند.	۴
۵	اَحاطَ بِکُلِّ شَیْءٍ عِلْماً	علمش بر همه چیز احاطه دارد.	۵
۶	هُوَ فی مَکانِهِ	در جایگاه خود استوار می‌باشد.	۵
۷	قَهَرَ جَمیعَ الْخَلْقِ بِقُدْرَتِهِ	با قدرت خود، بر همهٔ مخلوقات، سلطه دارد.	۶
۸	(قَهَرَ جَمیعَ الْخَلْقِ بِ) بُرْهانِهِ	با برهان خود، بر همهٔ مخلوقات، سلطه دارد.	۶
۹	حَمیداً لَمْ یزَلْ	همیشه مورد سپاس بوده است.	۷
۱۰	مَحْموداً لایزالُ	همیشه مورد ستایش خواهد بود.	۷
۱۱	مَجیداً لایزولُ	صاحب عظمتی فنا ناپذیر است.	۸
۱۲	مُبْدِئاً	آغاز کننده است.	۹
۱۳	مُعیداً	اعاده کننده است.	۹
۱۴	کُلُّ اَمْرٍ اِلَیْهِ یعُودُ	هرچیزی به او باز می‌گردد.	۹
۱۵	بارِئُ الْمَسْمُوکاتِ	به وجود آورندهٔ برافراشته‌ها (افلاک و آسمان‌ها) است.	۱۰
۱۶	داحِی الْمَدْحُوّاتِ	گسترانندهٔ گسترده‌شده‌ها (زمین) است.	۱۰

	متن	ترجمه	آدرس
۱۷	جَبّارُ الْاَرَضينَ	یگانه حکمران زمین‌ها است.	۱۱
۱۸	(جَبّارُ) السّماواتِ	یگانه حکمران آسمان‌ها است.	۱۱
۱۹	قُدُّوسٌ	پاك و منزّه است.	۱۲
۲۰	سُبُّوحٌ	تسبیح شده است.	۱۲
۲۱	رَبُّ الْمَلائکَةِ	پروردگار ملائکه است.	۱۳
۲۲	(رَبُّ) الرُّوحِ	پروردگار روح می‌باشد.	۱۳
۲۳	مُتَفَضِّلٌ عَلی جَمیعِ مَنْ بَرَاَهُ	تفضّل‌کننده بر همهٔ آن چیزهایی است که خلق کرده.	۱۴
۲۴	مُتَطَوِّلٌ عَلی جَمیعِ مَنْ اَنْشَاَهُ	لطف‌کننده بر چیزهایی است که به وجود آورده.	۱۴
۲۵	یَلْحَظُ کُلَّ عَینٍ	هر چشمی را زیر نظر دارد.	۱۵
۲۶	الْعُیُونُ لاتَراهُ	چشم‌ها او را نمی‌بینند.	۱۵
۲۷	کَریمٌ	کریم است.	۱۶
۲۸	حَلیمٌ	بردبار است.	۱۶
۲۹	ذُواَناتٍ	تحمّل‌کننده است.	۱۶
۳۰	قَدْ وَسِعَ کُلَّ شَیْءٍ رَحْمَتُهُ	رحمت او، همه چیز را فرا گرفته است.	۱۷
۳۱	مَنَّ عَلَیْهِمْ بِنِعْمَتِهِ	با نعمت خود، بر همهٔ آنها منت گذاشته است.	۱۸

	متن	ترجمه	آدرس
۳۲	لایَعْجَلُ بِانْتِقامِهِ	در انتقام گرفتن، عجله نمی‌کند.	۱۹
۳۳	لایُبادِرُ اِلَیْهِمْ بِمَا اسْتَحَقُّوا مِنْ عَذابِهِ	به عذابی که دیگران مستحق آنند، مبادرت نمی‌ورزد.	۱۹
۳۴	قَدْ فَهِمَ السَّرائِرَ	باطن‌ها را می‌فهمد.	۲۰
۳۵	عَلِمَ الضَّمائِرَ	درون‌ها را می‌داند.	۲۰
۳۶	لَمْ تَخْفَ عَلَیْهِ الْمَکْنوناتُ	پنهان‌ها بر او مخفی نمی‌ماند.	۲۰
۳۷	لااشْتَبَهَتْ عَلَیهِ الْخَفِیاتُ	مخفی‌ها بر او مشتبه نمی‌گردد.	۲۰
۳۸	لَهُ الْاِحاطَةُ بِکُلِّ شَیْءٍ	احاطه بر هر چیزی، مخصوص او است.	۲۱
۳۹	(لَهُ) الغَلَبَةُ علی کُلِّ شَیءٍ	غلبه بر همه چیز، مخصوص او است.	۲۱
۴۰	(لَهُ) القُوَّةُ فی کُلِّ شَیءٍ	قوّت در هر چیزی، از ویژگی‌های او است.	۲۲
۴۱	(لَهُ) القُدْرَةُ عَلی کُلِّ شَیءٍ	قدرت بر هر چیزی، از ویژگی‌های او است.	۲۲
۴۲	لَیسَ مِثْلَهُ شَیْءٌ	هیچ چیزی مانند او نیست.	۲۳
۴۳	هُوَ مُنْشِئُ الشَّیْءِ حینَ لاشَیْءَ	او است به وجود آورندهٔ هر چیزی، به هنگامی که چیزی نبود.	۲۳
۴۴	دائِمٌ	دائمی است.	۲۴
۴۵	حَیٌّ	زنده است.	۲۴
۴۶	قائِمٌ بِالْقِسْطِ	برپا کنندهٔ قسط و داد است.	۲۵
۴۷	لااِلاهَ اِلاّ هُوَ	خداوندی جز او نیست.	۲۶

	متن	ترجمه	آدرس
۴۸	الْعَزیزُ	ارجمند است.	۲۶
۴۹	الْحَکیمُ	حکیم است.	۲۶
۵۰	جَلَّ عَنْ اَنْ تُدْرِکَهُ الْاَبْصارُ	بالاتر از آن است که چشم‌ها او را درك کنند.	۲۷
۵۱	هُوَ یدْرِکُ الْاَبْصارَ	او چشم‌ها را درک می‌کند.	۲۷
۵۲	هُوَ اللَّطیفُ	لطف‌کننده است.	۲۸
۵۳	(هُوَ) الْخَبیرُ	آگاه است.	۲۸
۵۴	لایلْحَقُ اَحَدٌ وَصْفَهُ مِنْ مُعاینَةٍ	هیچ کس نمی‌تواند با دیدن، به وصفش راه یابد.	۲۹
۵۵	لایجِدُ اَحَدٌ کَیفَ هُوَ مِنْ سِرٍّ	کسی به چگونگی او، از صفات مخفی‌اش دست نمی‌یابد.	۲۹
۵۶	(لایجِدُ اَحَدٌ کَیفَ هُوَ مِنْ) عَلانِیةٍ	کسی به چگونگی او، از صفات آشکارش دست نمی‌یابد.	۲۹
۵۷	اِلاّ بِما دَلَّ عَزَّ وَ جَلَّ عَلی نَفْسِهِ	تنها از طریق آنچه که خود خدا راهنمایی کرده، می‌توان به چگونگی او پی برد.	۲۹
۵۸	مَلَاَ الدَّهْرَ قُدْسُهُ	اوست خدایی که پاکی‌اش، روزگار را در برگرفته است.	۳۰
۵۹	یغْشَی الْاَبَدَ نُورُهُ	او است که نورش، ابدیّت را فرا گرفته است.	۳۱
۶۰	ینْفِذُ اَمْرَهُ بِلا مُشاوَرَةِ مُشیرٍ	او است که دستورش را بدون مشورت با هیچ مشورت کننده‌ای، اجرا می‌کند.	۳۲
۶۱	لا مَعَهُ شَریکٌ فی تَقْدیرِهِ	در تقدیر امورش، شریکی ندارد.	۳۳
۶۲	لایعاوَنُ فی تَدْبیرِهِ	در تدبیر امورش، یاری نمی‌جوید.	۳۴

	متن	ترجمه	آدرس
۶۳	صَوَّرَ مَا ابْتَدَعَ عَلی غَیرِ مِثالٍ	آنچه را ایجاد کرد، بدون نمونهٔ قبلی، به تصویر کشید.	۳۵
۶۴	خَلَقَ ما خَلَقَ بِلامَعُونَةٍ مِنْ اَحَدٍ	آنچه را که خلق کرد، بدون کمك گرفتن از کسی خلق کرد.	۳۶
۶۵	(خَلَقَ ما خَلَقَ بِ) لاتَکَلُّفٍ	آنچه را که خلق کرد، بدون زحمت خلق کرد.	۳۶
۶۶	(خَلَقَ ما خَلَقَ بِ) لَااحْتِیالٍ	آنچه را که خلق کرد، بدون چاره‌اندیشی خلق کرد.	۳۶
۶۷	اَنْشَاَها فَکانَتْ	آنها را ایجاد کرد، پس به وجود آمدند.	۳۷
۶۸	بَرَاَها فَبانَتْ	خلق کرد، پس ظاهر شدند.	۳۷
۶۹	لااِلٰهَ اِلاّ هُوَ	او است خدایی که جز او خدایی نیست.	۳۸
۷۰	الْمُتْقِنُ الصَّنْعَةَ	هنرش استوار است.	۳۹
۷۱	اَلْحَسَنُ الصَّنیعَةِ	ساخته‌هایش زیبا است.	۳۹
۷۲	الْعَدْلُ الَّذی لایَجُورُ	عادلی است که ظلم نمی‌کند.	۴۰
۷۳	الْاَکْرَمُ الَّذی تَرْجِعُ اِلَیهِ الْاُمُورُ	بزرگواری است که کارها به او باز می‌گردد.	۴۰
۷۴	اَشْهَدُ اَنَّهُ اللّهُ الَّذی تَواضَعَ کُلُّ شَیْءٍ لِعَظَمَتِهِ	شهادت می‌دهم او است خدایی که همه چیز در مقابل عظمتش، سر فرو می‌آورد.	۴۱
۷۵	ذَلَّ کُلُّ شَیْءٍ لِعِزَّتِهِ	همه چیز در مقابل عزّتش، ذلیل می‌باشد.	۴۲
۷۶	اسْتَسْلَمَ کُلُّ شَیْءٍ لِقُدْرَتِهِ	همه چیز در برابر قدرتش تسلیم است.	۴۲

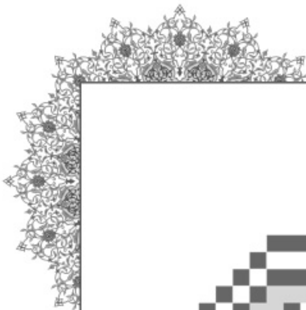
	متن	ترجمه	آدرس
۷۷	خَضَعَ کُلُّ شَیْءٍ لِهَیبَتِهِ	همه چیزدر برابرهیبتش، فروتنی می‌کند.	۴۲
۷۸	مَلِکُ الْاَمْلاکِ	صاحب املاك است.	۴۳
۷۹	مُفَلِّکُ الْاَفْلاکِ	گرداننده‌ٔ افلاك است.	۴۳
۸۰	مُسَخِّرُ الشَّمْسِ	فرمان‌روای آفتاب است.	۴۴
۸۱	(مُسَخِّرُ) الْقَمَرِ	فرمان‌روای ماه است.	۴۴
۸۲	یکَوِّرُ اللَّیلَ عَلَی النَّهارِ	شب را برروی روز برمی‌گرداند.	۴۵
۸۳	یکَوِّرُ النَّهارَ عَلَی اللَّیلِ	روز را برروی شب برمی‌گرداند.	۴۵
۸۴	قاصِمُ کُلِّ جَبّارٍ عَنیدٍ	در هم شکننده‌ٔ هرزورگوی ناسازگاری است.	۴۶
۸۵	مُهْلِکُ کُلِّ شَیطانٍ مَرِیدٍ	هلاك کننده‌ٔ هر شیطان سرکشی است.	۴۷
۸۶	لَمْ یکُنْ لَهُ ضِدٌّ	ضدّی ندارد.	۴۸
۸۷	لا مَعَهُ نِدٌّ	معارضی ندارد.	۴۸
۸۸	اَحَدٌ	یکتا ا ست.	۴۹
۸۹	صَمَدٌ	بی‌نیاز است.	۴۹
۹۰	لم یلد	زاییده نشده است.	۴۹
۹۱	لَمْ یولَدْ	نمی‌زاید.	۴۹

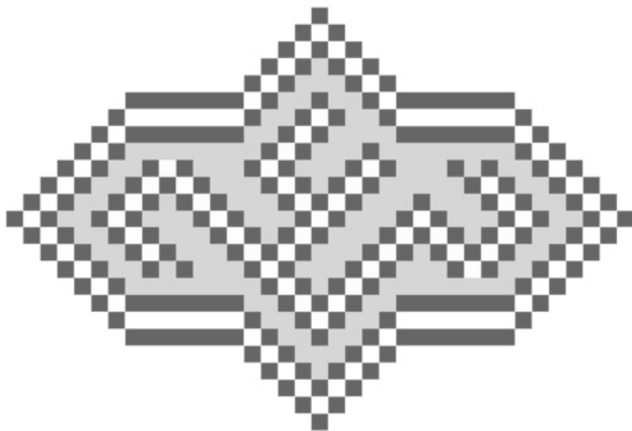
	متن	ترجمه	آدرس
۹۲	لَمْ يكُنْ لَهُ كُفُواً اَحَدٌ	هیچ همتایی ندارد.	۴۹
۹۳	إلاهٌ واحِدٌ	خدایی یگانه است.	۵۰
۹۴	رَبٌّ ماجِدٌ	پرودگاری با عظمت است.	۵۰
۹۵	يشاءُ فَيمْضي	می‌خواهد، پس به انجام می‌رساند.	۵۱
۹۶	يريدُ فَيقْضي	اراده می‌کند، پس حکمش جاری می‌شود.	۵۱
۹۷	يعْلَمُ فَيحْصي،	می‌داند، پس به شماره می‌آورد.	۵۲
۹۸	يميتُ	می‌میراند.	۵۳
۹۹	يحْيي	زنده می‌گرداند.	۵۳
۱۰۰	يفْقِرُ	فقیر می‌کند.	۵۴
۱۰۱	يغْني	غنی می‌سازد.	۵۴
۱۰۲	يضْحِکُ	می‌خنداند.	۵۵
۱۰۳	يبْكي	می‌گریاند.	۵۵
۱۰۴	يدْني	نزدیك می‌کند.	۵۶
۱۰۵	يقْصي	دور می‌گرداند.	۵۶
۱۰۶	يمْنَعُ	بر اساس حکمت بعضی از نعمت‌ها را نمی‌دهد.	۵۷
۱۰۷	يعْطي	عطا می‌نماید.	۵۷

	متن	ترجمه	آدرس
۱۰۸	لَهُ الْمُلْکُ	پادشاهی از آنِ او است.	۵۸
۱۰۹	لَهُ الْحَمْدُ	حمد و سپاس برای او است.	۵۹
۱۱۰	بِیدِهِ الْخَیرُ	هرگونه خیری به دست او است.	۶۰
۱۱۱	هُوَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ	بر هر چیزی قادر است.	۶۰
۱۱۲	یولِجُ اللَّیلَ فِی النَّهارِ	شب را در روز فرو می‌برد.	۶۱
۱۱۳	یولِجُ النَّهارَ فِی اللَّیلِ	روز را در شب فرو می‌برد.	۶۱
۱۱۴	لا اِلاهَ اِلاّ هُوَ	خدایی جز او وجود ندارد.	۶۱
۱۱۵	الْعَزیزُ	با عزّت است.	۶۱
۱۱۶	الْغَفّارُ	آمرزنده است.	۶۱
۱۱۷	مُسْتَجیبُ الدُّعاءِ	اجابت کنندهٔ دعا است.	۶۲
۱۱۸	مُجْزِلُ الْعَطاءِ	بسیار عطا کننده است.	۶۲
۱۱۹	مُحْصِی الْاَنْفاسِ	شمارندهٔ نَفَس‌ها است.	۶۳
۱۲۰	رَبُّ الْجِنَّةِ	پرودگار جن است.	۶۴
۱۲۱	(رَبُّ) النّاسِ	پروردگار انس است.	۶۴
۱۲۲	الَّذی لایشْکِلُ عَلَیهِ شَیْءٌ	همان کسی است که هیچ امری بر او دشوار نمی‌گردد.	۶۵

	متن	ترجمه	آدرس
۱۲۳	لایضجِرُهُ صُراخُ الْمُسْتَصْرِخینَ	فریاد دادخواهان، او را آزرده نمی‌سازد.	۶۶
۱۲۴	لایبْرِمُهُ اِلْحاحُ الْمُلِحّینَ	اصرارِ اصرار کنندگان، او را خسته نمی‌نماید.	۶۷
۱۲۵	اَلْعاصِمُ لِلصّالِحینَ	نگهدارندهٔ درستکاران است.	۶۸
۱۲۶	الْمُوَفِّقُ لِلْمُفْلِحینَ	موفّق کننده رستگاران است.	۶۹
۱۲۷	مَوْلَی الْمُؤْمِنینَ	صاحب اختیار مؤمنان است.	۶۹
۱۲۸	رَبُّ الْعالَمینَ	و پروردگار عالمیان است.	۶۹
۱۲۹	الَّذِی اسْتَحَقَّ مِنْ کُلِّ مَنْ خَلَقَ اَنْ یشْکُرَهُ (عَلی کُلِّ حالٍ)	خدایی است که در همه حال، سزاوار سپاس از سوی آفریدگان می‌باشد.	۷۰
۱۳۰	الَّذِی اسْتَحَقَّ مِنْ کُلِّ مَنْ خَلَقَ اَنْ یحْمَدَهُ عَلی کُلِّ حالٍ	خدایی است که در همه حال، سزاوار ستایش از سوی آفریدگان است.	۷۰
۱۳۱	اللّهُ الَّذی لایؤْمَنُ مَکْرُهُ	خدایی است که نمی‌توان از مکرش در امان ماند.	۷۷
۱۳۲	لایخافُ جَوْرُهُ	خدایی است که نمی‌توان از ظلمش ترسان شد (زیرا ظلمی نمی‌کند).	۷۷

صفـات و فضائـل
پیـامبـر اکـرم ﷺ در خـطبـه

■ **صفات و فضائل پیامبراکرم ﷺ**

پیامبر اکرم ﷺ در این خطابه که حدود یک ساعت به طول انجامیده است ۴۵ صفت از فضائل و مناقب خویش را بیان می‌کند تا مردم به اطاعت بیشترپیامبرشان ترغیب شوند.

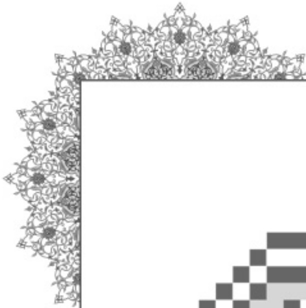
	صفت پیامبر	متن	ترجمه	آدرس
۱	الْعُبُودِيَّةِ	اُقِرُّ لَهُ عَلي نَفْسي بِالْعُبُودِيَّةِ	بر بندگی‌ام برای خدا اقرار می‌کنم.	۷۸
۲	الْعِصْمَةَ من النّاس	قَدْ ضَمِنَ لي تَبارَكَ وَ تَعالَي الْعِصْمَةَ مِنَ النّاسِ	خداوند تبارک و تعالی، حفاظت از شر مردم را برایم ضمانت نمود.	۸۳
۳	الرَّسُولُ	يا اَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ ما اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ في عَلِي	ای پیامبر! آنچه از طرف پرودگارت دربارهٔ علی بر تو نازل شده، ابلاغ کن.	۸۶
۴				۱۰۹
۵	رَسُولِهِ	وَ هُوَ وَلِيُّكُمْ بَعْدَ الله وَرَسُولِهِ	علی بعد از خدا و رسولش، صاحب اختیار شما است.	۹۵
۶	رَسُولُهُ	اِنَّما وَلِيُّكُمُ اللهُ وَرَسُولُهُ	صاحب اختیار شما، خدا و رسولش می‌باشند.	۹۷
۷	وَلِيُّكُمْ	اِنَّما وَلِيُّكُمُ اللهُ وَرَسُولُهُ	صاحب اختیار شما، خدا و رسولش می‌باشند.	۹۷
۸	رسول الله	الَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللّهِ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ	کسانی که پیامبر را اذیت می‌کنند، عذابی دردناك در انتظارشان خواهد بود.	۱۰۵
۹	رَسولُهُ	ثُمَّ مِنْ دونِهِ رَسولُهُ وَ نَبِيُّهُ الْمخاطِبُ لَكُمْ	بعد از خداوند، رسول و پیامبرش شما را مخاطب قرار می‌دهد.	۱۱۷
۱۰	نَبِيُّهُ	ثُمَّ مِنْ دونِهِ رَسولُهُ وَ نَبِيُّهُ الْمخاطِبُ لَكُمْ	بعد از خداوند، رسول و پیامبرش شما را مخاطب قرار می‌دهد.	۱۱۷
۱۱	رَسولَهُ	اِلي يَوْمٍ تَلْقَوْنَ اللهَ وَ رَسولَهُ	تا روزی که خدا و رسولش را ملاقات کنید.	۱۱۹
۱۲	رَسُولُهُ	لا حَلالَ اِلاّ ما اَحَلَّهُ اللهُ وَرَسُولُهُ	حلالی نیست مگر آنچه که خدا و رسولش حلال کرده باشند.	۱۲۰

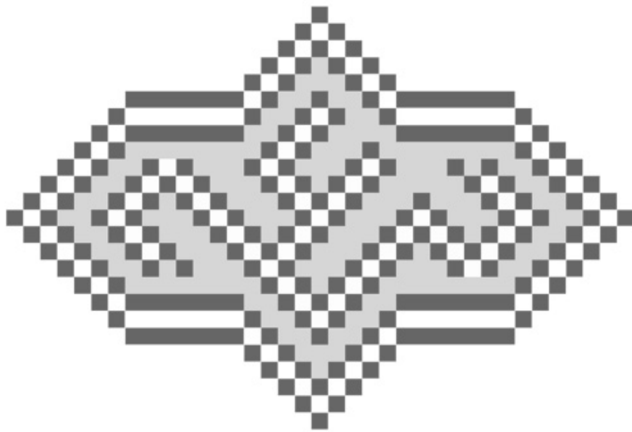
	صفت پیامبر	متن	ترجمه	آدرس
۱۳	مُحَلِّلُ الحَلال	لا حَلالَ اِلاّ ما اَحَلَّهُ الله وَرَسُولُهُ	حلالی نیست مگر آنچه که خدا و رسولش حلال کرده باشند.	۱۲۰
۱۴	رَسُولُهُ	لا حَرامَ اِلاّ ما حَرَّمَهُ الله و رَسُولُهُ	حرامی نیست مگر آنچه که خدا و رسولش حرام کرده باشند.	۱۲۰
۱۵	مُحَرِّمُ الحَرام	لاحَرامَ اِلاّ ما حَرَّمَهُ الله و رَسُولُهُ	حرامی نیست مگر آنچه که خدا و رسولش حرام کرده باشند.	۱۲۰
۱۶	اِحصاءُ العُلومِ فیه	ما مِنْ عِلْمٍ اِلاَّ وَ قَدْ اَحْصاهُ الله فِيّ	هیچ علمی نیست مگر آن که خدا آن را در من گرد آورد.	۱۲۴
۱۷	رَسُولِهِ	اَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِاللّه وَ رَسُولِهِ	علی نخستین کسی است که به خدا و رسولش ایمان آورد.	۱۳۲
۱۸	رَسُولَ الله	الَّذي فَدي رَسُولَ الله بِنَفْسِهِ	علی کسی است که جان خود را فدای رسول خدا کرد.	۱۳۳
۱۹	رَسُولِ الله	الَّذي كانَ مَعَ رَسُولِ الله	علی کسی است که با رسول خدا بود.	۱۳۴
۲۰	رَسُولِهِ	وَلا اَحَدَ يَعْبُدُ الله مَعَ رَسُولِهِ	در حالی که هیچ کس به هنگام عبادت خداوند، رسول خدا را همراهی نمی‌کرد.	۱۳۴
۲۱	خاتَمُ الْاَنْبِياءِ وَ الْمُرْسَلينَ	اَنَا وَالله خاتَمُ الْاَنْبِياءِ وَالْمُرْسَلينَ	به خدا قسم، من خاتم پیامبران و رسولان هستم.	۱۴۳
۲۲	الْحُجَّةُ	اِلْحُجَّةُ عَلي جَميعِ الْمخلوقينَ مِنْ اَهْلِ السَّماواتِ وَالْاَرَضينَ	حجت بر همه مخلوقات - از اهل آسمان‌ها و زمین‌ها - می‌باشم.	۱۴۴

	صفت پیامبر	متن	ترجمه	آدرس
۲۳	رَسُولِه	ایهاالنَّاس، مَنْ اَوْلي بِکُمْ مِنْ اَنْفُسِکُمْ؟ قالوا: اللهُ و رَسُولُهُ.	ای مردم! چه کسی بر شما سزاوارتر از خودتان است؟ گفتند: خدا و رسولش.	۱۶۵
۲۴	اَوْلي بِکُمْ مِنْ اَنْفُسِکُمْ	ایهاالنَّاس، مَنْ اَوْلي بِکُمْ مِنْ اَنْفُسِکُمْ؟ قالوا: اللهُ و رَسُولُهُ.	ای مردم! چه کسی بر شما سزاوارتر از خودتان است؟ گفتند: خدا و رسولش.	۱۶۵
۲۵	رَسُولِ الله	اِنَّهُ خَلیفَةُ رَسُولِ الله	علی، جانشین رسول خدا است.	۱۷۱
۲۶	رَسُولِ الله	وَ الْمجادِلُ عَنْ رَسُولِ الله	علی، دفاع‌کننده از رسول خدا است.	۱۸۸
۲۷	خَیْرُنَبي	نَبِیُّکُمْ خَیْرُنَبي	پیامبر شما، بهترین پیامبر است.	۱۹۰
۲۸	الرَّسُولِ	وَ ما عَلَي الرَّسُولِ اِلاَّ الْبَلاغُ الْمُبینُ	جز ابلاغ واضح و روشن، چیزی بر عهدهٔ پیامبر نیست.	۲۰۰
۲۹	رَسُولِهِ	آمِنُوا بِالله وَ رَسُولِهِ	به خدا و رسولش ایمان آورید.	۲۰۲
۳۰	النُّورُ مَسْلوكٌ فیه	النُّورُ مِنَ الله عَزَّ وَ جَلَّ مَسْلوكٌ فِيَّ	ای مردم! از جانب خداوند عزوجل، نوری در من نهاده شد.	۲۰۵
۳۱	حُجَّةً	قَدْ جَعَلَنا حُجَّةً عَلَي الْمُقَصِّرینَ	خداوند عزوجل، ما را حجتی بر مقصران و... قرار داده است.	۲۰۶
۳۲	رَسُولُ الله	اُنْذِرُکُمْ اَنّي رَسُولُ الله	به شما هشدار می‌دهم که من رسول خدا هستم.	۲۰۷
۳۳	صِراطُ الله الْمُسْتَقیمُ	اَنَا صِراطُ الله الْمُسْتَقیمُ الَّذي اَمَرَکُمْ بِاتِّباعِهِ	من راه مستقیم الهی هستم که خدا شما را به پیروی از آن، امر نموده است.	۲۲۵

	صفت پیامبر	متن	ترجمه	آدرس
۳۴	فیه نَزَلَتْ سورَةُ الفاتِحَةُ	فِي نَزَلَتْ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ اَلْحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ الْعالَمينَ ... اِلي آخِرِها	سورۀ حمد، دربارۀ من نازل شده است.	۲۲۷
۳۵	رَسُولَهُ	لاتَجِدُ قَوْماً يُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ يُوادُّونَ مَنْ حادَّ اللهَ وَ رَسُولَهُ وَ لَوْ كانُوا آبائَهُمْ اَوْ اَبْنائَهُمْ اَوْ اِخْوانَهُمْ اَوْعَشيرَتَهُمْ	هیچ گروهی را نمی‌یابی که به خدا و روز قیامت، ایمان آورده باشند و در عین حال، با کسانی که با خدا و رسولش ضدّیت دارند، دوستی نمایند؛ اگرچه پدران و فرزندان و برادرن و اقوامشان باشند.	۲۳۱
۳۶	عَدُوُّهُ مَذمُومٌ وَ مَلعُونٌ عِندَ اللهِ	عَدُوُّنا مَنْ ذَمَّهُ اللهُ وَ لَعَنَهُ	دشمن ما کسی است که خداوند، او را نکوهش کرده و او را لعنت نموده است.	۲۴۲
۳۷	وَلِيُّه مَمدوحٌ و مَحبُوبٌ عِندَ اللهِ	وَلِيُّنا (كُلُّ) مَنْ مَدَحَهُ اللهُ وَ اَحَبَّهُ	دوست ما کسی است که خدا او را ستوده و دوستش دارد.	۲۴۲
۳۸	النَّذيرُ	اَلا وَاِنّي (اَنَا) النَّذيرُ	بدانید که من هشدار دهنده هستم.	۲۴۳
۳۹	مُنْذِرٌ	اَلا وَاِنّي مُنْذِرٌ	بدانید که من بیم دهنده هستم.	۲۴۴
۴۰	نَبي	(اَلا) وَاِنّي نَبي	بدانید که من پیامبرهستم.	۲۴۵
۴۱	رَسولٌ	اَلا وَاِنّي رَسولٌ	بدانید که من فرستاده هستم.	۲۴۶
۴۲	والِدُ الائِمَة	اَلا وَ اِنّي والِدُهُمْ وَ هُمْ يَخْرُجونَ مِنْ صُلْبِهِ	بدانید که من پدر امامان هستم و آنها از صلب علی به وجود می آیند.	۲۴۷

	صفت پیامبر	متن	ترجمه	آدرس
۴۳	بایَعَ اللهَ	اَلا وَاِنّي قَدْ بايَعْتُ اللهَ	بدانید که من با خدا بیعت کرده‌ام.	۲۶۸
۴۴	اِنَّ الَّذينَ يُبايِعُونَهَ اِنَّما يُبايِعُونَ اللّه	اِنَّ الَّذينَ يُبايِعُونَكَ اِنَّما يُبايِعُونَ اللهَ	کسانی که با تو (پیامبر) بیعت می‌کنند، در واقع با خدا بیعت می‌کنند.	۲۶۹
۴۵	رَسُولَهُ	مَنْ يُطِعِ اللهَ وَ رَسُولَهُ وَ عَلِيّاً وَ الْاَئِمَةَ الَّذينَ ذَكَرْتُهُمْ فَقَدْ فازَ فَوْزاً عَظيماً	هر کس از خدا و رسولش و علی و امامانی که ذکر کردم، اطاعت کند، به رستگاری بزرگی دست می‌یابد.	۳۰۴

همهٔ آیات قرآن در خطبه

■ **آیات بیان شده در خطبه**

اساسی‌ترین ادّله در اثبات مسائل شرعی و اعتقادی، استفاده از آیات قرآن کریم است. پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله، با طرح ۶۸ آیه، ولایت امیرالمومنین علیه‌السلام و دیگر مطالب بیان شده را به اثبات رسانده است.

	متن و ترجمه	آدرس
۱	یا ایُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ ما اُنْزِلَ اِلَیْكَ مِنْ رَبِّكَ (مائده/۶۷) * * * ای پیامبر! آنچه از طرف پرودگارت -دربارهٔ علی- برتو نازل شده، ابلاغ کن.	۸۶
۲	اِنَّما وَلِیُّکُمُ اللهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذینَ آمَنُواالَّذینَ یُقیمُونَ الصَّلاةَ وَیُؤْتونَ الزَّکاةَ وَ هُمْ راکِعُونَ (مائده/۵۵) * * * صاحب اختیار شما، خدا و رسولش می‌باشند؛ و نیز کسانی که ایمان آورده‌اند و نماز به‌پا می‌دارند و در حال رکوع، زکات می‌دهند.	۹۷
۳	یَقُولُونَ بِاَلْسِنَتِهِمْ ما لَیْسَ فی قُلوبِهِمْ (فتح/۱۱) * * * با زبانشان چیزی می‌گویند که در قلب‌هایشان نیست.	۱۰۱
۴	وَ تَحْسَبُونَهُ هَیِّناً وَ هُوَ عِنْدَاللهِ عَظیمٌ (نور/۱۵) * * * و این کار را سهل می‌شمارند، در حالی که نزد خداوند، عظیم است.	۱۰۱
۵	وَ مِنْهُمُ الَّذینَ یُؤْذونَ النَّبِي وَ یَقولونَ هُوَ اُذُنٌ، قُلْ اُذُنُ خَیْرٍ لَکُمْ، یُؤْمِنُ بِاللهِ وَ یُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنینَ (توبه/۶۱) * * * برخی از آنان، کسانی هستند که پیامبر را اذیت می‌کنند و می‌گویند او سخن‌شنو و زودباور است. بگو: علی‌رغم گمان کسانی که او را زودباور می‌پندارند، سخن‌شنوی او برای شما بهتر است. به خدا ایمان دارد و مومنان را راستگو می‌انگارد و برای ایمان‌آوردگان از شما، مایهٔ رحمت است.	۱۰۵
۶	وَ کُلَّ شَيءٍ اَحْصَیْناهُ في اِمامٍ مُبینٍ (یس/۱۲) * * * هر چیزی را در امام مبین گرد آوردیم.	۱۲۷
۷	[فَتَصْلُوا ناراً] وَقودُهَا النّاسُ وَ الْحِجارَةُ اُعِدَّتْ لِلْکافِرینَ (بقره/۲۴) * * * [در آتشی گرفتار می‌شوید] که برای کافران آماده شده است و هیزم آن، انسان‌ها و سنگ‌ها می‌باشند.	۱۴۱

	متن و ترجمه	آدرس
۸	وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ ما قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوااللهَ اِنَّ اللهَ خَبيرٌ بِما تَعْمَلُونَ (حشر/۱۸) * * * هر کس نگاه کند و ببیند برای فردای خود، چه پیش فرستاده است. از خدا بترسید که خدا از آنچه که انجام می‌دهید، آگاه است.	۱۵۴
۹	اَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يا حَسْرَتا عَلي ما فَرَّطْتُ في جَنْبِ اللهِ (زمر/۵۶) * * * افسوس که نسبت به هم‌جوار خدا کوتاهی کردم.	۱۵۵
۱۰	ما يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ (ق/۲۹) * * * حرف و فرمان من تغییرنمی‌پذیرد.	۱۷۴
۱۱	اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دينَكُمْ وَ اَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتي وَرَضيتُ لَكُمُ الْاِسْلامَ ديناً (مائده/۳) * * * امروز دین شما را برایتان کامل نمودم و نعمت خود را به طور تام و تمام، در اختیار شما گذاشتم و اسلام را به عنوان دینی برای شما پسندیدم.	۱۷۷
۱۲	اِنَّ الدّينَ عِنْدَ اللهِ الاِسْلامُ (آل‌عمران/۱۹) * * * دین در نزد خدا، فقط اسلام است.	۱۷۸
۱۳	وَ مَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلامِ ديناً فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخاسِرينَ (آل‌عمران/۸۵) * * * هر کس دینی غیر از اسلام برگزیند، هرگز از او پذیرفته نمی‌شود و در آخرت، از زیان‌کاران خواهد بود.	۱۷۸
۱۴	اُولئِكَ الَّذينَ حَبِطَتْ اَعْمالُهُمْ فِي الدُّنْيا وَالْآخِرَةِ (آل‌عمران/۲۲) * * * اعمالشان در دنیا و آخرت، از بین می‌رود.	۱۸۱
۱۵	لايُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذابُ وَ لاهُمْ يُنْظَرونَ (آل‌عمران/۸۸) * * * از عذاب آنان کاسته نمی‌گردد و مهلتی به آنان داده نمی‌شود.	۱۸۱

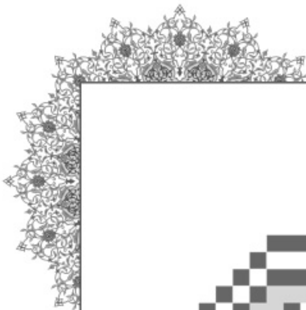
	متن و ترجمه	آدرس
۱۶ ۱۷	وَالْعَصْرِ.إِنَّ الْإِنْسانَ لَفِي خُسْرٍ (عصر/۱-۲) * * * قسم به زمان که انسان در زیان است	۱۹۸
۱۸	إِتَّقُوااللهَ حَقَّ تُقاتِهِ وَ لاتَموتُنَّ اِلاّ وَ اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ (آل‌عمران/۱۰۲) * * * از خدا بترسید، آن گونه که باید ترسید؛ و از دنیا نروید، مگر آن که مسلمان باشید.	۲۰۱
۱۹	...مِنْ قَبْلِ اَنْ نَطْمِسَ وُجُوهاً فَنَرُدَّها عَلي اَدْبارِها اَوْ نَلْعَنَهُمْ كَما لَعَنّا اَصْحابَ السَّبْتِ (نسا/۴۷) * * * (ایمان آورید) پیش از آن که صورت‌ها را تباه کنیم و آنها را به پشت برگردانیم یا آنان را همانند اصحاب سبت (یهودیانی که با خدا نیرنگ کردند) لعنت کنیم.	۲۰۲
۲۰	[اَفَإِنْ مِتُّ اَوْ قُتِلْتُ] انْقَلَبْتُمْ عَلي اَعْقابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلي عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّاللهَ شَيْئاً وَ سَيَجْزِي اللهُ الشّاكِرِينَ (آل‌عمران/۱۴۴) * * * [آیا اگر بمیرم یا کشته شوم] شما عقب‌گرد می‌کنید؟ هر کس به عقب برگردد، ضرری به خدا نمی‌رساند. خدا به زودی، شاکران را پاداش می‌دهد.	۲۰۸
۲۱	فِي الدَّرْكِ الْاَسْفَلِ مِنَ النّارِ (نسا/۱۴۵) * * * در پایین‌ترین طبقهٔ آتش هستند.	۲۱۳
۲۲	فَلَبِئْسَ مَثْوَي الْمُتَكَبِّرِينَ (نحل/۲۹) * * * متکبران، چه بد جایگاهی دارند.	۲۱۳
۲۳	لَكُمْ اَيُّهَا الثَّقَلانِ (الرحمن/۳۱) * * * در آن هنگام، آنچه که باید بر شما فرو بریزد، فرو می‌ریزد.	۲۱۹
۲۴	يُرْسِلُ عَلَيْكُما شُواظٌ مِنْ نارٍ وَ نُحاسٌ فَلاتَنْتَصِرانِ. (الرحمن/۳۱) * * * و شعله‌هایی از آتش و مس گداخته برایتان فرستاده می‌شود و هیچ‌گونه یاری نمی‌شوید.	۲۱۹

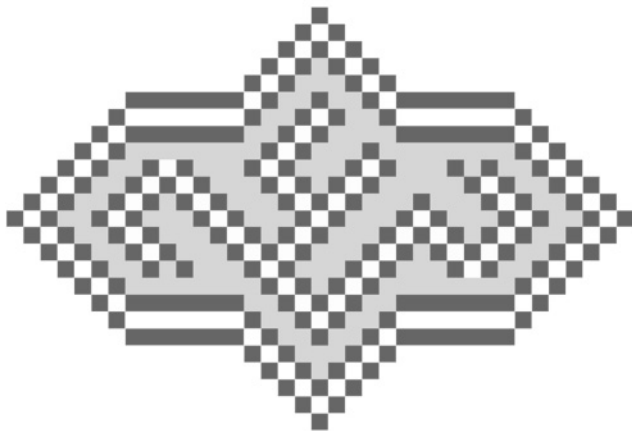
	متن و ترجمه	آدرس
۲۵	... عَلي ما اَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتّي يَميزَ الْخَبيثَ مِنَ الطَّيِّبِ، وَ ما كانَ اللهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَي الْغَيْبِ (آل‌عمران/۱۷۹) * * * شما را به حال خود رها نخواهد کرد تا پاك را از ناپاك جدا سازد. خدا شما را از غیب آگاه نمی‌گرداند.	۲۲۰
۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹	اَلَمْ نُهْلِكِ الْاَوَّلينَ، ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْآخِرينَ، كَذلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمينَ، وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبينَ (مرسلات/۱۶-۱۹) * * * آیا ما پیشینیان را هلاك نکردیم؟ و بعد از آنان، گروه‌های دیگر را نیاوردیم؟ ما با مجرمان چنین می‌کنیم. وای بر کسانی که در آن روز تکذیب می‌کنند.	۲۲۳
۳۰	يَهْدونَ بِالْحَقِّ وَ بِهِ يَعْدِلونَ. (اعراف/۱۸۱) * * * امامان هدایت‌گری که به حق، هدایت می‌کنند و به حق، حکم می‌نمایند.	۲۲۵
۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ الْحَمْدُلِلّهِ رَبِّ الْعالَمينَ، الرَّحْمنِ الرَّحيمِ، مالِكِ يَوْمِ الدّينِ، اِيّاكَ نَعْبُدُ وَ اِيّاكَ نَسْتَعينُ، اهْدِنَا الصِّراطَ الْمُسْتَقيمَ، صِراطَ الَّذينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَ لاَ الضّالّينَ (حمد/۱-۷) * * * به نام خداوند بخشندهٔ مهربان. سپاس خدایی را که پروردگار جهانیان است. بخشندهٔ مهربان است. صاحب روز جزا است. تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو یاری می‌جوییم. ما را به راه راست هدایت فرما؛ راه کسانی که به آنان نعمت بخشیدی؛ آنان که مورد غضب خدا نیستند و گمراه نمی‌باشند.ت	۲۲۶
۳۸	لاخَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لا هُمْ يَحْزَنونَ (یونس/۶۲) * * * دوستان خدا هستند که ترسی بر آنان راه ندارد و هیچ‌گاه محزون نمی‌شوند.	۲۲۸
۳۹	اِنَّ حِزْبَ اللهِ هُمُ الْغالِبُونَ (مائده/۵۶) * * * بدانید که حزب خداوند، غالب است.	۲۲۹

	متن و ترجمه	آدرس
۴۰	لاتَجِدُ قَوْماً يُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوادُّونَ مَنْ حادَّ اللهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كانُوا لاتَجِدُ قَوْماً يُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوادُّونَ مَنْ حادَّ اللهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كانُوا آبائَهُمْ اَوْ اَبْنائَهُمْ اَوْ اِخْوانَهُمْ اَوْ عَشيرَتَهُمْ اُولئِكَ كَتَبَ فِي قُلوبِهِمُ الْإيمانَ وَ اَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَ يُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوا عَنْهُ اُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ اَلا اِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (مجادله/۲۲) * * * هیچ گروهی را نمی‌یابی که به خدا و روز قیامت، ایمان آورده باشند و در عین حال، با کسانی که با خدا و رسولش ضدّیت دارند، دوستی نمایند؛ اگرچه پدران و فرزندان و برادرن و اقوامشان باشند. آنان، کسانی هستند که خدا ایمان را در قلوبشان نوشته و آنان را با روحی از خود تأیید فرموده و به بهشتی وارد می‌سازد که از پایین آن، نهرها جاری است و در آن، جاودان خواهند بود. خدا از آنان راضی است و آنان از خدا راضی هستند. آنان حزب خدا می‌باشند. بدانید که حزب خدا رستگار است.	۲۳۱
۴۱	الَّذينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إيمانَهُمْ بِظُلْمٍ اُولئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدونَ (انعام/۸۲) * * * کسانی که ایمان آوردند و ایمانشان را به تاریکی نیالودند، در امان هستند و هدایت‌یافته‌اند.	۲۳۲
۴۲	سَلامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلوها خالِدينَ (زمر/۷۳) * * * سلام بر شما! پاکیزه شدید؛ پس برای همیشه وارد بهشت شوید.	۲۳۴
۴۳	كُلَّما دَخَلَتْ اُمَّةٌ لَعَنَتْ اُخْتَها (اعراف ۳۸) * * * هرگروهی که داخل جنهم می‌شود، همتای خود را لعنت می‌کند.	۲۳۶

	متن و ترجمه	آدرس
۴۵	يُرْزَقونَ فيها بِغَيْرِ حِسابٍ (غافر/۴۰) * * * بهشت برای آنان است و در آن، بدون حساب، روزی داده می‌شوند.	۲۳۳
۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹	كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَ قُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ وَ قَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَابِ السَّعِيرِ (ملک/۸-۱۱) * * * هر گاه گروهی در جنهم ریخته می‌شوند، خزانه‌داران دوزخ از ایشان می‌پرسند: «آیا انذار دهنده و ترساننده‌ای به سوی شما نیامد؟». می‌گویند: «آری؛ ترساننده‌ای آمد و ما تکذیبش کردیم و گفتیم: خداوند، هیچ چیزی نازل نکرده و شما در گمراهی بزرگ هستید». و می‌گویند: «اگر گوش می‌کردیم و می‌اندیشیدیم، از اصحاب آتش نبودیم». اصحاب آتش، به گناه خود اعتراف می‌کنند. رحمت خدا از دوزخیان دور باد.	۲۳۹
۵۰	الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ، لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَ أَجْرٌ كَبِيرٌ (ملک/۱۲) * * * کسانی هستند که در نهان، از پروردگارشان می‌ترسند و مغفرت و اجر بزرگی برای آنان است.	۲۴۰
۵۱	إِنَّ الَّذينَ يُبايِعُونَكَ إِنَّما يُبايِعُونَ الله، يَدُالله فَوْقَ أَيْديهِمْ. فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّما يَنْكُثُ عَلي نَفْسِهِ، وَمَنْ أَوْفي بِما عاهَدَ عَلَيْهُ الله فَسَيُؤْتيهِ أَجْراً عَظيماً (فتح/۱۰) * * * کسانی که با تو بیعت می‌کنند، در واقع با خدا بیعت می‌کنند. دست خدا بر روی دست آنان است. پس هر کس بیعت را بشکند، به ضرر خود عمل کرده است. و هر کس به عهدش با خدا وفادار بماند، خدا به او اجر عظیمی عنایت خواهد کرد.	۲۶۹
۵۲	فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلاجُناحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِما وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ (بقره/۱۵۸) * * * هر کس به قصد حج یا عمره، به خانه خدا بیاید، ایرادی ندارد که صفا و مروه را طواف کند. هر کس بدون چشم‌داشت، کار خیری را انجام بدهد، خدا می‌داند و سپاس‌گزار است.	۲۷۰

	متن و ترجمه	آدرس
۵۳	وَ جَعَلَها كَلِمَةً باقِيَةً في عَقِبِهِ (زخرف/ ۲۸) * * * آن را (امامت را) به عنوان کلمه‌ای ماندگار، در نسل او قرار داد.	۲۸۴
۵۴	اِنَّ زَلْزَلَةَ السّاعَةِ شَيءٌ عَظيمٌ (حج/ ۱) * * * زلزلهٔ قیامت، امری بس عظیم است.	۲۸۵
۵۵	فَمَنِ اهْتَدي فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ ضَلَّ فَاِنَّما يَضِلُّ عَلَيْها (زمر/ ۴۱) * * * پس هرکس هدایت شود، به نفع خود او است و هرکس گمراه گردد، به ضرر خودش می‌باشد.	۲۹۵
۵۶	يَدُاللهِ فَوْقَ اَيْديهِمْ (فتح/ ۱۰) * * * دست خدا، بالای هردستی قرار دارد.	۲۹۶
۵۷	وَ مَنْ نَكَثَ فَاِنَّما يَنْكُثُ عَلي نَفْسِهِ وَ مَنْ اَوْفي بِما عاهَدَ عَلَيْهُ اللهَ فَسَيُؤْتيهِ اَجْراً عَظيماً (فتح/ ۱۰) * * * هرکس بیعتش را بشکند، به زیان خود شکسته است؛ و هرکس به پیمانی که با خدا بسته، وفا کند، خدا به زودی، اجرعظیمی به او عنایت می‌فرماید.	۲۹۹
۵۸	سَمِعْنا وَ اَطَعْنا غُفْرانَكَ رَبَّنا وَ اِلَيْكَ الْمَصيرُ (بقره/ ۲۸۵) * * * شنیدیم و اطاعت می‌کنیم. پروردگارا! آمرزش تو را می‌خواهیم و بازگشت همه به سوی تو است.	۳۰۱
۵۹	اَلْحَمْدُ لِلّهِ الَّذي هَدانا لِهذا وَ ما كُنّا لِنَهْتَدِيَ لَوْ لا اَنْ هَدانَا اللهُ لَقَد جائَت رُسُلُ رَبِنا بِالحَق (بقره/ ۲۸۵) * * * سپاس خدای را که ما را به این راه، هدایت نمود. اگر خداوند هدایت نمی‌کرد، ما هدایت نمی‌شدیم. به راستی که فرستادگان پروردگارمان، به حق آمده‌اند.	۳۰۲

آیات قرآن
دربارهٔ حضرت علی علیه‌السلام در خطبه

■ آیات مخصوص حضرت علی علیه‌السلام

از مهمترین بخش‌های خطبهٔ غدیر، این دو جمله است:

وَما نَزَلَتْ آیة رِضاً (فی الْقُرْآنِ) إِلاّ فیهِ

یعنی: هیچ آیه‌ای در قرآن، دربارهٔ خشنودی خدا نازل نشد، مگر این که دربارهٔ حضرت علی صلوات الله علیه می‌باشد.

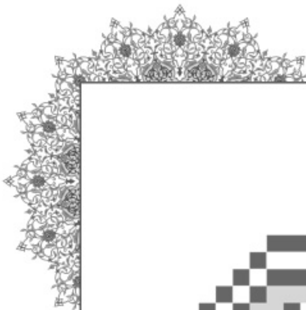
وَ لا نَزَلَتْ آیة مَدْحٍ فِی الْقُرْآنِ إِلاّ فیهِ

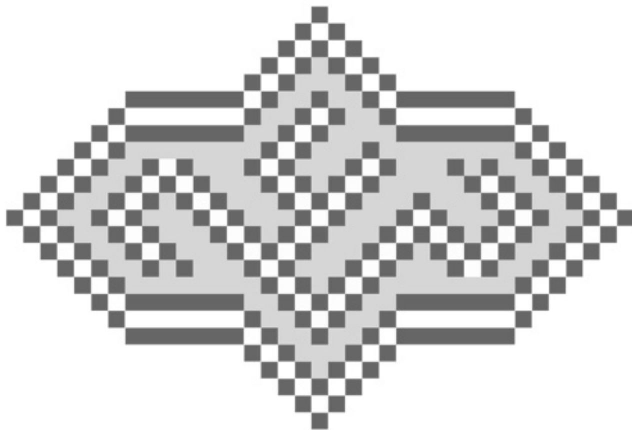
یعنی: هیچ آیهٔ ستایشی در قرآن نازل نگشته، مگر آن که دربارهٔ حضرت علی صلوات الله علیه بیان شده است.

در توان و گنجایش این مختصر نیست که به همهٔ آیات ستایش و خشنودی خداوند - در قرآن - پرداخته شود. تنها به بیان همان ۱۶ آیه‌ای که در این خطبه آمده و دربارهٔ علی صلوات الله علیه می‌باشد، اکتفا می‌گردد.

	متن و ترجمه	آدرس
۱	یا اَیُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ ما اُنْزِلَ اِلَیْکَ مِنْ رَبِّکَ (مائده/۶۷) * * * ای پیامبر! آنچه از طرف پرودگارت ـ دربارۀ علی ـ بر تو نازل شده، ابلاغ کن.	۸۶
۲	اِنَّما وَلِیُّکُمُ اللهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذینَ آمَنُوا الَّذینَ یُقیمُونَ الصَّلاةَ وَ یُؤْتونَ الزَّکاةَ وَ هُمْ راکِعُونَ (مائده/۵۵) * * * صاحب اختیار شما، خدا و رسولش می‌باشند؛ و نیز کسانی که ایمان آورده‌اند و نماز به‌پا می‌دارند و در حال رکوع، زکات می‌دهند.	۹۷
۳	وَ کُلَّ شَيءٍ اَحْصَیْناهُ في اِمامٍ مُبینٍ (یس/۱۲) * * * هر چیزی را در امام مبین گرد آوردیم.	۱۲۷
۴	وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ ما قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَ اتَّقُو اللهَ اِنَّ اللهَ خَبیرٌ بِما تَعْمَلُونَ (حشر/۱۸) * * * هر کس نگاه کند و ببیند برای فردای خود، چه پیش فرستاده است. از خدا بترسید ـ و با علی مخالفت نکنید تا گام‌هایتان بعد از ثابت شدن، نلغزد ـ که خدا از آنچه که انجام می‌دهید، آگاه است.	۱۵۴
۵	اَنْ تَقُولَ نَفْسٌ یا حَسْرَتا عَلي ما فَرَّطْتُ في جَنْبِ اللهِ (زمر/۵۶) * * * افسوس که نسبت به هم‌جوار خدا کوتاهی کردم.	۱۵۵
۶	اَلْیَوْمَ اَکْمَلْتُ لَکُمْ دینَکُمْ وَ اَتْمَمْتُ عَلَیْکُمْ نِعْمَتي وَ رَضیتُ لَکُمُ الْاِسْلامَ دیناً (آل‌عمران/۱۰۲) * * * امروز دین شما را برایتان کامل نمودم و نعمت خود را به طور تام و تمام، در اختیار شما گذاشتم و اسلام را به عنوان دینی برای شما پسندیدم.	۱۷۷
۷ ۸	وَالْعَصْرِ، اِنَّ الْاِنْسانَ لَفي خُسْرٍ (عصر/۱-۲) * * * قسم به عصر که انسان درزیان است.	۱۹۸
۹	اِتَّقُو اللهَ حَقَّ تُقاتِهِ وَ لا تَموتُنَّ اِلاّ وَ اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ (آل‌عمران/۱۰۲) * * * از خدا بترسید، آن گونه که باید ترسید؛ و از دنیا نروید، مگر آن که مسلمان باشید.	۲۰۱

آدرس	متن و ترجمه
۲۲۶	بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ الْحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ الْعالَمینَ، الرَّحْمنِ الرَّحیمِ، مالِکِ یَوْمِ الدِّینِ، اِیّاکَ نَعْبُدُ وَ اِیّاکَ نَسْتَعینُ، اهْدِنَا الصِّراطَ الْمُسْتَقیمَ، صِراطَ الَّذینَ اَنْعَمْتَ عَلَیْهِمْ غَیْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَیْهِمْ وَ لاَ الضّالّینَ (حمد/۱-۷) * * * به نام خداوند بخشندۀ مهربان. سپاس خدایی را که پروردگار جهانیان است. بخشندۀ مهربان است. صاحب روز جزا است. تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو یاری می‌جوییم. ما را به راه راست هدایت فرما؛ راه کسانی که به آنان نعمت بخشیدی؛ آنان که مورد غضب خدا نیستند و گمراه نمی‌باشند.

اسامی همهٔ اشخاصی که در خطبه آمده

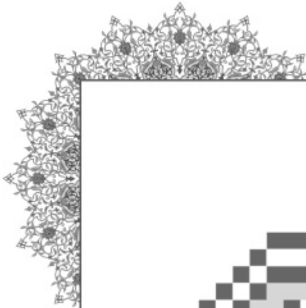
■ **اسماء اشخاص در این خطبه**

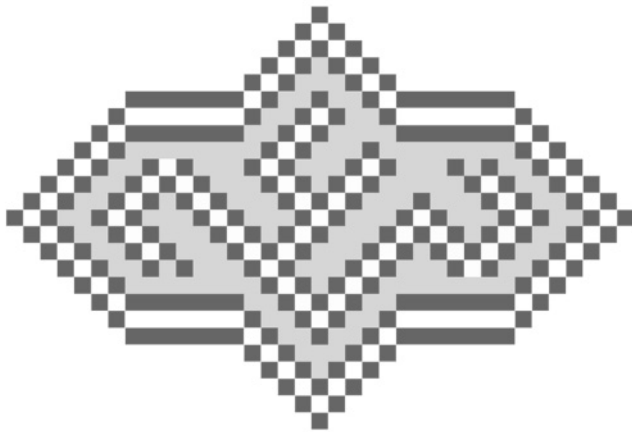
پیامبر اکرم ﷺ در این خطبه، ۸ نام را به اسم ذکر می‌کند که همهٔ نام‌ها - غیر از نام ابلیس- مربوط به پیامبران و حجج الهی می‌باشد؛ از اولین پیامبر (حضرت آدم علی نبینا و آله و علیه السلام) تا آخرین پیامبر (خاتم الانبیاء ﷺ) و از اولین حجت (حضرت آدم علی نبینا و آله و علیه السلام) تا آخرین حجت (قائم آل محمد حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف) را در بر می‌گیرد تا به مردم بفهماند که این عالم، هیچ‌گاه خالی از حجت نخواهد بود.

	اسماء اشخاص	متن و ترجمه	آدرس
۱	هارون	الَّذي مَحَلُّهُ مِنّي مَحَلُّ هارُونَ مِنْ مُوسي * * * نسبت او به من، همانند نسبت هارون به موسی است.	۹۴
۲	موسی	الَّذي مَحَلُّهُ مِنّي مَحَلُّ هارُونَ مِنْ مُوسي * * * نسبت او به من، همانند نسبت هارون به موسی است.	۹۴
۳	آدم	اِنَّ اِبْليسَ اَخْرَجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ * * * ابلیس به خاطر حسادت، باعث بیرون شدن آدم از بهشت گردید.	۱۹۲
		فَاِنَّ آدَمَ اُهْبِطَ اِلَي الْاَرضِ بِخَطيئَةٍ واحِدَةٍ * * * آدم به خاطر یك اشتباه، به زمین فرستاده شد.	۱۹۳
۴	ابلیس	اِنَّ اِبْليسَ اَخْرَجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ * * * ابلیس به خاطر حسادت، باعث بیرون شدن آدم از بهشت گردید.	۱۹۲
۵	المهدی	ثُمَّ فِي النَّسْلِ مِنْهُ اِلَي الْقائِمِ الْمَهْدِي * * * سپس در نسل او تا مهدی قائم.	۲۰۵
		مُمَلِّكُهَا الْاِمامَ الْمَهْدِي * * * آن را تحت حاکمیت امام مهدی درمی‌آورد.	۲۲۱
		اَلا اِنَّ خاتَمَ الْاَئِمَةِ مِنَّا الْقائِمَ الْمَهْدِي * * * بدانید که آخرین امام از ما، مهدی قائم است.	۲۴۸
		خاتِمُها الْمَهْدي * * * آخرین ایشان، مهدی است.	۲۷۹

	اسماء اشخاص	متن و ترجمه	آدرس
۶	الحسن	الْاَئِمَّةِ الَّذِینَ ذَکَرْتَ مِنْ ذُرِّیتِکَ مِنْ وُلْدِهِ بَعْدَهُ، الْحَسَنِ وَ الْحُسَیْنِ وَمَنْ نَصَبَهُ اللهُ بَعْدَهُما * * * امامان بعد از او که گفتی از نسل تو و فرزندان او هستند؛ یعنی حسن و حسین و آنان که بعد از این دو، خدا منصوبشان فرموده است.	۲۹۱
		الْحَسَنَ وَالْحُسَیْنَ وَالْاَئِمَّةَ مِنْهُمْ * * * حسن و حسین و امامانی که از نسل ایشان هستند.	۲۹۷
۷	الحسین	الْاَئِمَّةِ الَّذِینَ ذَکَرْتَ مِنْ ذُرِّیتِکَ مِنْ وُلْدِهِ بَعْدَهُ، الْحَسَنِ وَ الْحُسَیْنِ وَمَنْ نَصَبَهُ اللهُ بَعْدَهُما * * * امامان بعد از او که گفتی از نسل تو و فرزندان او هستند؛ یعنی حسن و حسین و آنان که بعد از این دو، خدا منصوبشان فرموده است.	۲۹۱
		الْحَسَنَ وَالْحُسَیْنَ وَالْاَئِمَّةَ مِنْهُمْ * * * حسن و حسین و امامانی که از نسل ایشان هستند.	۲۹۷
۸	علی	این نام مقدس را مفصلاً در صفحه ۱۴۴ بیان خواهیم کرد.	

تعداد نام مبارک حضرت علی صلوات الله علیه در خطبه

■ **جملاتی که نام حضرت علی علیه‌السلام در خطبه**

می‌توان گفت که این بخش، مهمترین بخش خطبه است و به صورت حیرت‌انگیزی، ۴۳ مرتبه، نام حضرت علی صلوات الله علیه برده شده است و پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله، در نهایت بلاغت، این اسامی را به گونه‌ای بیان کرده است که تکرار آن، مُخل فصاحت نگردد و مولی الموحدین صلوات الله علیه را به احسن وجه و زیباترین شکل، به مردم معرفی نماید.

	متن و ترجمه	آدرس
۱	لِأَنَّهُ قَدْ اَعْلَمَني اَنّي اِنْ لَمْ اُبَلِّغْ ما اَنْزَلَ اِلَيَّ (في حَقِّ عَلِيٍ) فَما بَلَّغْتُ رِسالَتَهُ * * * خداوند به من اعلام فرمود که اگر آنچه در حق علی بر من نازل فرموده، ابلاغ نکنم، رسالت او را به انجام نرسانده‌ام.	۸۲
۲	يا اَيُّهَاالرَّسُولُ بَلِّغْ ما اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ في عَلِيٍ * * * ای پیامبر! آنچه از طرف پرودگارت .دربارهٔ علی .برتو نازل شده، ابلاغ کن.	۸۶
۳	يَعْني فِي الْخِلافَةِ لِعَلِيِ بْنِ اَبي طالِبٍ * * * یعنی دربارهٔ خلافت علی بن ابی‌طالب	۸۶
۴	اَنَّ عَلِيَ بْنَ اَبي طالِبٍ اَخي وَوَصِيّي وَخَليفَتي * * * علی بن ابی‌طالب، برادر من و وصی من و جانشین من می‌باشد.	۹۳
۵	وَعَلِيُ بْنُ اَبي طالِبٍ الَّذي اَقامَ الصَّلاةَ وَآتَي الزَّكاةَ وَهُوَ راكِعٌ * * * علی بن ابی‌طالب، همان کسی است که نماز به پا می‌دارد و در حال رکوع، زکات می‌دهد.	۹۸
۶	لايَرْضَي اللهُ مِنّي اِلاّ اَنْ اُبَلِّغَ ما اَنْزَلَ اللهُ اِلَيَّ في حَقِّ عَلِيٍ * * * خداوند از من راضی نمی‌شود مگر آنچه را که در حق علی بر من نازل کرده، ابلاغ نمایم.	۱۰۸
۷	يا اَيُّهَاالرَّسُولُ بَلِّغْ ما اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ في حَقِّ عَلِيٍ * * * ای پیامبر! آنچه در مورد علی، از پروردگارت برتو نازل شده، ابلاغ کن.	۱۰۹
۸	ثُمَّ مِنْ بَعْدي عَلِيٌ وَلِيُّكُمْ وَاِمامُكُمْ بِاَمْرِاللهِ * * * بعد از من و به امر خداوند، علی صاحب اختیار و امام شما می‌باشد.	۱۱۸

	متن و ترجمه	آدرس
۹	وَقَدْ عَلَّمْتُهُ عَلِيّاً، وَهُوَ الْإِمامُ الْمُبينُ * * * همه را به علی علیه‌السلام آموختم و او (علی علیه‌السلام) پیشوایی است آشکار	۱۲۶
۱۰	فَضِّلُوا عَلِيّاً فَإِنَّهُ أَفْضَلُ النّاسِ بَعْدي * * * علی علیه‌السلام را برتر دانید؛ که او برترین مردمان پس از من است	۱۵۱
۱۱	«مَنْ عادي عَلِيّاً وَلَمْ يَتَوَلَّهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَتي وَغَضَبي * * * هرآن که با علی علیه‌السلام بستیزد و بر ولایت او گردن نگذارد، نفرین و خشم من بر او باد	۱۵۳
۱۲	مَنْ كُنْتُ مَوْلاهُ فَهذا عَلِي مَوْلاهُ * * * هر کس من صاحب اختیار او هستم، این علی نیز صاحب اختیار او است.	۱۵۹
۱۲		۱۶۶
۱۴	هُوَ عَلِي بْنُ اَبي طالِبٍ اَخي وَوَصِيّي * * * این علی بن ابی‌طالب، برادر و جانشین من است.	۱۵۹
۱۵	اِنَّ عَلِيّاً وَالطَّيِّبينَ مِنْ وُلْدي مِنْ صُلْبِهِ هُمُ الثِّقْلُ الْاَصْغَرُ * * * علی و فرزندان پاك من از نسل او، گنجینهٔ کوچك هستند.	۱۶۰
۱۶	هذا عَلِي أخي وَوَصيي وَواعي عِلْمي * * * این علی، برادر من، وصی من و حافظ علم من است.	۱۶۸
۱۷	اللهمَّ اِنَّكَ اَنْزَلْتَ الْآيَةَ في عَلِي وَلِيِّكَ * * * پرودگارا! تو این آیه را در مورد ولی خود، علی نازل کردی.	۱۷۷
۱۸	هذا عَلِي، اَنْصَرُكُمْ لي * * * این علی، یاری‌رسان‌ترین شما نسبت به من است.	۱۸۲

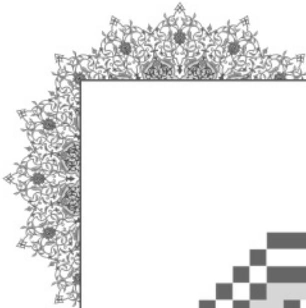
	متن و ترجمه	آدرس
۱۹	ذُرِّيَّتي مِنْ صُلْبِ اَميرِالْمُؤْمِنينَ عَلِي * * * نسل من، از صلب امیرالمومنین علی است.	۱۹۱
۲۰	لايُبْغِضُ عَلِيّاً اِلاّ شَقِي * * * آگاه باشید که جز فرد بدبخت، کسی با علی دشمنی نمی‌کند.	۱۹۴
۲۱	لايُوالي عَلِيّاً اِلاّ تَقِي * * * جز فرد پرهیزکار، کسی با علی دوستی نمی‌کند.	۱۹۵
۲۲	في عَلِي وَاللهِ نَزَلَتْ سُورَةُ الْعَصْر * * * به خدا قسم، سورهٔ والعصر دربارهٔ علی نازل شده است.	۱۹۷
۲۳	اِلاّ عَلِيّاً الَّذي آمَنَ وَرَضِيَ بِالْحَقِّ وَالصَّبْرِ * * * (مگر) علی که ایمان آورد و به درستی و شکیبایی خشنود شد.	۱۹۸
۲۴	فَلْيَعْمَلْ كُلُّ امْرِئٍ عَلي ما يَجِدُ لِعَلِي في قَلْبِهِ مِنَ الْحُبِّ وَالْبُغْضِ * * * پس هرکس مطابق آنچه که از حب و بغض علی در قلبش می‌یابد، عمل کند.	۲۰۴
۲۵	النُّورُ مِنَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ مَسْلوكٌ فِيَّ ثُمَّ في عَلِي بْنِ اَبي طالِبٍ * * * از جانب خداوند عزوجل، نوری در من نهاده شد و سپس در علی بن ابی طالب قرار گرفت.	۲۰۵
۲۶	اِنَّ عَلِيّاً هُوَ الْمَوْصُوفُ بِالصَّبْرِ وَالشُّكْرِ * * * منظور از صابران و شاکران در این آیه، علی است.	۲۰۹

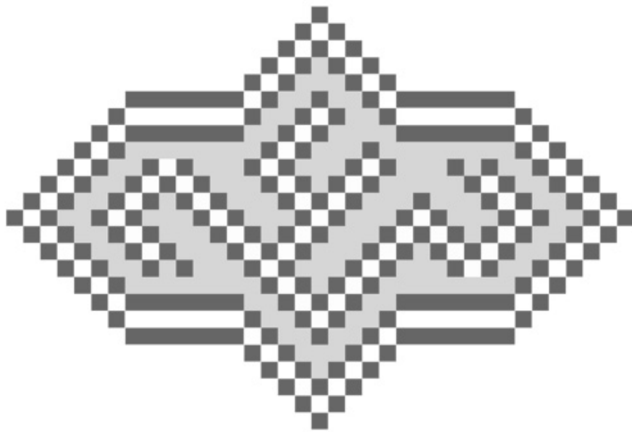
	متن و ترجمه	آدرس
۲۷	وَقَدْ اَمَرْتُ عَلِيّاً وَنَهَيْتُهُ * * * من هم علی را امر و نهی نمودم.	۲۲۴
۲۸	اَنَا صِراطُ اللهِ الْمُسْتَقيمُ الَّذي اَمَرَكُمْ بِاتِّباعِهِ، ثُمَّ عَلِي مِنْ بَعْدي * * * من راه مستقیم الهی هستم که خدا شما را به پیروی از آن، امر نموده است. بعد از من، علی چنین است.	۲۲۵
۲۹	اَلا وَاِنّي (اَنَا) النَّذيرُ وَعَلِي الْبَشيرُ * * * بدانید که من هشدار دهنده هستم و علی، بشارت‌دهنده است.	۲۴۳
۳۰	اَلا وَاِنّي مُنْذِرٌ وَعَلِي هادٍ * * * بدانید که من بیم دهنده هستم و علی، هدایت‌کننده است.	۲۴۴
۳۱	وَاِنّي نَبي وَعَلِي وَصِيّي * * * من پیامبر هستم و علی، جانشین من است.	۲۴۵
۳۲	اَلا وَاِنّي رَسولٌ وَعَلِي الْاِمامُ وَالْوَصِي مِنْ بَعْدي * * * بدانید که من پیامبر هستم و علی، امام و وصی بعد از من است.	۲۴۶
۳۳	هذا عَلِي يُفْهِمُكُمْ بَعْدي * * * این علی است که بعد از من به شما قرآن را می‌فهماند.	۲۶۶
۳۴	اَلا وَاِنّي قَدْ بايَعْتُ اللهَ وَعَلِي قَدْ بايَعَني * * * بدانید که من با خدا بیعت کرده‌ام و علی با من بیعت کرده است.	۲۶۸
۳۵	فَعَلِي وَلِيُّكُمْ وَمُبَيِّنٌ لَكُمْ * * * علی صاحب اختیار شما است و احکام را برای شما بیان می‌کند.	۲۷۶

	متن و ترجمه	آدرس
۳۶	فَاُمِرْتُ اَنْ آخُذَ الْبَيْعَةَ مِنْكُمْ وَ الصَّفْقَةَ لَكُمْ بِقَبُولِ ما جِئْتُ بِهِ عَنِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ في عَلِي أميرِالْمُؤْمِنينَ * * * به من دستور داده شد که دست در دست شما بگذارم و از شما بیعت بگیرم؛ بیعت برپذیرش آنچه که از طرف خداوند عزوجل دربارهٔ امیرالمومنین علی آورده‌ام.	۲۷۹
۳۷	وَقَدْ اَمَرَنِي اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ اَنْ آخُذَ مِنْ اَلْسِنَتِكُمُ الْاِقْرارَ بِما عَقَّدْتُ لِعَلِي اَميرِالْمُؤْمنينَ * * * پرودگارم مرا مأمور کرده است که دربارهٔ آنچه که پیمان بستم، از زبان شما اقرار بگیرم؛ اقرار برای امیرالمؤمنین علی.	۲۸۷
۳۸	اِنّا سامِعُونَ مُطيعُونَ راضُونَ مُنْقادُونَ لِما بَلَّغْتَ عَنْ رَبِّنا وَ رَبِّكَ في اَمْرِ اِمامِنا عَلِي اَميرِالْمُؤْمِنينَ * * * ما شنیدیم و اطاعت می‌کنیم و راضی هستیم و سرتسلیم فرو می‌آوریم در برابرآنچه که از جانب پرودگار ما و پروردگار خودت .دربارهٔ امر امامت امامما ن امیرالمؤمنین علی به ما رساندی.	۲۸۸
۳۹	وَعَظْتَنا بِوَعْظِ اللهِ في عَلِي اَميرِالْمؤْمِنينَ * * * دربارهٔ امیرالمومنین علی، توما را به پندی الهی اندرزدادی.	۲۹۱
۴۰	فَبايِعُوا اللهَ وَبايِعُوني وَبايِعُوا عَلِيّاً اَميرَالْمُؤْمِنينَ * * * ای مردم! با خدا بیعت کنید؛ و با من بعیت کنید؛ و با امیرالمؤمنین علی بیعت کنید.	۲۹۷
۴۱	سَلِّمُوا عَلي عَلِي بِاِمْرَةِ الْمُؤْمِنينَ * * * به علی، به عنوان امیرالمؤمنین سلام کنید.	۳۰۰

	متن و ترجمه	آدرس
۴۲	اِنَّ فَضائِلَ عَلي بْنِ اَبي طالِبٍ عِنْدَ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ ـ وَ قَدْ اَنْزَلَها فِي الْقُرْآنِ ـ اَكْثَرُ مِنْ اَنْ اُحْصِيَها في مَقامٍ واحِدٍ * * * فضایل علی بن ابی طالب در نزد خداوند ـ همان‌گونه که در قرآن آمده ـ بیش از آن است که بتوانم در یک مجلس بشمارم.	۳۰۳
۴۳	مَنْ يُطِعِ اللهَ وَ رَسُولَهُ وَ عَلِيّاً وَ الْأَئِمَةَ الَّذينَ ذَكَرْتُهُمْ فَقَدْ فازَ فَوْزاً عَظيماً * * * هر کس از خدا و رسولش و علی و امامانی را که ذکر کردم، اطاعت کند، به رستگاری بزرگی دست می‌یابد.	۳۰۴

* * *

معاشرالناس‌ها در خطبه

■ **معاشرالناس‌های در خطبه**

معمولا خطاب‌های قرآن کریم، با «**ایها الناس**» و «**یا ایها الذین آمنوا**» آمده است؛ اما در این خطبه، پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله مردم را با «معاشر الناس» مورد خطاب قرار می‌دهد. با تحقیقی که در روایات و احادیث اسلامی انجام گرفت، مشخص شد که حضرات معصومین علیهم‌السلام، خطاب «معاشر الناس» را بسیار اندك به کار برده‌اند؛ اما پیامبر عظیم الشان اسلام، حضرت محمد بن عبدالله صلی‌الله‌علیه‌وآله، در این خطبهٔ نورانی، ۵۸ مرتبه از این عبارت خطابی استفاده کرده است. استفادهٔ فراوان از این عبارت، در یك خطبهٔ یك ساعته، به خاطر آن بوده که مردم، به نکات مذکور پس از این خطاب، توجه بیشتری کنند و به مطالب عنوان شده، عنایت مضاعفی داشته باشند.

	متن و ترجمه	آدرس
١	مَعاشِرَ النّاسِ، ما قَصَّرْتُ في تَبْليغِ ما اَنْزَلَ اللهُ تَعالي اِلَي * * * ای مردم! من در رساندن آنچه خداوند برمن نازل کرد، کوتاهی نکردم.	٨٩
٢	فَاعْلَمُوا مَعاشِرَ النّاسِ ذلِكَ فيهِ وَافْهَموهُ وَاعْلَمُوا * * * ای مردم! این مطلب را درباره او بدانید و بفهمید و آگاه باشید.	١١٠
٣	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّهُ آخِرُ مَقامٍ اَقُومُهُ فِي هذا الْمَشْهَدِ * * * ای مردم! این آخرین باری است که در چنین گردهمایی به پا می‌ایستم.	١١۵
۴ - ۵	مَعاشِرَ النّاسِ، فَضِّلُوهُ * * * ای مردم! علی را بردیگران برتری دهید.	١٢٣ ١٣٧
۶	مَعاشِرَ النّاسِ، لاتَضِلُّوا عَنْهُ * * * ای مردم! از علی روی برنگردانید.	١٢٨
٧	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّهُ اِمامٌ مِنَ اللهِ * * * ای مردم! او امامی از جانب خداوند است.	١٣٨
٨	مَعاشِرَ النّاسِ، بي -وَاللهِ- بَشَّرَ الْاَوَّلُونَ مِنَ النَّبِيّينَ وَ الْمُرْسَلينَ * * * ای مردم! به خدا قسم پیامبران و رسولان پیشین، به آمدنم مژده داده‌اند.	١۴٢
٩	مَعاشِرَ النّاسِ، حَباني اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهذِهِ الْفَضيلَةِ * * * ای مردم! خداوند این فضیلت را برمن ارزانی داشته است.	١۴٩

	متن و ترجمه	آدرس
۱۰	مَعاشِرَ النّاسِ، فَضِّلُوا عَلِیّاً فَاِنَّهُ اَفْضَلُ النَّاسِ بَعْدي * * * ای مردم! علی را بر دیگران برتری دهید که او بعد از من، برترین مردم است.	۱۵۱
۱۱	مَعاشِرَ النَّاسِ، اِنَّهُ جَنْبُ اللهِ * * * ای مردم! علی هم‌جوار خداوند است.	۱۵۵
۱۲	مَعاشِرَ النّاسِ، تَدَبَّرُوا الْقُرْآنَ * * * ای مردم! در قرآن بیندیشید.	۱۵۶
۱۳	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ عَلِیّاً وَالطَّيِّبينَ مِنْ وُلْدي مِنْ صُلْبِهِ هُمُ الثِّقْلُ الْاَصْغَرُ * * * ای مردم! علی و فرزندان پاك من از نسل او، گنجینهٔ کوچك هستند.	۱۶۰
۱۴	مَعاشِرَالنّاسِ هذا عَلِي أخي وَوَصيي وَواعي عِلْمي * * * ای مردم! این علی، برادر من، وصی من و حافظ علم من است.	۱۶۸
۱۵	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّما اَكْمَلَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ دينَكُمْ بِاِمامَتِهِ * * * ای مردم! خدا دین شما را با امامت علی کامل نمود.	۱۸۰
۱۶	مَعاشِرَ النّاسِ، هذا عَلِي اَنْصَرُكُمْ لي * * * ای مردم! این علی، یاری‌رسان‌ترین شما نسبت به من است.	۱۸۲
۱۷	مَعاشِرَ النّاسِ، هُوَ ناصِرُ دينِ اللهِ * * * ای مردم! او یاری‌دهندهٔ دین خداست.	۱۸۸

	متن و ترجمه	آدرس
۱۸	مَعاشِرَ النّاسِ، ذُرِّيَّةُ كُلِّ نَبِي مِنْ صُلْبِهِ وَ ذُرِّيَّتي مِنْ صُلْبِ (اَميرِ الْمُؤْمِنينَ عَلِي * * * ای مردم! نسل هر پیامبری، از صلب خود او هستند؛ ولی نسل من، از صلب امیرالمومنین علی است.	۱۹۱
۱۹	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ اِبْليسَ اَخْرَجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ، فَلاتَحْسُدُوهُ * * * ای مردم! ابلیس به خاطر حسادت، باعث بیرون شدن آدم از بهشت گردید. پس مبادا به علی حسد ورزید.	۱۹۲
۲۰	مَعاشِرَ النّاسِ، قَدِ اسْتَشْهَدْتُ اللهَ وَ بَلَّغْتُكُمْ * * * هان مردمان! خدارا گواه گرفتم وپیام او را به شما رسانیدم	۱۹۹
۲۱	مَعاشِرَ النّاسِ، إتَّقُوالله حَقَّ تُقاتِهِ * * * ای مردم! از خدا بترسید، آن گونه که باید ترسید.	۲۰۱
۲۲	مَعاشِرَ النّاسِ، آمِنُوابِالله وَرَسُولِهِ * * * ای مردم! به خدا و رسولش ایمان بیاورید.	۲۰۲
۲۳	مَعاشِرَ النّاسِ، النُّورُ مِنَ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ مَسْلوكٌ فِي ثُمَّ في عَلِي بْنِ اَبي طالِبٍ * * * ای مردم! از جانب خداوند عزوجل، نوری در من نهاده شد و سپس در علی بن ابی‌طالب قرار گرفت.	۲۰۵
۲۴	مَعاشِرَ النّاسِ، اُنْذِرُكُمْ اَنّي رَسُولُ الله * * * ای مردم! به شما هشدار می‌دهم که من رسول خدا هستم.	۲۰۷
۲۵	مَعاشِرَ النّاسِ، لاتَمُنُّوا عَلَي بِإسْلامِكُمْ * * * ای مردم! با اسلام‌آوردنتان، بر من منت نگذارید.	۲۱۰

	متن و ترجمه	آدرس
۲۶	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّهُ سَيَكُونُ مِنْ بَعْدي اَئِمَّةٌ يَدْعُونَ اِلَي النّارِ * * * ای مردم! بعد از من، امامانی خواهند آمد که دعوت به آتش می‌کنند.	۲۱۱
۲۷	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ اللهَ وَ اَنَا بَريئانِ مِنْهُمْ * * * ای مردم! خدا و من، از آنان بیزار هستیم.	۲۱۲
۲۸	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّهُمْ وَ اَنْصارَهُمْ وَ اَتْباعَهُمْ وَ اَشْياعَهُمْ في الدَّرْكِ الْاَسْفَلِ مِنَ النّارِ * * * ای مردم! آنان و یاران‌شان و تابعین‌شان و پیروان‌شان، در پایین‌ترین طبقهٔ آتش هستند.	۲۱۳
۲۹	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنّي اَدَعُها اِمامَةً وَ وِراثَةً في عَقِبي اِلي يَوْمِ الْقِيامَةِ * * * ای مردم! من امر خلافت را تا روز قیامت، به صورت امامت و وراثت، در نسل خودم به امانت می‌گذارم.	۲۱۵
۳۰	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَمْ يَكُنْ لِيَذَرَكُمْ عَلي ما اَنْتُمْ عَلَيْهِ * * * ای مردم! خداوند عزوجل، شما را به حال خود رها نخواهد کرد.	۲۲۰
۳۱	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّهُ ما مِنْ قَرْيَةٍ اِلاّ وَاللهُ مُهْلِكُها بِتَكْذيبِها * * * ای مردم! هرسرزمینی که اهلش، آیات الهی را تکذیب نمایند، خدا آنان را هلاك می‌نماید.	۲۲۱
۳۲	مَعاشِرَ النّاسِ، قَدْ ضَلَّ قَبْلَكُمْ اَكْثَرُ الْاَوَّلينَ * * * ای مردم! قبل از شما، بسیاری از پیشینیان، گمراه شدند.	۲۲۲

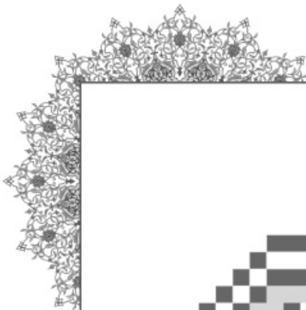
	متن و ترجمه	آدرس
۳۳	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ اللهَ قَدْ اَمَرَني وَ نَهاني، وَقَدْ اَمَرْتُ عَلِيّاً وَ نَهَيْتُهُ * * * ای مردم! خداوند مرا امر و نهی نمود و من هم علی را امر و نهی نمودم.	۲۲۴
۳۴	مَعاشِرَ النّاسِ، اَنَا صِراطُ اللهِ الْمُسْتَقيمُ الَّذي اَمَرَكُمْ بِاتِّباعِهِ، ثُمَّ عَلِي مِنْ بَعْدي * * * ای مردم! من راه مستقیم الهی هستم که خدا شما را به پیروی از آن، امر نموده است. بعد از من، علی نیز چنین است.	۲۲۵
۳۵	مَعاشِرَ النّاسِ، شَتّانَ ما بَيْنَ السَّعيرِ وَ الْاَجْرِ الْكَبيرِ * * * ای مردم! بین شعله‌های آتش و اجر بزرگ، چقدر فاصله وجود دارد!	۲۴۱
۳۶	مَعاشِرَ النّاسِ، عَدُوُّنا مَنْ ذَمَّهُ اللهُ وَ لَعَنَهُ * * * ای مردم! دشمن ما کسی است که خداوند، او را نکوهش کرده و او را لعنت نموده است.	۲۴۲
۳۷	مَعاشِرَ النّاسِ، اَلا وَ اِنّي (اَنَا) النَّذيرُ وَ عَلِي الْبَشيرُ * * * ای مردم! بدانید که من هشداردهنده هستم و علی، بشارت‌دهنده است.	۲۴۳
۳۸	مَعاشِرَ النّاسِ، اَلا وَ اِنّي مُنْذِرٌ وَ عَلِي هادٍ * * * ای مردم! بدانید که من بیم دهنده هستم و علی، هدایت‌کننده است.	۲۴۴
۳۹	مَعاشِرَ النّاس (اَلا) وَ اِنّي نَبي وَ عَلِي وَصِيّي * * * ای مردم! بدانید که من پیامبر هستم و علی، جانشین من است.	۲۴۵
۴۰	مَعاشِرَ النّاسِ، اَلا وَ اِنّي رَسولٌ وَ عَلِي الْاِمامُ وَ الْوَصِي مِنْ بَعْدي * * * ای مردم! بدانید که من پیامبر هستم و علی، امام و وصی بعد از من است.	۲۴۶

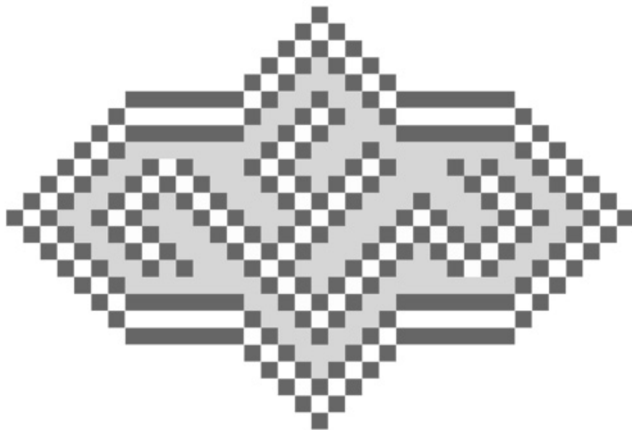
	متن و ترجمه	آدرس
۴۱	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنّي قَدْ بَيَّنْتُ لَكُمْ وَاَفْهَمْتُكُمْ * * * ای مردم! من برایتان تبیین کردم و به شما فهماندم.	۲۶۶
۴۲	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ مِنْ شَعائِرِاللهِ * * * ای مردم! حج و عمره از شعائر الهی هستند.	۲۷۰
۴۳	مَعاشِرَ النّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ فَما وَرَدَهُ اَهْلُ بَيْتٍ اِلاّ اسْتَغْنَوْا * * * ای مردم! به سوی خانهٔ خدا عزیمت کنید. هیچ خاندانی به خانهٔ خدا نمی‌آید مگر آن که بی‌نیاز می‌شود.	۲۷۱
۴۴	مَعاشِرَ النّاسِ، ما وَقَفَ بِالْمَوْقِفِ مُؤْمِنٌ اِلاّ غَفَرَ اللهُ لَهُ * * * ای مردم! هیچ مومنی در موقف (عرفات، مشعر، منی) توقف نمی‌کند مگر آن که خدا گناهان او را می‌آمرزد.	۲۷۲
۴۵	مَعاشِرَ النّاسِ، الْحُجّاجُ مُعانُونَ وَنَفَقاتُهُمْ مُخَلَّفَةٌ عَلَيْهِمْ * * * ای مردم! حاجیان یاری می‌شوند و آنچه هزینه می‌کنند، به آنان باز می‌گردد.	۲۷۳
۴۶	مَعاشِرَ النّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ بِكَمالِ الدّينِ وَالتَّفَقُّهِ * * * ای مردم! با دین کامل و با فهم بالا، به سوی خانه خدا عزیمت کنید.	۲۷۴
۴۷	مَعاشِرَ النّاسِ، اَقيمُوا الصَّلاةَ وَآتُوا الزَّكاةَ * * * ای مردم! نماز به پا دارید و زکات بپردازید.	۲۷۵

	متن و ترجمه	آدرس
۴۸	مَعاشِرَ النّاسِ، وَ كُلُّ حَلالٍ دَلَلْتُكُمْ عَلَيْهِ وَ كُلُّ حَرامٍ نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَإِنّي لَمْ أَرْجِعْ عَنْ ذلِكَ وَ لَمْ أُبَدِّلْ * * * ای مردم! هر حلالی که شما را بدان راهنمایی کردم و هر حرامی که شما را از آن بازداشتم، هرگز از آنها برنگشته‌ام و حکامی را تغییر نداده‌ام.	۲۸۰
۴۹	مَعاشِرَ النّاسِ، الْقُرْآنُ يُعَرِّفُكُمْ أَنَّ الْأَئِمَّةَ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدُهُ * * * ای مردم! قرآن به شما می‌فهماند که امامان بعد از علی، فرزندان او هستند.	۲۸۴
۵۰	مَعاشِرَ النّاسِ، التَّقْوي، التَّقْوي، وَاحْذَرُوا السّاعَةَ * * * ای مردم! بپرهیزید! بپرهیزید و از قیامت، برحذر باشید.	۲۸۵
۵۱	مَعاشِرَ النّاسِ، إِنَّكُمْ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُصافِقُوني بِكَفٍّ واحِدٍ في وَقْتٍ واحِدٍ * * * ای مردم! شما بیش از آن هستید که بتوانم با یك دست و در یك زمان، با همهٔ شما دست بدهم.	۲۸۷
۵۲	مَعاشِرَ النّاسِ، ما تَقُولونَ فَإِنَّ اللهَ يَعْلَمُ كُلَّ صَوْتٍ وَ خافِيَةَ كُلِّ نَفْسٍ * * * ای مردم! هر چه بگویید، خدا صداها را می‌شنود و امور پنهانی هر کس را می‌داند.	۲۹۴
۵۳	مَعاشِرَ النّاسِ، فَبايِعُوا اللهَ وَ بايِعُوني وَ بايِعُوا عَلِيّاً أَميرَ الْمُؤْمِنينَ * * * ای مردم! با خدا بیعت کنید؛ و با من بیعت کنید؛ و با امیرالمؤمنین علی بیعت کنید.	۲۹۷
۵۴	مَعاشِرَ النّاسِ، قُولُوا الَّذي قُلْتُ لَكُمْ وَ سَلِّمُوا عَلي عَلي بِإِمْرَةِ الْمُؤْمِنينَ * * * ای مردم! آنچه را که گفتم، بگویید و به علی، به عنوان امیرالمؤمنین سلام کنید.	۳۰۰

	متن و ترجمه	آدرس
۵۵	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ فَضائِلَ عَلي بْنِ اَبي طالِبٍ عِنْدَ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ - وَ قَدْ اَنْزَلَها فِي الْقُرْآنِ - اَكْثَرُ مِنْ اَنْ اُحْصِيَها في مَقامٍ واحِدٍ * * * ای مردم! فضایل علی بن ابی‌طالب در نزد خداوند – همان‌گونه که در قرآن آمده – بیش از آن است که بتوانم در یک مجلس بشمارم.	۳۰۳
۵۶	مَعاشِرَ النّاسِ، مَنْ يُطِعِ اللهَ وَ رَسُولَهُ وَ عَلِيّاً وَ الْاَئِمَّةَ الَّذينَ ذَكَرْتُهُمْ فَقَدْ فازَ فَوْزاً عَظيماً * * * ای مردم! هرکس از خدا و رسولش و علی و امامانی را که ذکر کردم، اطاعت کند، به رستگاری بزرگی دست می‌یابد.	۳۰۴
۵۷	مَعاشِرَ النّاسِ، السّابِقُونَ اِلي مُبايَعَتِهِ وَ مُوالاتِهِ وَ التَّسْليمِ عَلَيْهِ بِاِمْرَةِ الْمُؤْمِنينَ اُولئِكَ هُمُ الْفائِزُونَ في جَنّاتِ النَّعيمِ * * * ای مردم! کسانی که برای بیعت با او و قبول ولایت او و سلام کردن به او (به عنوان امیرالمؤمنین) سبقت بگیرند، جزو رستگاران هستند و در باغ‌های بهشتی جای دارند.	۳۰۵
۵۸	مَعاشِرَ النّاسِ، قُولُوا ما يَرْضَي اللهُ بِهِ عَنْكُمْ مِنَ الْقَوْلِ * * * ای مردم! سخنی بگویید که خدا به خاطر آن، از شما راضی گردد.	۳۰۶

معاشر الناس‌ها درباره
علی صلوات‌الله علیه در خطبه

■ **معاشرالناس‌های مخصوص حضرت علی علیه‌السلام در خطبه**

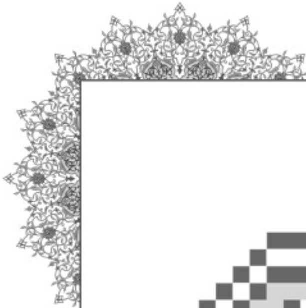
همان‌گونه که در بخش قبلی بیان شد، استفاده از «معاشر الناس» برای توجه و عنایت بیشتر مردم به مطالب مذکور بعد از خطاب است. در این خطبه، ۵۸ مرتبه، خطاب «معاشر الناس» به کار رفته که ۲۸ مورد آن، اختصاص به نکاتی دارد که دربارهٔ امیر المومنین علی صلوات الله علیه می‌باشد.

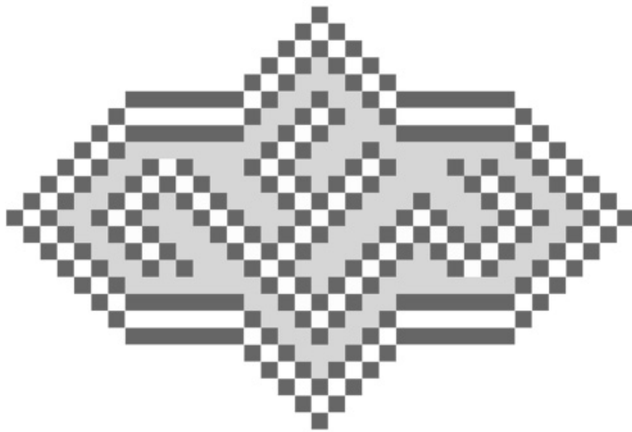
	متن و ترجمه	آدرس
۱	فَاعْلَمُوا مَعاشِرَ النّاسِ ذلِكَ فيهِ وَافْهَموهُ وَاعْلَمُوا * * * ای مردم! این مطلب را درباره او بدانید و بفهمید و آگاه باشید.	۱۱۰
۲ ۳	مَعاشِرَ النّاسِ، فَضِّلُوهُ * * * ای مردم! علی را بر دیگران برتری دهید.	۱۲۳ ۱۳۷
۴	مَعاشِرَ النّاسِ، لاتَضِلُّوا عَنْهُ * * * ای مردم! از علی روی برنگردانید.	۱۲۸
۵	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّهُ اِمامٌ مِنَ اللهِ * * * ای مردم! او امامی از جانب خداوند است.	۱۳۸
۶	مَعاشِرَ النّاسِ، فَضِّلُوا عَلِيّاً فَاِنَّهُ اَفْضَلُ النَّاسِ بَعْدي * * * ای مردم! علی را بر دیگران برتری دهید که او بعد از من، برترین مردم است.	۱۵۱
۷	مَعاشِرَ النَّاسِ، اِنَّهُ جَنْبُ اللهِ * * * ای مردم! علی هم‌جوار خداوند است.	۱۵۵
۸	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ عَلِيّاً وَ الطَّيِّبينَ مِنْ وُلْدي مِنْ صُلْبِهِ هُمُ الثِّقْلُ الْاَصْغَرُ * * * ای مردم! علی و فرزندان پاك من از نسل او، گنجینهٔ کوچك هستند.	۱۶۰
۹	مَعاشِرَ النّاسِ هذا عَلِي أخي وَ وَصيي وَ واعي عِلْمي * * * ای مردم! این علی، برادر من، وصی من و حافظ علم من است.	۱۶۸
۱۰	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّما اَكْمَلَ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ دينَكُمْ بِاِمامَتِهِ * * * ای مردم! خدا دین شما را با امامت علی کامل نمود.	۱۸۰

	متن و ترجمه	آدرس
۱۱	مَعاشِرَ النّاسِ، هذا عَلِي اَنْصَرُكُمْ لي * * * ای مردم! این علی، یاری‌رسان‌ترین شما نسبت به من است.	۱۸۲
۱۲	مَعاشِرَ النّاسِ، هُوَ ناصِرُ دينِ الله * * * ای مردم! او یاری دهندهٔ دین خداست.	۱۸۸
۱۳	مَعاشِرَ النّاسِ، ذُرِّيَّةُ كُلِّ نَبِي مِنْ صُلْبِهِ وَ ذُرِّيَّتي مِنْ صُلْبِ (اَميرِ الْمُؤْمِنينَ) عَلِي * * * ای مردم! نسل هرپیامبری، از صلب خود او هستند؛ ولی نسل من، از صلب امیرالمومنین علی است.	۱۹۱
۱۴	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ اِبْليسَ اَخْرَجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ، فَلاتَحْسُدُوهُ * * * ای مردم! ابلیس به خاطر حسادت، باعث بیرون شدن آدم از بهشت گردید. پس مبادا به علی حسد ورزید.	۱۹۲
۱۵	مَعاشِرَ النّاسِ، النُّورُ مِنَ الله عَزَّ وَ جَلَّ مَسْلوكٌ فِي ثُمَّ في عَلِي بْنِ اَبي طالِبٍ * * * ای مردم! از جانب خداوند عزوجل، نوری در من نهاده شد و سپس در علی بن ابی طالب قرار گرفت.	۲۰۵
۱۶	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ الله قَدْ اَمَرَني وَ نَهاني، وَقَدْ اَمَرْتُ عَلِيّاً وَ نَهَيْتُهُ * * * ای مردم! خداوند مرا امر و نهی نمود و من هم علی را امر و نهی نمودم.	۲۲۴
۱۷	مَعاشِرَ النّاسِ، اَنَا صِراطُ الله الْمُسْتَقيمُ الَّذي اَمَرَكُمْ بِاتِّباعِهِ، ثُمَّ عَلِي مِنْ بَعْدي * * * ای مردم! من راه مستقیم الهی هستم که خدا شما را به پیروی از آن، امر نموده است. بعد از من، علی نیز چنین است.	۲۲۵
۱۸	مَعاشِرَ النّاسِ، اَلا وَ اِنّي (اَنَا) النَّذيرُ وَ عَلِي الْبَشيرُ * * * ای مردم! بدانید که من هشدار دهنده هستم و علی، بشارت دهنده است.	۲۴۳

	متن و ترجمه	آدرس
۱۹	مَعاشِرَ النّاسِ، اَلا وَاِنّي مُنْذِرٌ وَعَلِي هادٍ * * * ای مردم! بدانید که من بیم دهنده هستم و علی، هدایت‌کننده است.	۲۴۴
۲۰	مَعاشِرَ النّاس (اَلا) وَاِنّي نَبي وَعَلِي وَصِيّي * * * ای مردم! بدانید که من پیامبر هستم و علی، جانشین من است.	۲۴۵
۲۱	مَعاشِرَ النّاسِ، اَلا وَاِنّي رَسولٌ وَعَلِي الْاِمامُ وَالْوَصِي مِنْ بَعْدي * * * ای مردم! بدانید که من پیامبر هستم و علی، امام و وصی بعد از من است.	۲۴۶
۲۲	مَعاشِرَ النّاسِ، الْقُرآنُ يُعَرِّفُكُمْ اَنَّ الْاَئِمَّةَ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدُهُ * * * ای مردم! قرآن به شما می‌فهماند که امامان بعد از علی، فرزندان او هستند.	۲۸۴
۲۳	مَعاشِرَ النّاسِ، فَبايِعُوا اللهَ وَبايِعُوني وَبايِعُوا عَلِيّاً اَميرَالْمُؤْمِنينَ * * * ای مردم! با خدا بیعت کنید؛ و با من بیعت کنید؛ و با امیر المؤمنین علی بیعت کنید.	۲۹۷
۲۴	مَعاشِرَ النّاسِ، قُولُوا الَّذي قُلْتُ لَكُمْ وَسَلِّمُوا عَلي عَلي بِاِمْرَةِ الْمُؤْمِنينَ * * * ای مردم! آنچه را که گفتم، بگویید و به علی، به عنوان امیر المؤمنین سلام کنید.	۳۰۰
۲۵	مَعاشِرَ النّاسِ، اِنَّ فَضائِلَ عَلي بْنِ اَبي طالِبٍ عِنْدَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ ـ وَقَدْ اَنْزَلَها في الْقُرْآنِ ـ اَكْثَرُ مِنْ اَنْ اُحْصِيَها في مَقامٍ واحِدٍ * * * ای مردم! فضایل علی بن ابی‌طالب در نزد خداوند ـ همان‌گونه که در قرآن آمده ـ بیش از آن است که بتوانم در یک مجلس بشمارم.	۳۰۳
۲۶	مَعاشِرَ النّاسِ، مَنْ يُطِعِ اللهَ وَرَسُولَهُ وَعَلِيّاً وَالْاَئِمَّةَ الَّذينَ ذَكَرْتُهُمْ فَقَدْ فازَ فَوْزاً عَظيماً * * * ای مردم! هرکس از خدا و رسولش و علی و امامانی را که ذکر کردم، اطاعت کند، به رستگاری بزرگی دست می‌یابد.	۳۰۴

	متن و ترجمه	آدرس
۲۷	مَعاشِرَ النّاسِ، السّابِقُونَ اِلي مُبايَعَتِهِ وَ مُوالاتِهِ وَ التَّسْليمِ عَلَيْهِ بِاِمْرَةِ الْمُؤْمِنينَ اُولئكَ هُمُ الْفائزُونَ في جَنّاتِ النَّعيمِ * * * ای مردم! کسانی که برای بیعت با او و قبول ولایت او و سلام کردن به او (به عنوان امیر المؤمنین) سبقت بگیرند، جزو رستگاران هستند و در باغ‌های بهشتی جای دارند.	۳۰۵
۲۸	مَعاشِرَ النّاسِ، قُولُوا ما يَرْضَي اللهُ بِهِ عَنْكُمْ مِنَ الْقَوْلِ * * * اي مردم! سخني بگوييد كه خدا به خاطر آن، از شما راضي گردد.	۳۰۶

صفات و فضائل حضرت علی علیه‌السلام

■ **صفات و فضائل حضرت علی علیه‌السلام بیان شده در خطبه**

آشکارترین معجزهٔ خطبه، همین بخش می‌باشد که پیامبر عظیم الشأن اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله، در این خطبه یک ساعته، صفات و فضائل بی‌شماری را از حضرت علی علیه‌السلام بیان فرموده است. البته اگر هیچ صفتی هم گفته نمی‌شد، مگر همین جمله‌ای که می‌فرماید: «معاشر الناس! اِنَّ فَضائِلَ عَلِیِّ بْنِ ابي طالب عِنْدَاللهِ عَزَّ وَ جَلَّ - وَ قَدْ اَنْزَلَها فِي الْقُرْآنِ - اَكْثَرُ مِنْ اَنْ اُحْصِها فی مَقامٍ واحِدٍ، فَمَنْ اَنْبَاَكُمْ بِها وَعَرَفَها فَصَدِّقُوهُ»، برای شناخت مولایمان امیرالمومنین علی علیه‌السلام کافی بود. در این کلام نورانی، پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله و سلم می‌فرماید: «ای مردم! فضایل و ویژگی‌های علی بن ابی‌طالب در نزد خداوند – که در قرآن آمده – بیش از آن است که بتوانم در یك مجلس بشمارم. پس هر کس از مقامات او خبر داد و آنها را به شما شناساند، او را تصدیق نمایید».

در این خطبه، ۱۶۰ صفت و فضیلت از ویژگی‌های حضرت علی صلوات الله علیه، بیان شده است. البته با توجه به مفاهیم بعضی از جملات، می‌توان ۱۸۸ صفت و بلکه بیشتر، برای آن حضرت برشمرد؛ ولی در این کتاب، فقط به معنای ظاهری جملات، بسنده می‌شود و از گفتن مفاهیم پنهان و صفات تکراری، صرف نظر می‌گردد.

	متن و ترجمه	آدرس
۱ ۲ ۳	عَلِیّ بْنَ اَبِی طالِبٍ اَخی * * * علی بن ابی طالب علیه‌السلام برادر من است.	۹۳ ۱۵۹ ۱۶۸
۴ ۵ ۶ ۷	وَصِیّی * * * وصی من است.	۹۳ ۱۶۸ ۱۵۹ ۲۴۵
۸ ۹	خَلیفَتی عَلی اُمَّتی * * * جانشین من در میان امت من است.	۹۳ ۲۶
۱۰	الْإِمامُ مِنْ بَعْدی * * * امام بعد از من است.	۹۳
۱۱	مَحَلَّهُ مِنّی مَحَلُّ هارُونَ مِنْ مُوسی * * * جایگاه علی نسبت به من، همانند جایگاه هارون نسبت به موسی است.	۹۴
۱۲ ۱۳ ۱۴	وَلِیُّکُمْ * * * علی علیه‌السلام صاحب اختیار شماست	۹۵ ۱۱۸ ۲۷۶
۱۵	الَّذی أَقامَ الصَّلاةَ * * * علی کسی است که نماز به پا می‌دارد.	۹۸

	متن و ترجمه	آدرس
۱۶	آتَی الزَّکاةَ وَهُوَ راکِعٌ * * * در حال رکوع، زکات می‌دهد.	۹۸
۱۷	یریدُ اللّهَ عَزَّ وَ جَلَّ فی کُلِّ حالٍ * * * در همه حال، خداخواه است.	۹۸
۱۸	اِماماً * * * امام شما است.	۱۱۰
۱۹	فَرَضَ طاعَتَهُ عَلَی الْمُهاجِرینَ وَالْاَنْصارِ وَ عَلَی التّابِعینَ لَهُمْ بِاِحْسانٍ، وَ عَلَی الْبادی وَالْحاضِرِ، وَ عَلَی الْعَجَمِیّ وَالْعَرَبِیِّ، وَالْحُرِّ وَالْمَمْلوکِ وَالصَّغیرِ وَالْکَبیرِ، وَ عَلَی الْاَبْیَضِ وَالاَسْوَدِ، وَعَلی کُلِّ مُوَحِّدٍ * * * خدا اطاعتش را بر مجاهدین و انصار، و بر کسانی که ایشان را (انصار و مجاهدین را) به نیکی پیروی می‌کنند، و بر روستایی و شهری، و بر عجم و عرب، و بر آزاد و بنده، و بر بزرگ و کوچك، و بر سفید و سیاه، و بر هر یکتاپرستی واجب نموده است.	۱۱۱
۲۰	ماضٍ حُکْمُهُ * * * حکمش قاطع است.	۱۱۲
۲۱	جازٍ قَوْلُهُ * * * کلامش بسنده است.	۱۱۲
۲۲	نافِذٌ اَمْرُهُ * * * امرش نافذ است.	۱۱۲
۲۳	مَلْعونٌ مَنْ خالَفَهُ * * * هرکس با او مخالفت کند، ملعون است.	۱۱۳

	متن و ترجمه	آدرس
۲۴	مَرْحومٌ مَنْ تَبِعَهُ * * * هرکس تابع او باشد، مورد رحمت الهی قرار می‌گیرد.	۱۱۳
۲۵	[مَرْحومٌ مَنْ] صَدَّقَهُ * * * هرکس تصدیقش کند، مورد رحمت الهی قرار می‌گیرد.	۱۱۳
۲۶	فَقَدْ غَفَرَ اللّهُ لَهُ * * * خدا او را می‌آمرزد.	۱۱۴
۲۷	[فَقَدْ غَفَرَ اللّهُ] لِمَنْ سَمِعَ مِنْهُ * * * کسانی را که از او حرف شنوی دارند [خدا او را می‌آمرزد].	۱۱۴
۲۸	[فَقَدْ غَفَرَ اللّهُ لِمَنْ] اَطاعَ لَهُ * * * هرکس او را اطاعت کند خدا او را می‌آمرزد.	۱۱۴
۲۹	ثُمَّ الْاِمامَةُ فی ذُرّیتی مِنْ وُلْدِهِ اِلی یوْمٍ تَلْقَوْنَ اللّهَ وَرَسولَهُ * * * بعد از او، امامت در نسل من ـ از فرزندان او ـ جریان دارد؛ تا روزی که خدا و رسولش را ملاقات کنید.	۱۱۹
۳۰	اَنَا اَفْضَیتُ بِما عَلَّمَنی رَبّی مِنْ کِتابِهِ وَحَلالِهِ وَحَرامِهِ اِلَیهِ * * * آنچه پرودگارم از کتابش و حلال و حرامش به من آموخت، به علی سپردم.	۱۲۲
۳۱	کُلُّ عِلْمٍ عُلِّمْتُ فَقَدْ اَحْصَیتُهُ فی اِمامِ الْمُتَّقینَ * * * هرعلمی را که آموختم، در امام المتقین گرد آوردم.	۱۲۵
۳۲	فَضِّلوهُ * * * علی را بر دیگران برتری دهید.	۱۲۳
۳۳		۱۳۷

	متن و ترجمه	آدرس
۳۴	وَما مِنْ عِلْمٍ اِلاّ وَقَدْ عَلَّمْتُهُ عَلِیاً * * * هیچ علمی نیست مگر آن که به علی آموختم.	۱۲۶
۳۵	هُوَ الْاِمامُ الْمُبینُ * * * او همان امام مبین است.	۱۲۷
۳۶	الَّذي ذَكَرَهُ اللهُ في سُورَةِ يس: وَكُلَّ شَيءٍ اَحْصَيْناهُ في اِمامٍ مُبينٍ * * * او همان کسی که خدا در سوره یس ذکر می‌کند: «هر چیزی را در امام مبین گرد آوردیم».	۱۲۷
۳۷	فَهُوَ الَّذی یهدي اِلَی الْحَقِّ * * * او است که به سوی حق، هدایت می‌کند.	۱۲۹
۳۸	یعْمَلُ بِهِ * * * به حق عمل می‌نماید.	۱۲۹
۳۹	یزْهِقُ الْباطِلَ * * * او است که باطل را از میان برمی‌دارد.	۱۳۰
۴۰	ینْهی عَنْهُ * * * از باطل بازمی‌دارد.	۱۳۰
۴۱	لاتَأْخُذُهُ فِي اللّهِ لَوْمَةُ لائِمٍ * * * او است که سرزنش ملامت‌گران، او را از راه خدا باز نمی‌دارد.	۱۳۱
۴۲	اَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِاللّهِ وَرَسُولِهِ * * * او نخستین کسی است که به خدا و رسولش ایمان آورد.	۱۳۲

	متن و ترجمه	آدرس
۴۳	لَمْ یسْبِقْهُ اِلَی الْایمانِ بی اَحَدٌ * * * هیچ کس در ایمان به من و بر او پیشی نگرفت.	۱۳۲
۴۴	الَّذی فَدی رَسُولَ اللّهِ بِنَفْسِهِ * * * او است که جان خود را فدای رسول خدا کرد.	۱۳۳
۴۵	الَّذی کانَ مَعَ رَسُولِ اللّهِ * * * او کسی است که همیشه با رسول خدا بود.	۱۳۴
۴۶	لا اَحَدَ یعْبُدُ اللّهَ مَعَ رَسُولِهِ مِنَ الرِّجالِ غَیرُهُ * * * غیر از او، هیچ یك از مردان، به هنگام عبادت خداوند، پیامبر را همراهی نمی‌کردند.	۱۳۴
۴۷	اَوَّلُ النّاسِ صَلاةً * * * نخستین نمازگزار در میان مردم بود.	۱۳۵
۴۸	اَوَّلُ مَنْ عَبَدَ اللّهَ مَعی * * * نخستین کسی بود که همراه با من، خدا را عبادت کرد.	۱۳۵
۴۹	فادِیاً لی بِنَفْسِهِ * * * جانش را فدای من کرد.	۱۳۶
۵۰	فَقَدْ فَضَّلَهُ اللّهُ * * * خدا او را بر دیگران برتری داد.	۱۳۷
۵۱	فَقَدْ نَصَبَهُ اللّهُ * * * خدا او را منصوب کرد.	۱۳۷

	متن و ترجمه	آدرس
۵۲	اِنَّهُ اِمامٌ مِنَ اللهِ * * * او امامی از جانب خداوند است.	۱۳۸
۵۳	لَنْ یتُوبَ اللهُ عَلی اَحَدٍ اَنْکَرَ وِلایتَهُ * * * هرکس ولایت او را انکار کند، خدا هرگز توبه‌اش را نمی‌پذیرد.	۱۳۹
۵۴	لَنْ یغْفِرَ لَهُ (اي لمن انکر ولایته) * * * هرکس ولایت او را انکار کند، خدا هرگز او را نمی‌بخشد.	۱۳۹
۵۵	حَتْماً عَلَی اللّهِ اَنْ یفْعَلَ ذالِکَ بِمَنْ خالَفَ اَمْرَهُ وَاَنْ یعَذِّبَهُ عَذاباً نُکْراً اَبَدَا الْآبادِ وَدَهْرَ الدُّهورِ * * * حتمی است که خداوند با مخالفان امرش چنین نماید و تا ابدیت و تا پایان روزگار، به عذابی شدید دچار گرداند.	۱۴۰
۵۶	إِنَّهُ جَنْبُ الله * * * علی هم جوار خداست.	۱۴۸
۵۷	اَفْضَلُ النّاسِ بَعْدی مِنْ ذَکَرٍ و اُنْثی * * * او بعد از من ـ تا مادامی که خداوند روزی می‌دهد و آفریده‌ای وجود دارد ـ برترین مردم در میان مردان و زنان می‌باشد.	۱۵۱
۵۸	مَنْ عادی عَلِیاً وَلَمْ یتَوَلَّهُ فَعَلَیهِ لَعْنَتی وَغَضَبی * * * هرکس با علی دشمنی کند و ولایت او را نپذیرد، لعنت و غضب من بر او باد.	۱۵۳
۵۹	اِنَّهُ جَنْبُ اللّهِ * * * علی هم جوار خداوند است	۱۵۵

	متن و ترجمه	آدرس
۶۰	فَوَاللهِ لَنْ يُبَيِّنَ لَكُمْ زواجِرَهُ وَلَنْ يُوضِحَ لَكُمْ تَفْسيرَهُ اِلاَ الَّذي اَنا آخِذٌ بِيَدِهِ وَ مُصْعِدُهُ اِلَيَّ وَ شائِلٌ بِعَضُدِهِ وَ رافِعُهُ بِيَدَي * * * به خدا قسم، کسی باطن قرآن را برای شما بیان نمی‌کند و تفسیرش را برایتان روشن نمی‌سازد مگر این شخصی که دستش را گرفته‌ام و بالا آورده‌ام و بازویش را گرفته‌ام و بلندش کرده‌ام.	۱۵۸
۶۱، ۶۲	مَنْ كُنْتُ مَوْلاهُ فَهذا عَلِيٌ مَوْلاهُ * * * هرکس من صاحب اختیار او هستم، این علی نیز صاحب اختیار او است.	۱۵۹ ۱۶۶
۶۳	مُوالاتُهُ مِنَ اللّهِ عَزَّ وَ جَلَّ * * * ولایت او، حکمی است از سوی خداوند عزوجل.	۱۵۹
۶۴	اِنَّ عَلِيّاً وَ الطَّيِّبينَ مِنْ وُلْدي مِنْ صُلْبِهِ هُمُ الثِّقْلُ الْاَصْغَرُ * * * علی و فرزندان پاك من از نسل او، گنجینهٔ کوچك هستند.	۱۶۰
۶۵	فَكُلُّ واحِدٍ مِنْهُما مُنْبِئٌ عَنْ صاحِبِهِ وَ مُوافِقٌ لَهُ، لَنْ يَفْتَرِقا حَتّى يَرِدا عَلَيَ الْحَوْضَ * * * هریک از این دو (ثقل اکبر و ثقل اصغر) از دیگری خبر می‌دهد و موافق یکدیگر هستند. از هم جدا نمی‌شوند تا کنار حوض کوثر، به من بپیوندند.	۱۶۱
۶۶	اِنَّهُمْ اُمَناءُ اللّهِ فِى خَلْقِهِ * * * و بدانید آنان (اهل البیت)، امین خدا بین مردم هستند.	۱۶۲
۶۷	حُكّامُهُ فِى اَرْضِهِ * * * آنان حاکمان خدا در زمین هستند.	۱۶۲
۶۸	لا «اَميرَالْمُؤْمِنينَ» غَيرَ اَخى هذا * * * جز این علی برادرم، کسی امیرالمومنین نیست.	۱۶۴

	متن و ترجمه	آدرس
۶۹	لاتَحِلُّ اِمْرَةُ الْمُؤْمِنینَ بَعْدی لاَحَدٍ غیرِهِ * * * بعد از من، عنوان امیرالمومنین برای احدی جز او جایز نیست.	۱۶۴
۷۰	واعي عِلْمی * * * او حافظ علم من است.	۱۶۸
۷۱	خَلیفَتی فی اُمَّتی عَلی مَنْ آمَنَ بی * * * او جانشین من است در میان امتم که به من ایمان آورده‌اند.	۱۶۸
۷۲	[خَلیفَتی] عَلی تَفْسیرِ کِتابِ اللّهِ عَزَّ وَ جَلَّ * * * او جانشین من در تفسیر کتاب خداوند عزوجل است.	۱۶۹
۷۳	الدّاعي اِلَیهِ * * * او دعوت‌کننده به قرآن است.	۱۶۹
۷۴	الْعامِلُ بِما یرْضاهُ * * * او عمل‌کننده به آن چیزی است که خدا را خشنود می‌سازد.	۱۶۹
۷۵	الْمحارِبُ لاَعْدائهِ * * * او ستیزگر با دشمنان خدا است.	۱۷۰
۷۶	الْمُوالي عَلی طاعَتِهِ * * * او یاری‌رسان در فرمان‌بری خدا است.	۱۷۰
۷۷	النّاهي عَنْ مَعْصِیتِهِ * * * او بازدارنده از نافرمانی خدا است.	۱۷۰

	متن و ترجمه	آدرس
۷۸	اِنَّهُ خَلیفَةُ رَسُولِ اللّهِ * * * او جانشین رسول خدا است.	۱۷۱
۷۹	اَمیرُالْمُؤْمِنینَ * * * او امیر مؤمنان است.	۱۷۱
۸۰		۱۹۱
۸۱		۲۷۹
۸۲		۲۸۷
۸۳		۲۸۸
۸۴		۲۹۷
۸۵	الْإمامُ الْهادي مِنَ اللّهِ * * * او امام هدایت‌گر از طرف خداوند است.	۱۷۳
۸۶	قاتِلُ النّاکِثینَ * * * او با عهدشکنان می جنگد.	۱۷۳
۸۷	[قاتِلُ]الْقاسِطین * * * او با ستمکاران می جنگد.	۱۷۳
۸۸	[قاتِلُ]الْمارِقینَ بِاَمْرِاللّهِ * * * او به فرمان الهی، با بیرون روندگان از دین می جنگد.	۱۷۳
۸۹	اَللّهُمَّ والِ مَنْ والاهُ وَعادِ مَنْ عاداهُ (وَانْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَاخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ) وَالْعَنْ مَنْ اَنْکَرَهُ وَاغْضِبْ عَلي مَنْ جَحَدَ حَقَّهُ * * * خداوندا! هرکه او را دوست دارد، دوست بدار؛ و هرکه با او دشمنی می‌کند، دشمن بدار؛ و به هرکه یاری‌اش می‌کند، یاری رسان؛ و هرکه تنهایش می‌گذارد، تنها گذار؛ و هرکه انکارش می‌کند، از خود دور ساز؛ و هرکه حقش را نادیده می‌گیرد، مورد خشم خود قرار ده.	۱۷۵

	متن و ترجمه	آدرس
۹۰	نَصَبکَ اِیاهُ لِهذَا الْیوْمِ * * * خدایا تو امروز او را به ولایت منصوب کردی.	۱۷۷
۹۱	اِنَّما اَکمَلَ اللّهُ عَزَّوَجَلَّ دینَکُمْ بِاِمامَتِهِ * * * خدا دین شما را با امامت علی کامل نمود.	۱۸۰
۹۲	فَمَنْ لَمْ یأْتَمَّ بِهِ وَ بِمَنْ یقُومُ مَقامَهُ مِنْ وُلْدي مِنْ صُلْبِهِ اِلي یوْمِ الْقِیامَةِ وَ الْعَرْضِ عَلَي اللّه عَزَّ وَ جَلَّ فَاُولئِكَ الَّذینَ حَبِطَتْ اَعْمالُهُمْ (فِي الدُّنْیا وَ الْآخِرَةِ) وَ فِي النّارِ هُمْ خالِدُونَ * * * تا روز قیامت و روز رفتن به پیشگاه خداوند عزوجل، کسانی که به علی اقتدا نکنند و جانشینان او ـ از فرزندان من و از نسل او ـ را امام خود قرار ندهند، اعمالشان در دنیا و آخرت، از بین می‌رود و در آتش همیشگی خواهند بود.	۱۸۱
۹۳	هذا عَلِيٌّ، اَنْصَرُکُمْ لی * * * این علی، یاری‌رسان‌ترین شما نسبت به من است.	۱۸۲
۹۴	اَحَقُّکُمْ بی * * * او سزاوارترین شما نسبت به من است.	۱۸۲
۹۵	اَقْرَبُکُمْ اِلَيَّ * * * او نزدیك‌ترین شما نسبت به من است.	۱۸۲
۹۶	اَعَزُّکُمْ عَلَيَّ * * * او عزیزترین شما در نزد من است.	۱۸۲
۹۷	اللّه عَزَّ وَ جَلَّ وَ اَنَا عَنْهُ راضِیانِ * * * خدا و من، از او راضی هستیم.	۱۸۳
۹۸	مانَزَلَتْ آیةُ رِضاً (فِی الْقُرْآنِ) اِلاّ فیهِ * * * هیچ آیه‌ای در قرآن، دربارهٔ خشنودی خدا نازل نشد، مگر این که دربارهٔ او بود.	۱۸۴

	متن و ترجمه	آدرس
۹۹	لاخاطَبَ اللّهُ الَّذینَ آمَنُوا الاّبَدَأَ بِهِ * * * هیچ‌گاه خداوند، مومنین را مورد خطاب قرار نداد، مگر این که خطابش را با علی آغاز کرد.	۱۸۵
۱۰۰	لانَزَلَتْ آیةُ مَدْحٍ فِی الْقُرْآنِ اِلاّ فیهِ * * * هیچ آیه مدحی در قرآن نازل نشد، مگر این که دربارۀ او بود.	۱۸۶
۱۰۱	لا شَهِدَ الله بِالْجَنَّةِ في (هَلْ اَتي عَلَي الْاِنْسانِ) اِلاّلَهُ * * * خداوند در سورۀ «هَلْ اَتی» گواهی به بهشت نداد، مگر برای او.	۱۸۷
۱۰۲	لا اَنْزَلَها فی سِواهُ * * * سوره هل اتی را دربارۀ غیر او نازل نفرمود.	۱۸۷
۱۰۳	لامَدَحَ بِها غَیرَهُ * * * با این سوره، کسی غیر از او را نستود.	۱۸۷
۱۰۴	هُوَ ناصِرُ دینِ اللّهِ * * * او یاری دهندۀ دین خدا است.	۱۸۸
۱۰۵	الْمجادِلُ عَنْ رَسُولِ اللّهِ * * * او دفاع‌کننده از رسول خدا است.	۱۸۸
۱۰۶	التَّقِيُّ * * * او پرهیزکار است.	۱۸۹
۱۰۷	النَّقِيُّ * * * او پاکیزه است.	۱۸۹
۱۰۸	الْهادِی * * * او هدایت‌کننده است.	۱۸۹

	متن و ترجمه	آدرس
۱۰۹	الْمَهْدِیُّ * * * او هدایت شده است.	۱۸۹
۱۱۰	خَیرُوَصِیٍّ * * * بهترین وصی است.	۱۹۰
۱۱۱	بَنُوهُ خَیرُالْاَوْصِیاءِ * * * فرزندان علی، بهترین اوصیاء هستند.	۱۹۰
۱۱۲	ذُرّیتی مِنْ صُلْبِ (اَمیرِالْمُؤْمِنینَ) عَلِیٍّ * * * نسل من، از صلب امیرالمومنین علی است.	۱۹۱
۱۱۳	فَلاتَحْسُدُوهُ فَتَحْبِطَ اَعْمالُکُمْ * * * مبادا به علی حسد ورزید که اعمالتان نابود شود.	۱۹۲
۱۱۴	[فَلاتَحْسُدُوهُ] تَزِلَّ اَقْدامُکُمْ * * * مبادا به علی حسد ورزید که گام‌هایتان بلغزد.	۱۹۲
۱۱۵	لایبْغِضُ عَلِیاً اِلاّ شَقِیٌّ * * * جز فرد بدبخت، کسی با علی دشمنی نمی‌کند.	۱۹۴
۱۱۶	لا یوالی عَلِیاً اِلاّ تَقِیٌّ * * * جز فرد پرهیزکار، کسی با علی دوستی نمی‌کند.	۱۹۵
۱۱۷	لایؤْمِنُ بِهِ اِلاّ مُؤْمِنٌ مُخْلِصٌ * * * جز مومن مخلص، کسی به او ایمان نمی‌آورد.	۱۹۶
۱۱۸	فی عَلِیٍّ -وَاللّهِ- نَزَلَتْ سُورَةُ الْعَصْرِ * * * به خدا قسم، سورهٔ والعصر دربارهٔ علی نازل شده است.	۱۹۷

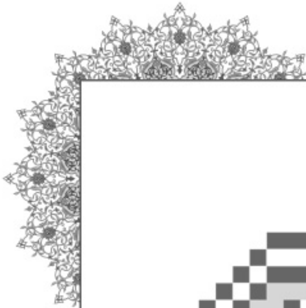
	متن و ترجمه	آدرس
۱۱۹	وَالْعَصْرِ، اِنَّ الْاِنْسانَ لَفی خُسْرٍ اِلاّ عَلیاً الَّذی آمَنَ * * * به نام خداوند بخشندهٔ مهربان. قسم به عصر که انسان در زیان است؛ مگر علی که ایمان آورد.	۱۹۸
۱۲۰	رَضِیَ بِالْحَقِّ * * * او به حق خشنود است.	۱۹۸
۱۲۱	[رَضِیَ بِ] الصَّبْرِ * * * او به شکیبایی خشنود است.	۱۹۸
۱۲۲	فَلْیعْمَلْ كُلُّ امْرِئٍ عَلی مایجِدُ لِعَلِیٍّ فی قَلْبِهِ مِنَ الْحُبِّ وَالْبُغْضِ * * * پس هرکس بنا برآنچه که از حب و بغض علی در قلب خود می یابد، عمل کند.	۲۰۴
۱۲۳	النُّورُ مِنَ اللّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مَسْلوكٌ فِیَّ ثُمَّ فی عَلِیّ بْنِ اَبی طالِبٍ * * * از جانب خداوند عزوجل، نوری در من نهاده شد و سپس در علی بن ابی طالب قرار گرفت.	۲۰۵
۱۲۴	ثُمَّ فِی النَّسْلِ مِنْهُ اِلَی الْقائِمِ الْمَهْدِیِّ * * * سپس آن نور در نسل علی ـ تا مهدی قائم ـ قرار گرفت.	۲۰۵
۱۲۵	اِنَّ عَلِیاً هُوَ الْمَوْصُوفُ بِالصَّبْرِ وَ الشُّكْرِ * * * علی همان کسی است که به صبر و شکر ستوده شده است.	۲۰۹
۱۲۶	ثُمَّ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدي مِنْ صُلْبِهِ * * * سپس فرزندان من از نسل علی، به صبر و شکر متصف هستند.	۲۰۹
۱۲۷	قَدْ اَمَرْتُ عَلِیاً وَ نَهَیتُهُ (بِاَمْرِهِ) * * * من به دستور خدا، علی را امر و نهی کردم.	۲۲۴

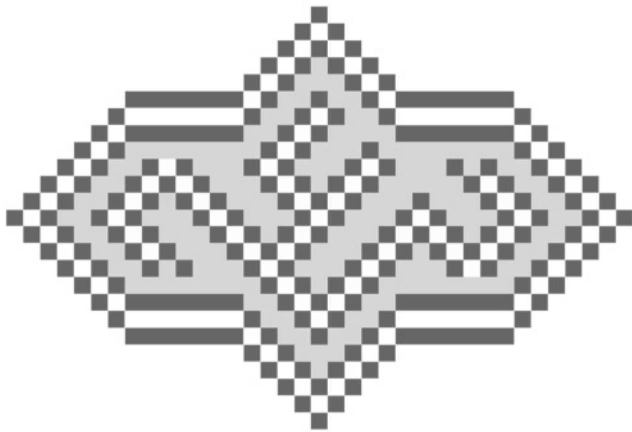
	متن و ترجمه	آدرس
۱۲۸	فَعِلْمُ الْاَمْرِ وَالنَّهْیِ لَدَیهِ * * * علم امر و نهی، در نزد علی است.	۲۲۴
۱۲۹	فَاسْمَعُوا الاَمْرِهِ تَسْلَمُوا * * * به امر او گوش سپارید تا سلامت بمانید.	۲۲۴
۱۳۰	اَطیعُوهُ تَهْتَدُوا * * * او را اطاعت کنید تا هدایت شوید.	۲۲۴
۱۳۱	انْتَهُوا لِنَهْیهِ تَرشُدُوا * * * نهی او را بپذیرید تا در راه درست قرار گیرید.	۲۲۴
۱۳۲	اَنَا صِراطُ اللّٰهِ الْمُسْتَقیمُ الَّذی اَمَرَکُمْ بِاتِّباعِهِ، ثُمَّ عَلِیٌّ مِنْ بَعْدی. * * * من راه مستقیم الهی هستم که خدا شما را به پیروی از آن امر نموده است سپس بعد از من، علی چنین است.	۲۲۵
۱۳۳	ثُمَّ وُلْدی مِنْ صُلْبِهِ * * * فرزندانم از نسل علی نیز چنین هستند.	۱۸۱
۱۳۴		۲۰۹
۱۳۵		۲۲۵
۱۳۶	اَئِمَّةُ الْهُدی یهْدونَ اِلَی الْحَقِّ * * * امامان هدایت‌گری هستند که به حق، هدایت می‌کنند.	۲۲۵
۱۳۷	بِهِ یعْدِلونَ * * * آنان به حق، حکم می‌نمایند.	۲۲۵

	متن و ترجمه	آدرس
۱۳۸	فِي نَزَلَتْ وَ فيهِمْ (وَاللّه) نَزَلَتْ، وَ لَهُمْ عَمَّتْ وَ إِيَّاهُمْ خَصَّتْ * * * به خدا قسم سوره حمد، دربارهٔ من و امامان نازل شده است و شامل همهٔ آنان می‌شود و به آنان اختصاص دارد.	۲۲۷
۱۳۹	أُولئكَ أَوْلِياءُ اللّهِ * * * ایشان، دوستان خدا هستند.	۲۲۸
۱۴۰	الَّذينَ لاخَوْفٌ عَلَيهِمْ * * * هیچ ترسی برآنان راه ندارد.	۲۲۸
۱۴۱	وَلاهُمْ يحْزَنونَ، اَلا اِنَّ حِزْبَ اللّهِ هُمُ الْغالِبُونَ * * * هیچ‌گاه محزون نمی‌شوند. بدانید که حزب خدا، غالب است.	۲۲۸ ۲۲۹
۱۴۲	إنّي (أنَا) النَّذيرُ وعَلِيٌّ الْبَشيرُ * * * من هشدار دهنده هستم و علی، بشارت‌دهنده است.	۲۴۳
۱۴۳	اِنِّي مُنْذِرٌ وَعَلِيٌّ هادٍ * * * من بیم دهنده هستم و علی، هدایت‌کننده است.	۲۴۴
۱۴۴	اِنِّي نَبِيٌّ وَ عَلِيٌّ وَصِيي * * * من پیامبرهستم و علی، جانشین من است.	۲۴۵
۱۴۵	اَلا وَاِنِّي رَسولٌ وَ عَلِي الْاِمامُ وَالْوَصِي مِنْ بَعْدي * * * من پیامبرهستم و علی، امام و وصی بعد از من است.	۲۴۶
۱۴۶	اَلْاَئِمَّةُ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدُهُ * * * امامان بعد از علی، فرزندان او هستند.	۲۴۶

	متن و ترجمه	آدرس
۱۴۷	اِنّی والِدُهُمْ وَ هُمْ یخْرُجونَ مِنْ صُلْبِهِ * * * من پدر امامان هستم و آنها از صلب علی به وجود می آیند.	۲۴۷
۱۴۸	هذا عَلِیٌ یفْهِمُکُمْ بَعْدی * * * این علی است که به شما می فهماند.	۲۶۶
۱۴۹	مُبَینٌ لَکُمْ * * * او احکام را برای شما بیان می‌کند.	۲۷۶
۱۵۰	الَّذی نَصَبَهُ اللّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَکُمْ بَعْدی اَمینَ خَلْقِهِ * * * خداوند عزوجل، او را بعد از من، به عنوان امین بر خلقش منصوب نموده است.	۲۷۶
۱۵۱	اِنَّهُ مِنّی وَ اَنَا مِنْهُ * * * او از من است و من از او هستم.	۲۷۷
۱۵۲	وَ هُوَ وَ مَنْ تَخَلَّفُ مِنْ ذُرّیتی یخْبِرونَکُمْ بِماتَسْاَلوُنَ عَنْهُ وَیبَینُونَ لَکُمْ ما لاتَعْلَمُونَ * * * او و جانشینانش که از نسل من هستند، از آنچه که سوال کنید، به شما خبر می‌دهند و آنچه را که نمی‌دانید، برایتان بیان می‌کنند.	۲۷۷
۱۵۳	ماجِئْتُ بِهِ عَنِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي عَلِيٍ أميرِالْمُؤْمِنينَ وَ الاَوْصِیاءِ مِنْ بَعْدِهِ * * * به من دستور داده شده که بیعت بگیرم بر آنچه که از طرف خداوند عزوجل دربارۀ امیرالمؤمنین علی و جانشینان بعد از او آورده‌ام.	۲۷۹
۱۵۴	لااَمْرَ بِمَعْروفٍ وَلانَهْیَ عَنْ مُنْکَرٍ اِلاّمَعَ اِمامٍ مَعْصومٍ * * * هیچ امر به معروف و نهی از منکری جز با امام معصوم، محقق نمی‌شود.	۲۸۳
۱۵۵	اَلْقُرْآنُ یعَرِّفُکُمْ اَنَّ الْاَئِمَّةَ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدُهُ * * * قرآن به شما می‌فهماند که امامان بعد از علی، فرزندان او هستند.	۲۸۴

	متن و ترجمه	آدرس
۱۵۶	وَعَرَّفْتُكُمْ اِنَّهُمْ مِنّي وَمِنْهُ * * * من به شما فهماندم که امامان، از نسل من و از نسل علی هستند.	۲۸۴
۱۵۷	وَعَظْتَنا بِوَعْظِ الله في عَلِي اَميرِالْمؤْمِنينَ وَ الْاَئِمَّةِ الَّذينَ ذَكَرْتَ مِنْ ذُرِّيتِكَ مِنْ وُلْدِهِ بَعْدَهُ * * * (ای مردم بگویید) تو به ما اندرزی الهی دادی دربارهٔ امیرالمومنین علی و امامان بعد از او که گفتی از نسل تو و فرزندان او هستند.	۲۹۱
۱۵۸	فَالْعَهْدُ وَالْميثاقُ لَهُمْ مَأخُوذٌ مِنّا * * * (ای مردم بگویید) برای امامان، از ما عهد و پیمان گرفته شد.	۲۹۲
۱۵۹	اِنَّ فَضائِلَ عَلي بْنِ اَبي طالِبٍ عِنْدَ الله عَزَّ وَ جَلَّ - وَ قَدْ اَنْزَلَها فِي الْقُرْآنِ - اَكْثَرُ مِنْ اَنْ اُحْصِيَها في مَقامٍ واحِدٍ، فَمَنْ اَنْبَاَكُمْ بِها وَعَرَفَها فَصَدِّقُوهُ * * * فضایل علی بن ابی‌طالب در نزد خداوند - همان‌گونه که در قرآن آمده - بیش از آن است که بتوانم در یك مجلس بشمارم. پس هر کس آنها را می‌دانست و دربارهٔ آنها به شما خبرداد، او را تصدیق کنید.	۳۰۳
۱۶۰	مَنْ يطِعِ اللّهَ وَرَسُولَهُ وَ عَلِياً وَ الْاَئِمَةَ الَّذينَ ذَكَرْتُهُمْ فَقَدْ فازَ فَوْزاً عَظيماً * * * هر کس از خدا و رسولش و علی و امامانی که ذکر کردم، اطاعت کند، به رستگاری بزرگی دست می‌یابد.	۳۰۴

اوامـــر خـــطـــبـــه

■ **اوامر بیان شده در خطبه**

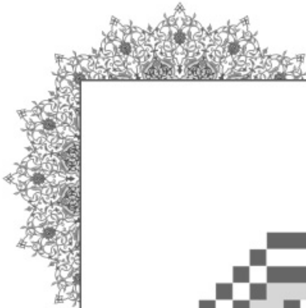
در هر خطبه‌ای، بعد از توضیحات خطیب و ارائهٔ ادّله، نوبت به بیان «اهداف و مقاصد» می‌رسد و سخنران، مهمترین مقاصد خود را به صورت حکم و امر مولوی بیان می‌کند تا مخاطبین، از دستورهایش تبعیت کنند؛ یا به صورت امر ارشادی بیان می‌کند تا دیگران را ترغیب نماید که سخنانش را عملی سازند. در این خطبه نیز پیامبر اسلام حضرت محمد بن عبدالله ﷺ، ۴۲ مرتبه دربارهٔ موضوعات مهم، دستور داده است.

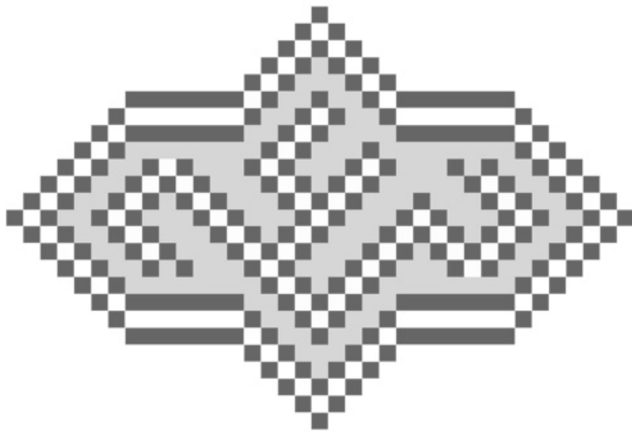
	متن	ترجمه	آدرس
۱	بَلِّغْ ما اُنْزِلَ	آنچه را که نازل شد، ابلاغ کن.	۸۶
۲			۱۰۹
۳	فَاعْلَمُوا	بدانید	۱۱۰
۴	وَافْهَموهُ	بفهمید	۱۱۰
۵	وَاعْلَمُوا	آگاه باشید.	۱۱۰
۶	فَاسْمَعوا	گوش سپارید.	۱۱۶
۷			۲۲۴
۸	واَطیعوا	اطاعت کنید.	۱۱۶
۹	وَانْقادوا	سرتسلیم فرود آورید.	۱۱۶
۱۰	فَضِّلُوهُ	او (علی) را بر دیگران برتری دهید.	۱۲۳
۱۱			۱۳۷
۱۲	اقْبَلُوهُ	او را قبول کنید.	۱۳۷
۱۳	فَضِّلُوا عَلِیّاً	علی را بر دیگران برتری دهید.	۱۵۱
۱۴	تَدَبَّرُوا الْقُرْآنَ	در قرآن بیندیشید.	۱۵۶
۱۵	وَافْهَمُوا آیاتِهِ	آیات قرآن را بفهمید.	۱۵۶
۱۶	وَانْظُرُوا اِلی مُحْکَماتِهِ	در محکمات قرآن نظر کنید.	۱۵۷

	متن	ترجمه	آدرس
۱۷	إتَّقُوا الله	از خدا بترسید.	۲۰۱
۱۸	آمِنُوا بِالله	به خدا ایمان آورید.	۲۰۲
۱۹	فَلْيُبَلِّغِ الْحاضِرُ الْغائِبَ	این پیام را حاضران به غایبان برسانند.	۲۱۷
۲۰	وَقَدْ اَمَرْتُ عَلِيّاً	من علی را امر و نهی نمودم.	۲۲۴
۲۱	وَانْتَهُوا	نهی او را بپذیرید.	۲۲۴
۲۲	وَصيرُوا اِلي مُرادِهِ	به سوی هدف و مقصود او گام بردارید.	۲۲۴
۲۳	حُجُّوا الْبَيْتَ	به سوی خانهٔ خدا عزیمت کنید.	۲۷۱
۲۴			۲۷۴
۲۵	فَاذْكُرُوا ذالِكَ	این مطلب را به یاد داشته باشید.	۲۸۱
۲۶	وَاحْفَظُوهُ	آن را حفظ کنید.	۲۸۱
۲۷	وَتَواصَوْا بِهِ	در مورد آن، به یکدیگر سفارش نمایید.	۲۸۱
۲۸	اَقيمُوا الصَّلاةَ	نماز را به پا دارید.	۲۸۲
۲۹	آتُوا الزَّكاةَ	زکات بپردازید.	۲۸۲
۳۰	وَاحْذَرُوا السّاعَةَ	از قیامت بترسید.	۲۸۵

	متن	ترجمه	آدرس
۳۱	أُذْكُرُوا الْمَماتَ وَ الْمَعادَ وَ الْحِسابَ وَ الْمَوازِينَ وَ الْمحاسَبَةَ	مرگ و معاد و حساب و میزان و حساب‌رسی را به یاد داشته باشید.	۲۸۶
۳۲	فَقُولُوا	بگویید:	۲۸۸
۳۳			۳۰۰
۳۴			۳۰۱
۳۵			۳۰۲
۳۶			۳۰۶
۳۷	فَبايِعُوا الله	با خدا بیعت کنید.	۲۹۷
۳۸	وَبايِعُوني	با من بیعت کنید.	۲۹۷
۳۹	وَبايِعُوا عَلِيّاً	با علی بیعت کنید.	۲۹۷
۴۰	فَصَدِّقُوهُ	او را تصدیق کنید.	۳۰۲
۴۱	اللهمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنينَ	خدایا! مؤمنان را بیامرز.	۳۰۸
۴۲	واغْضِبْ عَلَي الْكافِرينَ	منکران و کافران را مورد خشم خود قرار بده.	۳۰۸

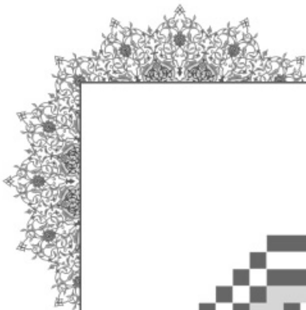
اوامر دربارۀ حضرت علی علیه‌السلام

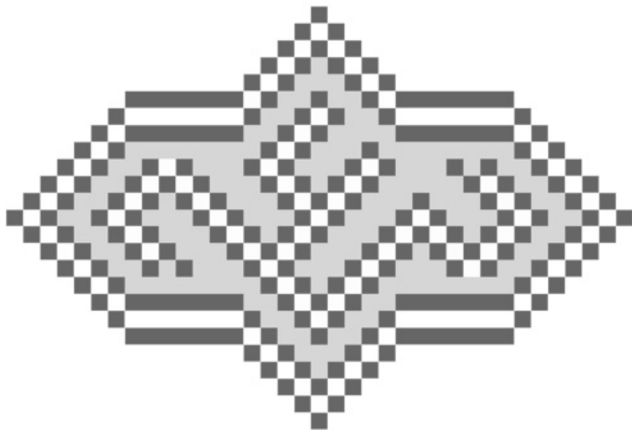
■ اوامرو وظائف بیان شده دربارهٔ حضرت علی صلوات الله علیه در خطبه:

همان گونه که در بخش قبل گفته شد، مهمترین اهداف یک خطبه در نزد خطیب، دستورهایی است که در کلام خود بیان می‌کند؛ و مهمترین دستورها، آن دسته از فرامینی است که بیشتر روی آن تکیه می‌کند و دربارهٔ آن بحث می‌نماید. از ۴۲ فرمان بیان شده در خطبه غدیر، ۲۱ فرمان آن مربوط به احترام و اطاعت از امیرالمومنین علی صلوات الله علیه می‌باشد. امید است که بیان این فرامین، موجب تنبّه و آگاهی بیشتر گردد.

	متن	ترجمه	آدرس
۱	بَلِّغْ ما اُنْزِلَ	آنچه را که نازل شد، (دربارهٔ علی) ابلاغ کن.	۸۶
۲			۱۰۹
۳	فَاسْمَعوا	گوش سپارید. (آنچه را که خدا دربارهٔ علی فرموده است.)	۱۱۶
۴			۲۲۴
۵	واَطیعوا	اطاعت کنید. (آنچه را که خدا دربارهٔ علی فرموده است.)	۱۱۶
۶	وَانْقادوا	سر تسلیم فرود آورید. (آنچه را که خدا دربارهٔ علی فرموده است.)	۱۱۶
۷	فَضِّلُوهُ	او (علی) را بر دیگران برتری دهید.	۱۲۳
۸			۱۳۷
۹	اقْبَلُوهُ	او را قبول کنید.	۱۳۷
۱۰	فَضِّلُوا عَلِیّاً	علی را بر دیگران برتری دهید.	۱۵۱
۱۱	فَلْیُبَلِّغِ الْحاضِرُ الْغائِبَ	این پیام(انتصاب علی) را حاضران به غایبان برسانند.	۲۱۷
۱۲	وَقَدْ اَمَرْتُ عَلِیّاً	من علی را امر و نهی نمودم.	۲۲۴
۱۳	وَانْتَهُوا	نهی او را بپذیرید.	۲۲۴
۱۴	وَصیرُوا اِلي مُرادِهِ	به سوی هدف و مقصود او گام بردارید.	۲۲۴
۱۵	فَقُولُوا ـ وقولوا	بگویید (دربارهٔ علی آنچه را که من می‌گویم)	۲۸۸
۱۶			۳۰۰
۱۷			۳۰۱
۱۸			۳۰۲
۱۹			۳۰۶

	متن	ترجمه	آدرس
۲۰	وَبايِعُوا عَلِيّاً	با علی بیعت کنید.	۲۹۷
۲۱	فَصَدِّقُوهُ	او را تصدیق کنید.	۳۰۲

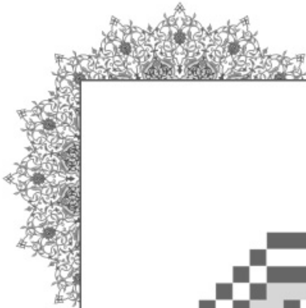

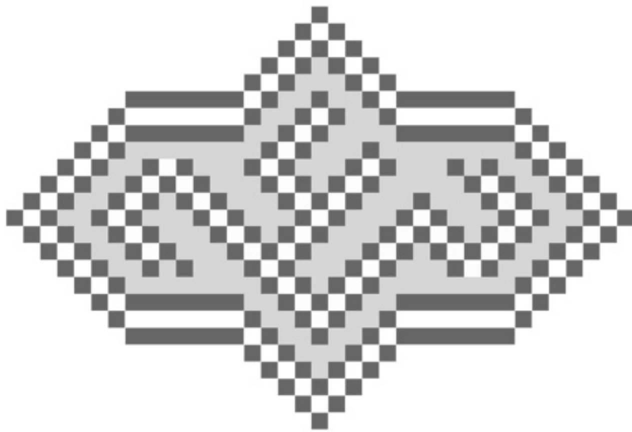
نـواهـی خطـبـه

▪ نواهی بیان شده در خطبه

همان‌گونه که در بحث اوامر بیان شد، دستورهای صادر شده از سوی خطیب -خواه به صورت امر و خواه به صورت نهی- اساسی‌ترین بخش یك خطبه می‌باشد و هدف واقعی سخنران را می‌رساند. در این خطبه، حضرت رسول ﷺ، ۱۵ بار نهی فرموده است.

	متن	ترجمه	آدرس
۱	مَلْعونٌ مَنْ خالَفَهُ	هرکس با او مخالفت کند، ملعون است.	۱۱۳
۲	لاتَضِلُّوا عَنْهُ	از علی روی برنگردانید.	۱۲۸
۳	لاتَنْفِرُوا مِنْهُ	و از او نگریزید.	۱۲۸
۴	وَلاتَسْتَنْكِفُوا عَنْ وِلايَتِهِ	و از ولایتش سربرنتابید.	۱۲۸
۵	فَاحْذَرُوا اَنْ تُخالِفوهُ	از مخالفت با او بپرهیزید.	۱۴۱
۶	مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ، مَغْضُوبٌ مَغْضُوبٌ مَنْ رَدَّ عَلَي قَوْلِي	معلون است، ملعون است، مغضوب است، مغضوب است کسی که این گفتهٔ مرا رد کند.	۱۵۲
۷	لاتَتَّبِعوا مُتَشابِهَهُ	به دنبال متشابه قرآن نروید.	۱۵۷
۸	فَلاتَحْسُدُوهُ	مبادا به علی حسد ورزید.	۱۹۲
۹	لاتَمُنُّوا عَلَي بِاِسْلامِكُمْ	با اسلام‌آوردنتان، برمن منت نگذارید.	۲۱۰
۱۰	لاتَمُنُّوا عَلَي اللهِ	برخدا منت نگذارید.	۲۱۰
۱۱	وَ لا تَتَفَرَّقَ بِكُمُ السُّبُلُ عَنْ سَبيلِهِ	راه‌های گوناگون، شما را از راه او منحرف ننماید.	۲۲۴
۱۲	وَ لا تَخَلَّفوا عَنْهُ اِلاّ بَتَرُوا وَ افْتَقَرُوا	هیچ خاندانی حج را ترك نمی‌کند مگرآن که بی‌خیرو فقیرمی‌گردد.	۲۷۱
۱۳	لاتَنْصَرِفُوا عَنِ الْمَشَاهِدِ اِلاّ بِتَوْبَةٍ	جزبا توبه، از صحنه برنگردید.	۲۷۴
۱۴	لاتُبَدِّلُوهُ	(این مطالب را) جابه‌جا نکنید.	۲۸۱
۱۵	لاتُغَيِّرُوهُ	(این مطالب را) تغییرندهید.	۲۸۱

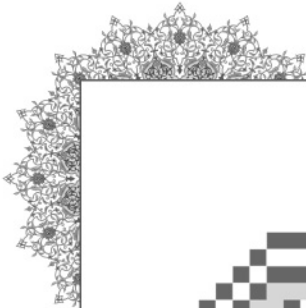
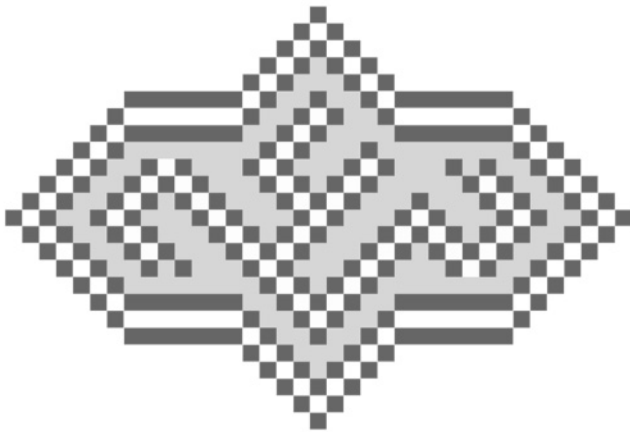
نواهی دربارهٔ حضرت علی علیه‌السلام

■ **نواهی بیان شده دربارهٔ حضرت علی صلوات الله علیه در خطبه:**

از نواهی بیان شده در خطبه، ۷ مورد آن، مربوط به امیر المؤمنین علی ﷺ می‌باشد و پیامبر اعظم ﷺ، نسبت به دوری جستن از حضرت علی صلوات الله علیه، هشدار می‌دهد و مردم را از ترك نمودن راه و روش و امامت آن حضرت، بازمی‌دارد.

انسان منصف و دارای قلب سلیم، با دقت در کلام خاتم الانبیاء ﷺ، به این نکته پی می‌برد که تمام همّ و غم آن حضرت، اثبات راه و روش وصی خود می‌باشد و بیشترین چیزی که از آن نهی می‌فرماید، دوری جستن و کناره گرفتن از راه و روش امیرمؤمنان علی ﷺ است. پس وظیفهٔ هر مسلمان و محب رسول الله ﷺ است که از چیزهایی که پیامبر نهی فرموده، آگاه گردد و از آنها اجتناب نماید.

	متن	ترجمه	آدرس
۱	مَلْعونٌ مَنْ خالَفَهُ	هر کس با او مخالفت کند، ملعون است.	۱۱۳
۲	لاتَضِلُّواعَنْهُ	از علی روی برنگردانید.	۱۲۸
۳	لاتَنْفِرُوامِنْهُ	و از او نگریزید.	۱۲۸
۴	وَلاتَسْتَنْكِفُواعَنْ وِلايَتِهِ	و از ولایتش سربرنتابید.	۱۲۸
۵	فَاحْذَرُوااَنْ تُخالِفوهُ	از مخالفت با او بپرهیزید.	۱۴۱
۶	مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ، مَغْضُوبٌ مَغْضُوبٌ مَنْ رَدَّ عَلَي قَوْلِي	معلون است، ملعون است، مغضوب است، مغضوب است کسی که این گفتهٔ مرا رد کند.	۱۵۲
۷	وَ لا تَتَفَرَّقَ بِكُمُ السُّبُلُ عَنْ سَبيلِهِ	راه‌های گوناگون، شما را از راه او منحرف ننماید.	۲۲۴

ضمائر متصل

■ **ضمائرمتصل بیان شده در خطبه، دربارهٔ حضرت علی صلوات الله علیه:**

همان گونه که می‌دانیم، ضمیر در حکم «اسم عین» است و با آوردن ضمیر، گویا اسم شخص برده می‌شود. پیامبرهدایتگر صلی الله علیه و آله، درعین حال که ۴۳ مرتبه نام وصی خود، حضرت علی صلوات الله علیه را می‌برد، ۹۶ مرتبه نیز ضمیر متصل (ه)، ۷ مرتبه ضمیر منفصل (هو) و ۱۴ بار ضمیر مستتر (هو) را به حضرتش ارجاع می‌دهد؛ یعنی مجموعاً ۱۵۶ مرتبه، نام وصی خود را در این خطبه بیان می‌فرماید. اهتمام بر کسی در این حد و با این همه تأکید، در کمتر خطبه‌ای دیده شده است.

در این بخش، ابتدا به ضمایر متصل پرداخته می‌شود و در بخش‌های بعدی، دیگر ضمائر بیان می‌گردد.

	متن	ضمیر	ترجمه	آدرس
۱	الَّذي مَحَلُّهُ مِنّي مَحَلُّ هارُونَ مِنْ مُوسي	٥	نسبت او به من، همانند نسبت هارون به موسی است.	۹۴
۲	لِكَثْرَةِ مُلازَمَتِهِ	٥	همراهی فراوان علی با من	۱۰۳
۳	اِقْبالي عَلَيْهِ	٥	توجه من به او	۱۰۳
۴	هَواه	٥	تمایل او	۱۰۳
۵	قَبُولِهِ مِنّي	٥	پذیرش او از من	۱۰۳
۶	فَاعْلَمُوا ... ذلِكَ فيهِ	٥	این مطلب را درباره او بدانید.	۱۱۰
۷	قَدْ نَصَبَهُ لَكُمْ وَلِيّاً	٥	او را صاحب اختیار شما قرار داده است.	۱۱۰
۸	فَرَضَ طاعَتَهُ	٥	اطاعتش را واجب نموده است.	۱۱۱
۹	ماضٍ حُكْمُهُ	٥	حکم علی قاطع است.	۱۱۲
۱۰	جازٍ قَوْلُهُ	٥	کلامش بسنده است.	۱۱۲
۱۱	نافِذٌ اَمْرُهُ	٥	امرش نافذ است.	۱۱۲
۱۲	مَلْعونٌ مَنْ خالَفَهُ	٥	هر کس با او مخالفت کند، ملعون است.	۱۱۳
۱۳	مَرْحومٌ مَنْ تَبِعَهُ	٥	هرکس تابع او باشد، مورد رحمت الهی است.	۱۱۳
۱۴	وَ صَدَّقَهُ	٥	هرکس تصدیقش کند	۱۱۳
۱۵	غَفَرَ اللهُ لَهُ	٥	خدا او را آمرزیده است.	۱۱۴

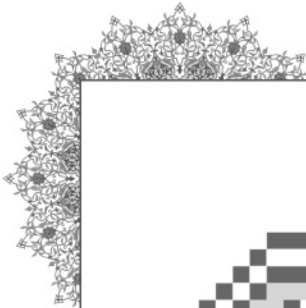
	متن	ضمیر	ترجمه	آدرس
۱۶	سَمِعَ مِنْهُ	ه	کسانی که از او حرف شنوی دارند	۱۱۴
۱۷	اَطاعَ لَهُ	ه	اطاعتش می‌کنند	۱۱۴
۱۸	مِنْ وُلْدِهِ	ه	از فرزندان او هستند.	۱۱۹
۱۹				۲۹۱
۲۰	اَفْضَيْتُ ... اِلَيْهِ	ه	به علی سپردم.	۱۲۲
۲۱	فَضِّلُوهُ	ه	علی را برتری دهید.	۱۲۳
۲۲				۱۳۷
۲۳	الَّذي ذَكَرَهُ الله	ه	او همان است که خداوند در سوره یس ذکر می‌کند.	۱۲۷
۲۴	لاتَضِلُّوا عَنْهُ	ه	از علی روی برنگردانید.	۱۲۸
۲۵	وَلاتَنْفِرُوا مِنْهُ	ه	از او نگریزید.	۱۲۸
۲۶	وَلاتَسْتَنْكِفُوا عَنْ وِلايَتِهِ	ه	از ولایتش سربرنتابید.	۱۲۸
۲۷	وَلاتَأْخُذُهُ فِي الله لَوْمَةُ لائِمٍ	ه	سرزنش ملامت‌گران، او را از راه خدا باز نمی‌دارد.	۱۳۱
۲۸	لَمْ يَسْبِقْهُ اِلَي الْايمانِ بي اَحَدٌ	ه	هیچ کس در ایمان به من، بر او پیشی نگرفت.	۱۳۲
۲۹	وَالَّذي فَدي رَسُولَ الله بِنَفْسِهِ	ه	او است که جان خود را فدای رسول خدا کرد.	۱۳۳
۳۰	وَلا اَحَدَ يَعْبُدُ الله مَعَ رَسُولِهِ مِنَ الرِّجالِ غَيْرُهُ	ه	غیر از او، هیچ یك از مردان، به هنگام عبادت خداوند، رسول خدا را همراهی نمی‌کردند.	۱۳۴
۳۱	اَمَرْتُهُ عَنِ الله	ه	به او امر کردم که در بستر من بخوابد.	۱۳۶

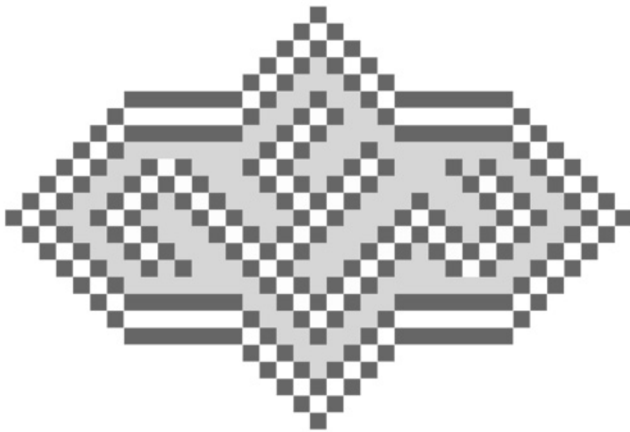
	متن	ضمیر	ترجمه	آدرس
۳۲	فادِياً لي بِنَفْسِهِ	ه	در حالی که جانش را فدای من می‌کرد.	۱۳۶
۳۳	فَضَّلَهُ اللهُ	ه	خدا او را برتری داده است.	۱۳۷
۳۴	وَاقْبَلُوهُ	ه	او را قبول کنید.	۱۳۷
۳۵	فَقَدْ نَصَبَهُ اللهُ	ه	خدا او را منصوب کرده است.	۱۳۷
۳۶	اِنَّهُ اِمامٌ مِنَ اللهِ	ه	او امامی از جانب خداوند است.	۱۳۸
۳۷	لَنْ يَتُوبَ اللهُ عَلي اَحَدٍ اَنْكَرَ وِلايَتَه	ه	هر کس ولایت او را انکار کند، خدا هرگز توبه‌اش را نمی‌پذیرد.	۱۳۹
۳۸	مَنْ خالَفَ اَمْرَهُ	ه	هر کس مخالف امرش باشد	۱۴۰
۳۹	فَاحْذَرُوا اَنْ تُخالِفوهُ	ه	از مخالفت با او بپرهیزید.	۱۴۱
۴۰	فَاِنَّهُ اَفْضَلُ النَّاسِ	ه	او برترین مردم است.	۱۵۱
۴۱	وَلَمْ يَتَوَلَّهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَتي وَ غَضَبي	ه	هر کس ولایت او را نپذیرد، لعنت و غضب من بر او باد.	۱۵۳
۴۲	وَاتَّقُوا اللهَ اَنْ تُخالِفُوهُ	ه	از خدا بترسید و با علی مخالفت نکنید.	۱۵۴
۴۳	اِنَّهُ جَنْبُ اللهِ	ه	علی هم‌جوار خداوند است.	۱۵۵
۴۴	مُخْبِراً عَمَّنْ يُخالِفُهُ	ه	خدا دربارهٔ مخالفان او فرموده...	۱۵۵
۴۵	اَنا آخِذٌ بِيَدِهِ	ه	من دستش را گرفته‌ام	۱۵۸
۴۶	وَمُصْعِدُهُ اِلي	ه	او را بالا آورده‌ام	۱۵۸
۴۷	وَشائِلٌ بِعَضُدِهِ	ه	بازویش را گرفته‌ام	۱۵۸
۴۸	وَرافِعُهُ بِيَدَي	ه	بلندش کرده‌ام	۱۵۸

	متن	ضمیر	ترجمه	آدرس
۴۹	مُوالاتُهُ مِنَ اللهِ	ه	ولایت او، حکمی از سوی خدا است.	۱۱۴
۵۰ ۵۱	وُلْدي مِنْ صُلْبِهِ	ه	فرزندان من از نسل او	۱۱۴
۵۲	لاتَحِلُّ اِمْرَةُ الْمُؤْمِنينَ بَعْدي لِاَحَدٍ غَيْرِهِ	ه	بعد از من، عنوان امیرالمومنین برای احدی جزاو جایزنیست.	۱۲۲
۵۳	اللهمَّ والِ مَنْ والاهُ	ه	خدایا! هر کس که او را دوست دارد، دوست بدار.	۱۲۷
۵۴	عادِ مَنْ عاداهُ	ه	هرکس با او دشمنی می‌کند، دشمن بدار.	۱۲۸
۵۵ ۵۶	وَانْصُرْمَنْ نَصَرَهُ.	ه	به هر کس که یاری‌اش می‌کند، یاری رسان.	۱۲۸
۵۷ ۵۸	واخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ	ه	هرکه راکه تنهایش می‌گذارد، تنها گذار.	۱۲۸
۵۹	اِنَّهُ خَليفَةُ رَسُولِ اللهِ	ه	او جانشین رسول خدا است.	۱۳۱
۶۰	وَالْعَنْ مَنْ اَنْكَرَهُ	ه	هرکه انکارش می‌کند، ازخود دورساز.	۱۳۲
۶۱	وَاغْضِبْ عَلي مَنْ جَحَدَ حَقَّهُ	ه	هر که حقش را نادیده می‌گیرد، مورد خشم خود قرار ده.	۱۳۳
۶۲	نَصْبِكَ اِيّاهُ لِهذَا الْيَوْمِ	ه	در این روز، او را به ولایت خود منصوب نمودی.	۱۳۴
۶۳	اَكْمَلَ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ دينَكُمْ بِاِمامَتِهِ	ه	خدادین شمارابا امامت علی کامل نمود.	۱۳۶
۶۴	فَمَنْ لَمْ يَأْتَمَّ بِهِ	ه	کسانی که به علی اقتدا نکنند (در آتش همیشگی خواهند بود).	۱۸۱
۶۵	وَبِمَنْ يَقُومُ مَقامَهُ	ه	کسانی که به جانشینان او (اقتدا نکنند، درآتش همیشگی خواهند بود).	۱۸۱

	متن	ضمیر	ترجمه	آدرس
۶۶	وَاللهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ اَنَا عَنْهُ راضِيانِ	ه	خدای عزوجل و من، از او راضی هستیم.	۱۸۳
۶۷	وَ مانَزَلَتْ آيَةُ رِضاً (فِي الْقُرْآنِ) اِلاّ فيهِ	ه	هیچ آیه‌ای دربارهٔ خشنودی خدا در قرآن نازل نشد، مگر این که دربارهٔ او بود.	۱۸۴
۶۸	وَلا خاطَبَ اللهُ الَّذينَ آمَنُوا اِلاّبَدَأَ بِهِ،	ه	هیچ‌گاه خداوند، مومنین را مورد خطاب قرار نداد، مگر این که خطابش را با علی آغاز کرد.	۱۸۵
۶۹	وَلانَزَلَتْ آيَةُ مَدْحٍ فِي الْقُرْآنِ اِلاّ فيهِ،	ه	هیچ آیه مدحی در قرآن نازل نشد، مگر این که دربارهٔ او بود.	۱۸۶
۷۰	وَلاشَهِدَ اللهُ بِالْجَنَّةِ فِي (هَلْ اَتي عَلَي الْاِنْسانِ) اِلاّ لَهُ	ه	خداوند در سورهٔ «هَلْ اَتی» گواهی به بهشت نداد، مگر برای او.	۱۸۷
۷۱	وَلا اَنْزَلَها فِي سِواهُ وَ لامَدَحَ بِها غَيْرَهُ	ه	این سوره را دربارهٔ غیر او نازل ننمود و با این سوره، کسی غیر از او را نستود.	۱۸۷
۷۲	وَبَنُوهُ خَيْرُ الْاَوْصِياءِ	ه	فرزندان علی، بهترین اوصیاء هستند.	۱۹۰
۷۳	فَلاتَحْسُدُوهُ	ه	مبادا به علی حسد ورزید.	۱۹۲
۷۴	لايُؤْمِنُ بِهِ اِلاّ مُؤْمِنٌ مُخْلِصٌ	ه	جز مومن مخلص، کسی به او ایمان نمی‌آورد.	۱۹۶
۷۵	ثُمَّ فِي النَّسْلِ مِنْهُ	ه	سپس در نسل او	۲۰۵
۷۶	ثُمَّ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدي	ه	علی و فرزندان من از نسل او	۲۰۹
۷۷	وَنَهَيْتُهُ بِاَمْرِهِ	ه	به امر خدا علی را امر و نهی نمودم.	۲۲۴
۷۸	فَعِلْمُ الْاَمْرِ وَالنَّهْيِ لَدَيْهِ،	ه	علم امر و نهی، در نزد او است.	۲۲۴

	متن	ضمیر	ترجمه	آدرس
۷۹	فَاسْمَعُوا لِاَمْرِهِ	ه	به امر او گوش سپارید.	۲۲۴
۸۰	وَاَطیعُوهُ تَهْتَدُوا	ه	او را اطاعت کنید تا هدایت شوید.	۲۲۴
۸۱	وَانْتَهُوا لِنَهْیِهِ تَرْشُدُوا	ه	نهی او را بپذیرید تا در راه درست قرار گیرید.	۲۲۴
۸۲	وَصیرُوا اِلی مُرادِهِ	ه	به سوی هدف و مقصود او گام بردارید.	۲۲۴
۸۳	وَلا تَتَفَرَّقْ بِکُمُ السُّبُلُ عَنْ سَبیلِهِ	ه	راه‌های گوناگون، شما را از راه او منحرف ننماید.	۲۲۴
۸۴	وَالْاَئِمَّةُ مِنْ بَعْدِهِ	ه	امامان بعد از او (فرزندان او هستند).	۲۴۶
۸۵	اَدْعُوکُمْ اِلی مُصافَقَتی عَلی بَیْعَتِهِ	ه	شما را دعوت می‌کنم که برای بیعت با او، با من دست بدهید.	۲۶۷
۸۶	وَالْاِقْرارِ بِهِ	ه	به امامتش اقرار نمایید.	۲۶۷
۸۷	ثُمَّ مُصافَقَتِهِ بَعْدی	ه	با علی دست بدهید.	۲۶۷
۸۸	اَنا آخِذُکُمْ بِالْبَیْعَةِ لَهُ	ه	به نمایندگی از خدا، من از شما برای علی بیعت می‌گیرم.	۲۶۸
۸۹	اِنَّهُ مِنّی	ه	او از من است.	۲۷۷
۹۰	اَنَا مِنْهُ	ه	من از او هستم.	۲۷۷
۹۱	الَّذینَ هُمْ مِنّی وَمِنْهُ	ه	همگی از نسل من و او هستند.	۲۷۹
۹۲	وَلِمَنْ جاءَ بَعْدَهُ مِنَ الْاَئِمَّةِ	ه	امامانی که بعد از او می‌آیند.	۲۸۷
۹۳	بَعْدَهُ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ	ه	امامان بعد از او، حسن و حسین هستند.	۲۹۱
۹۴	السّابِقُونَ اِلی مُبایَعَتِهِ	ه	سبقت‌گیران برای بیعت با او	۳۰۵
۹۵	وَمُوالاتِهِ	ه	قبول ولایت او	۳۰۵
۹۶	وَالتَّسْلیمِ عَلَیْهِ	ه	سلام کردن به او	۳۰۵

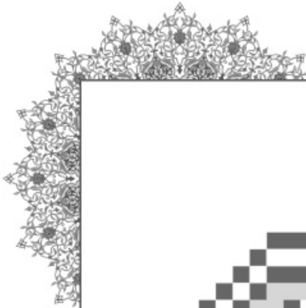
ضمائر منفصل

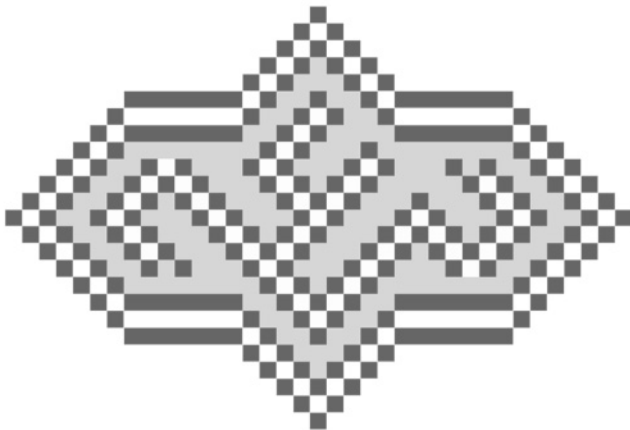
■ **ضمایر منفصل بیان شده در خطبه، درباره حضرت علی صلوات الله علیه:**

تعداد هفت ضمیر منفصل و جداگانه - یعنی او- به حضرت امیر صلوات الله علیه ارجاع داده شده است.

	متن	ضمیر	ترجمه	آدرس
۱	هُوَ وَلِيُّكُمْ	هو	او صاحب اختیار شما است.	۹۵
۲	وَهُوَ راكِعٌ	هو	در حالی که در رکوع است.	۹۸
۳	هُوَ الْاِمامُ الْمُبينُ	هو	او همان امام مبین است.	۱۲۷
۴	فَهُوَ الَّذي يَهدي اِلَي الْحَقِّ	هو	او است که به سوی حق، هدایت می‌کند.	۱۲۹
۵	هُوَ عَلِي بْنُ اَبي طالِبٍ	هو	او علی بن ابی‌طالب ...	۱۵۹
۶	هُوَ ناصِرُ دينِ اللهِ	هو	او یاری دهندهٔ دین خدا است.	۱۸۸
۷	هُوَ وَمَنْ تَخْلُفُ مِنْ ذُرِّيَّتي	هو	او و جانشینانش که از نسل من هستند.	۲۷۷

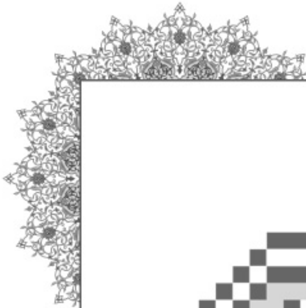

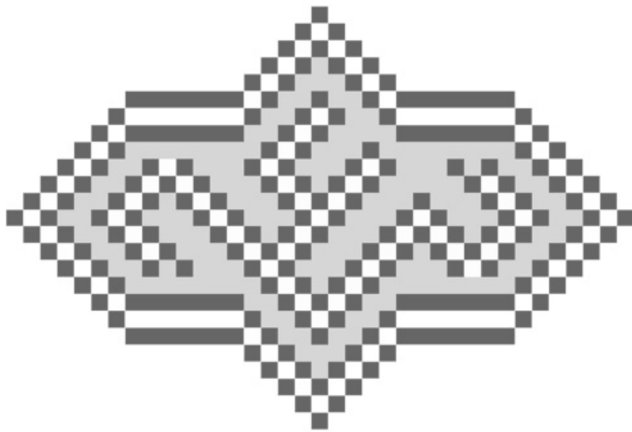
ضمائر مستتر

■ **ضمایر مستتر بیان شده در خطبه، دربارهٔ حضرت علی صلوات الله علیه:**

تعداد چهارده مرتبه ضمیر مستتر، به حضرت امیر علیه‌السلام، ارجاع داده شده است.

	فعل	جمله حاوی فعل مضمر	ضمیر	ترجمه	آدرس
۱	اَقامَ	اَقامَ الصَّلاةَ	هو	نماز به پا می دارد.	۹۸
۲	آتَي	آتَي الزَّکاةَ	هو	زکات می دهد.	۹۸
۳	يَهدي	يَهدي اِلَي الْحَقِّ	هو	به سوی حق، هدایت می‌کند.	۱۲۹
۴	يَعْمَلُ	يَعْمَلُ بِهِ	هو	به حق عمل می‌نماید.	۱۲۹
۵	يُزْهِقُ	يُزْهِقُ الْباطِلَ	هو	باطل را از میان برمی‌دارد.	۱۳۰
۶	يَنْهي	يَنْهي عَنْهُ	هو	از باطل بازمی‌دارد.	۱۳۰
۷	فَدي	فَدي رَسُولَ اللهِ بِنَفْسِهِ	هو	جان خود را فدای رسول خدا کرد.	۱۳۳
۸	کانَ	کانَ مَعَ رَسُولِ اللهِ	هو	با رسول خدا بود.	۱۳۴
۹	يَنامَ	يَنامَ في مَضْجَعي	هو	در بستر من بخوابد.	۱۳۶
۱۰	فَفَعَلَ	فَفَعَلَ فادِياً لي بِنَفْسِهِ	هو	در حالی که جانش را فدای من می‌کرد، در بستر من آرمید.	۱۳۶
۱۱	آمَنَ	اِلاّ عَليّاً الّذي آمَنَ وَ رَضِيَ	هو	مگر علی که ایمان آورد و به درستی و شکیبایی خشنود شد.	۱۹۸
۱۲	رَضِيَ	اِلاّ عَليّاً الّذي آمَنَ وَ رَضِيَ	هو	مگر علی که ایمان آورد و به درستی و شکیبایی خشنود شد.	۱۹۸
۱۳	يُفْهِمُکُمْ	هذا عَلِي يُفْهِمُکُمْ بَعْدي	هو	بعد از من، این علی است که به شما می فهماند.	۲۶۶
۱۴	بايَعَني	عَلِي قَدْ بايَعَني	هو	علی با من بیعت کرده است.	۲۶۸

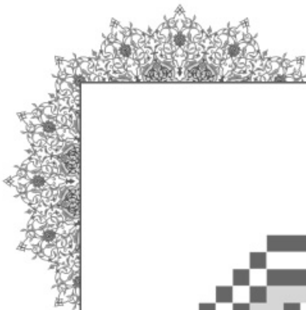
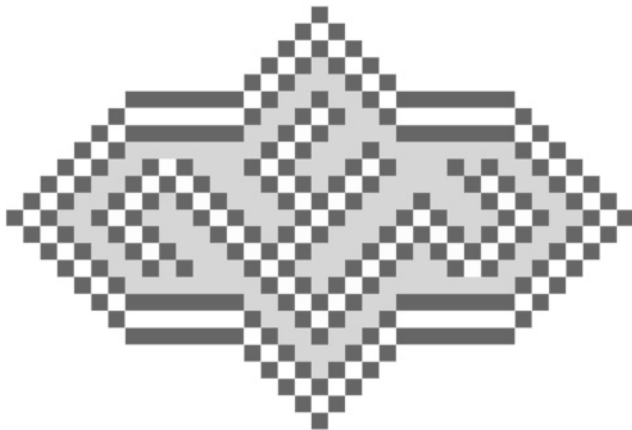

قسم‌ها در خطبه

■ **همهٔ قسم‌های بیان شده در خطبه:**

محققان براین باور هستند که قسم، درزمانی استفاده می‌شود که مطلب مورد نظر گوینده، مطلب مهمی باشد یا در مورد آن مطلب مهم، انکاری از سوی مقابل دیده شود. از این رو، برای دل‌گرم نمودن طرف مقابل یا اتمام حجت با او، از قسم استفاده می‌شود. حال باید ببینیم که پیامبر عظیم‌الشأن ص که هیچ کار بیهوده‌ای انجام نمی‌دهند، هفت قسمی که در خطبه ایشان به زبان آورده‌اند را در کجا و برای چه مطالب مهمی، استفاده کرده‌اند!

	متن	ترجمه	آدرس
۱	وَاللهِ فِي اُمورِهِمْ قَدْ تَكَرَّمْتُ	به خدا قسم در امور مربوط به آنها، با بزرگواری رفتار کرده‌ام.	۱۰۷
۲	بِي - وَاللهِ - بَشَّرَ الْاَوَّلُونَ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ	به خدا قسم پیامبران و رسولان پیشین، به آمدنم مژده داده‌اند.	۱۴۲
۳	أَنَا - (وَاللهِ) - خاتَمُ الْأَنْبِياءِ وَ الْمُرْسَلِينَ	به خدا قسم، من خاتم پیامبران و رسولان هستم.	۱۴۳
۴	فِي عَلِيٍّ - وَاللهِ - نَزَلَتْ سُورَةُ الْعَصْرِ	به خدا قسم، سورهٔ والعصر دربارهٔ علی نازل شده است.	۱۹۷
۵	وَالْعَصْرِ، إِنَّ الْإِنْسانَ لَفِي خُسْرٍ	قسم به عصر که انسان در زیان است.	۱۹۸
۶	بِاللهِ ما عَنِيَ بِهذِهِ الْآيَةِ إِلاَّ قَوْماً مِنْ اَصْحابِي اَعْرِفُهُمْ بِاَسْمائِهِمْ وَ اَنْسابِهِمْ، وَقَدْ اُمِرْتُ بِالصَّفْحِ عَنْهُمْ	به خدا قسم مقصود این آیه، جز گروهی از اصحاب خودم نیست که آنان را به اسم و نسبشان می‌شناسم و مأمورم بر آنان پرده‌پوشی کنم.	۲۰۳
۷	فِي نَزَلَتْ وَ فيهِمْ (وَاللهِ) نَزَلَتْ، وَ لَهُمْ عَمَّتْ وَإِيَّاهُمْ خَصَّتْ	: به خدا قسم این سوره، دربارهٔ من و امامان نازل شده است و شامل همهٔ آنان می‌شود و به آنان اختصاص دارد.	۲۲۷

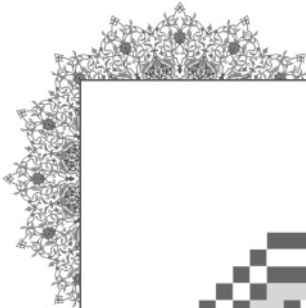

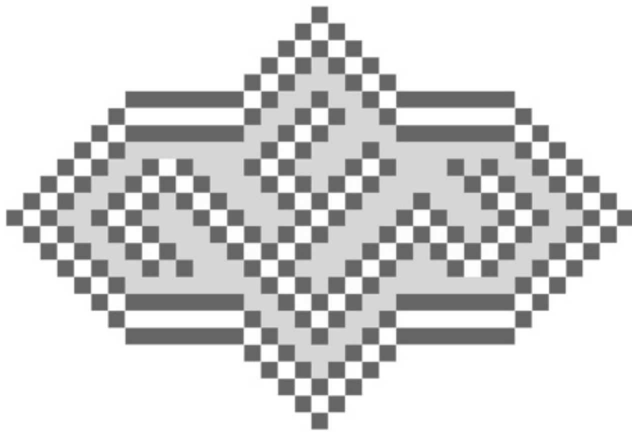
قسم‌های مخصوص حضرت علی علیه‌السلام

▪ قسم‌های مخصوص حضرت علی صلوات الله علیه:

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به سبب اهمیت موضوع ولایت سه مرتب از قسم استفاده نموده‌اند.

	متن	ترجمه	آدرس
۱	فِي عَلِيٍ - وَاللهِ - نَزَلَتْ سُورَةُ الْعَصْر	به خدا قسم، سورهٔ والعصر دربارهٔ علی نازل شده است.	۱۹۷
۲	وَالْعَصْرِ، اِنَّ الْاِنْسانَ لَفي خُسْرٍ، اِلاّ عَلِيّاً اَلّذي آمَنَ وَ رَضِي بِالْحَقِّ وَ الصَّبْرِ	قسم به عصر که انسان در زیان است؛ مگر علی که ایمان آورد و به حق و شکیبایی، خشنود شد.	۱۹۸
۳	فِيِ نَزَلَتْ وَ فيهِمْ (وَاللهِ) نَزَلَتْ، وَ لَهُمْ عَمَّتْ وَاِيَّاهُمْ خَصَّتْ	به خدا قسم این سوره، دربارهٔ من و امامان نازل شده است و شامل همهٔ آنان می‌شود و به آنان اختصاص دارد.	۲۲۷

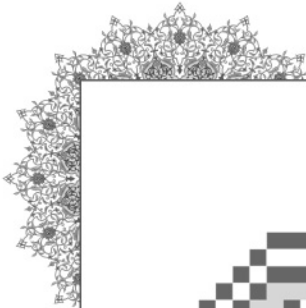
خصوصیات دوستان حضرت علی علیه‌السلام

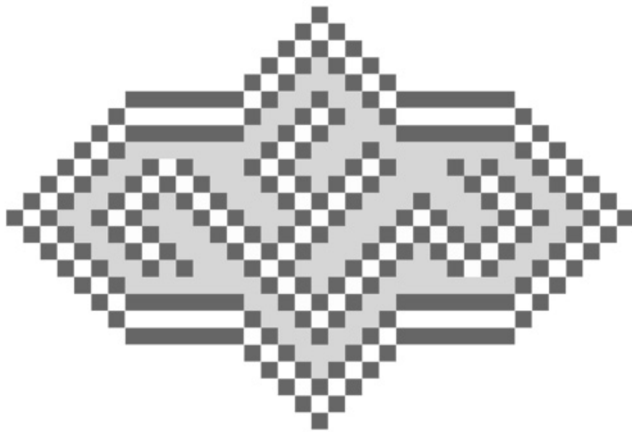
■ خصوصیات دوستان حضرت علی صلوات الله علیه:

یکی از راه‌های شناساندن یك فرد، معرفی دوستان وی می‌باشد. اگر بر فرض محال، پیامبر صلی الله علیه و آله دربارۀ حضرت علی صلوات الله علیه نکته‌ای نمی‌فرمود و به توصیف و مدح دوستان و دوست‌داران آن حضرت بسنده می‌نمود، در شناساندن امیرالمؤمنین علی علیه السلام کافی بود و دلالت می‌کرد که آن حضرت، احترام خاص و ویژه‌ای در نزد پیامبر صلی الله علیه و آله دارد. این مسأله، برای شناخت مدعیان نزدیک بودن به سنت نبوی نیز کافی است؛ همان کسانی که پیامبر صلی الله علیه و آله دربارۀ دوستان آن‌ها چیزی نگفته‌اند و بلکه مذمت نیز فرموده‌اند.

	متن	ترجمه	آدرس
۱	مَرْحومٌ مَنْ تَبِعَهُ وَصَدَّقَهُ	هر کس تابع او باشد و تصدیقش کند، مورد رحمت الهی قرار می‌گیرد.	۱۱۳
۲	لایُوالي عَلِيّاً اِلاّ تَقِي	جز فرد پرهیزکار، کسی با علی دوستی نمی‌کند.	۱۹۵
۳	لایُؤْمِنُ بِهِ اِلاّ مُؤْمِنٌ مُخْلِصٌ	جزمومن مخلص، کسی به او ایمان نمی‌آورد.	۱۹۶
۴	اَلا اِنَّ اَوْلِيائَهُمُ الَّذينَ ذَكَرَهُمُ اللهُ في كِتابِهِ، فَقالَ عَزَّ وَ جَلَّ: «لاتَجِدُ قَوْماً يُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ يُوادُّونَ مَنْ حادَّ اللهَ وَ رَسُولَهُ وَ لَوْ كانُوا آبائَهُمْ اَوْ اَبْنائَهُمْ اَوْ اِخْوانَهُمْ اَوْعَشيرَتَهُمْ	بدانید که دوستان اهل‌بیت، کسانی هستند که خداوند در کتابش آنان را یاد کرده و فرموده است: «هیچ گروهی را نمی‌یابی که به خدا و روز قیامت، ایمان آورده باشند و در عین حال، با کسانی که با خدا و رسولش ضدّیت دارند، دوستی نمایند؛ اگر چه پدران و فرزندان و برادرن و اقوامشان باشند.	۲۳۱
۵	اُولئِكَ كَتَبَ في قُلوبِهِمُ الْإيمانَ	آنان، کسانی هستند که ایمان در قلوبشان نوشته شده است.	۲۳۱
۶	اَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ	خدا آنان را با روحی از خود تأیید فرموده است.	۲۳۱
۷	يُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْري مِن تَحْتِهَا الْاَنْهَار	به بهشتی واردشان می‌کند که از پایین آن، نهرها جاری است.	۲۳۱
۸	رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ	خدا از آنان راضی است.	۲۳۱
۹	رَضُوا عَنْهُ	آنان از خدا راضی هستند.	۲۳۱
۱۰	اُوْلَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ اَلا اِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ	آنان حزب خدا می‌باشند. بدانید که حزب خدا رستگار است.	۲۳۱
۱۱	اَلا اِنَّ اَوْلِيائَهُمُ الْمُؤْمِنونَ الَّذينَ وَصَفَهُمُ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ فَقالَ: «اَلَّذينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إيمانَهُمْ بِظُلْمٍ	بدانید که دوستان اهل‌بیت، کسانی هستند که خداوند عزوجل، آنان را توصیف کرده و فرموده است: «کسانی که ایمان آوردند و ایمانشان را به تاریکی نیالودند.	۲۳۲

	متن	ترجمه	آدرس
۱۲	أُولئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَ هُمْ مُهْتَدونَ	آنان در امان هستند و هدایت یافته‌اند.	۲۳۲
۱۳	اَلا اِنَّ اَوْلِیائَهُمُ الَّذینَ آمَنُوا وَ لَمْ یَرْتابوا	بدانید که دوستان ایشان، کسانی هستند که ایمان آورده‌اند و به شك نیفتاده‌اند.	۲۳۳
۱۴	اَلا اِنَّ اَوْلِیائَهُمُ الَّذینَ یدْخُلونَ الْجَنَّةَ بِسَلامٍ آمِنینَ	بدانید که دوستان ایشان، کسانی هستند که به سلامت و امنیت، وارد بهشت می‌شوند.	۲۳۴
۱۵	تَتَلَقّاهُمُ الْمَلائِکَةُ بِالتَّسْلیمِ	ملائکه، سلام‌گویان به ملاقات آنان می‌روند.	۲۳۴
۱۶	یَقُولونَ: سَلامٌ عَلَیْکُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلوها خالِدینَ	ملائکه به آنان می‌گویند: سلام بر شما! پاکیزه شدید؛ پس برای همیشه وارد بهشت شوید.	۲۳۴
۱۷	اَلا اِنَّ اَوْلِیائَهُمْ، لَهُمُ الْجَنَّةُ	بدانید که دوستان ایشان، کسانی هستند که بهشت برای آنان است.	۲۳۵
۱۸	یُرْزَقونَ فیها بِغَیْرِ حِسابٍ	در بهشت، بدون حساب، روزی داده می‌شوند.	۲۳۵
۱۹	اَلا اِنَّ اَوْلِیائَهُمُ الَّذینَ یَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَیْبِ	بدانید که دوستان ایشان، کسانی هستند که در پنهانی، از پرودگارشان می‌ترسند.	۲۴۰
۲۰	لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَ اَجْرٌ کَبیرٌ	مغفرت و اجر بزرگی برای آنان است.	۲۴۰
۲۱	وَ وَلِیُّنا کُلُّ مَنْ مَدَحَهُ اللهُ وَ اَحَبَّهُ	دوست ما کسی است که خدا او را ستوده و دوستش دارد.	۲۴۲

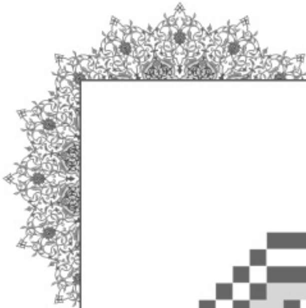
خصوصیات دشمنان حضرت علی علیه‌السلام

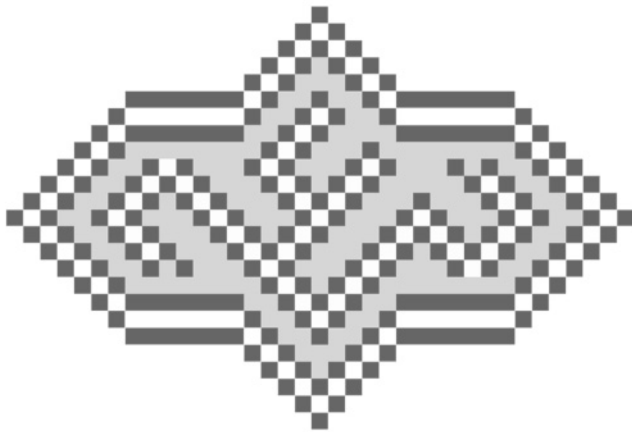
■ خصوصیات دشمنان حضرت علی صلوات الله علیه:

یکی از راه‌های شناخت یك فرد، شناخت دشمنان آن فرد است. باید دید چه کسانی دشمن او هستند؟ چه کسانی دشمنان آن شخص را مذمت کرده‌اند؟ و چرا دشمنان او را مذمت کرده‌اند؟ در این خطبه، ۱۲ بار دشمنان حضرت علی علیه السلام مذمت شده‌اند. و مذمت کننده، کسی نیست جز حضرت ختمی مرتبت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله. و این، گواهی است بر این که صراط علی حق است.

	متن	ترجمه	آدرس
۱	مَلْعونٌ مَنْ خالَفَهُ	هر کس با او مخالفت کند، ملعون است.	۱۱۳
۲	مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ، مَغْضُوبٌ مَغْضُوبٌ مَنْ رَدَّ عَلي قَوْلي هذا وَلَمْ يُوافِقْهُ	معلون است، ملعون است، مغضوب است، مغضوب است کسی که این گفتهٔ مرارد کند و با آن موافقت ننماید.	۱۵۲
۳	اَلا وَاِنَّهُ لايُبْغِضُ عَلِيّاً اِلاّ شَقِيٍ	آگاه باشید که جز فرد بدبخت، کسی با علی دشمنی نمی‌کند.	۱۹۴
۴	اَلا اِنَّ اَعْدائَهُمْ هُمُ السُّفَهاءُ الْغاوُونَ اِخْوانُ الشَّياطينِ	بدانید که دشمنان ایشان، سفیهان گمراه و برادارن شیاطین هستند.	۲۳۰
۵	يوحي بَعْضُهُمْ اِلي بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُروراً	سخنان پوچی را برای فریفتن، به هم می‌رسانند.	۲۳۰
۶	اَلا اِنَّ اَعْدائَهُمُ الَّذينَ يَصْلَونَ سَعيراً	بدانید که دشمنان ایشان، کسانی هستند که وارد شعله‌های آتش می‌شوند.	۲۳۶
۷	اَلا اِنَّ اَعْدائَهُمُ الَّذينَ يَسْمَعونَ لِجَهَنَّمَ شَهيقاً وَهِيَ تَفورُ	بدانید که دشمنان ایشان، کسانی هستند که در حال جوش و خروش جهنم، صدای وحشتناك آن را می شنوند.	۲۳۷
۸	وَيَرَوْنَ لَها زَفيراً	شعله‌های جهنم را می‌بینند.	۲۳۷
۹	اَلا اِنَّ اَعْدائَهُمُ الَّذينَ قالَ اللهُ فيهِمْ: «كُلَّما دَخَلَتْ اُمَّةٌ لَعَنَتْ اُخْتَها حَتَّى إِذَا ادَّارَكُواْ فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لأُولاَهُمْ رَبَّنَا هَؤُلاء اَضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ وَلَكِن لاَّ تَعْلَمُونَ»	بدانید که دشمنان ایشان، کسانی هستند که خدا دربارهٔ آنان فرموده است: «هر گروهی که داخل جنهم می‌شود، همتای خود را لعنت می‌کند؛ تا این که همهٔ آنان، در آنجا به هم می‌پیوندند. پیروان درباره پیشوایان می‌گویند: پروردگارا! اینان ما را گمراه کردند؛ پس بر آنان، عذابی دو چندان از آتش نازل کن. خداوند می‌فرماید: عذاب همهٔ شما دو چندان است، ولی شما نمی‌دانید».	۲۳۸

	متن	ترجمه	آدرس
۱۰	اَلا اِنَّ اَعْدائَهُمُ الَّذینَ قالَ الله عَزَّ وَ جَلَّ: كُلَّمَا اُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا اَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَ قُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ اِنْ اَنتُمْ اِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ وَ قَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي اَصْحَابِ السَّعِيرِ فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ	بدانید که دشمنان ایشان، کسانی هستند که خداوند عزوجل دربارهٔ آنان می‌فرماید: هر گاه گروهی در جنهم ریخته می‌شوند، خزانه‌داران دوزخ از ایشان می‌پرسند: «آیا انذار دهنده و ترساننده‌ای به سوی شما نیامد؟». می‌گویند: «آری؛ ترساننده‌ای آمد و ما تکذیبش کردیم و گفتیم: خداوند، هیچ چیزی نازل نکرده و شما در گمراهی بزرگ هستید». و می‌گویند: «اگر گوش می‌کردیم و می‌اندیشیدیم، از اصحاب آتش نبودیم». اصحاب آتش، به گناه خود اعتراف می‌کنند.	۲۳۹
۱۱	فَسُحْقاً لِاَصْحابِ السَّعیر	رحمت خدا از دوزخیان دور باد.	۲۳۹
۱۲	مَعاشِرَ النّاسِ عَدُوُّنا مَنْ ذَمَّهُ الله وَلَعَنَهُ	ای مردم! دشمن ما کسی است که خداوند، او را نکوهش کرده و او را لعنت نموده است.	۲۴۲

«اَلا»ی تنبیهیه در خطبه

■ **مواردی که از «اَلا»ی تنبیهیه در خطبه استفاده شده است:**

کلمهٔ «الا» یا همان کلمهٔ تنبیه یا استفتاح، که به معنای آگاه باشید می‌باشد در مواردی استفاده می‌شود که گوینده قصد دارد به شنونده گوشزد کند که در صدد بیان سخن مهمی است و مطلب بعد از «اَلا»، نکته‌ای قابل توجه و حائز اهمیت است. پس یك مسلمان باید ببیند پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در ۵۷ موردی که در این خطبه، از «اَلا» استفاده کرده، چه مطالبی را بیان فرموده است تا به آن مطالب مهم، توجه بیشتری داشته باشد.

	متن	ترجمه	آدرس
۱	اَلالَهُ الْحَمْدُ مِنّي اَبَدَ الْآبِدينَ وَدَهْرَ الدّاهِرينَ وَعَلي كُلِّ حالٍ	تا ابدیت و تا پایان روزگار و در همه حال، حمد و سپاس من نثار او باد.	۱۵۰
۲	اَلااِنَّ جَبْرَئيلَ خَبَّرَني عَنِ اللهِ تَعالي بِذلِكَ وَيَقُولُ: «مَنْ عادي عَلِيّاً وَلَمْ يَتَوَلَّهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَتي وَغَضَبي»	بدانید که جبرئیل این خبر را از جانب خدا برایم آورده است و می‌گوید: «هرکس با علی دشمنی کند و ولایت او را نپذیرد، لعنت و غضب من بر او باد».	۱۵۳
۳	اَلا اِنَّهُمْ اُمَناءُ اللهِ في خَلْقِهِ وَ حُكّامُهُ في اَرْضِهِ	بدانید که آنان، امین خدا بین مردم و حاکمان او در زمین هستند.	۱۶۲
۴	اَلا وَقَدْ اَدَّيْتُ	بدانید که من وظیفهٔ خود را ادا نمودم.	۱۶۳
۵	اَلا وَقَدْ بَلَّغْتُ	بدانید که من ابلاغ کردم.	۱۶۳
۶	اَلا وَقَدْ اَسْمَعْتُ	بدانید که من به گوش‌ها رساندم.	۱۶۳
۷	اَلا وَقَدْ اَوْضَحْتُ	بدانید که من توضیح دادم.	۱۶۳
۸	اَلا وَاِنَّ اللهَ عَزَّوَجَلَّ قالَ وَاَنَا قُلْتُ عَنِ اللهِ عَزَّوَجَلَّ	بدانید که اینها را خدای عزوجل گفت و من از جانب خدا گفتم.	۱۶۳
۹	اَلااِنَّهُ لا «اَميرَالْمُؤْمِنينَ» غَيْرَ اَخي هذا	بدانید که جز این برادرم، کسی امیرالمومنین نیست.	۱۶۴
۱۰	اَلا لاتَحِلُّ اِمْرَةُ الْمُؤْمِنينَ بَعْدي لِاَحَدٍ غَيْرِهِ	بدانید که بعد از من، عنوان امیرالمومنین برای احدی جز او جایز نیست.	۱۶۴
۱۱	اَلا من كُنْتُ مَوْلاهُ فَهذا عَلِي مَوْلاهُ	بدانید که هرکه من مولای اویم، این علی مولای او است.	۱۶۴
۱۲	اَلا وَاِنَّهُ لايُبْغِضُ عَلِيّاً اِلاّ شَقِي	آگاه باشید که جز فرد بدبخت، کسی با علی دشمنی نمی‌کند.	۱۶۴
۱۳	اَلا وَاِنَّ عَلِيّاً هُوَالْمَوْصُوفُ بِالصَّبْرِ وَالشُّكْرِ	بدانید که علی همان کسی است که به صبر و شکر ستوده شده است.	۱۶۴

	متن	ترجمه	آدرس
۱۴	اَلا اِنَّهُمْ اَصْحابُ الصَّحیفَةِ، فَلْیَنْظُرْ اَحَدُکُمْ فی صَحیفَتِهِ	بدانید که آنان، اصحاب صحیفه هستند. پس هریك از شما، در صحیفهٔ خود نظر کند.	۲۱۴
۱۵	اَلا لَعَنَ اللهُ الْغاصِبینَ الْمُغْتَصبینَ	بدانید که خدا زورگیران و تجاوزگران را لعنت کرده است.	۲۱۸
۱۶	اَلا اِنَّ حِزْبَ اللهِ هُمُ الْغالِبُونَ	بدانید که حزب خداوند، غالب است.	۲۲۹
۱۷	اَلا اِنَّ اَعْدائَهُمْ هُمُ السُّفَهاءُ الْغاوُونَ اِخْوانُ الشَّیاطینِ یوحی بَعْضُهُمْ اِلی بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُروراً	بدانید که دشمنان ایشان، سفیهان گمراه و برادارن شیاطین هستند که سخنان پوچی را برای فریفتن، به هم می‌رسانند.	۲۳۰
۱۸	اَلا اِنَّ اَوْلِیائَهُمُ الَّذینَ ذَکَرَهُمُ اللهُ فی کِتابِهِ	بدانید که دوستان اهل‌بیت، کسانی هستند که خدا در کتابش آنان را یاد کرده است.	۲۳۱
۱۹	اَلا اِنَّ اَوْلِیائَهُمُ الْمُؤْمِنونَ الَّذینَ وَصَفَهُمُ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ	بدانید که دوستان اهل‌بیت، کسانی هستند که خداوند عزوجل، آنان را توصیف کرده است.	۲۳۲
۲۰	اَلا اِنَّ اَوْلِیائَهُمُ الَّذینَ آمَنُوا وَ لَمْ یَرْتابوا	بدانید که دوستان ایشان، کسانی هستند که ایمان آورده‌اند و به شك نیفتاده‌اند.	۲۳۳
۲۱	اَلا اِنَّ اَوْلِیائَهُمُ الَّذینَ یدْخُلونَ الْجَنَّةَ بِسَلامٍ آمِنینَ	بدانید که دوستان ایشان، کسانی هستند که به سلامت و امنیت، وارد بهشت می‌شوند.	۲۳۴
۲۲	اَلا اِنَّ اَوْلِیائَهُمْ لَهُمُ الْجَنَّةُ یُرْزَقونَ فیها بِغَیْرِ حِسابٍ	بدانید که دوستان ایشان، کسانی هستند که بهشت برای آنان است و در آن، بدون حساب، روزی داده می‌شوند.	۲۳۵
۲۳	اَلا اِنَّ اَعْدائَهُمُ الَّذینَ یَصْلَونَ سَعیراً	بدانید که دشمنان ایشان، کسانی هستند که وارد شعله‌های آتش می‌شوند.	۲۳۶

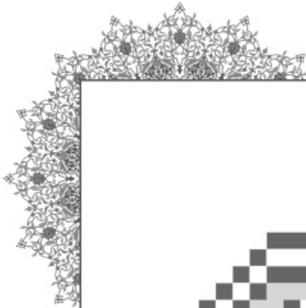
	متن	ترجمه	آدرس
۲۴	اَلا اِنَّ اَعدائَهُمُ الَّذينَ يَسْمَعونَ لِجَهَنَّمَ شَهيقاً و هِيَ تَفورُ و يَرَوْنَ لَها زَفيراً	بدانید که دشمنان ایشان، کسانی هستند که در حال جوش و خروش جهنم، صدای وحشتناک آن را می‌شنوند و شعله‌های آن را می‌بینند.	۲۳۷
۲۵	اَلا اِنَّ اَعدائَهُمُ الَّذينَ قالَ اللهُ فيهِمْ: «كُلَّما دَخَلَتْ اُمَّةٌ لَعَنَتْ اُخْتَها حَتَّى اِذَا ادَّارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ اُخْرَاهُمْ لِاُولاَهُمْ رَبَّنَا هَؤُلاءِ اَضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ وَلَكِن لاَّ تَعْلَمُونَ»	بدانید که دشمنان ایشان، کسانی هستند که خدا دربارۀ آنان فرموده است: «هر گروهی که داخل جنهم می‌شود، همتای خود را لعنت می‌کند؛ تا این که همۀ آنان، در آنجا به هم می‌پیوندند. آخرین آنان، با اشاره به اولین آنان می‌گوید: پروردگارا! اینان ما را گمراه کردند؛ پس بر آنان، عذابی دو چندان از آتش نازل کن. خداوند می‌فرماید: عذاب همۀ شما دو چندان است، ولی شما نمی‌دانید».	۲۳۸
۲۶	اَلا اِنَّ اَعدائَهُمُ الَّذينَ قالَ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ: كُلَّما اُلْقِيَ فيها فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُها اَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذيرٌ	بدانید که دشمنان ایشان، کسانی هستند که خداوند عزوجل دربارۀ آنان می‌فرماید: هر گاه گروهی در جنهم ریخته می‌شوند، خزانه‌داران دوزخ از ایشان می‌پرسند: «آیا انذار دهنده و ترساننده‌ای به سوی شما نیامد؟».	۲۳۹
۲۷	اَلا اِنَّ اَوْلِيائَهُمُ الَّذينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ، لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَ اَجْرٌ كَبيرٌ	بدانید که دوستان ایشان، کسانی هستند که در پنهانی، از پرودگارشان می‌ترسند و مغفرت و اجر بزرگی برای آنان است.	۲۴۰
۲۸	اَلا وَاِنّي (اَنَا) النَّذيرُ وعَلِي الْبَشيرُ	بدانید که من هشدار دهنده هستم و علی، بشارت دهنده است.	۲۴۳
۲۹	اَلا وَاِنّي مُنْذِرٌ وَعَلِي هادٍ	بدانید که من بیم دهنده هستم و علی، هدایت‌کننده‌است.	۲۴۴
۳۰	(اَلا) وَاِنّي نَبي وَعَلِي وَصِيّي	بدانید که من پیامبر هستم و علی، جانشین من است.	۲۴۵

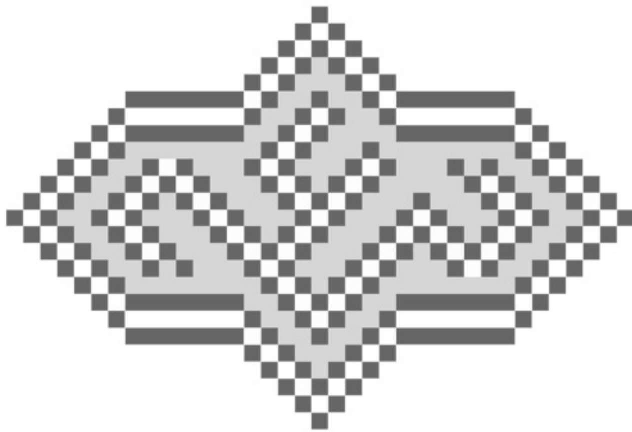
	متن	ترجمه	آدرس
۳۱	اَلا وَ اِنّي رَسولٌ وَ عَلِي الْاِمامُ وَ الْوَصِي مِنْ بَعْدي، وَ الْاَئِمَّةُ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدُهُ	بدانید که من پیامبر هستم و علی، امام و وصی بعد از من است؛ و امامان بعد از او، فرزندان او هستند.	۲۴۶
۳۲	اَلا وَاِنّي والِدُهُمْ وَهُمْ يَخْرُجونَ مِنْ صُلْبِهِ.	بدانید که من پدر آنان هستم و آنها از صلب علی به وجود می‌آیند.	۲۴۷
۳۳	اَلا اِنَّ خاتَمَ الْاَئِمَةِ مِنَّا الْقائِمَ الْمَهْدِي	بدانید که آخرین امام از ما، مهدی قائم است.	۲۴۸
۳۴	اَلا اِنَّهُ الظّاهِرُ عَلَي الدّينِ	بدانید که او چیره‌شونده بر همهٔ ادیان است.	۲۴۹
۳۵	اَلا اِنَّهُ الْمُنْتَقِمُ مِنَ الظّالِمينَ	بدانید که او انتقام‌گیرنده از همهٔ ظالمان است.	۲۵۰
۳۶	اَلا اِنَّهُ فاتِحُ الْحُصُونِ وَ هادِمُها	بدانید که او فتح‌کنندهٔ دژها و منهدم کنندهٔ آنها است.	۲۵۱
۳۷	اَلااِنَّهُ غالِبُ كُلِّ قَبيلَةٍ مِنْ اَهْلِ الشِّرْكِ وَهاديها	بدانید که او چیره‌شونده بر قبایل مشرکان و هدایت‌کنندهٔ آنان است.	۲۵۲
۳۸	اَلا اِنَّهُ الْمُدْرِكُ بِكُلِّ ثارٍ لِاَوْلِياءِ اللهِ	بدانید که او انتقام‌گیرندهٔ خون همهٔ اولیای الهی است.	۲۵۳
۳۹	اَلا اِنَّهُ النّاصِرُ لِدينِ اللهِ	بدانید که او یاری‌دهندهٔ دین خداوند است.	۲۵۴
۴۰	اَلا اِنَّهُ الْغَرّافُ مِنْ بَحْرٍ عَميقٍ	بدانید که او رودی خروشان از اقیانوسی بیکران است.	۲۵۵
۴۱	اَلا اِنَّهُ يَسِمُ كُلَّ ذي فَضْلٍ بِفَضْلِهِ وَكُلَّ ذي جَهْلٍ بِجَهْلِهِ	بدانید که او هر صاحب فضلی را به قدر فضلش و هر صاحب جهلی را به قدر جهلش، نشان و درجه می‌دهد.	۲۵۶
۴۲	اَلا اِنَّهُ خِيَرَةُ اللهِ وَ مُخْتارُهُ	بدانیدکه او انتخاب شده و برگزیدهٔ خداوند است.	۲۵۷

	متن	ترجمه	آدرس
۴۳	اَلا اِنَّهُ وارِثُ کُلِّ عِلْمٍ	بدانید که او وارث همهٔ علوم است.	۲۵۸
۴۴	اَلا اِنَّهُ الْمُخْبِرُ عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَ جَلَّ	بدانید که او خبردهنده از پروردگار عزوجل است.	۲۵۹
۴۵	اَلا اِنَّهُ الرَّشیدُ السَّدیدُ	بدانید که او راه‌یافته و راهنمایی استوار است.	۲۶۰
۴۶	اَلا اِنَّهُ الْمُفَوَّضُ اِلَیْهِ	بدانید که کارها به او سپرده شده است.	۲۶۱
۴۷	اَلا اِنَّهُ قَدْ بَشَّرَ بِهِ مَنْ سَلَفَ مِنَ الْقُرونِ بَیْنَ یَدَیْهِ	بدانید که پیشینیان به آمدنش بشارت داده‌اند.	۲۶۲
۴۸	اَلا اِنَّهُ الْباقی حُجَّةً وَ لا حُجَّةَ بَعْدَهُ	بدانید که او به عنوان حجت، باقی می‌ماند و بعد از او حجتی نیست.	۲۶۳
۴۹	اَلا اِنَّهُ لا غالِبَ لَهُ وَ لا مَنْصورَ عَلَیْهِ	بدانید که کسی بر او چیره نمی‌شود و کسی بر ضد او یاری نمی‌گردد.	۲۶۴
۵۰	الا وَ اِنَّهُ وَلِیُ اللهِ فی اَرْضِهِ	بدانید که او ولی خدا در زمین است.	۲۶۵
۵۱	اَلا وَ اِنّی عِنْدَ انْقِضاءِ خُطْبَتی اَدْعُوکُمْ اِلی مُصافَقَتی عَلی بَیْعَتِهِ وَ الاِقْرارِ بِهِ، ثُمَّ مُصافَقَتِهِ بَعْدی	بدانید که من بعد از پایان سخنرانی‌ام، شما را دعوت می‌کنم که در رابطه با قبول بیعت او و اقرار به ولایت او، با من دست بدهید و پس از من، دست در دست او بگذارید.	۲۶۷
۵۲	اَلا وَ اِنّی قَدْ بایَعْتُ اللهَ وَ عَلِیٌ قَدْ بایَعَنی	بدانید که من با خدا بیعت کرده‌ام و علی با من بیعت کرده است.	۲۶۸
۵۳	اَلا اِنَّ الْحَلالَ وَ الْحَرامَ اَکْثَرُ مِنْ اَنْ اُحْصِیَهُما وَ اُعَرِّفَهُما	بدانید که حلال و حرام، بیش از آن است که همهٔ آنها را بشمارم و بشناسانم.	۲۷۸
۵۴	اَلا فَاذْکُروا ذالِکَ وَ احْفَظُوهُ وَ تَواصَوْا بِهِ، وَ لا تُبَدِّلُوهُ وَ لا تُغَیِّرُوهُ	بدانید و این مطلب را به یاد داشته باشید و آن را حفظ کنید و به یکدیگر سفارش نمایید و آن را جابه‌جا نکنید و تغییر ندهید.	۲۸۱

	متن	ترجمه	آدرس
۵۵	اَلا وَاِنّي اُجَدِّدُ الْقَوْلَ	بدانید که سخن خود را دوباره تکرار می‌کنم.	۲۸۲
۵۶	اَلا فَاَقيمُوا الصَّلاةَ	بدانید و نماز به پا دارید.	۲۸۲
۵۷	اَلا وَ اِنَّ رَأسَ الْاَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ اَنْ تَنْتَهُوا اِلي قَوْلي	بدانید که بالاترین امر به معروف، آن است که سخن مرا بفهمید.	۲۸۳

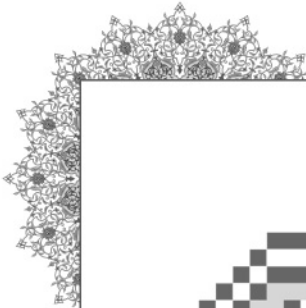

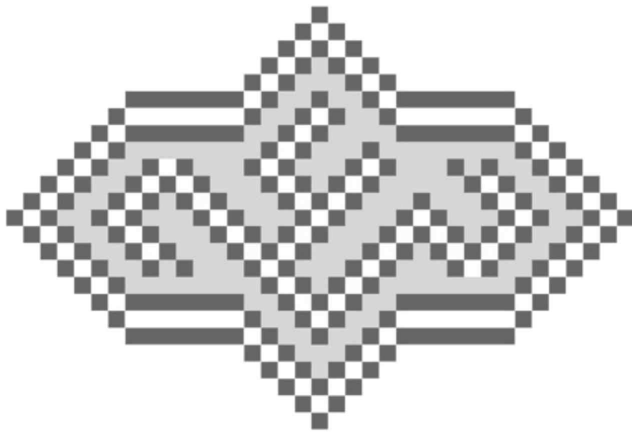
نفریـــن‌هـــا

■ **نفرین‌ها:**

پیامبر عظیم الشأن صلی الله علیه و آله که رحمت للعالمین است و بسیار کم پیش آمده که کسی را نفرین نماید، به خاطر اهمیت ولایت و برای گوشزد به آثار بد مخالفت با ولایت، حدود ۱۲ بار در این خطبه، مخالفان و دور شوندگان از راه و رسم ولایت را نفرین می‌نماید تا به کسانی که از راه ولایت و امامت فاصله می‌گیرند، هشدار کافی را داده باشد.

	متن	ترجمه	آدرس
۱	مَلْعونٌ مَنْ خالَفَهُ	هر کس با او مخالفت کند، ملعون است.	۱۱۳
۲	مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ، مَغْضُوبٌ مَغْضُوبٌ مَنْ رَدَّ عَلَي قَوْلِي هذا وَلَمْ يُوافِقْهُ	معلون است، ملعون است، مغضوب است، مغضوب است کسی که این گفتهٔ مرا رد کند و با آن موافقت ننماید.	۱۵۲
۳	مَنْ عادي عَلِيّاً وَ لَمْ يَتَوَلَّهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَتي وَغَضَبي	هرکس با علی دشمنی کند و ولایت او را نپذیرد، لعنت و غضب من بر او باد.	۱۵۳
۴	اللهمَّ ... عادِ مَنْ عاداهُ	خدایا ... هر که با او دشمنی می‌کند، دشمن بدار.	۱۶۷
۵			۱۷۵
۶	واخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ	هرکه راکه تنهایش می‌گذارد، تنها گذار.	۱۶۷
۷			۱۷۵
۸	وَالْعَنْ مَنْ اَنْكَرَهُ	هرکه انکارش می‌کند، از خود دور ساز.	۱۷۵
۹	وَاغْضِبْ عَلي مَنْ جحَدَ حَقَّهُ	هر که حقش را نادیده می‌گیرد، مورد خشم خود قرار ده.	۱۷۵
۱۰	نَلْعَنَهُمْ كَما لَعَنَّا اَصْحابَ السَّبْتِ	آنان را همانند اصحاب سبت (یهودیانی که با خدا نیرنگ کردند) لعنت می‌کنیم.	۲۰۲
۱۱	اَلالَعَنَ اللهُ الْغاصِبينَ الْمُغْتَصبينَ	خدا زورگیران و تجاوزگران را لعنت کند.	۲۱۸
۱۲	فَسُحْقاً لاَصْحابِ السَّعير	رحمت خدا از دوزخیان دور باد.	۲۳۹

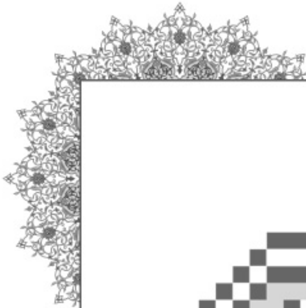
دعاها دربارۀ حضرت علی علیه‌السلام

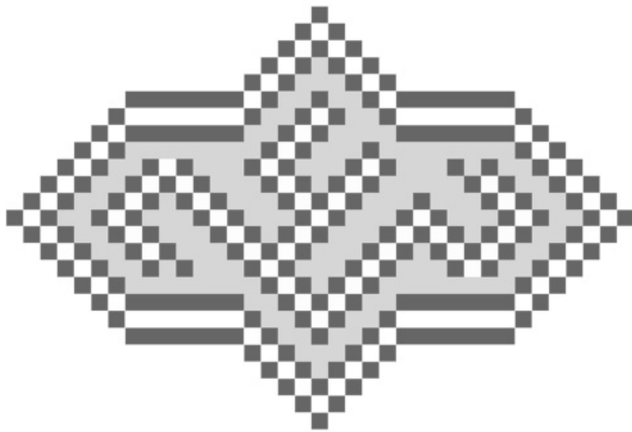
■ دعاها دربارهٔ حضرت علی عليه‌السلام در خطبه

در این خطبه، پیامبرعظیم الشأن اسلام حضرت محمد بن عبدالله صلی‌الله‌علیه‌وآله، ۵ مرتبه برای دوستان و محبان حضرت علی صلوات الله عیله، دعا فرموده‌اند. دعا برای دوستان و محبان حضرت علی صلوات الله عیله، از این نکتهٔ مهم - که پیامبررحمت و مهربانی، در اثناء خطبه یا در پایان خطبه، اکثر دعاهای خود را معطوف به موضوع ولایت امیرالمومنین صلوات الله علیه نموده‌اند - به درستی می‌توان نتیجه گرفت که هدایت تمام مسلمین، در همین دعا است و سرّ هدایت، در «صراطُ علی حق» نهفته است. پس همه مسلمانان، باید با پیامبرصلح و دوستی و مهربانی، هم‌صدا شوند و این‌گونه دعا کنند:

	متن	ترجمه	آدرس
۱	اَللّهُمَّ والِ مَنْ والاهُ	خداوندا! دوستداران او (علی علیه‌السلام) را دوست دار.	۱۶۷
۲			۱۷۵
۳	وَانْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ	به هر کس که یاری‌اش می‌کند، یاری رسان.	۱۶۷
۴			۱۷۵
۵	اللهمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنینَ (بِما اَدَّیْتُ وَاَمَرْتُ)	خدایا! به خاطر آنچه که به انجام رساندم و فرمان دادم، مؤمنان را بیامرز.	۳۰۸

سخن آخر

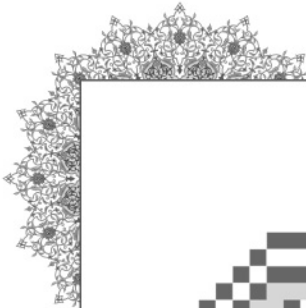
■ **سخن آخر**

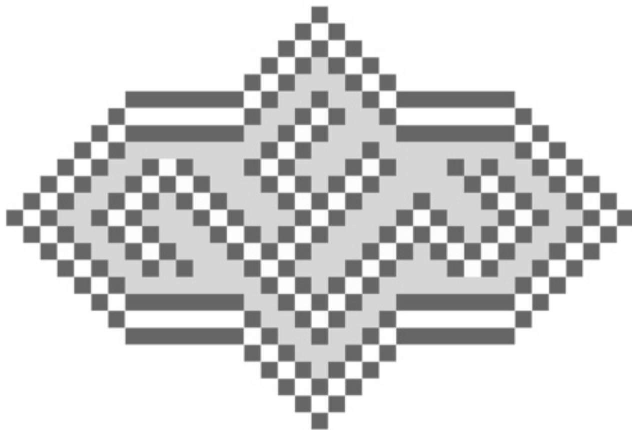
در جمع‌بندی این خطبهٔ شکوهمند و به دست آوردن آمار کلی آن، معلوم می‌شود که پیامبر اکرم ﷺ، در این کلام نورانی، حداقل ۴۷۴ مرتبه به صورت‌های مختلف، دربارهٔ وجود مقدس حضرت علی صلوات الله عیله صحبت نموده و اهمیت مسالهٔ جانشینی و امامت امیر المؤمنین علی صلوات الله علیه را بیان فرموده است.

	موضوعات بیان شده درباره علی علیه‌السلام در خطبه غدیر	تعداد
۱	آیات خطبه درباره امیرالمومنین (ع)	۱۶ آیه
۲	اسامی حضرت	۴۳ مرتبه
۳	معاشرالناس دربارهٔ حضرت	۲۸ مرتبه
۴	فضائل حضرت	۱۶۰ مرتبه
۵	اوامر درباره حضرت	۲۱ مرتبه
۶	نواهی درباره حضرت	۷ مرتبه
۷	ضمائر متصل ارجاع شده به حضرت	۹۶ ضمیر
۸	ضمائر منفصل ارجاع شده به حضرت	۷ ضمیر
۹	ضمائر مستتر ارجاع شده به حضرت	۱۴ ضمیر
۱۰	قسم های مربوط به حضرت	۳ مورد
۱۱	خصوصیات دوستان حضرت علی صلوات الله علیه	۲۱ مرتبه
۱۲	خصوصیات دشمنان حضرت	۱۲ مرتبه
۱۳	الاها در مورد حضرت	۳۰ مورد
۱۴	نفرین به دشمنان حضرت	۱۲ مرتبه
۱۵	دعاها در حق حضرت	۴ مرتبه
	جمع تمام نکات بیان شده دربارهٔ حضرت علی علیه‌السلام	۴۷۴

سئـوالات مســابقه

۱. پیامبر(ص) در ابلاغ دستور الهي، از چه موضوعي بيم و آگاهي داشتند؟

الف: آزار یهودیان

ب: اجرا نشدن دستور الهی

ج: حیله‌های مسخره‌کنندگان و کمی با تقوایان و زیادی منافقان.

۲. پیامبر خدا (ص) صاحب اختیار مردم را صرفا چه کسي دانستند؟

الف: خدا

ب: پیامبر و علی و فرزندان او(ع)

ج: همه موارد

۳. پیامبر(ص) در خطبه غدیر، در باره کدام عمل فرمودند که اعمالتان را نابود مي‌نماید و خداوند بر شما غضب مي‌کند و شما را به شعله‌اي از آتش و مس گداخته مبتلا مي‌کند؟

الف: منّت گذاشتن بر خدا و رسول، به خاطر اسلام آوردن.

ب: قبول نکردن ولایت امیرالمومنین.

ج: مخالفت و آزار امیرالمومنین.

۴. پیامبر اکرم (ص) رضایت خدا از خودشان را در گرو چه امري مي‌دانند؟

الف: در صورتی که حج را خوب به‌جا آورم و به مردم بیاموزم.

ب: در امر رسالت، رفتار نیک با مردم داشته باشم.

ج : آنچه در حق علی(ع) نازل شده، ابلاغ نمایم.

۵. پیامبر اکرم(ص) چه قانوني را تا روز رستاخیز مداوم مي‌داند؟

الف: این که هیچ دانشی نیست جز آن که من و علی(ع) آن را می‌دانیم.

ب: این که ولی شما، خدا و پیامبر و علی و امامان بعد از او(ع) است.

ج: این که حکومت الهی همیشه برقرار است.

۶. به فرموده پیامبر اسلام (ص) چه کسي بر مومنان، سزاوارتر از خودشان است؟

الف: خداوند

ب: خدا و پیامبر (ص)

ج: خدا و پیامبر (ص) و علی (ع) و فرزندان او

۷. به فرموده پیامبر اسلام (ص)، خدا دین را با چه چیزي تکمیل نموده است؟

الف: نزول قرآن

ب: امامت حضرت علی (ع)

ج: ظهور حضرت مهدی (عج)

۸. پیامبراکرم (ص) در خطبه غدیرفرمود: به علي (ع)، با عنوان .... سلام کنید.

الف: امیرالمومنین

ب: وصی رسول اکرم

ج: حجت خدا

۹. آیهٔ ابلاغ (یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیك من ربك..) مربوط به کدام سوره و آیهٔ قرآن است؟

الف: سوره حجرات، آیه ۵

ب: سوره رعد، آیه ۲۰

ج: سوره مائده، آیه ۶۷

۱۰. پیامبر(ص) در خطبهٔ غدیر، اطاعت امیرالمومنین (ع) را بر چه کساني واجب دانست؟

الف: مجاهدین وانصار و عرب و عجم و بزرگ و کوچک

ب: هریکتاپرست و آزاد و بنده و سیاه و سفید

ج: الف و ب

۱۱. به فرمودهٔ پیامبر(ص)، آشکار کنندهٔ باطن و تفسیرقرآن کیست؟

الف: امام علی (ع)

ب: پیامبراسلام (ص)

ج: امام مهدی (عج)

۱۲. ترجمهٔ این جمله چیست؟ انه امام من الله و لن یتوب الله علي احد انکرولایته.

الف: علی (ع) از طرف خداوند، امام شیعیان و شما است و کسی که او را انکار کند، شفاعت ما شامل حالش نمی‌شود.

ب: او از سوی خدا امام است و خدا هرگزتوبهٔ منکراو را نمی پذیرد.

ج: علی (ع) از طرف خدا معرفی شده است و توبهٔ شما را قبول می‌کند.

۱۳. واقعه غدیرخم در چه سالي اتفاق افتاد؟

الف: هشتم هجرت　　　ب: هشتم بعثت　　　ج: دهم هجرت

۱۴. پیامبراکرم (ص) در خطبهٔ غدیرفرمود: «اي مردم! این علي، برادر من و وصي من و جامع علم من و جانشین من است در ... »

الف: در میان امتم که به من ایمان آورده‌اند.

ب: در تفسیرکتاب خداوند عزوجل

ج: گزینه الف و ب

۱۵. منظور خدا از «امامِ مبین» در سوره یس (و کلُّ شيءٍ احصیناه في امامٍ مبین) چه کسي است؟
الف: وجود مقدس پیامبراکرم (ص)
ب: وجود مقدّس امیرالمؤمنین (ع)
ج: فرشتگان مقرّب الهی

۱۶. طبق فرمایش پیامبر(ص) در روز غدیر، منظور خدا از «جنب الله» در آیه «ان تقول نفس یا حسرتا علي ما فرّطت في جنب الله» کیست؟
الف: پیامبراکرم (ص).
ب: امیرالمؤمنین علی (ع)
ج: امام زمان (عج)

۱۷. پیامبراکرم (ص) کدام یک از دلایل زیر را براي فضیلت دادن امام علي (ع) توسط مردم بیان فرمود؟
الف: زیرا هیچ علمی نیست مگرآن که خدا آن را در پیامبر(ص) گرد آورده و هیچ علمی نیست مگرآن که پیامبر(ص) آن را به علی (ع) آموخته است.
ب: زیرا خدا او را فضیلت داده است.
ج: الف وب

۱۸. پیامبر خدا (ص) در روز غدیر، کدام یک از ویژگي‌هاي زیر را براي حضرت مهدي (عج) بر شمرد؟
الف: انتقام گیرنده از ظالمان، فتح کنندهٔ قلعه‌ها و منهدم کنندهٔ آنها، انتقام گیرندهٔ خون اولیای خدا.
ب: انتخاب شده از سوی خداوند، وارث همهٔ علوم، احاطه دارنده بر همهٔ دانستی‌ها.
ج: الف و ب

۱۹. پیامبر(ص) از افراد حاضر در غدیر خم خواستند که دربارهٔ امام علي (ع)، چگونه با پیامبر(ص) بیعت کنند؟
الف: بگویند که با قلب و جان و زبان و دستانمان با تو بیعت می‌کنیم.
ب: بگویند که ما از این قول برنمی‌گردیم و پیمان نمی‌شکنیم.
ج: الف و ب

۲۰. تعداد نام‌هاي علي (ع) که در غدیر توسط پیامبر ذکر شده است، چند مورد مي‌باشد؟

الف: ۴۳ بار

ب: ۳۷ بار

ج: ۶۹ بار

۲۱. پیامبر در این خطبه، مجموعاً به چند نکته دربارۀ علي (ع) اشاره فرموده‌اند.

الف: ۱۸۷ نکته

ب: ۳۱۳ نکته

ج: ۴۷۴ نکته

۲۲. چند مورد از خطاب معاشرالناس، در مورد امیرالمومنین (ع) مي‌باشد؟

الف: ۴۴ مورد

ب: ۱۷ مورد

ج: ۲۸ مورد

۲۳. پیامبر (ص) در این خطبه، چند صفت از صفات امیرالمومنین (ع) را بیان فرموده‌اند؟

الف: ۲۱۱ صفت

ب: ۱۶۰ صفت

ج: ۱۱۹ صفت

۲۴. طبق فرمودۀ رسول خدا (ص) در روز غدیر، شیطان از چه خصوصیت انسان استفاده کرد و آدم را از بهشت بیرون کرد؟

الف: با حسد

ب: با دادن وعدۀ دروغ

ج: با خیرخواهی

۲۵. ثقل اکبر و ثقل اصغر در کجا بر پیامبر (ص) وارد مي‌شوند؟

الف: در دروازۀ بهشت

ب: کنار حوض کوثر

ج: در عرصۀ محشر

پاسخنامه

ردیف	الف	ب	ج	شماره آدرس
۱				
۲				
۳				
۴				
۵				
۶				
۷				
۸				
۹				
۱۰				
۱۱				
۱۲				
۱۳				
۱۴				
۱۵				
۱۶				
۱۷				
۱۸				
۱۹				
۲۰				
۲۱				
۲۲				
۲۳				
۲۴				
۲۵				